ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ ŠKOLY LOMNICE

vychází z analýz podmínek ZŠ a byl zpracován týmem pracovníků školy

„NEVYŠLAPANOU CESTOU“



1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY 5
1.1 Název vzdělávacího programu 5
1.2 Předkladatel 5
1.3 Zřizovatel školy 5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6
2.1 Velikost a úplnost školy 6
2.2 Umístění školy 6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 6
2.4 Charakteristika žáků 6
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 6
2.6 Zapojení školy do projektů 7
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP 8
3.1 Zaměření školy 8
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 9
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 15
3.3.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením 15
3.3.2 Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním 19
3.3.3 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním 19
3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných 19
3.5 Začlenění průřezových témat 21
3.5.1 Osobnostní a sociální výchova 21
3.5.2 Výchova demokratického občana 23
3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 24
3.5.4 Multikulturní výchova 25
3.5.5 Environmentální výchova 26
3.5.6 Mediální výchova 27
4. UČEBNÍ PLÁN 28
4.1 Tabulka učebního plánu 28
4.2 Profil žáka 32
5. UČEBNÍ OSNOVY 34
5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 34

5.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura 34
5.1.2 Vzdělávací obor: Cizí jazyk 77
5.1.3 Vzdělávací obor: Další cizí jazyk 103

5.2 Matematika a její aplikace 112
5.2.1 Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace 112

5.3 Informační a komunikační technologie 134
5.3.1 Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie 134

5.4 Člověk a jeho svět 140
5.4.1 Vzdělávací obor: člověk a jeho svět 140

5.5 Člověk a společnost 158
5.5.1 Vzdělávací obor: Dějepis 158
5.5.2 Vzdělávací obor: Výchova k občanství 171

5.6 Vzdělávací oblast : Člověk a příroda 193
5.6.1 Vzdělávací obor: Zeměpis 193
5.6.2 Vzdělávací obor: Přírodopis 205
5.6.3 Vzdělávací obor: Chemie 218
5.6.4 Vzdělávací obor: Fyzika 224

5.7 Umění a kultura 235
5.7.1 Vzdělávací obor: Hudební výchova 235
5.7.2 Vzdělávací obor: Výtvarná výchova 254

5.8 Člověk a zdraví 269
5.8.1 Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví 269
5.8.2 Vzdělávací obor: Tělesná výchova 280

5.9 Člověk a svět práce 301
5.9.1 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 301

5.10 Doplňující vzdělávací obory 311
5.10.1 Vyučovací předmět: Komunikace v anglickém jazyce 311
5.10.2 Vyučovací předmět: Seminář z informatiky 315
5.10.3 Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky 320
5.10.4 Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka 324
5.10.5 Vyučovací předmět: Sportovní hry 328
5.10.6 Vyučovací předmět: Základy aranžování 330
5.10.7 Vyučovací předmět: Ekologický seminář 332
5.10.8 Vyučovací předmět: Estetický seminář 336
5.10.9 Vyučovací předmět: Technika administrativy 341
5.10.10 Vyučovací předmět: Etická výchova 345
5.10.11 Vyučovací předmět: Dramatická výchova 349

5.11 Nepovinné vzdělávací obory 352
5.11.1 Vyučovací předmět: Náboženství 352
5.11.2 Vyučovací předmět: Speciální pedagogická péče 366

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ 372

6.1 Podklady pro hodnocení a klasifikaci 372

6.2 Kritéria pro hodnocení a klasifikaci 372

6.3 Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci 373
6.3.1 Prospěch 373

6.3.2 Kritéria pro hodnocení slovní 374

6.4 Chování 375
6.4.1 Klasifikace chování 375
6.4.2 Výchovná opatření 375
6.4.3 Opatření k posílení kázně 375
6.4.4 Celkový prospěch 376
6.4.5 Hodnocení v zájmových útvarech 376
6.4.6 Postup do vyššího ročníku 376
6.4.7 Vysvědčení 376
6.4.8 Přezkoušení 376
6.4.9 Komisionální přezkoušení 377
6.4.10 Opravné zkoušky 377
6.4.11 Sebehodnocení 377

1. Identifikační údaje školy

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)
„NEVYŠLAPANOU CESTOU“

1.2 Předkladatel

Název školy: Základní škola, Základní umělecká škola a Mateřská škola Lomnice
Adresa školy: Tišnovská 362, 679 23 Lomnice
IČO 62072951
Právní forma příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol: 7.3.1996

Škola sdružuje

Název	IZO	Kapacita	Kontakt
Základní škola	102 007 667	390 žáků	549450116-117
Základní umělecká škola	150 078 285	60 žáků	549450116-117
Mateřská škola	118 100 173	48 dětí	549450131
Školní jídelna	103 255 834	neuvádí se	549450261
Školní družina	118 100 602	54 žáci	549450116-117
Školní klub	150 008 864	335 žáků	549450116-117

Ředitel školy: Mgr. Jan Vaščák
Koordinátorka tvorby ŠVP: Mgr. Marcela Doležalová
Kontakty: telefon 549450116-117
fax 549450116
e-mail lomnicezs@volny.cz
web www.zslomnice.cz

1.3 Zřizovatel školy

Název: Městys Lomnice
Adresa: nám. Palackého 32, 679 23 Lomnice
Kontakty: telefon 549450106
Fax 549450143
e-mail lomnice@volny.cz

Platnost dokumentu od 1. září 2013

Podpis ředitele školy:

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola, Základní umělecká škola a Mateřská škola Lomnice je úplnou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem.
Škola sdružuje: základní školu, základní uměleckou školu, mateřskou školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu.
Budova byla projektována jako třináctitřídní pro 390 žáků. Vzhledem k demografickému vývoji však není pravděpodobné, že bychom mohli v blízké budoucnosti počítat s naplněním její kapacity.

2.2 Umístění školy

Škola je situována do okrajové části obce s dobrou dostupností IDS JMK. Navštěvují ji žáci z širokého spádového obvodu.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru jsou zastoupeni mladí i zkušení pedagogové. Všichni učitelé jsou plně odborně a pedagogicky způsobilí. Ve škole pracuje výchovná poradkyně a metodička prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ICT, metodička environmentální výchovy a asistentky pedagoga.
Základem úspěchu ve výchovně vzdělávací práci je plně profesionální, aktivní a stabilizovaný pedagogický sbor, jehož členové chápou potřeby osobního růstu a dalšího vzdělávání jako prioritu své práce.
Plánem DVPP a trendem školy je systematické a cílené vzdělávání jednotlivců i celého pedagogického kolektivu.
Všichni jsou proškoleni v oblasti BOZP a PO.

2.4 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z Lomnice a z okolních obcí. Současně je škola otevřena přijmout žáky přicházející ze spádových oblastí jiných škol, pokud jejich rodiče projeví zájem o priority našeho ŠVP.
Život dojíždějících žáků má svá specifika a nezastupitelnou roli v něm sehrává zájmové vzdělávání a široká nabídka aktivit, které přispívají k harmonickému rozvoji osobnosti žáka naší školy.
Monitorování výsledků přijímacích řízení za několik posledních let ukázalo, že 75-80% absolventů školy odchází na střední školy s maturitním výstupem. I tento fakt jsme brali v úvahu při práci na podobě učebního plánu naší školy.
Máme rovněž dobré zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami od poruch učení a chování až po zdravotní handicapy.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné domluvě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek. Dále mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně informovat o dění ve škole. Každoročně pořádáme některé

z těchto akcí – den otevřených dveří, dílny pro rodiče a děti, besídky, jarmarky, ples, divadelní představení, žákovské koncerty, akademie a výstavy.
Mezi další formy komunikace a spolupráce s rodiči patří zjišťování názorů rodičů na dílčí problémy vzdělávání v naší škole formou analýzy a dotazníků. Velmi podstatné pro správnou realizaci a evaluaci ŠVP je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí a toho nelze dosáhnout bez kvalitní vzájemné komunikace.
V podmínkách platnosti nové školské legislativy byla zřízena v roce 2005 školská rada, která neformálně zajišťuje dohled nad vzdělávacími aktivitami školy a hospodaření. Je tvořena 2 zástupci z řad učitelů, 2 zástupci z řad rodičů a 2 zástupci jmenovanými zřizovatelem.
Občanské sdružení „Klub rodičů a přátel školy“ je dalším orgánem, který vytváří most mezi školou a rodičovskou veřejností. Klub inicioval a personálně i finančně podpořil řadu akcí určených žákům a s porozuměním spolupracuje s vedením školy.
Škola úzce spolupracuje při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s těmito subjekty:

- PPP Blansko
- SPC Blansko
- PPP Brno, Zachova
- PPP Brno, Hybešova
- Obvodní oddělení Policie ČR v Černé Hoře
- Městská policie Brno – besedy pro žáky
- Odbor sociálně právní ochrany dětí v Tišnově

Se svým zřizovatelem je vedení školy v úzkém kontaktu, vedle standardní úrovně oboustranné komunikace funguje i užší spolupráce v rámci zastupitelstva.
Úzký kontakt školy byl navázán s odborem školství Tišnov zejména na úrovni metodiky a s odborem školství KÚ JMK Brno v oblasti právní.
Vzájemnou informovanost pomáhají udržovat i některá místní média (Lomnický zpravodaj, školní bulletin).
Řadu výchovně vzdělávacích a prezentačních akcí organizuje škola za finanční podpory místních podnikatelských subjektů.

2.6 Zapojení školy do projektů

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu jednotlivých ročníků i celé školy. Jejich cílem je u dětí rozvíjet tyto procesy:

- tvořivost
- cílevědomost
- sebevzdělávání (samostatné hlubší studium oblasti svého zájmu)
- samostatnou komunikaci
- výchovu pro týmovou spolupráci
- rozvíjí mimoškolní tvůrčí a komunikační aktivity
- sebepoznávání
- usnadnění hledání svých zájmů, potřeb a svého místa na trhu práce

Příprava, realizace , výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vzdělávacího procesu, motivují a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Mezinárodní spolupráce

Škola má v budoucnu zájem navázat spolupráci s partnerskými školami v zahraničí. Důvodem je jazykový rozvoj žáků, vzájemné poznávání kultur jednotlivých zemí v souvislosti s multikulturní výchovou a výchovou v evropských globálních souvislostech.

Projekt EKOŠKOLA
Dlouhodobě věnujeme pozornost environmentální výchově, vytváření pozitivního vztahu žáků k živé přírodě a k rozvíjení jejich ekologického myšlení a chování. Pro tyto účely využíváme prostory odborné učebny přírodopisu, nově bychom chtěli vybudovat zázemí v areálu školního hřiště. Jsme zapojeni do sítě EKOŠKOL a podílíme se na jejich aktivitách.

Projekty realizované v rámci SIPVZ

Dotační programy Jihomoravského kraje pro oblast protidrogových aktivit, s multikulturním zaměřením.

Krátkodobé projekty realizované v rámci tříd, ročníků nebo napříč školou. Jejich témata volíme podle náplně jednotlivých vzdělávacích oborů nebo jsou realizovány v rámci průřezových témat.

Škola chápe své poslání jako užitečnou službu občanům, která má respektovat jejich očekávání a individuální potřeby.
Komunitní možnosti školy jsou rozvíjeny a uplatňovány v oblastech:

- mimoškolních aktivit dětí a trávení jejich volného času
- otevírání volných kapacit školního prostoru pro veřejnost
- využití dovedností a znalostí pedagogů
- využití dobré spolupráce s jinými subjekty

3. Charakteristika ŠVP

Náš školní vzdělávací program vznikl na základě aktivní spolupráce celého pedagogického sboru. Vychází z cílů a kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podmínek školy, skladby pedagogického sboru, žáků, lokálních podmínek a vztahů. Při strategii jeho koncepce jsme respektovali zásadu rovnoprávného přístupu k základnímu vzdělávání pro všechny žáky na straně jedné a zásadu diferencované a individualizované výuky pro žáky určitým způsobem znevýhodněné, ale i talentované a pro žáky s hlubším zájmem o některou vzdělávací oblast.

3.1 Zaměření školy

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na aktivní učení
- zavádět do výuky efektivní metody (např. skupinové nebo projektové vyučování), kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- posilovat výuku cizích jazyků s důrazem na jazyk anglický
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu a pravidel soužití mezi lidmi
- podporovat hudební, pohybové, manuální, estetické nadání a zájmovou činnost

- zaměřit se na žáky nadané, vytvořit jim podmínky pro jejich rozvoj a tím omezit jejich odchod na jiné školy
- provádět rozumnou integraci dětí zaostávajících či jinak postižených přímo ve třídách základní školy
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu a ekologické výchově

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy, metody, pravidla, aktivity a akce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy ve výuce i mimo ni a určují těžiště a důrazy našeho školního vzdělávacího programu.

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody ➢ vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné strategie ➢ plánuje, organizuje a řídí vlastní učení ➢ projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení ➢ vyhledává, třídí a využívá informace ➢ na základě pochopení, propojení a systematizace informací je efektivně využívá v praktickém životě ➢ operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly ➢ uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí ➢ na základě souvislostí si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy ➢ samostatně pozoruje a experimentuje ➢ porovnává a kriticky posuzuje získané výsledky ➢ vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti ➢ poznává smysl a cíl učení ➢ má pozitivní vztah k učení ➢ posoudí vlastní pokrok, určí překážky a problémy bránící učení a naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit ➢ kriticky zhodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení	➢ vedou žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání ➢ požadují po žácích výsledky úměrné jejich schopnostem a nadání ➢ podporují samostatnost a tvořivost ➢ učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti ➢ učí žáky rozlišovat podstatné od nepodstatného ➢ podporují u žáka jeho zájmy ➢ umožňují žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry ➢ vedou žáky k práci s různými zdroji informací ➢ zaměřují se na „aktivní“ dovednosti, učivo používají jako prostředek k jejich získání ➢ ve všech vyučovacích předmětech podporují používání cizího jazyka a výpočetní techniky ➢ uplatňují individuální přístup k žákovi, výsledky posuzují z pohledu „přidané hodnoty“ ➢ ve zřetelné převaze používají prvky pozitivní motivace ➢ využívají mezipředmětových vztahů, odvolávají se na učivo z jiných předmětů ➢ dbají na návaznost učiva ➢ využívají propojení učiva se skutečným životem ➢ učí žáky utvářet si vlastní názor ➢ učí žáky správně argumentovat ➢ učí práci s chybou ➢ učí trpělivosti ➢ učí, že každý názor musí být podložen fakty

	➢ motivují žáky ➢ nechávají žáky sebehodnotit ➢ vedou žáky k tomu, aby se při neúspěchu nevzdávali a pokusili se zdokonalit ➢ jdou žákům příkladem v dalším vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni ➢ vyhledává informace vhodné k řešení problému ➢ rozpozná a pochopí problém ➢ přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách ➢ nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky ➢ využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a využívá vlastního úsudku a zkušeností ➢ nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému ➢ samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení ➢ ověřuje prakticky správnost řešení problému ➢ sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů ➢ kriticky myslí ➢ činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen obhájit je a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí ➢ zhodnotí výsledky svých činů	➢ podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů ➢ učí rozpoznat problém jako překážku k dosažení cíle ➢ učí žáky nebát se problémů a prakticky je řešit ➢ učí rozlišit nesoulad s normou nebo rozpoznat a pojmenovat překážku, vedou k přemýšlení o následcích neřešeného problému ➢ podporují netradiční způsoby řešení problémů ➢ podporují týmovou spolupráci při řešení problémů ➢ učí, jak některým problémům předcházet ➢ ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorují, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají ➢ učí pracovat samostatně, správně rozhodnout o postupu řešení ➢ vedou k provádění zkoušky správnosti řešení ➢ učí sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice, učí přijímat vnější hodnocení ➢ při výuce vycházejí ze známého a přidávají neznámé ➢ učí žáky správně argumentovat ➢ vedou k vyslovení názorů ve správnou dobu a správným způsobem ➢ učí žáky svoje rozhodnutí prezentovat ➢ učí chápat i nést důsledky rozhodnutí

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu	➢ vedou žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

➢ vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném projevu ➢ vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu ➢ naslouchá promluvám druhých lidí ➢ snaží se porozumět druhým lidem ➢ vhodně na ně reaguje ➢ účinně se zapojuje do diskuse ➢ obhajuje svůj názor ➢ vhodně argumentuje ➢ rozumí různým typům textů a záznamů ➢ rozumí různým typům obrazových materiálů ➢ rozumí různým typům běžně užívaných gest ➢ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	➢ učí žáky zaznamenat myšlenky do náležitého projevu, seřadit je a uspořádat v logickém sledu ➢ učí žáky získané informace zpracovat, prezentovat a publikovat ➢ učí žáky naslouchat druhým, nechat mluvčího dokončit myšlenku, nezkreslovat fakta ➢ zaměřují se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce a v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích ➢ učí respektovat názory druhých, znát svá práva a nebát se na ně upozorňovat ➢ vedou žáky ke srozumitelnému a pečlivému vyslovování a vyjadřování myšlenek, kultuře řeči, rozvoji slovní zásoby ➢ podporují kritiku a sebekritiku ➢ podporují přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd, ročníků, věkových kategorií ➢ učí navazovat kontakty, které jsou přínosné a obohacující ➢ jsou příkladem při komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností ➢ netolerují pomluvy, nezdvořilost ➢ důsledně vyžadují dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven a umožňují žákům podílet se na jejich sestavování ➢ učí žáky čtenářským dovednostem ➢ učí žáky asertivnímu chování a nonverbální komunikaci

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ účinně spolupracuje ve skupině ➢ podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu ➢ na základě pozvání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ➢ podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu ➢ na základě ohleduplnosti a úcty při	➢ rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých ➢ sledují a zajišťují zapojení žáků ve skupině ➢ učí žáky pracovat v týmech, přijímat pozici a roli, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce ➢ dbají na dodržování zásad tolerance a

jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů ➢ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ➢ přispívá k diskusi v malé skupině i v debatě celé třídy ➢ chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu ➢ oceňuje zkušenosti druhých lidí ➢ respektuje různá hlediska názorů ➢ čerpá poučení z toho, co si lidé myslí, říkají a dělají ➢ vytváří si pozitivní představu o sobě samém ➢ podporuje svoji sebedůvěru a rozvoj ➢ ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	základních pravidel společenského chování ➢ učí žáky pravidlům diskuse (naslouchání, vyslovení vlastního názoru, umění přihlásit se bez obav o slovo, obhájit svůj názor, diskutovat na úrovni) ➢ vytvářejí situace, kdy se žáci vzájemně potřebují ➢ upevňují v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle ➢ podporují integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů ➢ netolerují projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu ➢ průběžně monitorují sociální vztahy ve třídě, skupině ➢ učí žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky ➢ důsledně vyžadují dodržování společně dohodnutých pravidel chování ➢ vedou žáky k uvědomování si svých předností i nedostatků ➢ oceňují žákovy přednosti a učí je využívat jich v praktickém životě ➢ vedou žáky k reálnému sebehodnocení ➢ dbají na využití žákových možností, schopností, znalostí a dovedností, posilují jeho zdravé sebevědomí

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ respektuje přesvědčení druhých lidí ➢ váží si jejich vnitřních hodnot ➢ je schopen vcítit se do situace ostatních lidí ➢ odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému a fyzickému násilí ➢ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy ➢ je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni ➢ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace ➢ poskytne dle svých možností účinnou	➢ vychovávají žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých ➢ seznamují žáky s lidmi různých společenství, náboženství, kultur ➢ nesoudí nikoho podle vzhledu a vedou k tomu i žáky ➢ snaží se na každém najít to nejlepší ➢ sami jsou schopni vcítit se do situace druhých ➢ odmítají útok, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců, rodičů ➢ obhajují slabší, handicapované,

pomoc ➢ chová se zodpovědně v krizových situacích ➢ chová se zodpovědně v situacích ohrožujících zdraví člověka ➢ chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život člověka ➢ respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví ➢ projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům ➢ projevuje smysl pro kulturu a tvořivost ➢ aktivně se zapojuje do kulturního dění ➢ aktivně se zapojuje do sportovních akcí ➢ chápe základní ekologické souvislosti ➢ chápe environmentální problémy ➢ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí ➢ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví ➢ rozhoduje se v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti	šikanované ➢ netolerují sociálně patologické jevy chování (drogy, šikana, ...) ➢ netolerují odmítnutí požadované pomoci ➢ seznamují žáky s jejich právy a povinnostmi ➢ důsledně dbají na dodržování těchto práv a plnění povinností ➢ oceňují správné chování ➢ vedou žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem ➢ na konkrétních modelových příkladech demonstrují pozitivní a negativní projevy chování lidí ➢ podporují různé formální i neformální způsoby spolupráce se zřizovatelem, policií, složkami IZS ➢ učí žáky zásadám první pomoci při úrazech ➢ učí žáky aktivně jednat v případě ohrožení života nebo zdraví ➢ rozebírají jednání žáků ➢ vychovávají žáky k nekuřáctví ➢ všímají si chování žáků ➢ chovají se tak, aby měli důvěru žáků ➢ naslouchají problémům žáků, radí jim ➢ učí žáky dopravním předpisům ➢ seznamují žáky s naší historií ➢ seznamují žáky s vybranými uměleckými díly a umělci ➢ vedou žáky ke kvalifikovanému rozboru namísto hodnocení „líbí – nelíbí“ ➢ oceňují tvořivý přístup k činnostem ➢ informují žáky o dění v obci a podporují jejich zájem o toto dění ➢ informují o zajímavých kulturních akcích ➢ budují vědomí obce jako komunity a školy jako její součásti ➢ podporují mimoškolní činnost ➢ vedou žáky k vytvoření emocionálního vztahu k přírodnímu prostředí ➢ svým příkladem povzbuzují a motivují žáky ➢ vysvětlují vztah člověk – příroda ➢ seznamují žáky s možností využívání obnovitelných zdrojů v praxi (sluneční záření, voda, vítr) ➢ ukazují cestu, jak vnímat přírodu globálně ➢ budují v žácích povědomí o

	celosvětových ekologických problémech ➢ informují o možnostech jednotlivce při ochraně životního prostředí ➢ seznamují s pravidly třídění odpadu, sběru papíru ➢ seznamují žáky se zdravým životním stylem ➢ učí žáky plánovat čas ➢ rozvíjejí odpovědnost za kvalitu životního prostředí ➢ vedou žáky k ekologickému myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie – kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:	Činnosti pedagogů:
➢ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení ➢ dodržuje vymezená pravidla ➢ plní povinnosti a závazky ➢ adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky ➢ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu ➢ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany zdraví druhých ➢ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany životního prostředí ➢ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot ➢ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje ➢ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu své přípravy na budoucnost ➢ činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní zaměření ➢ orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci ➢ chápe cíl podnikání ➢ chápe riziko podnikání ➢ rozvíjí své podnikatelské myšlení	➢ vedou žáky k pozitivnímu vztahu k práci ➢ učí žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie ➢ učí žáky vybrat správné pracovní postupy ➢ vedou žáky k pořádku na pracovišti ➢ učí žáky chránit své zdraví při práci ➢ seznamují žáky s pevně vymezenými pravidly ➢ kvalitně odvedenou práci vždy pochválí ➢ žádnou prací netrestají – tím vedou žáky k pozitivnímu vztahu k práci ➢ vytvářejí podnětné a tvořivé pracovní prostředí ➢ seznamují žáky s různými profesemi ➢ vedou žáky k zodpovědnosti za svou práci ➢ dbají na kvalitu práce ➢ rozvíjejí u žáků samostatné rozhodování ➢ učí žáky rozlišovat škodlivé vlivy na jejich zdraví ➢ vedou žáky ke vhodným společenským návykům a zodpovědnosti za druhé ➢ učí žáky správně definovat životní prostředí a chápat vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím ➢ rozvíjejí u žáků schopnost objasnit příčiny znečištění životního prostředí ➢ podporují tvořivost ➢ podporují schopnost ocenit cizí výkon ➢ učí žáky vnímat mezipředmětové vztahy ➢ vyzdvihují praktické stránky jednotlivých vzdělávacích oblastí ➢ rozvíjejí u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice

	➢ rozvíjejí u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle ➢ učí žáky správně vybírat důležité informace ➢ seznamují žáky s aktivitami nutnými pro podnikání ➢ dbají na zodpovědné plnění žákovy funkce v žákovské samosprávě ➢ rozvíjejí u žáků dovednost vnímat situaci z více úhlů pohledu ➢ podporují zdravou soutěživost ➢ podporují aktivní snahu žáků celoživotně se vzdělávat ➢ dbají na žákovu znalost práv a povinností zaměstnavatelů a zaměstnanců ➢ seznamují žáky s průběžnou nabídkou na trhu práce ➢ motivují žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia ➢ jdou příkladem při plnění svých pracovních povinností ➢ dodržují dané slovo

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním.
Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a poradenského zařízení. V rámci školy jde pak především o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících žáka, výchovné poradkyně a vedení školy. Tito jmenovaní spolu s pracovníky poradenských zařízení budou spolupracovat při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka.

3.3.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vývojové poruchy učení
Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení je jednou z důležitých priorit školy. Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě výsledku vyšetření a doporučení pedagogicko-psychologické poradny jsou pak tito žáci začleněni do reedukační péče. S dětmi pravidelně pracují vyškolené dyslektické asistentky a zkušené učitelky českého jazyka. Každý týden probíhá jedna vyučovací hodina pravidelné dyslektické nápravy se souhlasem a za spolupráce rodičů.
V případě, že PPP nebo SPC diagnostikuje vývojovou poruchu učení a doporučí individuální integraci žáka, je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. Na vypracování individuálního vzdělávacího plánu se podílí třídní učitel a vyučující příslušných předmětů. Jeho platnost je jeden rok. Individuální vzdělávací plán obsahuje základní údaje o žákovi, závěry vyšetření a doporučení

z odborného pracoviště, konkrétní cíle, vhodné učební pomůcky, které se budou při nápravě používat, učebnice, způsob hodnocení, organizace pedagogické a psychologické péče, návrh na navýšení finančních prostředků, organizaci výuky, způsob spolupráce se zákonnými zástupci a podíl žáka na řešení problému. Při hodnocení a klasifikaci těchto žáků vycházíme z doporučení odborníků a přihlížíme k vývojové poruše a pravidlům hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami.
IVP je vyhodnocován pravidelně na konci každého pololetí a pedagogická rada doporučuje další postup ve vzdělávání těchto žáků za spolupráce rodičů. Výchovná poradkyně eviduje žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování, doporučuje rodičům kontrolní vyšetření a seznamuje ostatní vyučující s možnostmi péče o tyto žáky.

Žákům je poskytována následující péče

Dyslexie

Český jazyk

- dle stupně poruch není vyžadováno hlasité čtení před třídou
- volba textů odpovídá vyspělosti čtenáře
- je omezen požadavek na písemné zpracování přečteného textu
- je umožněno čtení s okénkem

Cizí jazyk

- preferovat ústní projev
- upřednostňovat konverzaci
- poskytovat prodloužený výklad
- strukturovat učivo
- využívat sluchovou paměť – audio a video záznamy, hlasité opakování slov a slovních spojení

Matematika

- slovní úlohy řešit po společném přečtení, za pomoci učitele
- omezit řešení geometrických úloh zadaných širšími slovními instrukcemi

V ostatních předmětech omezit hlasité čtení z učebnice

Dysgrafie, dysortografie

Český jazyk

- při osvojování a upevňování gramatických pravidel důsledně uplatňovat názor
- používat zjednodušené přehledy gramatických pravidel
- místo diktátu preferovat doplňovací cvičení, opisy, přepisy
- umožnit psaní diktátu po předchozí domácí přípravě
- dle doporučení PPP neklasifikovat nedostatečné práce
- zjednodušená forma učiva
- prodloužený výklad
- slohové práce zadávat v kratším rozsahu, po domácí přípravě
- preferovat ústní zkoušení
- nehodnotit to, co žák nestihl
- respektovat pomalejší tempo psaní
- každý pokrok náležitě ocenit

Cizí jazyk
- psát jen část zadaného úkolu nebo cvičení
- znalost slovíček ověřovat ústně
- umožnit slovní hodnocení

Matematika
- nevypisovat zadání slovních úloh
- nehodnotit kvantitu
- omezit pětiminutovky
- předkládat předtištěné kontrolní práce
- poskytovat více času
- umožnit práci s názorem
- využívat práci u tabule pod individuálním dohledem

Ostatní vyučovací předměty
- nepsat písemné poznámky, pouze zkrácené verze
- preferovat ústní zkoušení
- v sešitech hodnotit obsah ne úpravu a písmo
- osvojovat si učivo s názorem
- klást důraz na pochopení zadaného úkolu

Dyskalkulie
Matematika
- nutná individuální práce s žákem
- klást důraz na pochopení zadaného úkolu
- používat názorné pomůcky
- pracovat se speciálními pomůckami (programy)

V prvním ročníku nelze u žáků diagnostikovat vývojové poruchy učení (není ukončena výuka čtení a psaní), u těchto žáků lze vyslovit pouze domněnku. Pokud žák z nějakých příčin dovednost čtení a psaní nezvládá, je zapotřebí preventivních opatření.

Žáci zrakově a sluchově postižení

Vzdělávání žáků zrakově postižených může ve škole probíhat formou individuální integrace. Žáci se pak budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.
V rámci individuálních potřeb jednotlivých žáků je možné se zaměřit na:
- prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených
- zrakovou a sluchovou stimulaci
- práci s optickými pomůckami
- logopedickou péči
- zdravotní tělesnou výchovu

Rozvrh hodin a týdenní časová dotace budou jako dosud zpracovány na každý školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku ve spolupráci s SPC. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta , který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Žáci tělesně postižení

Vzdělávání žáků tělesně postižených může probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení SPC budou realizovány změny v učebním plánu týkající se přeřazení žáka z tělesné výchovy do zdravotní tělesné výchovy, omezení ve výtvarné výchově, pracovních činnostech, případně v ostatních předmětech. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Vzdělávání těchto žáků bude probíhat na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení SPC se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. Učitel musí s žáky stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takto postiženými spolužáky.
Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní.
Vzdělávání těchto žáků probíhá ve třídách na I. a II. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení PPP se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.
Učitel musí s žáky stanovit přesná pravidla chování a způsobu komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem. Zavést systém výchovných opatření.

Hyperaktivní – hypoaktivní děti

Je nezbytné uplatňovat k žákovi klidný přístup. Pro tyto žáky je nutný pravidelný režim, na případnou změnu musí být dopředu upozorněni. Důležitá je také důsledná kontrola a sebekontrola ze strany žáka. Snahou je společně s žákem vytvořit hranice a pravidla, která společně dodržují všichni zúčastnění. Poskytujeme žákovi dostatek pohybových aktivit a možnosti uvolnění.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných SPC nebo PPP budou realizovány

změny v učebním plánu, týkající se těchto žáků. Na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

3.3.2 Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Jedná se o žáky zdravotně oslabené, žáky dlouhodobě nemocné (pobyt v lázních, léčebnách), žáky s lehčími zdravotními poruchami. Na doporučení lékaře a na žádost rodičů jsou žáci uvolněni z tělesné výchovy. Žák není hodnocen v předmětu, ze kterého byl uvolněn.
Při hodnocení výsledků vzdělávání jsou respektovány individuální potřeby žáka, zohledněn druh a stupeň znevýhodnění.

3.3.3 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Při práci s těmito dětmi je třeba věnovat zvýšenou pozornost osvojení si českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi. Zároveň umožnit žákům rozvíjet jejich vlastní identitu, která vychází z jejich původního prostředí. V případě potřeby učitelé vypracují individuálně vzdělávací plán, budou používat specifické metody a formy práce, škola zajistí specifické učebnice a pomůcky.
Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy, proto je nutná zvýšená péče v tomto směru a úzká spolupráce třídního učitele, učitelů a metodika prevence sociálně patologických jevů, spolupráce s poradenskými centry apod. Je nutné také poskytovat individuální nebo skupinovou péči a vytvářet pozitivní sociální klima ve třídě i škole.
Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- zajištění skupinové nebo individuální péče
- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- snížení počtu žáků ve třídě
- zajištění specifických učebnic a pomůcek
- volba odpovídajících metod a forem práce
- nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm
- vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve škole

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšení motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.
V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvizy, problémové úlohy) i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších naukových předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky, ...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin nebo je jim nabízen volitelný předmět podle zájmu.

Na žáky s hudebním nadáním klade vyučující vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívávat píseň, ... Dále je jim doporučena výuka ve vlastní základní umělecké škole.
Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách.
Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími úkoly nebo vedením skupiny.
Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, ve kterých žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, reprezentují školu.
Mimořádně nadané žáky usměrňujeme v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.
Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.5 Začlenění průřezových témat

K propojování klíčových kompetencí a významných oborových kompetencí dochází právě v průřezových tématech. K realizaci konkrétních výstupů jednotlivých průřezových témat dochází jak v konkrétních tématech a aktivitách jednotlivých předmětů, tak zcela samozřejmě při každodenním životě školy. Mohou vznikat různé projekty nebo jen nepatrné činnosti, které vytváří přátelské prostředí ve škole. Účinnost výchovného působení průřezových témat je posilována využíváním dalších vhodných příležitostí, se kterými se žáci setkávají mimo školu (filmová a divadelní představení, výstavy, exkurze, besedy, ...).

V etapě základního vzdělávání vyčleňujeme tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt a má praktické každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Smyslem průřezového tématu je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti jako samostatnost a schopnost se rozhodovat, spolupracovat s druhými, poznávat lidi, odmítat manipulaci. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se žáci dovednostem učí sami na sobě, na konkrétní žákovské skupině a učivem se stávají běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopnosti poznávání	ČJ,Prv/INT	ČJ,Prv/INT	ČJ,Prv/INT	AJ/INT	AJ/INT ČS/PRO	ČJ,AJ,VV,Př, F,M,Z,TV/IN T	ČJ,VV,AJ,Př, F,M,Z,VO,Inf/ INT	ČJ,VV,AJ,D, Př,F,M,Z,Ch, VO,Inf/INT	ČJ,AJ,VO,VV, Př,F,M,Z,Ch.In f/INT
Sebepoznání a sebepojetí	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT	ČJ,Prv,TV/P RO			ČJ,TV/INT	ČJ,AJ,NJ,TV, VO,VV/INT	ČJ,VV,NJ,V O,Inf,Př,D/IN T	ČJ,VV,AJ,VO / INT
Seberegulace a sebeorganizace	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT		AJ/INT	AJ,VO / INT	ČJ,NJ,VO,/IN T	NJ,VO,D,Př/I NT	AJ,VO,NJ/INT
Psychohygiena	Prv,HV,VVT V/INT	TV,HV,VV/IN T	TV,HV,VV/IN T		ČS/INT	VO,VV/INT	VO,VV/INT	ČJ,Př,VO / INT	VO,AJ,ČJ/INT
Kreativita	ČJ,VV/INT	ČJ,VV/INT	ČJ,VV/INT	AJ,VV,PČ/IN T	AJ,VV,PČ/IN T	ČJ,VV/INT Př/PRO	AJ,ČJ,VO,VV /INT Př/PRO	VV,D,Ch/INT	VO,AJ,VV/INT Př/PRO
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Prv/INT	ČJ,Prv/PRO	ČJ,Prv/INT			ČJ,VO,VV/IN T	ČJ,AJ,NJ,VO ,VV/INT	AJ,VV,VO,D / INT	ČJ,AJ,VV/INT
Mezilidské vztahy	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT	TV,Prv/INT	TV/INT	AJ,TV/INT	ČJ,VV,VO/IN T	ČJ,AJ,VV,VO / INT	ČJ,AJ,VV,D, VO/INT	ČJ,AJ,VV,VO / INT
Komunikace	ČJ,Prv,TV/IN T	ČJ,VV/INT	ČJ,Prv,VV/IN T	ČJ,AJ/INT	ČJ,AJ/INT	ČJ,AJ,VV,VO ,TV / INT	ČJ,AJ,VV,VO ,TV/INT	AJ,D,VV,TV/I NT	AJ,ČJ,VV,VO, TV/ INT
Kooperace a kompetice	PČ,TV/INT	PČ,TV/INT	PČ,TV/INT	TV/INT	AJ,TV/INT	ČJ,VV,Př,F,Z /INT	ČJ,VV,Př,F,Z ,Inf/INT	D,VV,Ch,F,Z, Inf/INT	VV,Př,F,Z,AJ, Ch,Inf/INT
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT	Prv,TV/INT	AJ,TV/INT	AJ,ČS,TV/IN T	AJ,Inf/INT	AJ,VO,Inf/IN T	AJ,D,VO,Inf/I NT	ČJ,AJ,VO,Inf,T V/INT
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ,Prv/INT	ČJ,Prv/INT	ČJ/INT	AJ/INT	AJ,Př/INT	ČJ,VO,Inf,VV /INT	AJ,OV,Inf,VV /INT	ČJ,D,VO,Inf, VV/INT	AJ,VO,Inf/INT

Legenda

INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu

PRO - projekt

P- samostatný vyučovací předmět

Poznámky

1. roč. - aktivní používání zákl. komunikat. prostředků

2. roč. - tolerance ke spolužákům i okolí

3. roč. - zdravé sebepojetí, umění přiznat své chyby

3.5.2 Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana představuje v obecné rovině syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností, porozumění demokratickému uspořádání společnosti, demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.
Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme „orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti“, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má ¨vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Občanská společnost a škola	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT			ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ,VO/INT
Občan, občanská společnost a stát				ČS/INT		ČJ,VO,D/INT	ČJ,VO/INT	ČJ,D,VO/INT	VO,D/INT
Formy participace občanů v politickém životě					ČS/INT	VO/INT	VO/INT		VO/INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					ČS/INT		VO/INT	VO/INT	VO,D/INT

Legenda
INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu
PRO - projekt
P- samostatný vyučovací předmět

ČJ
7. roč. - Životopis
8. roč. - Výklad, Úvaha
9. roč.- Úvaha, Diskuse, Proslov

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě.

Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Evropa a svět nás zajímá		ČJ,Prv/INT	ČJ,Prv,AJ/INT	ČS/INT	ČS/INT	ČJ,AJ,Z,VO/INT	ČJ,AJ,M,Z,VO,NJ/INT	ČJ,AJ,Z,VO/INT	ČJ,VO,Z,D/INT
Objevujeme Evropu a svět			AJ/INT		ČS/INT	ČJ,VO,Z/INT	ČJ,AJ,VO,Z/INT	AJ,Z,VO,NJ/INT	AJ,VO,Z/INT
Jsme Evropané					ČS/INT	VV,VO,D/INT	ČJ,VV,NJ,VO,D/INT	VO,D,NJ,VV/INT	OV,D,VV,Z,NJ/INT,PRO

Legenda

INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu

PRO - projekt

P- samostatný vyučovací předmět

9.roč. Projekt Praha - VV,Z,Inf

3.5.4 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému".

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Kulturní diference					ČS/INT	ČJ,VV,VO,Z/INT	ČJ,AJ,VV,VO,Z/INT	ČJ,AJ,VV,VO,Z/INT	ČJ,VV,VO,Z,D/INT
Lidské vztahy					ČS/INT	VO/INT	VO,NJ/INT	ČJ,AJ,VO/INT	ČJ,VO/INT
Etnický původ				ČS/INT	ČS/INT	D,VO/INT	D,VO/INT	AJ,VO,Př/INT	Př,VO,D/INT
Multikulturalita			AJ/INT	AJ/INT		ČJ,VO,Z/INT	ČJ,AJ,VO,NJ,Z/INT	ČJ,AJ,VO,Z/INT	ČJ,VO,Z/INT
Princip sociálního smíru a solidarity				ČS/INT	ČS/INT	VO/INT	AJ,VO/INT	AJ,VO/INT	VO/INT

Legenda
INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu
PRO - projekt
PRO - "Židé" - v každém ročníku (spolupráce s Inf,ČJ, Z, NJ
P- samostatný vyučovací předmět

3.5.5 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojímání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická.

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Přírodě neškodí člověk, který je řádným občanem dodržující zákony a který současně ví, jak se v přírodě pohybovat a objevovat její krásu či zajímavosti.

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Ekosystémy				ČS/PRO	ČS/INT	Př,Z,ČJ,VV/PRO	Př,ČJ,VV,VO/PRO	ČJ,NJ,VV/INT	ČJ,VV/INT
Základní podmínky života					ČS/INT	Př/INT	VO,Př/INT	VO,Ch,F/INT	VO,Př,Ch,F/PRO
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv/INT		ČS/INT	ČS/INT	M,VO,Z,Př/INT	M,VO,Př,Z,/INT	M,VO,Ch,Z,F/INT	Př,Ch,Z,VO,MINT
Vztah člověka k prostředí	Prv,PČ,TV/INT	Prv,PČ,TV/INT	Prv,TV/INT	ČS,PČ,TV/INT	ČS,PČ,TV/INT	VV/INT	ČJ,VV,Př,VO/INT	VO,VV,Př,F,ČJ/INT	VO,VV/INT

Legenda
INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu
PRO - projekt
P- samostatný vyučovací předmět

Projekty
6. roč. – Př - Les
7.roč. – Př SI – Cizokrajné ekosystémy
9.roč. – Př - Vesmír

3.5.6 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců.

Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií – zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových" médií, která se stávají součástí veřejné komunikace. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediálních obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1 roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Tematické okruhy receptivních činností									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ/INT	VV/INT	ČJ,VV,VO/INT	ČJ,AJ,VV/INT	ČJ,F,VO,VV/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ/INT	ČJ/INT	F/INT	ČJ,VO/INT	AJ/INT	ČJ,VO/INT
Stavba mediálních sdělení					ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ,VO/INT		ČJ/INT
Vnímání autora mediálních sdělení					ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ,VO/INT	ČJ,VO/INT	ČJ,VO/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti					ČS/INT		ČJ,VO/INT		ČJ,VO/INT
Tematické okruhy produktivních činností									
Tvorba mediálního sdělení					ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ/INT	Inf/INT	ČJ/INT
Práce v realizačním týmu					ČJ/INT	Př,Inf/INT	Př,Inf/INT	Př,Ch,Inf/INT	Př,Ch,Inf/INT

Legenda

INT - integrace do vzdělávacího oboru konkrétního vyuč. předmětu

PRO - "Židé" viz Multikulturní výchova

4. Učební plán

4.1 Tabulka učebního plánu

Učební plán pro I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	8	8+1	7+1	6+2	6+1	40	5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Inf. a komunikační technologie	Inf. a komunikační technologie	Informatika					1	1	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1			15	3
		Člověk a jeho svět				3+1	3+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná časová dotace			**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**118**	**14**
Z toho disponibilní časová dotace v jednotlivých ročnících			**1**	**3**	**3**	**4**	**3**		

DČD - disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu pro I. stupeň

Byla dodržena celková povinná časová dotace stanovená RVP pro I. stupeň základního vzdělávání na 118 hodin, nebyla překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. - 5. ročník 26 hodin) a současně byla dodržena minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 18 hodin, 3. – 5. ročník 22 hodin).

Český jazyk a literatura

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter (čtení, psaní a slohová výchova). Od 2. ročníku do 5. ročníku je členěn na jazykovou výchovu, literární výchovu a na komunikační a slohovou výchovu. Předmět je posílen o jednu hodinu týdně v 2., 3. a 5. ročníku a dvě hodiny týdně ve 4. ročníku.

Cizí jazyk
Škola nabízí výuku anglického jazyku jako prvního cizího jazyku od 1. ročníku.

Matematika
Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Od 1. do 5. ročníku je členěna na aritmetiku a geometrii. Vyučování geometrie je v 1. a 2. ročníku zaměřeno na hry s rovinnými a prostorovými tvary, od 3. do 5. ročníku je možno učivo vyučovat v blocích nebo jednu hodinu týdně. Předmět je posílen o jednu hodinu týdně ve 2. až 5. ročníku.

Informatika
Tento předmět slouží jednak k základnímu seznámení s obsluhou počítače a využívání internetu, jednak k práci s výukovými programy, kdy se procvičují další předměty.

Prvouka
Výuka probíhá v 1. až 3. ročníku. Žáci se učí pozorovat rostliny, zvířata a věci, které je obklopují ve škole, doma a venku. Poznávají místní krajinu, život lidí v obci a jejich povolání. Předmět je posílen o jednu hodinu týdně ve 3. ročníku.

Člověk a jeho svět
Výuka probíhá ve 4. a 5. ročníku, je členěna na zeměpisné, dějepisné a přírodopisné učivo. Předmět integruje dřívější oblasti vlastivědy a přírodovědy. Předmět bude vyučován střídáním jednotlivých složek učiva a je posílen o dvě hodiny.

Tělesná výchova
Výuka probíhá v 1. až 5. ročníku. Veškeré pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáků a k posílení charakterových vlastností (odvaha, vytrvalost, schopnost respektovat pokyny) a ke zvyšování tělesné zdatnosti a správného držení těla. Ve 3. a 4. ročníku probíhá výuka plavání, a to v rozsahu 20 hodin ročně.

Výtvarná výchova
Výuka probíhá v 1. až 5. ročníku a vychází ze vztahu žáků ke zobrazování skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění. Časová dotace je 1 hodina týdně v 1. až 3. ročníku a 2 hodiny ve 4. a 5. ročníku.

Pracovní činnosti
Pracovní činnosti tvoří tyto složky:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Učební plán pro II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem	Z toho DČD
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4+1	4	4+1	3+1	18	3
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
		Německý jazyk		0+2	0+2	0+2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4	4+1	3+1	18	3
Inf. a komunikační technologie	Inf. a komunikační technologie	Informatika	1		0+1		2	1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	1+1	12	1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	2	1+1	8	4
	Chemie	Chemie			2	2	4	
	Přírodopis	Přírodopis	2	1+1		1+1	6	
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1+1	7	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	12	2
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví		1		1		
		Přírodopis a zdravotní vých.			0+2			
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	0+1	1	4	1
Volitelné předměty					0+1	0+2	3	3
Celková povinná časová dotace			**29**	**29**	**32**	**32**	**122**	**24**
Z toho disponibilní časová dotace v jednotlivých ročnících			**2**	**3**	**9**	**10**		

DČD - disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu pro II. stupeň

Byla dodržena celková povinná časová dotace stanovená RVP pro II. stupeň základního vzdělávání na 122 hodin, nebyla překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky (6. a 7. ročník 30 hodin, 8. - 9. ročník 32 hodin) a současně byla dodržena minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky (6. a 7. ročník 28 hodin, 8. – 9. ročník 30 hodin).

Český jazyk a literatura

Předmět je členěn na jazykovou výchovu, literární výchovu a na komunikační a slohovou výchovu. Předmět je posílen o jednu hodinu týdně v 6., 8. a 9. ročníku.

Cizí jazyk
Z disponibilní časové dotace je zaveden předmět Německý jazyk v rozsahu 2 hodin týdně od 7. do 9. ročníku.

Matematika
Předmět je posílen o jednu hodinu týdně v 6., 8. a 9. ročníku.

Informatika
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 8. ročníku.

Dějepis
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 9. ročníku.

Fyzika
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 9. ročníku.

Přírodopis
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 7. a 9. ročníku.

Zeměpis
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 9. ročníku.

Výchova ke zdraví
Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se v 8. ročníku nevyučuje jako samostatný předmět, obsah je integrován s obsahem vyučovacího předmětu přírodopis pro 8. ročník pod společným názvem Přírodopis a výchova ke zdraví – 2 hodiny z disponibilní časové dotace

Pracovní činnosti
Předmět je posílen o 1 hodinu týdně v 8. ročníku.
Ze šesti tematických okruhů jsou na naší škole realizovány tyto:

- pěstitelské práce, chovatelství
- příprava pokrmů
- svět práce
- práce s technickými materiály

Volitelné předměty
K realizaci volitelných předmětů byly využity 3 hodiny z disponibilní časové dotace (8. ročník 1 hodina týdně, 9. ročník 2 hodiny týdně).

8. ročník – žáci si vybírají z následující nabídky:
- komunikace v anglickém jazyce
- technika administrativy, ekologický seminář, estetický seminář

9. ročník – žáci si vybírají z následující nabídky:
- komunikace v anglickém jazyce
- cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky, seminář z informatiky, sportovní hry

4.2 Profil žáka

Profil žáka definuje očekávanou úroveň naplňování klíčových kompetencí stanovenou pro všechny žáky naší školy.

Profil žáka po 5. ročníku
- vystupuje a jedná zdvořile
- utváří vlastní postoje
- omluví se, přizná chybu
- rozlišuje dobro a zlo
- dodržuje pravidla a chápe, že usnadňují komunikaci s ostatními lidmi
- poznává své duševní a fyzické možnosti, nabývá dovednost sebepoznání
- váží si svého i cizího života
- poznává význam zdravého životního stylu
- chová se ohleduplně k lidem, přírodě
- částečně se orientuje ve světě informací
- rozšiřuje slovní zásobu, pojmenovává pozorované skutečnosti
- poznává a dodržuje zásady zdravého způsobu života
- osvojuje si schopnost logického a tvořivého myšlení
- rozvíjí své pracovní návyky, pracovní postupy

Profil žáka po 9. ročníku
- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatně získává informace z různých zdrojů
- na veřejnosti vystupuje kultivovaně
- samostatně řeší problémy, používá kritické myšlení
- prakticky uplatňuje získané poznatky a dovednosti
- pracuje v kolektivu, zapojuje se do diskuse, obhajuje své názory
- kriticky zhodnotí výsledek svého učení
- užívá logické úvahy a komunikačního úsudku při řešení problémů a úloh
- pracuje s informacemi – vyhledávání, přenos, zpracování, uložení, praktické využití
- projevuje úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- respektuje kulturní či jiné odlišnosti lidí, skupin i různých společenství
- orientuje se v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- kriticky vnímá předsudky v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozlišuje názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití
- chápe nutnost celoživotního sebepoznávání a vědomého rozvíjení své osobnosti
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexní pohled na přírodní jevy
- formuluje závěry na základě pozorování a pokusů
- aplikuje poznatky v praxi
- zodpovědně se chová v krizových situacích
- rozvíjí estetické cítění, vkus, představivost, tvořivost a originálně řeší úkoly
- uvědomuje si významovou provázanost všech druhů umění
- chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody
- projevuje kritický postoj k návykovým látkám, domácímu násilí, šikaně či jiné agresivitě

5. Učební osnovy

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

5.1.1.1 Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

Obsahové vymezení
Předmět český jazyk a literatura představuje jeden z pilířů českého vzdělávacího systému. Této skutečnosti odpovídá i jeho postavení mezi ostatními předměty na naší základní škole.

Časové vymezení
1. ročník 8 hodin
2. ročník 9 hodin
3. ročník 8 hodin
4. ročník 8 hodin
5. ročník 7 hodin
6. ročník 5 hodin
7. ročník 4 hodiny
8. ročník 5 hodin
9. ročník 4 hodiny

Organizační vymezení
Výuka je organizována ve třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

Předmět utvořen ze vzdělávacích obsahů:
- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

1.– 5. ročník

Nejvýznamnějším cílem předmětu je ovládnutí čtení a psaní. Důraz je kladen především na čtení s porozuměním. Snažíme se žákům obohacovat jejich slovní zásobu a dále rozvíjíme jejich schopnost dorozumět se česky. Nenásilnou formou je vedeme ke spisovnému vyjadřování a k užívání slov a tvarů spisovného jazyka. Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se.

6. – 9. ročník

Komunikační a slohová výchova

Tato složka předmětu je zaměřena na rozvoj komunikačních dovedností v praktickém životě. Dále se obrací na ostatní složky předmětu (tj. na jazykovou a literární výchovu), když usiluje o využití získaných vědomostí a dovedností z těchto oblastí ve vlastní tvorbě. Úkolem slohové výuky na naší škole je také zvládnutí základních útvarů administrativního stylu, s nimiž se žáci nejčastěji setkávají v praktickém životě.

Jazyková výchova

Vedeme žáky k osvojování spisovného českého jazyka, který je předpokladem pro pochopení, sdělování, předávání informací. Vytváříme pozitivní vztah k mateřskému jazyku, který se stává prostředníkem pro celoživotní vzdělávání člověka. Postupně žáky seznamujeme s mnohotvárností českého jazyka, s bohatostí jeho forem vyjadřování, které se učí používat ve sdělování svých myšlenek, prožitků. Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a ověřování si informací v odborné literatuře tak, aby si je uměli zpracovat a využít pro svoje další vzdělávání.

Literární výchova

Nedílnou součástí českého jazyka je literární výchova. V této oblasti se zaměřujeme na to, aby žáci individuálně prožívali přečtená umělecká díla a uměli se vcítit do situací, které v nich nastávají. S tím souvisí rozvoj fantazie u dětí a jejich vlastní tvořivá činnost. K tomu využíváme různých netradičních metod práce s textem (dramatizace, metody kritického myšlení,...). Učíme žáky znát základy literární teorie a historie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravopisných pravidel a jejich vzájemnému propojování
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení
- využíváme práci s PC
- pomáháme vybírat vhodné metody a strategie učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézaní chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- učíme žáky propojit teoretické poznatky s praxí
- rozvíjíme u žáků schopnost dobře si zorganizovat práci
- vedeme žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- zařazujeme projektové vyučování
- učíme správně argumentovat, oponovat cizím názorům, vyslovit názor ve vhodnou dobu a vhodným způsobem
- učíme sebehodnocení a sebekritice

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- učíme žáky vhodně interpretovat hlavní myšlenku, odlišit podstatné od nepodstatného, uspořádat informace do systému
- učíme žáky zaznamenávat myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit, logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjíme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné výslovnosti slov, ke kultuře řeči, k tomu, aby se dokázali vyjádřit svými slovy
- učíme žáky naslouchat druhým
- učíme žáky čtenářským dovednostem, seznamujeme je s různými typy textů
- poskytujeme žákům příležitosti pro tvorbu vlastních textů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné spolupráci
- učíme žáky pravidlům diskuse – naslouchání, vyslovení vlastního názoru, respektování a vyslovení různých názorů
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- rozvíjíme základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- podporujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím, vysvětlujeme jim jeho význam, aby ho dokázali respektovat a chránit
- seznamujeme žáky s lidmi různých společenství, náboženství a kultur, vyzdvihujeme tradice a hodnoty
- učíme žáky srozumitelně vyjadřovat a obhajovat názory
- pomáháme žákům pochopit naše kořeny a tradice
- seznamujeme žáky s různými uměleckými směry a díly významných umělců

- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických zásad pro čtení a psaní
- motivujeme žáky k práci
- vedeme je ke správné organizaci práce
- učíme žáky zodpovědnosti a samostatnosti při plnění pracovních povinností
- seznamujeme je s tím, jak si vybírat důležité informace a jak odlišit podstatné od nepodstatného
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

1.období

Formy práce: práce v lavicích, na stanovištích, na koberci, v žákovské knihovně, návštěvy kin a divadel

Metody práce: frontální výuka, skupinová práce, didaktické hry, poslech audio a video ukázek, práce s textem, dramatizace, samostatná práce, řízené vyučování, kooperativní vyučování, projektové vyučování, vzájemné učení

Pomůcky: tabule, magnetická tabule, nástěnky, učebnice, pracovní sešity a listy, knihy, časopisy, obrazový materiál, texty s básněmi, říkadly, rozpočitadly, hádankami a jazykolamy

Evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- diktáty
- tematicky zaměřené práce
- kontrolní písemné práce

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky: průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Jazyková výchova	
	Zvuková stránka jazyka	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • člení slova na slabiky a hlásky • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • pozná písmena abecedy odpovídající jednotlivým hláskám	• sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • intonace věty • písmeno malé, velké, tištěné, psané	**PT1 –** Rozvoj schopností poznávání
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• porovnává významy slov, ptá se na význam slov, která nezná. • spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, odpovídající možnostem žáka 1. ročníku	• slova a pojmy • význam slova	**MPV –** PRV,ČJ
	Tvarosloví	
• používá v mluveném projevu slova ve správném tvaru	• tvary slov	
	Skladba	
• porozumí významu jednotlivých členících znamének	• tečka, čárka, otazník, vykřičník, uvozovky	

	Komunikační a slohová výchova	
	Čtení	
• čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• technika čtení • pozorné čtení • znalost orientačních prvků v textu (začátek, konec věty, řádek, odstavec, nadpis) • čtení s porozuměním	**MPV** – Prv, VV, PČ, ČJ, M
	Naslouchání	
• porozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru přiměřeně ke svému věku	• pozorné, soustředěné • aktivní - reaguje otázkami • zdvořilé	**PT1**-komunikace - projekt **MPV** - všechny předměty
	Mluvený projev	
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá • pečlivě vyslovuje	• základy techniky - dýchání,tvoření hlasu, výslovnost • komunikační žánry - pozdrav, poděkování, omluva, prosba, vypravování podle obrazové osnovy • mimojazykové prostředky - mimika, gesta	**PT1** - komunikace - projekt **MPV** – HV, ČJ

	Písemný projev	
• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky • zná svou adresu a dokáže ji napsat • napíše krátké blahopřání	• základní hygienické návyky : správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem • technika psaní : úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • žánry: adresa, blahopřání	**MPV** – ČJ, Prv, M

	Literární výchova	
	Poslech literárních textů	
• vyjadřuje své pocity z poslechu • volně reprodukuje slyšený text	• poslech audio záznamu pohádky, předčítaného textu	**PT1** - Kreativita - Komunikace - Hodnoty, postoje, praktická etika **MPV –** ČJ. VV, Prv, HV, PČ
	Zážitkové čtení a naslouchání	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• čtení krátkých textů přiměřené náročnosti	
	Tvořivé činnosti s literárním textem	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku	• přednes vhodných lit. textů • volná reprodukce textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	
	Základní literární pojmy	
• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	• druhy a žánry: rozpočitadlo, říkanka, báseň, pohádka, hádanka • spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, rým	

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Jazyková výchova	
	Zvuková stránka jazyka	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • člení slova na slabiky a hlásky • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • intonace věty	**PT1 –** Rozvoj schopností poznávání
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• porovnává význam slov, ptá se na • význam slov, která nezná. • spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby odpovídající možnostem žáka 2. Ročníku	• slova a pojmy • význam slov	**MPV –** PRV,LV
	Tvarosloví	
• užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, vlastnost	• slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky)	
	Skladba	
• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• věta jednoduchá a souvětí	
	Pravopis	
• odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú, ů - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování	• lexikální	

	Komunikační a slohová výchova	
	Čtení	
• čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) • věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací)	**MPV** – Prv, VV, PČ, LV, M

	Naslouchání	
• porozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru přiměřeně ke svému věku	• praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • věcné (pozorné, soustředěné, aktivní -zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	**PT1**-komunikace - poznávání lidí - projekt **MPV** - všechny předměty
	Mluvený projev	
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá • pečlivě oslovuje • volí vhodné verbální prostředky řeči • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• základy techniky (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • vyjadřování závislé na komunikační situaci • komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování) • základní komunikační pravidla (oslovení, zdvořilé vystupování)	
	Písemný projev	
• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky • kontroluje vlastní písemný projev	• základní hygienické návyky(správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) • technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) • žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, popis)	

	Literární výchova	
	Poslech literárních textů	
• vyjadřuje své pocity z poslechu • volně reprodukuje slyšený text • vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• poslech audiozáznamu pohádky, předčítaného textu • čtení krátkých textů přiměřené náročnosti	**PT1** - Kreativita - Komunikace - Hodnoty, postoje, praktická etika **PT3** - Evropa a svět nás zajímá – pohádky z celého světa **MPV –** ČJ. VV, Prv, HV, PČ
	Tvořivé činnosti s literárním textem	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku	• přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	
	Základní literární pojmy	

• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	• literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, • spisovatel, básník, kniha, čtenář • divadelní představení, herec • verš , rým	

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Jazyková výchova	
	Zvuková stránky jazyka	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	**PT1 –** Rozvoj schopností poznávání
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• slova jednovýznamová a mnohovýznamová • antonyma, synonyma, homonyma • stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	
	Tvarosloví	
• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• slovní druhy • tvary slov	
	Skladba	
• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• věta jednoduchá a souvětí • základní skladební dvojice	
	Pravopis	
• Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	• základy pravopisu vyjmenovaných	

	Komunikační a slohová výchova	
	Čtení	
• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• praktické čtení • věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	**PT3** - Evropa a svět nás zajímá – světoví autoři dětské lit. **MPV** – Prv, VV, PČ, LV, M
	Naslouchání	

• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • věcné (pozorné, soustředěné, aktivní- zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	**PT1**-komunikace - poznávání lidí **MPV** - všechny předměty
	Mluvený projev	
• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • vyjadřování závislé na komunikační situaci • komunikační žánry: zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vstupování) • mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
	Písemný projev	
• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• základní hygienické návyky • technika psaní (úhledný, čitelný,a přehledný písemný projev, formální úprava textu) • žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát, dopis, popis, vypravování • jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník)	

	Literární výchova	
	Poslech literárních textů	
• vyjadřuje své pocity z poslechu • volně reprodukuje slyšený text	• poslech audiozáznamu literárních děl, předčítaného textu	**PT1** -Hodnoty, postoje, praktická etika
	Zážitkové čtení a naslouchání	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• čtení textů přiměřené náročnosti	**PT1** – Sebepoznání a sebepojetí - projekt
	Tvořivé činnosti s literárním textem	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti literární texty ve vhodném frázování a tempu přiměřené věku	• přednes vhodných literárních textů • reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle osnovy • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	**PT1** - Kreativita - Komunikace - Hodnoty, postoje, praktická etika **MPV** – ČJ. VV, Prv, HV, PČ
	Základní literární pojmy	

• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	• literární druhy a žánry: báseň, pohádka, • spisovatel, básník, • divadelní představení, herec, režisér • verš , rým	

4.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky: průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Jazyková výchova	
	Zvuková stránka jazyka	
• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	• sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • intonace věty	
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou	• význam slov – jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, souřadná, podřadná, protikladná, spisovná, nespisovná, citově zabarvená, stavba slova – kořen, část předponová a příponová	
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• slovní druhy • tvary slov	
	Tvarosloví	
• pozná podstatné jméno, určí rod, číslo pád a vzor • pozná sloveso, určí osobu, číslo, čas a způsob, rozezná tvar určitý, neurčitý, složený, jednoduchý, rozezná zvratná slovesa	• podstatná jména • slovesa	
	Skladba	
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů • vyhledává základní skladební dvojici, určí podmět a přísudek	• věta jednoduchá a souvětí • větné vzorce • základní skladební dvojice	
	Pravopis	
• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen • píše správně i/y ve shodě přísudku s holým podmětem • vyhledá v textu řeč přímou	• lexikální – vyjmenovaná slova a slova příbuzná • morfologický – koncovky podstatných jmen • syntaktický – shoda přísudku s holým podmětem • přímá řeč	

	Komunikační a slohová výchova	
	Čtení	
• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace	• praktické čtení – technika čtení • věcné čtení – čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova	**MPV** – M čtení slovních úloh s porozuměním
	Naslouchání	
• posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• praktické – zdvořilé, kontakt s partnerem • věcné – pozorné, aktivní	
	Mluvený projev	
• vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• vyjadřování závislé na komunikační situaci • komunikační žánry – omluva, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • základní komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování • mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	**PT** – 6/interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **PT** – 1/ komunikace **PT** – 1/komunikace
	Písemný projev	
• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu popisu a vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• základní hygienické návyky : správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem • technika psaní : úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu • žánry: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát dopis přihláška, dotazník, popis, vypravování	

	Literární výchova	
	Poslech literárních textů	
• vyjadřuje své dojmy z poslechu a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností	• poslech audio záznamu pohádky, předčítaného textu	
	Zážitkové čtení a naslouchání	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu a zaznamenává je	• čtení textů přiměřené náročnosti a délky	

	Tvořivé činnosti s literárním textem	
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • volně reprodukuje text podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku	• přednes vhodných lit. textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	
	Základní literární pojmy	
• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Jazyková výchova	
	Zvuková stránka jazyka	
• správně moduluje svůj souvislý mluvený projev	• modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) • mluvní cvičení	
	Slovní zásoba a tvoření slov	
• porovnává významy slov • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku	• význam slov • stavba slov • tvoření slov – zdvojené souhlásky, přepony s-, z-, vz-, souhláskové skupiny, skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	**MPV** - ČS
	Tvarosloví	
• určuje slovní druhy plnovýznamových slov • slova využívá v gramaticky správných tvarech v písemném i mluveném projevu • určuje rod, číslo, pád a vzor u podstatných jmen • rozlišuje druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek • skloňuje přídavná jména podle vzorů • skloňuje zájmena osobní • skloňuje číslovky základní • určí u sloves osobu, číslo, způsob a čas • slovesa časuje	• slovní druhy • tvary slov – podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky • tvary slov – slovesa	
	Skladba	
• odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • vyhledává základní větné členy	• věta jednoduchá a souvětí • základní větné členy (podmět vyjádřený, nevyjádřený, rozvitý, několikanásobný, přísudek slovesný)	
	Pravopis	
• píše správně i/y po obojetných souhláskách • píše správně i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu • správné psaní čárek a uvozovek v přímé řeči	• lexikální • morfologický • syntaktický	
	Komunikační a slohová výchova	
	Čtení	

• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• praktické čtení • věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	**PT** – 6/ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MPV** – M čtení slovních úloh s porozuměním **MPV** – ČS
	Naslouchání	
• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru •	• praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • věcné (pozorné, soustředěné, aktivní- zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	**PT** – 6/ vnímání autora mediálních sdělení
	Mluvený projev	
• vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• vyjadřování závislé na komunikační situaci • komunikační žánry – omluva, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • základní komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování • mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	**PT** – 6/ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality stavba mediálních sdělení **PT** – 1/ komunikace **PT** – 1/komunikace **MPV –ČS** - referáty
	Písemný projev	
• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• základní hygienické návyky • technika psaní (úhledný, čitelný,a přehledný písemný projev, formální úprava textu) • žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát, dopis, popis, vypravování • jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník)	**PT** – 6/ tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu
	Literární výchova	
	Poslech literárních textů	
• vyjadřuje své pocity z poslechu • volně reprodukuje slyšený text	• poslech audiozáznamu literárních děl, předčítaného textu	
	Zážitkové čtení a naslouchání	
• vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• čtení textů přiměřené náročnosti	
	Tvořivé činnosti s literárním textem	

• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti literární texty ve vhodném frázování a tempu přiměřené věku • tvoří vlastní literární text na dané téma	• přednes vhodných literárních textů • reprodukce přečteného nebo slyšeného textu podle osnovy • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	
	Základní literární pojmy	
• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při rozboru používá elementární literární pojmy	• literární druhy a žánry: báseň, pohádka, • spisovatel, básník, • divadelní představení, herec, režisér • verš , rým	

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Úvod o českém jazyce – obecné poučení o jazyce**	
Žák : ▪ rozpoznává útvar národního jazyka ▪ porozumí významu textu z různých útvarů národního jazyka ▪ pracuje s jazykovými příručkami ▪ získané poznatky aplikuje při převodu textu mezi útvary národního jazyka ▪ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ▪ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	• čeština – jazyk národní, jazyk mateřský • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) • obecná čeština • slang, argot • jazykové příručky	**Mezipředmětové vztahy** D (historický vývoj jazyka, podmínky pro šíření spis. jazyka), Z (prostorové rozvrstvení národního jazyka, nářeční oblasti), VO (regionální zakotvenost) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ poznávání lidí – poznávání jazykových specifik podle oblastí, charakterizace člověka , prostřednictvím mluvy (slang, argot) ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Mediální výchova** ▪ vnímání autora mediálního sdělení, charakterizace mediálního sdělení vzhledem k výběru jazykových prostředků **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ národní sebeuvědomění ▪ vztah národní kultury ke kultuře evropské a světové **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám
	Zvuková stránka jazyka	
Žák : ▪ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ▪ čte ve správném tempu, s důrazem ▪ při výslovnosti si uvědomuje spodobu znělosti ▪ při výslovnosti slov i větných celků správně užívá přízvuk – přízvuk slovní i větný	• zásady spisovné výslovnosti • výslovnost hlásek a souhláskových skupin, znělost • zvuková stránka slova (hlavní, vedlejší přízvuk) • zvuková stránka věty (melodie, důraz, tempo, pauzy)	**Mezipředmětové vztahy** AJ, NJ - shody a rozdíly výslovnosti v českém jazyce a cizích jazycích, HV – správná výslovnost textů písní, D a Z – správná výslovnost vlastních jmen **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách **Mediální výchova** ▪ vnímání mediálního sdělení po formální stránce
	Tvarosloví	

Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy a pozná příslovce ▪ pracuje s jazykovými příručkami ▪ určuje mluvnické kategorie – u podstatných a přídavných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor, u sloves určuje osobu, číslo, čas a způsob ▪ skloňuje přídavná jména, zájmena a číslovky ▪ ovládá pravopis podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen i číslovek, pravopis v koncovkách příčestí přítomného i minulého u sloves, uplatňuje pravopisná pravidla při psaní jmen obecných a vlastních	• slovní druhy (určování slovních druhů), shrnutí učiva o mluvnických kategoriích, postižení rozdílů při užití téhož slova jako různého slovního druhu • podstatná jména – rozlišení druhů: konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná a vlastní (pravopis velkých písmen), skloňování vlastních jmen osobních a místních • přídavná jména – druhy přídavných jmen (příd. Jména tvrdá, měkká, přivlastňovací), určování přídavných jmen, procvičování pravopisu, jmenné tvary přídavných jmen, stupňování přídavných jmen • zájmena – vyhledávání a určování zájmen, skloňování zájmen ukazovacích přivlastňovacích • číslovky • slovesa – rozlišování tvarů podmiňovacího způsobu přítomného a minulého	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Využití znalostí skloňovat názvy měst, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova ▪ kooperace a kompetice
	Skladba	
Žák: ▪ pozná základní skladebnou dvojici (správně identifikuje podmět vyjádřený jiným slovním druhem než je podstatné jméno), vyhledá všechny části přísudku jmenného se sponou, přísudku slovesného složeného ▪ na základě významové závislosti rozpozná rozvíjející větné členy, vztahy ve větě graficky znázorní ▪ rozpozná větu jednoduchou a souvětí, určí spojovací výrazy a na základě toho doplní interpunkci ▪ získané poznatky aplikuje při vytváření vět a souvislých jazykových projevů	• základní větné členy (přísudek slovesný, přísudek jmenný se sponou, přísudek vyjádřený různými slovními druhy, podmět vyjádřený různými slovními druhy) • rozvíjející větné členy (přívlastek, příslovečné určení, předmět) • věta jednoduchá (holá, rozvitá, grafické znázornění, spojování vět spojovacími výrazy) • souvětí (interpunkce v souvětí)	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků. **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova ▪ kooperace a kompetice
	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Vypravování**	
Žák: ▪ snaží se převyprávět vlastními slovy skutečnost ▪ využívá zdroje vlastní fantazie ▪ uspořádá si vlastní myšlenky	• dějová posloupnost • osnova vypravování • jazykové prostředky vypravování, prostředky zvyšující účinnost vypravování	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Schopnosti reprodukovat, vypravovat využívá D, Z, Př, F, Ch, VO, cizí jazyky i M (slovní úlohy). **<u>Průřezová témata</u>** **Osobnostní a sociální výchova**

▪ pochopí podstatu zápletky ▪ chápe časovou následnost děje ▪ rozpozná vypravování a popis děje ▪ v souladu se zásadami vypravování jako slohového postupu produkuje vlastní text		▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, verbalizace smyslového prožitku ▪ sebepoznání a sebepojetí – já a můj prožitek ▪ kreativita – dokončování příběhu , vlastní psaní textů ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Mediální výchova** • vnímání mediálního sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení, rozpoznání zábavné složky mediálního sdělení • stavba mediálních sdělení – zpravodajství jako vyprávění • tvorba mediálního sdělení **Výchova demokratického občana** • Občanská společnost a škola – převyprávění zážitků ze školního prostředí **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** • Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, osobní zážitky **Multikulturní výchova** • Kulturní diference – jedinečnost každého jedince, kulturní zakotvení **Enviromentální výchova** • Ekosystémy (les, moře – vypravování z přírodního prostředí, zvířátka jako hl. hrdinové, dialogizace)
	Popis	
Žák ▪ popíše věc, osobu, napíše popis pracovního postupu ▪ při popisu respektuje postup od nejnápadnějšího znaku předmětu, osoby nebo si všímá jednotlivých znaků chronologicky ▪ chronologický postup uplatní specificky při popisu pracovního postupu	• popis věcí • popis osob • popis pracovního postupu	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Popisu – zejména popisu věcí a pracovního postupu – využívají všechny přírodovědné předměty, které potřebují představit přístroj, nabízí pokus, postup práce apod. - F, CH, Př. Popis pracovního postupu je stěžejní pro VV. S popisem však pracujeme např. i v D. **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí

		▪ kreativita ▪ poznávání lidí – vzájemné poznávaní ve skupině, všímání si odlišností, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ Evropa a svět nás zajímá – popis místa, předmětu ▪ Objevujeme Evropu a svět - Evropan **Mediální výchova** ▪ Vnímání autora mediálního sdělení
	Inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, tiskopisy	
Žák ▪ vyplní poštovní poukázku i podací lístek, ví,kdy formulář použít ▪ napíše inzerát se všemi náležitostmi. Uvědomuje si možnosti inzerování. ▪ napíše oznámení o události, která se bude konat, zprávu o události, která se konala. Oba útvary napíše se všemi náležitostmi.	• inzerát • objednávka • oznámení • zpráva • poštovní poukázka • podací lístek	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Úzké propojení s informatikou, po formální stránce s VV (realizace plakátu - oznámení, inzerce zboží). **<u>Průřezová témata</u>** **Mediální výchova** ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou, různé typy sdělení ▪ stavba mediálního sdělení – pravidelnosti v uspořádání mediálních sdělení, srovnání mediálních sdělení – např. různých inzerátů ▪ vnímání autora mediálního sdělení – identifikování postojů a názorů – zejména ve zprávě, výběr a kombinace slov z hlediska záměru autora ▪ fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu
	<u>Dopis</u>	
Žák ▪ Napíše osobní a úřední dopis se všemi náležitostmi ▪ zdvořilostní formule používá v souladu se zaměřením textu	• dopis osobní • dopis úřední	**<u>Průřezová témata</u>** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, verbalizace smyslového prožitku ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě – jak se vidím, druzí jako zdroj informací o mě – jak mě vidí okolí – dopis osobní

		▪ kreativita ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Výchova demokratického občana** ▪ občan, občanská společnost a stát – schopnost aktivně uplatňovat svoje práva, přijímat odpovědnost za svoje postoje a činy – dopis úřední
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák ▪ rozlišuje základní literární druhy a žánry, charakterizuje je, uvede významné české i světové představitele ▪ interpretuje ukázky z knih, časopisů, zhlédnutá divadelní a filmová představení ▪ orientuje se v knihovně ▪ formuluje vlastní názor na přečtené ▪ práce s texty – tvorba čtenářských listů, deníků ▪ přednes literárních textů	• charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) • lyrika – jazyk básně (obrazné vyjadřování, přenesený význam, personifikace, básnický přívlastek) - verš, rým - lyrika přírodní, milostná, vlastenecká, politická, náboženská, reflexivní • epika – veršovaná, psaná prózou, vypravování v 1. a ve 3. osobě, děj a jeho čas, prostředí, vypravěč - epické žánry: báje, pohádka, pověst, bajka, povídka, román • drama – monolog, dialog, dramatické postavy, komedie, tragédie • filmová tvorba pro děti a mládež, oblíbení hrdinové • televizní tvorba pro děti a mládež – seriály pro děti a mládež • přednes literárních textů, interpretace textu, dramatizace • spisovatel, dílo, čtenář, realita x fikce • knihy a jejich vydavatelství, knižní ilustrace • školní, místní, městská knihovna (informační technologie v knihovně, systém půjčování knih, systém jejich katalogizace)	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Zdokonalující se schopnost čtení, porozumění čtenému textu, jeho interpretce se projevuje ve všech naukových vyučovacích předmětech. **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova ▪ cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – na základě identifikace s literárním hrdinou, ujasňování si vlastních názorů a postojů ▪ psychohygiena ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy – pochopení empatie, poznávání názorové odlišnosti, respektování druhého, jeho prožitkového světa i jeho názoru ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny ▪ kreativita

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Nauka o významu slov**	
Žák : ▪ rozlišuje slova nesoucí jeden význam a slova nesoucí více významů, slova podle jejich citového zabarvení ▪ vyhledá synonymní výrazy, na základě významové podobnosti se vyjadřuje verbálně bohatě ▪ poznává přenesená pojmenování a umí metaforická vyjádření uplatňovat vhodně v komunikačních situacích ▪ pracuje se Slovníkem cizích slov, identifikuje terminologická sousloví	• slovo a sousloví • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma • slova citově zabarvená, odborné názvy	**Mezipředmětové vztahy** D, Z, Př, Ch, F, M, VO (užívání odborného názvosloví), cizí jazyky (synonymní prostředky) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ komunikace – verbální sdělování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách **Mediální výchova** ▪ stavba mediálního sdělení – synonymita prostředků, charakterizace mediálního sdělení vzhledem k výběru jazykových prostředků
	Slovní zásoba a tvoření slov	
Žák : ▪ rozlišuje rozbor stavby slova a slovotvorný rozbor, je schopen provést oba rozbory ▪ identifikuje různé způsoby obohacování slovní zásoby ▪ chápe význam odvozování pro pravopisná pravidla	• slovní zásoba a způsoby jejího obohacování • stavba slova – předpona, kořen, přípona koncovka, slova příbuzná • tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování • složeniny vlastní a nevlastní (příslovečné spřežky) • zkratky iniciálové a skupinové	**Mezipředmětové vztahy** AJ, NJ (podstata tvorby nových slov v českém jazyce a cizích jazycích), D a Z (tvorba názvů měst) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách **Mediální výchova** ▪ vnímání mediálního sdělení po formální stránce
	Tvarosloví	
Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy a zdůvodňuje pravopis u ohebných slovních druhů ▪ rozlišuje neohebná slova, vyhledá je v textu ▪ pracuje s jazykovými příručkami, ověřuje pravopis v Pravidlech českého pravopisu ▪ uplatňuje pravopisná pravidla při	• psaní velkých písmen (pravopis vlastních jmen) • pravopis ohebných slovních druhů, pravopis příslovcí • slovesný rod – činný, trpný • neohebné slovní druhy: příslovce (příslovečné spřežky, stupňování příslovcí) předložky spojky částice citoslovce • skloňování zájmena jenž	**Mezipředmětové vztahy** Využití znalostí správně zapisovat názvy států, měst, oblastí, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupin **Mediální výchova** ▪ vnímání mediálního sdělení po formální stránce

psaní jmen obecných a vlastních ▪ převádí slovesa vzájemně mezi rodem činným a trpným	• předložky vlastní a nevlastní • spojky podřadicí a souřadicí	
	Skladba	
Žák: ▪ určí druhy vět podle postoje mluvčího ▪ rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné na základě správného určení základních skladebních dvojic ▪ určuje základní větné členy a slovní druhy, jimiž jsou vyjádřeny ▪ pozná různé typy přívlastků a příslovečných určení ▪ rozlišuje v souvětí větu vedlejší a hlavní, vyhledá podřadicí spojovací výrazy	• druhy vět podle postoje mluvčího • věty jednočlenné, dvojčlenné • základní větné členy (podmět všeobecný, druhy přísudku) • rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení – příčiny, účelu, podmínky, přípustky, přívlastek, doplněk) • přístavek • druhy vedlejších vět (podmětná, předmětná, přísudková, příslovečná, přívlastková, doplňková) • otázky doplňovací a zjišťovací • větné ekvivalenty • nahrazování větných členů vedlejšími větami	**Mezipředmětové vztahy** Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků. **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny
	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Vypravování**	
Žák: ▪ snaží se převyprávět vlastními slovy zprostředkovaný prožitek ▪ využívá zdroje vlastní fantazie i zdroje skutečnosti ▪ na základě chronologického uspořádání vlastních myšlenek poutavě vypravuje ▪ pochopí podstatu zápletky a rozvádí ji ▪ rozezná bezpečně vypravování od popisu děje, zdůvodní použití obou slohových postupů ▪ v souladu se zásadami vypravování jako slohového postupu produkuje vlastní text	• vypravování zprostředkovaného prožitku • osnova vypravování – nalezení zápletky v textu, dějové napětí, vyvrcholení děje – užití přímé řeči • jazykové prostředky vypravování, prostředky zvyšující účinnost vypravování	**Mezipředmětové vztahy** Schopnosti reprodukovat, vypravovat využívá D, Z, Př, F, Ch, VO, cizí jazyky i M (slovní úlohy). **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, verbalizace smyslového prožitku ▪ sebepoznání a sebepojetí – já a můj prožitek ▪ kreativita – dokončování příběhu , vlastní psaní textů ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého, prožitek druhého ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Mediální výchova** • vnímání mediálního sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení, rozpoznání zábavné složky mediálního sdělení • stavba mediálních sdělení – zpravodajství jako vyprávění

		• tvorba mediálního sdělení **Výchova demokratického občana** • občanská společnost a škola – převyprávění zážitků ze školního prostředí **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** • Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, osobní zážitky **Multikulturní výchova** • kulturní diference – jedinečnost každého jedince, kulturní zakotvení **Enviromentální výchova** • ekosystémy (les, moře – vypravování z přírodního prostředí)
	Popis	
Žák ▪ realisticky popíše předmět na základě vnějších znaků ▪ odhalí ústřední motiv uměleckého díla a popsat jej ▪ postupně pracuje se všemi prvky obsaženými v díle ▪ na základě působení díla vyslovuje estetický soud ▪ srozumitelně a přehledně popíše všechny fáze pracovního postupu, využití chronologie	• popis výrobků, osnova popisu • popis uměleckého díla (osnova popisu, popis výtvarného díla – hlavní motiv, popředí, pozadí, plány v obrazu) • popis pracovního postupu (osnova, chronologické postižení jednotlivých výrobních fází, užívání odborné terminologie)	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Popisu – zejména popisu věcí a pracovního postupu – využívají všechny přírodovědné předměty, které potřebují představit přístroj, nabízí pokus, postup práce apod. - F, CH, Př. Popis pracovního postupu využijeme i v PČ a VV, popis uměleckého díla je stěžejní pro VV. S popisem však pracujeme např. i v D. **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova ▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, verbalizace smyslového prožitku ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, vlastní prožívání ▪ kreativita – originalita, schopnost vidět věci jinak, nazírat je pod jiným úhlem, všímat si detailů ▪ komunikace – řeč předmětů, rozvíjení dovedností pro verbální sdělování, cvičení pozorování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ Evropa a svět nás zajímá – popis místa, předmětu ▪ jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, vztah k evropské a světové kultuře
	Líčení	
Žák	• seznámení se subjektivně zabarveným popisem	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>**

▪ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ▪ popisuje své nálady a pocity ▪ reálnou i fiktivní skutečnost subjektivně zpracovává ▪ využívá básnického jazyka ▪ využívá informací z různých smyslových kanálů	• formování vlastního postoje	Propojení s Př (líčení krajiny, estetické kvality prostředí), VV, HV, LV (líčení nálady, pocitů, subjektivní zpracování). **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, verbalizace smyslového prožitku ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě – jak se vidím, moje prožívání ▪ kreativita – originalita ve vyjádření ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého, pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností, řeč prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a emfatického, aktivního naslouchání ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Mediální výchova ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu Environmentální výchova ▪ vztah člověka k prostředí - uvědomění si estetických kvalit prostředí
	Charakteristika	
Žák ▪ vystihne hlavní lidské charakterové rysy ▪ logicky uspořádá informace do souvislého textu ▪ konfrontuje objektivní informace a subjektivní dojem, vytváří si názor ▪ na základě indicií v textu charakterizuje jednající postavu	• vystižení povahy člověka, jeho schopností, zájmů, zvláštností • charakteristika literární postavy (rozlišování charakteristiky vnitřní a vnější)	**Mezipředmětové vztahy** VV, HV, LV (vystižení povahy člověka, tvůrce, dojem z charakteru člověka vyjádřený prostřednictvím barev či tónů, charakteristika literárních hrdinů). **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě – jak se vidím, druzí jako zdroj informací o mě – jak mě vidí okolí ▪ kreativita – originalita, schopnost vidět věci jinak, nazírat je pod jiným úhlem, všímat si detailů ▪ poznávání lidí – vzájemné poznávaní ve skupině, všímání si odlišností, rozvoj pozornosti vůči

		odlišnostem ▪ mezilidské vztahy – respektování druhého, empatie ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností, cvičení pozorování a empatického aktivního naslouchání, řeč těla ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Multikulturní výchova** ▪ kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik ▪ multikulturalita – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ objevujeme Evropu a svět - Evropan a jeho životní styl, specifické charakterové rysy podle oblastí **Mediální výchova** ▪ vnímání autora mediálního sdělení
	Výtah	
Žák ▪ pracuje s textem, rozliší hlavní myšlenky ▪ je seznámen s bibliografickými údaji v textu ▪ vyhledá klíčová slova	• zpracování výtahu z odborného textu, výběr vhodných jazykových prostředků	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Schopnosti pořizovat výtah z odborného textu využívají všechny naukové předměty: CH, Př, F, Z, D, VO, LV. **<u>Průřezová témata</u>** **Mediální výchova** ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních a informativních prvků, chápání podstaty mediálního sdělení, identifikování základních orientačních prvků v textu ▪ interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – různé typy sdělení ▪ stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení
	Žádost	
Žák	• formulování ústní a písemné žádosti	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>**

▪ formuluje žádost se všemi náležitostmi, využívá neutrální jazykové prostředky	• formální náležitostí žádosti	Formulování žádosti patří k občanským dovednostem – v tom souvisí komunikační výchova úzce s výchovou občanskou. **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, regulace vlastního jednání ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností, cvičení pozorování a empatického aktivního naslouchání, řeč těla ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny **Výchova demokratického občana** ▪ občan, občanská společnost a stát – schopnost aktivně uplatňovat občanská práva, základní principy a hodnoty demokratického politického systému – právo, spravedlnost
	Životopis	
Žák ▪ systematicky a chronologicky využije osobní údaje k napsání životopisu	• sestavování životopisu • strukturovaný životopis	**Mezipředmětové vztahy** S životopisnými daty významných osobností, vynálezců, objevitelů se setkáváme ve všech naukových předmětech: D, F, CH, Př, Z, životopisná data mohou být určující či se odráží v tvorbě umělců: VV, LV, HV, stavby životopisu využívají cizí jazyky AJ, NJ. **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí ▪ komunikace – rozvíjení verbálních dovedností **Výchova demokratického občana** ▪ občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti občana
	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Žák ▪ rozlišuje základní literární druhy a přiřazuje k nim žánry ▪ má povědomí o vývojových specifikách starověké až barokní literatury, dokáže vřadit konkrétní autory do literárně-historických souvislostí, přiřadí literární text k příslušnému žánru	• charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) – vyjadřování v próze a ve verších • struktura literárního díla (námět, téma, literární hrdina, kompozice příběhu) • jazyk díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky – rým, rytmus, básnické prostředky – přirovnání, metafora, aliterace, personifikace). • literatura umělecká a věcná – populárně-naučná, literatura faktu • poezie, próza, drama	**Mezipředmětové vztahy** Zdokonalující se schopnost čtení, porozumění čtenému textu, jeho interpretce se projevuje ve všech naukových vyučovacích předmětech. **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova ▪ cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – na základě identifikace s literárním hrdinou, ujasňování si vlastních

▪ uvědomuje si význam literatury v minulosti ▪ orientuje se v knihovně i v elektronických zdrojích ▪ formuluje vlastní názor na přečtené ▪ pokouší se o vlastní tvorbu – pohádky, pověsti, bajky, ▪ práce s texty – tvorba čtenářských listů, deníků, přiřazování textů k žánrům ▪ přednes literárních textů	• literární žánry: pohádka, mýtus, pověst, balada, romance, legendy, bajky • poezie – lidová a umělá, sociální balady, romance, epigram • historická literatura – kronika, deník, román, autobiografie, biografie • cestopisná literatura • dobrodružná literatura pro mládež, vědecko-fantastická literatura, fantasy	názorů a postojů ▪ psychohygiena ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy – pochopení empatie, poznávání názorové odlišnosti, respektování druhého, jeho prožitkového světa i jeho názoru ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny ▪ kreativita

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Obohacování slovní zásoby	
Žák **:** ▪ rozpoznává slova cizího původu ▪ aplikuje pravopisná pravidla pro psaní slov přejatých ▪ chápe význam cizích slov a nalézá adekvátní domácí ekvivalent	Přejímání slov z cizích jazyků Psaní a výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních	**Mezipředmětové vztahy:** Anglický jazyk – cizí slova v češtině Německý jazyk – cizí slova v češtině Zeměpis – slovanské jazyky, dialekty **Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova – Multikulturalita
	Tvarosloví	
Žák **:** ▪ určí slovesný vid ▪ vytvoří vidovou dvojici ▪ zařadí sloveso do vidové třídy a určí vzor ▪ užívá pravidla českého pravopisu pro psaní i/y v koncovkách podstatných jmen, přídavných jmen, ve shodě podmětu s přísudkem, v předponách s, z, vz a ve skupinách bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	Skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních (viz - Obohacování slovní zásoby) Slovesný vid – určování slovesného vidu a vidové dvojice Pravopis i/y v koncovkách podstatných jmen, přídavných jmen, ve shodě podmětu s přísudkem Pravopis v předponách s, z, vz Pravopis bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	
	Skladba	
Žák **:** ▪ rozlišuje větu jednoduchou a souvětí ▪ zapíše větné schéma, diferencuje větu vedlejší a hlavní ▪ použije interpunkci ▪ rozpozná významový poměr mezi větami hlavními a větami vedlejšími a v rámci několikanásobných větných členů	Věta jednoduchá a souvětí Interpunkce Přívlastek těsný, volný, přístavek, vsuvka Druhy vedlejších vět Souvětí souřadné (významové poměry) Významový poměr mezi jednotlivými členy několikanásobného větného členu Významový poměr mezi větami vedlejšími stejného druhu Souvětí podřadné a souřadné Interpunkce v souvětí	
	Obecné výklady o českém jazyce	

Žák : ▪ uvědomuje si příslušnost českého jazyka ke slovanským jazykům ▪ uvědomuje si vývojové dimenze jazyka ▪ rozpozná starší a současnou podobu českého jazyka ▪ odliší spisovnou a nespisovnou podobu českého jazyka	Slovanské jazyky Geneze českého jazyka Slovenština Útvary českého jazyka (spisovný a nespisovný – dialekt, interdialekt, slang, argot)	
	LITERATURA	
Žák: ▪ rozlišuje základní literární druhy a přiřazuje k nim žánry ▪ má povědomí o vývojových specifikách starověké až barokní literatury, dokáže vřadit konkrétní autory do literárně-historických souvislostí, přiřadí literární text k příslušnému žánru ▪ uvědomuje si specifika literárního vývoje období mezi klasicismem a českou modernou ▪ dokáže přiřadit konkrétní autory do literárně historických souvislostí ▪ práce s texty – analýza textu, srovnání různých zpracování téhož námětu, charakteristika postav, tvorba čtenářských listů, deníků ▪ pokouší se o vlastní literární tvorbu ▪ připraví si referát o knize a autorovi, získává informace z různých zdrojů ▪ uvědomuje si význam literatury v minulosti ▪ formuluje vlastní názor k četbě	• poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické a dramatické • hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich hlavní představitelé • mýtus, epos, tragédie, komedie, lyrická i epická báseň • legenda, kronika, duchovní píseň, kázání, fraška • balada, sonet, filipika, satira • Cestopisná literatura – deník, román, biografie, autobiografie • Pohádky – národní a umělé, poezie pro děti, říkadla – vliv na posílení češtiny a národního uvědomění • Bajka a alegorie • Próza - povídka, novela, román – druhy románu, romanetto • Moderní umělecké styly - symbolismus, impresionismus, expresionismus, poetismus, dadaismus, surrealismus, futurismus	**<u>Mezipředmětové vztahy:</u>** Zeměpis – světová literatura Dějepis – historické souvislosti
	SLOH	

Žák: ▪ rozliší přímou a nepřímou charakteristiku ▪ vystihne hlavní lidské charakterové rysy ▪ logicky uspořádá informace do souvislého textu ▪ konfrontuje objektivní informace a subjektivní dojem ▪ vytváří si názor ▪ na základě indicií v textu charakterizuje jednající postavy ▪ vlastními slovy vystihne hlavní charakterové rysy jednajících postav	**Charakteristika literární postavy** Přímá a nepřímá Vnitřní a vnější Zpracování osnovy	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk -literární výchova – charakteristika v krásné literatuře **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Sociální rozvoj Poznávání lidí Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Líčení	
Žák: ▪ vytváří si vztah k líčené skutečnosti ▪ uplatňuje neobvyklé vidění a originální inovační jazyková vyjádření ▪ volí slova vyvolávající citovou působivost textu ▪ snaží se o vytváření osobitého autorského stylu	Procvičování subjektivně zabarveného popisu Výběr vhodných jazykových prostředků (apostrofa, neologismy, poetismy, metafora, personifikace,…)	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – líčení v krásné literatuře Přírodopis – líčení přírody Hudební výchova – líčení pod vlivem hudebního zážitku Výtvarná výchova – líčení podle výtvarného díla **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova: Ekosystémy
	Výklad	
Žák: ▪ zpracuje stručný a jednoduchý výklad z učiva odborných předmětů ▪ cituje ▪ objasňuje vznik a vývoj jevů, postihuje vnitřní vztahy a jevy ▪ podává poučení	Jednoduchý výklad Osnova výkladu Členění na odstavce Produkce mluvená i psaná	**Mezipředmětové vztahy:** Přírodopis – možnost zpracování výkladu látky Fyzika – možnost zpracování výkladu látky Chemie – možnost zpracování výkladu látky Dějepis – možnost zpracování výkladu látky Zeměpis– možnost zpracování výkladu látky Výchova k občanství – možnost zpracování výkladu látky Český jazyk - literární výchova – možnost zpracování výkladu látky Hudební výchova – možnost zpracování výkladu látky Výtvarná výchova – možnost zpracování výkladu látky Tělesná výchova – možnost zpracování výkladu látky **Průřezová témata:**

		Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Psychohygiena Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení
	Výtah	
Žák: ▪ shrne hlavní myšlenky textu v jednoduchých a stručných větách ▪ tvoří souvislý a smysluplný text ▪ výtah doplňuje citací ▪ vypíše bibliografické údaje z textu ▪ vystihuje z textu podstatné informace	Výtah z učební látky odborného předmětu Osnova výtahu	**Mezipředmětové vztahy:** Přírodopis – výtah z učební látky Fyzika – výtah z učební látky Chemie – výtah z učební látky Dějepis – výtah z učební látky Zeměpis – výtah z učební látky Výchova k občanství – výtah z učební látky Český jazyk - literární výchova – výtah z učební látky Hudební výchova – výtah z učební látky Výtvarná výchova – výtah z učební látky Tělesná výchova – výtah z učební látky **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Psychohygiena
	Úvaha	
Žák: ▪ uplatňuje svoje postoje, které se pokouší vyložit a obhajovat ▪ tříbí si myšlenky ▪ klade si otázky ▪ uvažuje nad problémem ▪ zdůvodňuje a argumentuje	Uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů Zpracování úvahy na zvolené téma	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – úvaha v krásné literatuře Výchova k občanství – úvaha nad látkou občanské výchovy Dějepis – úvaha nad historickou skutečností Výtvarná výchova – úvaha nad výtvarným dílem Hudební výchova – úvaha nad hudebním dílem **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Mezilidské vztahy Komunikace Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj

		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova Kulturní diferenciace Lidské vztahy Environmentální výchova -Vztah člověka k prostředí

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Obecné výklady o jazyce	
Žák: ▪ rozlišuje pojmy – spisovný jazyk, nářečí, obecná čeština ▪ vyjadřuje se ve spisovné češtině a chápe funkčnost a užívání spisovné a nespisovné češtiny v mluveném projevu, zdůvodňuje užití ▪ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ▪ rozlišuje jazykové prostředky spisovného vyjadřování a ostatních útvarů národního jazyka	Řeč, jazyk, projev mluvený a psaný Slovanské jazyky a jazyky jiné, jazyky menšinové Základní rozdíl mezi češtinou a slovenštinou Původ a základy vývoje češtiny (archaismy, historismy, neologismy) Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) Stylové rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky, rozdíly mezi psanou a mluvenou formou češtiny) Jazyk a komunikace Kultura jazyka a řeči Jazykové příručky	**Mezipředmětové vztahy:** Anglický jazyk – anglická slova v češtině Německý jazyk – německá slova v češtině Zeměpis – slovanské jazyky a dialekty **Průřezová témata:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova Multikulturalita Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení
	Pravopis	
Žák: ▪ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v méně složitých souvětích ▪ uvědomuje si rozdíl mezi stavbou slova a způsobem tvoření slova ▪ rozbor stavby slova využívá při zdůvodňování pravopisných jevů a při písemném dělení slov ▪ zvládá pravopisné dovednosti	Pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov (psaní i/y po obojetných souhláskách, skupiny souhlásek, skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně) Pravopis předpon s-, z-, vz-, předložek s, z Pravopis koncovek jmen a sloves ve spojení s dalšími pravopisnými jevy Shoda přísudku s podmětem, s několikanásobným podmětem Pravopis psaní velkých písmen Psaní slov přejatých	
	Zvuková stránka jazyka	
Žák: ▪ správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny ▪ správně klade přízvuk	Hlásky (samohlásky, souhlásky, spodoba znělosti) Přízvuk (slovní, větný) (hlavní, vedlejší) Větná melodie (tempo, pauzy)	
	Slovní zásoba a význam slova	
Žák: ▪ vhodně používá synonyma, homonyma, antonyma	Synonyma, homonyma, antonyma Slovo a sousloví Rozvoj slovní zásoby (odvozování, skládání, zkracování, přejímání z cizích jazyků)	**Mezipředmětové vztahy:** Anglický jazyk – anglická slova v češtině Německý jazyk – německá slova v češtině

	Tvoření slov	
Žák: ▪ najde kořen ▪ rozpozná předpony, přípony a koncovky ▪ ke slovu odvozenému vyhledá slovo základové, vyznačí slovotvorný základ ▪ vytvoří slova příbuzná	Stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) Slovotvorba (slova odvozená, základová a slovotvorný rozklad)	
	Tvarosloví	
Žák: ▪ zařadí slovo ke slovnímu druhu ▪ u ohebných slov určí mluvnické kategorie	Slovní druhy Slova ohebná – neohebná Podstatná jména – (konkrétní - abstraktní, pomnožná – hromadná – látková, obecná – vlastní) Přídavná jména – (tvrdá, měkká, přivlastňovací) Stupňování přídavných jmen Zájmena a číslovky – druhy Slovesa –mluvnické kategorie Slovesné třídy a vzory Příslovce – druhy, stupňování, příslovečné spřežky Předložky a spojky – druhy Částice a citoslovce Procvičování tvaroslovného pravopisu	
	Skladba	
Žák: ▪ určí druh věty podle postoje mluvčího ▪ umisťuje správně interpunkci v přímé řeči ▪ ve větě určí větné členy ▪ v souvětí rozliší větu hlavní a větu vedlejší, určí druh vedlejší věty a poměr mezi větami hlavními ▪ doplní interpunkci	Věty podle postoje mluvčího Mluvnický zápor Věta jednoduchá a souvětí Věta jednočlenná a dvojčlenná Větné členy (**základní** – druhy přísudku, podmět nevyjádřený a všeobecný), (**rozvíjející** – doplněk) Věta hlavní a vedlejší, souvětí podřadné a souřadné (druhy vět vedlejších a významové poměry) Složitá souvětí Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen (oslovení, vsuvka, věta neúplná) Pořádek slov v české větě	**Mezipředmětové vztahy:** Anglický jazyk - anglická slova v češtině Německý jazyk– německá slova v češtině

	Literatura	
Žák: ▪ uvědomuje si specifika literárního vývoje 20. století ▪ dokáže přiřadit konkrétní autory do literárně historických souvislostí ▪ přiřadí literární text k příslušnému žánru a formuje své názory na umělecké dílo ▪ orientuje se ve struktuře literárního textu ▪ uvědomuje si význam literatury v minulosti ▪ formuluje vlastní názor k četbě ▪ tvoří čtenářské listy a deníky ▪ pokouší se o vlastní tvorbu - poezie ▪ připraví si referát o knize a autorech, získává informace z různých zdrojů ▪ přednese literární text	**Poezie** – verš, rým, obrazná pojmenování, figury **Próza** – námět, kompozice, jazyk, syntaktické prostředky, zvukové prostředky **Struktura literárního díla** – námět, téma, kompozice, hrdina, jazyk literárního díla **Literatura umělecká a vědecká –** cestopis, literatura faktu, memoáry, biografie, autobiografie	**<u>Mezipředmětové vztahy:</u>** Zeměpis – světová literatura Dějepis – historické souvislosti
	Literatura	
	• poezie, próza, drama • žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času • hlavní vývojová období národní a světové literatury • typické žánry a jejich představitelé – vypravěči v české próze • poezie a próza 20. století – čeští a světoví autoři • česká literatura oficiální, exilová a samizdatová - autoři • drama, divadla malých forem	

	• poezie - písničkáři -	
	SLOH	
	Popis	
Žák: ▪ realisticky popíše předmět na základě vnějších znaků ▪ odhalí ústřední motiv u díla a popíše jej ▪ následně chronologicky pracuje se všemi prvky v díla obsaženými ▪ vyslovuje estetický soud na základě působení díla ▪ srozumitelně a přehledně popíše všechny fáze pracovního postupu (využití chronologie)	Popis složitějších pracovních postupů (osnova popisu) Chronologické postižení jednotlivých výrobních fází Užívání odborné terminologie Popis uměleckého díla (osnova popisu) Popis výtvarného díla – popředí, pozadí, plány v obrazu	**Mezipředmětové vztahy:** Přírodopis – popis pracovního postupu přírodovědného zkoumání (laboratorní práce) Chemie – popis pracovního postupu chemického zkoumání (laboratorní práce) Fyzika – popis pracovního postupu fyzikálního zkoumání (laboratorní práce) Výtvarná výchova – popis pracovního postupu tvorby uměleckého díla Pracovní činnosti – popis pracovního postupu při zhotovování výrobku **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova Ekosystémy
	Charakteristika	

Žák: ▪ v textu rozliší přímou a nepřímou charakteristiku ▪ vystihne hlavní lidské charakterové rysy ▪ logicky uspořádá informace do souvislého textu ▪ konfrontuje objektivní informace a subjektivní dojem ▪ vytváří si názor ▪ na základě indicií v textu charakterizuje jednající postavy ▪ vlastními slovy vystihne hlavní charakterové rysy jednajících postav	Vystižení povahy člověka, jeho schopností, zájmů, zvláštností Charakteristika literární postavy Přímá a nepřímá Vnitřní a vnější Zpracování osnovy	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – charakteristika v krásné literatuře Výtvarná výchova – charakteristika na základě výtvarného díla Hudební výchova – charakteristika na základě poslechu hudebního díla **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Poznávání lidí Mezilidské vztahy Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Líčení	
Žák: ▪ vytváří si vztah k líčené skutečnosti ▪ uplatňuje neobvyklé vidění a originální inovační jazyková vyjádření ▪ volí slova vyvolávající citovou působivost textu ▪ vytváření osobitý autorský styl	Procvičování subjektivně zabarveného popisu Výběr vhodných jazykových prostředků (apostrofa, neologismy, poetismy, metafora, personifikace,…)	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – líčení v krásné literatuře Přírodopis – líčení přírody Hudební výchova – líčení pod vlivem hudebního zážitku Výtvarná výchova – líčení podle výtvarného díla **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Environmentální výchova Ekosystémy
	Výklad. Úvaha	

Žák: ▪ zpracuje stručný a jednoduchý výklad z učiva odborných předmětů ▪ cituje ▪ snaží se po objasnění vzniku a vývoji jevů, o postižení vnitřních vztahů a jevů ▪ podává poučení ▪ uplatňuje svoje postoje, které se pokouší vyložit a obhajovat ▪ tříbí si myšlenky ▪ klade si otázky ▪ uvažuje nad problémem ▪ zdůvodňuje a argumentuje	Jednoduchý výklad Osnova výkladu Členění na odstavce Produkce mluvená i psaná Úvaha - uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů Zpracování úvahy na zvolené téma	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova– možnost zpracování výkladu látky, – úvaha v krásné literatuře Hudební výchova – možnost zpracování výkladu látky, úvaha nad hudebním dílem Výtvarná výchova – možnost zpracování výkladu látky, úvaha nad výtvarným dílem Přírodopis – možnost zpracování výkladu látky Fyzika – možnost zpracování výkladu látky Chemie – možnost zpracování výkladu látky Dějepis – možnost zpracování výkladu látky,úvaha nad historickou skutečností Zeměpis– možnost zpracování výkladu látky Výchova k občanství – možnost zpracování výkladu látky, úvaha nad látkou občanské výchovy Tělesná výchova – možnost zpracování výkladu látky **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Mezilidské vztahy Komunikace Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova Kulturní diference Lidské vztahy Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení
	Vypravování	

Žák: ▪ převypráví zprostředkovaný zážitek ▪ využívá zdroje vlastní fantazie i zkušenosti ▪ na základě chronologického uspořádání vlastních myšlenek poutavě vypravuje ▪ chápe podstatu zápletky ▪ rozezná vypravování od popisu děje	Dějová posloupnost Osnova vypravování Jazykové prostředky vypravování Vypravování scény ze hry, z filmu, ukázky z knihy	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk – literatura – vypravování v krásné literatuře Dějepis – vypravování historické události Zeměpis - cestopis Přírodopis - cestopis Výchova k občanství – vypravování týkající se učební látky občanské výchovy Anglický jazyk – vypravování v angličtině Německý jazyk – vypravování v němčině **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Mezilidské vztahy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Environmentální výchova Ekosystémy
	Fejeton	
Žák: ▪ podle specifických charakteristik pozná žánr fejeton ▪ zařadí fejeton do publicistického stylu ▪ srovná jej s ostatními útvary publicistiky	Zvláštnosti fejetonu v české literatuře Seznámení s fejetony v české literatuře (J. Neruda, R. Křesťan, F. Nepil,…)	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk -literární výchova – fejeton v literatuře Výchova k občanství – fejetony zabývající se tematikou učiva občanské výchovy
	Proslov	
Žák: ▪ veřejně pronese krátký proslov na zvolené téma ▪ v proslovu dodržuje osnovu ▪ formuluje smysluplný text ▪ v mluveném projevu vhodně využívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči ▪ volí vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci	Příprava krátkého proslovu Osnova proslovu	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – proslov v literatuře Výchova k občanství – politický proslov Dějepis – proslovy v dějinách Hudební výchova – proslov o hudebním díle Výtvarná výchova – proslov o výtvarném díle **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Komunikace Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení
	Diskuse	

Žák: ▪ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ▪ vyslovuje a obhajuje vlastní stanovisko ▪ respektuje mínění partnerů v komunikaci ▪ odlišuje spisovný a nespisovný projev	Uspořádání diskuse na aktuální téma	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova diskuse o knize Výchova k občanství – diskuse vyplývající z látky občanské výchovy Dějepis – diskuse o historické události Přírodopis – diskuse o životním prostředí Matematika – diskuse o matematickém problému Hudební výchova- diskuse o hudebním díle Výtvarná výchova – diskuse o výtvarném díle Tělesná výchova – diskuse o olympijských hrách, apod. **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj Kooperace a kompetice Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova Kulturní diferenciace
	Funkční styly	
Žák: ▪ rozpozná texty různých stylů ▪ popíše jejich hlavní charakteristické rysy ▪ zařadí je do funkčně stylových oblastí ▪ vytváří texty z různých stylových oblastí	Hovorový Odborný Umělecký Administrativní Řečnický Publicistický Vyhledávání různých stylů z učebnic, beletrie, novin, časopisů a jejich procvičování	**Mezipředmětové vztahy:** Český jazyk - literární výchova – uplatnění funkčních stylů v literatuře Př, Ch, Fy, Dě, Ze, AJ, NJ, Svět práce, VO, VV, HV, TV – odborný a publicistický funkční styl **Průřezová témata:** Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení

5.1.2 Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Požadavky na vzdělání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce a směřují k dosažení úrovně A2 v anglickém jazyce a úrovně A1 v německém jazyce.
Třídy se obvykle dělí na vnitřně diferencované jazykové skupiny, pro vyučování je zřízena odborná učebna angličtiny a němčiny.

5.1.2.1 Vzdělávací předmět: Anglický jazyk

1. -2. ročník
Navazuje na zájmový útvar „Angličtina hrou“, který je přípravou na výuku AJ v 1. a 2. ročníku.

3. ročník
Pokračujeme ve snaze vzbudit u žáků hravou formou a pestrostí aktivit pozitivní vztah k učení se cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, používáme vhodné učebnice a pracovní sešity, vyučovací hodiny během celého roku prokládáme zajímavostmi, dramatickou výchovou, hrami, písničkami, soutěžemi, ...

4. – 9. ročník
V tomto období výuka navazuje na dosažené výsledky v předchozích ročnících, prohlubuje se a zdokonalují se znalosti ve všech oblastech

- receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním)
- produktivní řečové (ústní a písemný projev)
- komunikační (jednoduchá komunikace)

Ve výuce se objevují náročnější metody – skupinová a projektová práce, nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, TV, video.
Žáci se SPU postupují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Časové vymezení – anglický jazyk

1. ročník	1 hodina
2. ročník	1 hodina
3. ročník	3 hodiny
4. ročník	3 hodiny
5. ročník	3 hodiny
6. ročník	3 hodiny

7. ročník 3 hodiny
8. ročník 3 hodiny
9. ročník 3 hodiny

Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenových třídách, v učebně informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení
- upřednostňujeme pestrost aktivit

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování v cizím jazyce
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme prostředí pro zapojení žáků do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích, soutěžích a olympiádách
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemná překladová cvičení, písemná doplňovací cvičení
- kontrolní písemné práce
- čtení textů – tiché, hlasité
- čtení s porozuměním
- práce na projektech
- vlastní verbální produkce

Formy a metody práce

- výuka v lavicích ve třídě
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě, samostatná skupinová práce
- domácí úkoly
- individuální procvičování v pracovních sešitech
- samostatná práce žáků
- hry, soutěže a aktivity zaměřené na zvládnutí jednotlivých gramatických jevů
- didaktické hry, jazykové hry, soutěže a další metody procvičování
- společné procvičování

- práce s počítačovými programy
- audio a video ukázky
- četba textů
- práce se slovníky
- komunikační hry, dramatizace

1.ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
Žák: - pozdraví a představí se - zeptá se na jméno druhého - reaguje na běžné pokyny vyučujícího, krátce odpoví na otázky učitele - reprodukuje pamětně osvojené krátké dialogy - vyjmenuje čísla od 1 do 10 - vyjádří počet předmětů - vyjmenuje základní barvy - určí barvu předmětu - popřeje kamarádovi k narozeninám a k Vánocům -vyjmenuje názvy některých zvířat	**Slovní zásoba na témata** - moje třída - hračky - barvy - rodina - základní barvy - jídlo - dům - tělo - zvířata - Vánoce, Velikonoce, Halloween **Komunikační situace** - pozdravy - představování - přání k narozeninám a k Vánocům - jednoduché pokyny při výuce a při hře - pravidla slušného chování **Jazykové struktury a gramatika** - osobní a ukazovací zájmena - jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“ - číslovky 1 – 10	**Mezipředmětové vztahy** Hudební výchova – využití hudebních nástrojů, s kterými se žáci seznámili na hodinách HV při zpívání písniček ve všech lekcích Výtvarná výchova – využití techniky vybarvování a stříhání, s kterými se seznámili žáci na hodinách VV Dramatická výchova – žáci mohou scénky, které předvádějí na hodinách AJ podle instrukcí v učebnici, rozšířit o vlastní pokračování příběhu a zinscenovat v češtině Prvouka – zásady slušného chování při setkání - každodenní činnosti – hygiena - zvířata kolem nás **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova Tematický okruh: *Rozvoj schopnosti poznávání* (práce s hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků, tvorba obrázkového slovníčku), Tematický okruh: *Komunikace* (komunikace pomocí předmětů – tvorba přání k k Vánocům)

	- množné číslo podstatných jmen pomocí koncovky „s“ – přivlastňovací zájmena můj, tvůj - Do you like…? Yes, I do. No, I don´t. **Reálie** Vánoce, Velikonoce, Halloween ve Velké Británii	Multikulturní výchova Tematický okruh: *Kulturní diference* (povídání si o jedinečnosti každého člověka a o jeho individuálních zvláštnostech) Tematický okruh: *Lidské vztahy* (povídání si o právu všech lidí žít společně a vzájemně se tolerovat)

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák: - dbá na výslovnost a přízvuk, začíná vnímat angl. abecedu -vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby -rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje -rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova v přiměřeném rozsahu slovní zásoby -pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času na porozumění - sdělí, jaká je jeho oblíbená hračka,	**Slovní zásoba na témata** - abeceda - školní pomůcky - hračky - rozšiřující slovní zásoba na téma barvy, čísla - rodina - domácí a divoká zvířata - tělo - oblečení - volnočasové aktivity - Vánoce a Velikonoce, Halloween **Komunikační situace** - pozdravy + vedení krátkého představovacího rozhovoru - dotazování na oblíbenou hračku, barvu, zvíře - používání předložek a přídavných jmen při popisu - užívání „have got“ v rozhovoru	**Mezipředmětové vztahy** Hudební výchova – využití hudebních nástrojů, s kterými se žáci seznámili na hodinách HV při zpívání písniček ve všech lekcích Výtvarná výchova – využití techniky vybarvování a stříhání, se kterými se žáci seznámili na hodinách VV Dramatická výchova – žáci mohou scénky, které předvádějí na hodinách AJ podle instrukcí v učebnici, rozšířit o vlastní pokračování příběhu a zinscenovat v češtině Prvouka

zvíře, oblečení, zeptá se na totéž - popíše v základních rysech svůj vzhled - užívá názvy základních barev při jednoduchém popisu osob či věcí - jednoduše sdělí, co má právě na sobě a zeptá se na totéž - charakterizuje velmi stručně, co je typické pro Vánoce, Velikonoce a Halloween v Británii	- používání „can“ při popisu dovedností - žák se v rozhovoru dokáže zeptat, co právě teď někdo jiný dělá - fráze spojené s Vánocemi a Velikonocemi - pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách **Jazykové struktury a gramatika** - pozdravy, krátký rozhovor - tázání se na „kdo je on/ona (Who´ he/She) - rozšiřující fráze při představování - jednoduché otázky s použitím „What´s your / Where´s your/ Is it/ Who´s that / Have you got/ …?“ + krátkéodpovědi – jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti - základní předložky, přídavná jména - použití „kdo je“ (Who´s that?) **Reálie** - Vánoce a Velikonoce ve Velké Británii, Halloween	Využití znalostí o: – dovednostech zvířat, původu potravin, vnímání pomocí smyslů, běžných místnostech našich bytů a jejich funkcí, nejběžnějších typech počasí <u>Tělesná výchova</u> – využití znalostí, jaké pohybové činnosti běžně provádíme při hrách a sportu **<u>Průřezová témata</u>** <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematický okruh: *Rozvoj schopnosti poznávání* (hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků, tvorba obrázkového slovníčku) <u>Multikulturní výchova</u> Tematický okruh: *Kulturní diference* (povídání si o způsobech slavení svátků Vánoc a Velikonoc v různých zemích) <u>Mediální výchova</u> Tematický okruh: *Tvorba mediálního sdělení* (tvorba slovních bublin do kreslených příběhů, tvorba vlastní knížky s příběhem, prezentace vlastní práce)

3. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**

Žák:	**Slovní zásoba na témata**	**Mezipředmětové vztahy**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžným při výuce - rozpomíná se abecedu - používá jednoduché zdvořilostní fráze při pozdravu a představování	- číslovky 1–20, abeceda - základní zdvořilostní fráze - zpět ve škole - hračky - domov	<u>Prvouka</u> - anglicky hovořící země ve světě - materiály, které recyklujeme - britská měna, britské mince a bankovky
- označí barvami běžné předměty ve škole - pojmenuje běžné hračky, nábytek, jídlo… - ptá se, co kdo dělá a umí sám o sobě povídat . řekne, jaké je jeho oblíbené jídlo, zvíře - popíše základní budovy ve městě a ptá se, kde je co - sdělí, co běžné na sobě nosí a řekne, co on/ona nosí - popíše v základních rysech blízké osoby - sdělí jednoduchou větou, co má právě na sobě - jmenuje slovní zásobu, aktivity týkající se prázdnin - zeptá se kamaráda, zda umí konkrétní sport, a na stejnou otázku odpoví	- rodina - jídlo - na farmě - moje město - oblečení - koníčky - moje narozeniny - prázdniny **Komunikační situace** - uvítání a rozloučení - rozšiřující pozdravy - dotazování na počet (How many…?) - dotazování na vlastnění předmětů - popis a charakteristika osob - dotazování se na majitele předmětu - pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách **Jazykové struktury a gramatika** - užití *to* a *toto* při označování věcí - jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves *být, moct, mít* a pomocného slovesa *do* - vazba *there is* - rozkazovací způsob v běžných pokynech při hrách a sportu - jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu toho, co máme na sobě - rozšiřující předložky, slovesa, sloveso + „ing“ spelling	<u>Člověk a jeho svět</u> - pravidla bezpečnosti na silnici - zdravá životospráva a zdravý životní styl <u>Výtvarná výchova</u> - výtvarná díla a jejich autoři **<u>Průřezová témata</u>** <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematický okruh: *Rozvoj schopnosti poznávání* (hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků)

	Reálie - škola v Anglii - známá místa v Londýně - jídlo ve Velké Británii - klubové uniformy školáků v Anglii	

4. třída

Očekávané výstupy 1	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák: - pojmenuje a zeptá se na běžné předměty a lidi kolem sebe - hláskuje v anglické abecedě - pojmenuje příbuzenské vztahy k členům své širší rodiny - počítá do 100, porovná věk dvou lidí - rozumí krátkému, čtenému rozhovoru o členech rodiny - v slyšeném textu rozliší číslovky 1-100 - pojmenuje běžné nemoci - zeptá se na čas a na stejné otázky odpoví - zdvořile požádá o jídlo - pojmenuje běžná zvířata, zeptá se na vzhled zvířat a jednoduchým způsobem odpoví - porovná lidi podle velikosti a věku - rozumí čtenému popisu umístění	**Slovní zásoba na témata** - anglická abeceda - číslovky 20–100 - pozdravy - rodina, domov - můj den, ve městě - zdraví - venkov, svět zvířat - počasí - různé typy domů, popis těla - srdce, počítání peněz, zdravé tělo, rostliny, zvířecí životní prostředí - hudební nástroje **Komunikační situace** - představování - podání základních informací o sobě - denní rutiny, popis denních činností	**Mezipředmětové vztahy** Český jazyk - porovnání české a anglické abecedy - přebal knihy – co vše najdeme na titulní a zadní straně knihy Člověk a jeho svět - příbuzenské vztahy v rodině - rozlišná obydlí zvířat - divoká zvířata v ČR a ve Velké Británii **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova Tematické okruhy: Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Moje rodina Multikulturní výchova

předmětů a objektů - zeptá se a odpoví na umístění předmětů a objektů v prostoru - pojmenuje běžné obchody a důležité budovy ve městě - zeptá se na počet předmětů - jednoduchým způsobem popíše cestu k dotazovanému místu s obrazovou oporou rozumí - pojmenuje běžné volnočasové aktivity a sdělí, zda je má v oblibě nebo ne - zeptá se kamaráda, zda má v oblibě nějakou volnočasovou aktivitu a na obdobnou otázku odpoví - gramaticky správně sdělí, jaké volnočasové aktivity dělá v jednotlivých dnech v týdnu - pojmenuje běžná povolání - se slovní nápovědou písemně popíše svůj nebo něčí denní režim - pojmenuje aktuální počasí běžného typu, zeptá se na počasí - rozumí jednoduchému popisu lidí podle oblečení	- použití „must“ v běžné komuikaci - užití běžných denních frází (What´s the matter…?) - návrhy (suggestions) a nabídka (shall I ?) - otázky na počasí **Jazykové struktury a gramatika** - předložky, possesive „´s“ - přítomný čas průběhový X prostý - like, love, enjoy + ing / nouns - want + infinitiv, krátké odpovědi - přítomný čas prostý pro denní rutiny - příslovce častosti (always, sometimes, never, every day) - „Must“ užití, „Can“ užití - Must/ mustn´t , Can/ can´t - Návrhy, nabídky „Shall I …?“ - Stupňování přídavných jmen, zdvojování hlásek - Minulý čas Was/were, Wasn´t / Weren´t - What´s the weather like? Fráze **Reálie** - Známe světové portréty - Zeměpis – rozmanitost obydlí - britské svátky + Den díkuvzdání - Věda - Srdce - Rostliny Různá zvířecí obydlí	Tematický okruh: Kulturní diference - typická jídla v Anglii při slavení svátků - britská a česká kuchyně <u>Environmentální výchova</u> Tematický okruh: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Čím člověk ohrožuje zvířata ve volné přírodě <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> Tematický okruh: Objevujeme Evropu a svět - významné dny a svátky ve Velké Británii - porovnání českých a anglických svátků a způsobů jejich oslav

5. třída

<u>Očekávané výstupy</u>	**<u>Učivo</u>**	**<u>Poznámky</u> (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Introduction – představení se	

Žák : ▪ Představí se a rozloučí se ▪ Popis člověka, jmenuje věci ve škole ▪ Rozumí běžným pokynům učitele při hodině. ▪ Počítá do 100, rozumí běžným číselným údajům. ▪ Hláskuje jména a slova. ▪ Rozeznává povolání ▪ Rozumí číselným údajům ▪ Píše krátký text o sobě	**Slovní zásoba a komunikace** Abedeca, spelování, čísla od 1 do 100, pozdravy, oslovení, dotazy na čísla a číselné údaje, udílení pokynů Povolání, zpět ve škole **Gramatika** porovnávání příd. jmen Přítomný čas prostý Příslovce častosti Have to Like/ love + ing Want to be	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – matematické úkony, výpočet jednoduchých úloh **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, tolerance okolí
	Good sports, Health – sportovnání a zdraví	
Žák : ▪ Pojmenuje nejznámější volnočasové aktivity ▪ Představí své aktivity, jak tráví volný čas ▪ Rozšíří větu o příslovce vyjadřující častostg. ▪ Rozumí krátkému kreslenému příběhu, ve kterém se hlavní postavy představí. ▪ Čte i sleduje příběh s porozuměním ▪ Pojmenuje základní slovní zásobu spojenou se zdravím ▪ Porozumí hlavním informacím ze slyšeného rozhovoru se zápletkou	**Slovní zásoba a komunikace** Sport, příslovce vyjadřující způsob Zdraví **Gramatika** Vztažné věty s *where, learn to* do (something) *(What can I larn to do something?.)* Příslovce vyjadřující způsob (opatrně, rychle, dobře…) Minulý čas nepravidelných sloves, krátké odpovědi Věty s *because*	**Mezipředmětové vztay** Zeměpis – svět, kontinenty a oceány Výchova k občanství – tvorba rodokmenu **Průřezová témata** Multikulturní výchova – kulturní diference Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí

	After school, Exploring our world, Co se děje po škole, objevování světa	

Žák: ▪ Pojmenuje aktivity, které běžné dělá po škole ▪ Jmenuje řadové číslovky, dokáže zaznamenat, aktivně používat ▪ Rozumí hlavním bodům krátkého čteného příběhu o tom, co dělá po škole ▪ Vyjmenuje základní slovní zásobu spojenou s tématem Svět kolem nás ▪ Sleduje rozhovor, krátký příběh, rozumí významu, snaží se jednoduše angl.. popsat ▪ Zná významného objevovatele Sira Ernesta Shackletona	**Slovní zásoba a komunikace** Aktivity spojené s činnosti vykonávané po škole, pojící se s *do, play,* řadové číslovky Slova spojená s tématem objevování světa **Reálie** Sir Ernest Shackleton **Gramatika** Minulý čas pravidelných sloves, oznamovací způsob, otázka, krátká odpověď Konec s *„ed“* Min. čas pravidelných sloves Coul/couldn´t Věty s *so* Stupňování přídavných jmen Přivlastňovací zájmena	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis, mapa světa Přírodní vědy – ohrožená zvířata **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace
	V Zoo	
Žák: ▪ Zeptá se na zvířata, která může vidět v ZOO ▪ V slyšeném rozhovoru rozliší, kde které zvíře je ▪ Čte a opravuje věcné informace v textu ▪ Mluví o charakteru zvířat ▪ Sdělí, jaké zvíře si může pořídit doma, poslouchá – rozumí písničce ▪ Porozumí obsahu krátkého příběhu, který souvisí s tématem zvířat	**Slovní zásoba a komunikace** Zvířata, přídavná jména, slovesa spojená s činnostmi, která zvířata dělají **Reálie** Zajímavosti o zvířatech z celého světa **Gramatika** 3. stupeň přídavných jmen Minulý čas nepravidelných sloves předložky	**Mezipředmětové vztahy** Hudební výchova – písně o zvířatech

	Let´s party! Pojďme na party!	

Žák: ▪ Popíše, s čím vším se může setkat na party, co může vidět, jíst, pít ▪ Mluví o kamarádech na party ▪ Na základě slyšených informací popíše, co se na party na obrázku odehrává ▪ Pojmenuje nádobí používané k servírování ▪ Jmenuje jídlo ▪ Zeptá se a odpoví na dotazy týkající se jeho základních osobních údajů, koníčků ▪ Umí vést krátký rozhovor s kamarádem jako na party ▪ Zeptá se kamaráda, co umí a neumí dělat a na podobné otázky odpoví. ▪ Rozumí informacím ze slyšeného i čteného textu .	**Slovní zásoba a komunikace** Nádobí, jídlo, výzdoba, atmosféra, pocity, aktivity, vše spojené s tématem party **Reálie** Britská typická oslava, zvyky **Gramatika** Výrazy spojené s množství 3 stupeň přídavných jmen Opakování učiva za uplynulý školní rok	**Průřezová témata:** Multikulturní výchova - multikulturalita, kulturní diference

6. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Introduction – představení se	
Žák : ▪ Představí se a rozloučí se ▪ Pojmenuje předměty ve škole ▪ Rozumí běžným pokynům učitele při hodině. ▪ Počítá do 100, rozumí běžným číselným údajům. ▪ Hláskuje jména a slova. ▪ Popíše podle obrázku umístění známého předmětu v místnosti. ▪ Rozumí číselným údajům	**Slovní zásoba a komunikace** Abedeca, čísla od 1 do 100, pozdravy, oslovení, dotazy na čísla a číselné údaje, udílení pokynů, popis obrázku **Gramatika** Neurčitý člen Rozkazovací způsob Množné číslo podstatných jmen Vazba *there is/there are*	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – matematické úkony, výpočet jednoduchých úloh **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí

▪ Píše krátký text o sobě		
	Friends and family – přátelé a rodina	
Žák : ▪ Pojmenuje nejznámější evropské a světové státy ▪ Představí sebe, své kamarády a rodinu ▪ Přivlastní osobám běžné předměty. ▪ Rozumí krátkému kreslenému příběhu, ve kterém se hlavní postavy představí. ▪ Pojmenuje dny v týdnu. ▪ Porozumí hlavním informacím ze slyšeného rozhovoru, ve kterém jedna osoba představí sebe a členy své rodiny ▪ Zeptá se na základní údaje třetí osoby ▪ Rozumí informacím v jednoduchém rozhovoru ▪ Zhotoví rodokmen	**Slovní zásoba a komunikace** Názvy zemí, rodina, dny v týdnu Osobní dotazy při seznamování, narozeniny **Gramatika** Sloveso *to be* – kladná a záporná věta, otázka, stažené tvary Přivlastňovací zájmena Přivlastňovací pád Otázky – *Wh questions*	**Mezipředmětové vztay** Zeměpis – svět, kontinenty a oceány Výchova k občanství – tvorba rodokmenu **Průřezová témata** Multikulturní výchova – kulturní diference Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí
	My world – můj svět	
Žák: ▪ Pojmenuje běžné předměty ve škole. ▪ Řekne, jaké předměty osobní potřeby a jaká zvířata vlastní a zeptá se na totéž svého kamaráda.¨ ▪ Rozumí hlavním bodům krátkého čteného příběhu. ▪ Pojmenuje barvy. ▪ Porovná dva obrázky a vyjmenuje rozdíly. ▪ Vyjmenuje vyučovací předměty. ▪ Rozumí školnímu rozvrhu.	**Slovní zásoba a komunikace** Běžné technické vybavení domácnosti, domácí mazlíčci, vyučovací předměty, přídavná jména (barvy), popis obrázku, porovnávání školních rozvrhů **Reálie** Školy v Velké Británii **Gramatika** Sloveso *to have got* – kladná a záporná věta, otázka Postavení přídavných jmen ve větě	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis – popis těla člověka a známých zvířat **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace
	Time - čas	
Žák: ▪ Zeptá se na čas a na podobnou otázku odpoví.	**Slovní zásoba a komunikace** Čas a časové údaje, dotazy na čas, každodenní činnosti, typický den školáka	**Mezipředmětové vztahy** Hudební výchova – běžné hudební nástroje

▪ V slyšeném rozhovoru rozliší časové údaje vztahující se k aktivitám ve volném čase. ▪ Zeptá se kamaráda, v jakou dobu dělá nějakou činnost. ▪ Sdělí, co každý den dělá a nedělá, co dělá rád a co nerad. ▪ Porozumí obsahu krátkého příběhu, který souvisí s činnostmi ve volném čase. ▪ Porozumí informacím v jednoduchém textu. ▪ Popíše typický školní den.	**Reálie** Populární sporty ve Velké Británii **Gramatika** Přeložky s časovými údaji Přítomný čas prostý – kladná a záporná věta, otázka	
	Places - místa	
Žák: ▪ Popíše svůj pokoj a umístění nábytku a věcí v něm. ▪ Na základě slyšených informací popíše rozmístění místností v domě. ▪ Pojmenuje významné budovy, obchody a místa ve městě a rozumí slyšenému popisu. ▪ Zeptá se a odpoví na dotazy lokalizace důležitých míst a obchodů ve městě. ▪ Zeptá se kamaráda, co umí a neumí dělat a na podobné otázky odpoví. ▪ Rozumí informacím ze slyšeného i čteného textu. ▪ Popíše svůj pokoj a město, ve kterém žije.	**Slovní zásoba a komunikace** Nábytek, části domu, místa a budovy ve městě, dotazy na dovednosti **Reálie** Britské typy domů, původ názvů měst ve Velké Británii **Gramatika** Předložky místa Vazba *there is/there are* Sloveso *can/can´t*	**<u>Průřezová témata:</u>** Multikulturní výchova – kulturní diference, multikulturalita
	People - lidé	
Žák: ▪ Rozumí čtenému popisu osob. ▪ Jednoduchým způsobem popíše vzhled osob. ▪ Pojmenuje aktuální činnost osob. ▪ Rozliší opakovaný děj od aktuálního.	**Slovní zásoba a komunikace** Popis člověka, oblečení, v obchodě, **Gramatika** Sloveso *to be, have got* při popisu osob Přítomný čas průběhový – kladná a záporná věta, otázka Otázka na cenu	**<u>Průřezová témata:</u>** Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, poznávání lidí Multikulturní výchova – etnický původ

▪ Popíše svůj běžný den a co právě dělá. ▪ Pojmenuje běžné kusy oblečení a popíše, co má na sobě. ▪ Rozumí hlavní myšlence a obsahu krátké pohádky. ▪ Píše o svém způsobu života.		

7. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Introduction – seznamování	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích, pochopí jednoduchý text z učebnice, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy. ▪ Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty ▪ Rozumí tomu, co se odehrává; ví, o kom se hovoří ▪ Píše krátký dopis o sobě, svém městě, své škole ▪ Popíše běžné zvyky. ▪ Mluví o svých zálibách.	**Slovní zásoba, komunikace** Hovoří o své rodině, prázdniny, trávení volného času Zeptá se na osobní informace **Gramatika** Přítomný čas prostý	**Mezipředmětové vztahy**: Výchova k občanství – život v rodině, přátelství, volnočasové aktivity, zdravý životní styl
	My life – můj život	
Žák: ▪ Pochopí jednoduchý text z učebnice, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. ▪ Píše jednoduché, gramaticky správné věty. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy. ▪ Používá přítomný čas prostý. ▪ Popíše jednoduše svůj denní režim ▪ Umí popřát k narozeninám. ▪ Napíše pozvánku na svoji narozeninovou oslavu ▪ Zopakuje si nejdůležitější státní svátky a vytvoří jejich přehled ▪ Sestaví kalendář.	**Slovní zásoba a komunikace** Měsíce v roce, narozeniny, svátky a oslavy, důležité dny **Reálie** Typický rok ve Velké Británii, státní svátky **Gramatika** Přítomný čas prostý – tvoření otázky a záporu Tvoření otázek začínajících na Wh (*wh-questions)* Číslovky řadové Příslovce četnosti	**Mezipředmětové vztahy:** Výtvarná výchova - výtvarné zpracování projektu: My life, pozvánka na oslavu Výchova k občanství - rodinný život, státní svátky, zvyky a tradice ČR
	Animals – zvířata	
Žák:		**Mezipředmětové vztahy:** přírodopis – život a chování

▪ Píše jednoduché, gramaticky správné věty. ▪ Pochopí jednoduchý text z učebnice. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy ▪ Používá přítomný čas průběhový. ▪ Vyjmenuje základní typy zvířat ▪ Odpovídá na jednoduché otázky týkající se způsobu života některých zvířat ▪ Pohovoří o oblíbeném zvířeti ▪ Napíše popis vybraného zvířete	**Slovní zásoba a komunikace** Zvířata domácí, exotická, domácí mazlíčci **Gramatika** Přítomný čas průběhový – tvoření otázek a záporu Přítomný čas prostý x přítomný čas průběhový Předmětná zájmena	zvířat, ohrožené druhy zvířat
	Holidays - prázdniny	
Žák: ▪ Píše krátké, jednoduché, gramaticky správné texty. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy ▪ Plynule čte přiměřeně dlouhé texty. ▪ Dle svých schopností používá minulý čas ▪ Napíše krátký email nebo pohled z prázdnin ▪ Řekne, kde byl na prázdninách, zeptá se na zážitky druhých	**Slovní zásoba a komunikace** Prázdniny, cestování, oblíbené prázdninové destinace, prázdninové aktivity, problémy na cestách, formy cestování **Reálie** Britské prázdniny **Gramatika** Minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves Minulý čas prostý – tvoření otázek a záporu	**Mezipředmětové vztahy**: Zeměpis – zařadí státy zeměpisně, má o nich povědomí, práce s mapou
	Food – jídlo	
Žák: ▪ Píše krátké, jednoduché, gramaticky správné texty; rozumí jednoduchým textům z učebnice. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy ▪ Vyjmenuje anglicky základní živiny a potraviny ▪ Vyjádří množství ▪ Sestaví jídelníček – menu ▪ Pohovoří o zdravých a nezdravých potravinách	**Slovní zásoba a komunikace** Jídlo, pití, názvy potravin, vaření **Reálie** Typická britská jídla Potraviny ze celého svět na našem jídelníčku **Gramatika** Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Člen *a/ an* Použití *some a any* Otázky *How much?, How many?*	**Pracovní činnosti – vaření** – příprava pokrmů, zdravá výživa, složky potravy

▪ Napíše jednoduchý recept ▪ Hovoří o oblíbeném jídle a pití ▪ Zeptá se, kolik čeho je a dokáže odpovědět na tyto otázky	Výrazy *a little, a few*	
	The world – svět	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích. ▪ Píše krátké, jednoduché, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Správně vyslovuje dané pojmy. ▪ Vytvoří přehled počasí za minulý týden ▪ Použije stupňovaná přídavná jména ▪ Napíše stručné pojednání o České republice	**Slovní zásoba a komunikace** Zeměpisná jména Počasí, roční období **Reálie** Spojené státy americké Rozčlenění světa – názvy kontinentů, nejznámější zeměpisné názvy řek, moří, oceánů, hor a pouští **Gramatika** Otázky s *How?* Stupňování přídavných jmen Výraz as..as	**Mezipředmětové vztahy**: Zeměpis – turistický ruch, vlajky, hlavní města Srovnání přírodních podmínek Velké Británie a České republiky
	Entertainment - zábava	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích; vyžádá si potřebné informace. ▪ Píše krátké, jednoduché, gramaticky správné texty. ▪ Rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. ▪ Vyjádří, co se chystá dělat a používá vazbu going to ▪ Pohovoří o oblíbených formách televizní zábavy ▪ Napíše o svém oblíbeném filmu	**Slovní zásoba a komunikace** Typy televizních programů a filmů, zábavní průmysl **Reálie** Britské filmy a jejich hrdinové, historie, současnost **Gramatika** Vazba *going to* Přídavná jména a příslovce	**Průřezová témata:** Mediální výchova

8. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, pomůcky)**
	Introduction - představování	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích. ▪ Píše krátké, jednoduché, gramaticky správné texty. ▪ Rozumí jednoduchým textům v učebnici. ▪ Dle svých schopností používá minulý čas ▪ Řekne, kde byl o prázdninách, zeptá se na zážitky druhých ▪	**Slovní zásoba a komunikace** Rodina, volný čas, koníčky, prázdniny, cestování, škola **Gramatika** Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Minulý čas prostý	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, zvyky a tradice, rodinné příběhy a zážitky
	My life – můj život	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům ▪ Rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Správně vyslovuje. ▪ Domluví si schůzku a aktivitu ve volném čase	**Slovní zásoba a komunikace** Moje rodina, změny a významné události v životě člověka, seznamování se s lidmi, přátelé **Reálie** Rodinný život ve Velké Británii **Gramatika** Minulý čas slovesa být Minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves, tvoření otázek a záporu	**Mezipředmětové vztahy:** Výtvarná výchova – zpracování projektu Výchova k občanství – rodinný život **Průřezová témata** Sociální a personální: komunikace v různých situacích
	The future - budoucnost	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.	**Slovní zásoba a komunikace** Svět budoucnosti, vesmír, druhy dopravy	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis – Sluneční soustava Fyzika – mechanika, gravitace

▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům ▪ Hovoří o budoucích plánech a aktivně používá formy budoucího času ▪ Popíše představu budoucího světa ▪ Mluví o vlastních představách o budoucnosti ▪ Vyjádří a zdůvodní svůj názor ▪ Napíše krátký text o svém budoucím životě	**Gramatika** Budoucí čas *Will* pro vyjádření budoucího času *Will* pro vyjádření rozhodnutí	Dějepis – vývoj dopravy **<u>Průřezová témata</u>**
	Times and places – časy a místa	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované konverzaci. ▪ Používá minulý čas průběhový pro vyjádření děje v určitém bodě v minulosti ▪ Porovná různé minulé děje	**Slovní zásoba a komunikace** Globální vztahy, přírodní katastrofy **Reálie** Velká Británie, časové zóny **Gramatika** Minulý čas průběhový – tvoření otázek, záporu Srovnání minulého času prostého a minulého času průběhového	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Zeměpis – Velká Británie Dějepis – historie Velké Británie Výchova k občanství – havárie, katastrofy, důležitá telefonní čísla, pravidla první pomoci
	London - Londýn	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.	**Slovní zásoba a komunikace** Popis pamětihodností, turistické atrakce, popis cesty, doprava, život	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Zeměpis – plánek města, turistické mapy Výtvarná výchova, Informatika – zpracování

▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované konverzaci. ▪ Zeptá se na cestu a popíše, jak se kam dostane. ▪ Používá aktivně předložky místa ▪ Pohovoří o USA a New Yorku	ve městě, zajímavá místa a instituce **Reálie** USA, New York **Gramatika** Použití členu určitého a neurčitého Člen určitý + místo Předložky místa Zájmena *somebody, anybody, everybody,atd.*	projektu, prezentace
	Experiences - zkušenosti	
Žák: ▪ Napíše krátký, gramaticky správný text. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Řekne, co by kdo rád dělal nebo nerad nedělal ▪ Používá předpřítomný čas k vyjádření toho, že někdo už něco udělal nebo neudělal ▪ Zeptá se, jestli už někdo něco udělal nebo zažil ▪ Pohovoří o vybraných osobnostech Velké Británie	**Slovní zásoba a komunikace** Ambice, zájmy, koníčky, životní styl **Reálie** Slavné osobnosti Velké Británie **Gramatika** Předpřítomný čas, tvoření otázek a záporu Příslovce ever, never	**Mezipředmětové vztahy** - Výchova k občanství – mezilidské vztahy, zdravý životní styl, utváření zájmů, plány do budoucna
	Problems – problémy	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.	**Slovní zásoba a komunikace** Problémy – nemoci, úrazy, nebezpečné situace, dávání rad, záchranné	**Mezipředmětové vztahy** Výchova k občanství – člověk v nebezpečí, pravidla bezpečnosti, pravidla první pomoci,

▪ Napíše krátký, gramaticky správný text. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Řekne, co by někdo měl/neměl, musí/nemusí udělat ▪ Poradí při jednoduchých problémech	systémy, ochrana lidského zdraví **Reálie** Záchranné složky ve Velké Británii **Gramatika** Should/shouldn´t Must/mustn´t, don´t have to Frázová slovesa	důležitá telefonní čísla

9. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Introduction – seznamování	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích. ▪ .Napíše krátký, gramaticky správný text. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Domluví si schůzku a aktivitu ve volném čase ▪ Pohovoří o tom, co dělal o víkendu. ▪ Vyhledá v textu odpovědi na otázky	**Slovní zásoba a konverzace** Volnočasové aktivity, práce, studium **Gramatika** Přítomné časy Budoucí čas Statická slovesa	**Mezipředmětové vztahy:** Výchova k občanství: profesní život, volba povolání
	Past and present - minulost a současnost	
Žák: ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.. ▪ .Napíše krátký, gramaticky správný text. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Hovoří o oděvech v obchodě ▪ Používá minulý čas průběhový	**Slovní zásoba a komunikace** Materiály – historie, současnost, oblečení, móda **Reálie** Historie Velké Británie, Hovoří o oděvech v obchodě. **Gramatika** Minulý čas prostý x minulý čas průběhový Vazba *used to* Příslovce *too / enough* Použití *had to/could*	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – vývoj materiálů, historie Velké Británie

pro vyjádření děje v určitém bodě v minulosti ▪ Porovná různé minulé děje ▪		
	Fame and fortune – sláva a štěstí	
Žák : ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Dle svých schopností odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ▪ Ví, jak používat dvojjazyčný i výkladový slovník ▪ Vyjádří, od kdy nebo jak dlouho již něco trvá	**Slovní zásoba a komunikace** Volnočasové aktivity, četba, práce s PC, **Gramatika** Předpřítomný čas Předpřítomný čas x minulý čas prostý Předložky for/ since	**Mezipředmětové vztahy** Informatika – práce s počítačem, internetem Český jazyk a literatura – oblíbený spisovatel, oblíbená kniha – žánr, literární styl
	Health and safety – zdraví a bezpečnost	
Žák ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky	**Slovní zásoba a komunikace** Popis lidského těla, zdraví/nemoc, zdravý životní styl **Reálie** Sporty a významné sportovní akce ve Velké Británii **Gramatika** Věty vztažné předmětně – *that, which* Věty vztažné podmětné - *who*	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis – biologie člověka

k tématům. ▪ Rozumí autentickému materiálu. ▪ Dle svých schopností odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ▪ Popíše tělo člověka ▪ Představí někoho a popíše jej ▪ Vyjmenuje části lidského těla ▪ Pohovoří o zdravém a nezdravém jídle ▪ Používá vztažné věty		
	Heroes - hrdinové	
Žák: ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům.. ▪ Dle svých schopností odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ▪ Napíše krátký text o oblíbené osobnosti z ČR ▪ Hovoří o plánech a volném čase	**Slovní zásoba a komunikace** Slavné osobnosti, představy o sobě a budoucím životě **Reálie** Robin Hood **Gramatika** Sloveso + sloveso zakončené na ing nebo infinitiv Vazba there is/ there are something, someone + sloveso s ing Slovesa smyslového vnímání	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – životy slavných osobností Výchova k občanství – osobnostní rozvoj
	Our enviroment – naše životní prostředí	
Žák: ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích..	**Slovní zásoba a komunikace** Ochrana životního prostředí, globální oteplování, recyklace **Reálie** Austrálie **Gramatika**	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis – ochrana životního prostředí Výchova k občanství- globální problémy lidstva

▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Dle svých schopností odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ▪ Řekne, kde a kdy bylo či bude něco vykonáno ▪ Řekne, z čeho je něco uděláno nebo z čeho se něco skládá ▪ Mluví o životním prostředí ▪ Pohovoří o reáliích Austrálie	Trpný rod přítomného času Trpný rod – různé časy	
	Relationships – vztahy	
Žák : ▪ Píše krátké, gramaticky správné texty; rozumí autentickému materiálu. ▪ Dorozumí se v běžných každodenních situacích.. ▪ Čte nahlas a plynule a foneticky správně texty článků přiměřeného rozsahu k jednotlivým tématům, rámcově rozumí jejich obsahu. ▪ Vyhledá klíčové výrazy, fráze a odpovědi na jednoduché otázky k tématům. ▪ Dle svých schopností odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ▪ Formuluje podmínku, řekne, co se stane za určitých podmínek ▪ Vyjádří přání, návrh ▪ Používá dle svých možností frázová slovesa	**Slovní zásoba a komunikace** Mezilidské vztahy, láska, přátelství, rodina **Reálie** Evropská unie **Gramatika** Podmiňovací způsob – typ I. Podmínkové věty Frázová slovesa	**Mezipředmětové vztahy** Výchova k občanství – mezilidské vztahy, komunikace, socializace jedince

5.1.3 Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Výuka je zaměřena na zvládnutí komunikativních dovedností, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení a poslech s porozuměním, samostatný ústní a písemný projev. Při výuce jsou využívány jednoduché autentické texty a audionahrávky mluveného projevu. Ve výuce se objevují i náročnější metody – skupinová a projektová práce, nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, video.

Časové vymezení – německý jazyk

7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační vymezení

Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenových třídách, v učebně informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení
- upřednostňujeme pestrost aktivit

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování v cizím jazyce
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme prostředí pro zapojení žáků do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence občanské

- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích, soutěžích a olympiádách
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemná překladová cvičení, písemná doplňovací cvičení
- kontrolní písemné práce
- čtení textů – tiché, hlasité
- čtení s porozuměním
- práce na projektech
- vlastní verbální produkce

Formy a metody práce

- výuka v lavicích ve třídě
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě, samostatná skupinová práce
- domácí úkoly
- individuální procvičování v pracovních sešitech
- samostatná práce žáků
- hry, soutěže a aktivity zaměřené na zvládnutí jednotlivých gramatických jevů
- didaktické hry, jazykové hry, soutěže a další metody procvičování
- společné procvičování
- práce s počítačovými programy
- audio a video ukázky
- četba textů
- práce se slovníky
- komunikační hry, dramatizace

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	Erste Schritte	
Žák: Hláskuje své jméno, pozdraví německy, rozezná německá chlapecká a dívčí jména, vyjmenuje dny v týdnu a základní barvy.	**Slovní zásoba a komunikace** Abeceda, pozdravy, dny v týdnu, číslovky 0-20, barvy Německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména Nácvik správné výslovnosti, základní fonetické jevy	**Průřezová témata:** ▪ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – cizí jazyk jako prostředek komunikace ▪ Mediální výchova – správný verbální projev, fonetika
	1. Ich heiße, ich wohne in…	
Žák: Představí se a sdělí základní údaje o sobě. Zeptá se na informace týkající se druhé osoby. Odpoví ano - ne na jednoduché otázky. Vyplní jednoduchý formulář s údaji o sobě.	**Slovní zásoba a komunikace** Představení se, poděkování Prosba o opakování sdělení **Reálie** Jednoduché mapy zemí, ve kterých se mluví německy **Gramatika** Časování pravidelných sloves – 1. a 2. os., č. j. Časování sloves sein a mögen v jed. č. W-otázky Slovosled ve větě oznamovací a tázací Zjišťovací otázky (ja – nein), zápor nein, nicht	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – já a moje okolí **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis
	2. Meine Familie	
Žák: Představí členy své rodiny. Převypráví jednoduchý obrázkový příběh. Rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky. Získá základní informace o lidech kolem sebe.	**Slovní zásoba a komunikace** Rodina a její členové Představení členů rodiny **Gramatika** Přivlastňovací zájmena mein/e, dein/e Přídavná jména v přísudku Protiklady Přivlastňovací vazba von Členy der – die u osob	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – já a moje rodina **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství, Výchova ke zdraví - rodina
	3. Freunde	
Žák: Dorozumí se v běžných každodenních situacích. Jednoduše popíše osoby kolem sebe.	**Slovní zásoba a komunikace** Zájmy a hry, jednoduchý popis osoby **Gramatika** Předložka um v časových údajích, rozdíl Stunde/Uhr	**Průřezová témata:** ▪ Multikulturní výchova – tolerance odlišných názorů a zájmů

Zeptá se, kdo kdy přijde a jak dlouho zůstane.	Příslovce gern, am liebsten Nepřímý pořádek slov v oznamovací větě Přivlastňovací zájmena ihr, sein	
	4. Schule, Schule	
Žák: Pojmenuje školní pomůcky, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Zeptá se, jak se předměty nazývají německy. Jednoduše popíše předměty a školní potřeby. Posoudí správnost popisovaných předmětů. Porozumí základním pokynům učitele.	**Slovní zásoba a komunikace** Školní potřeby a předměty kolem nás Jednoduchý popis věcí a zvířat Příkazy a pokyny **Reálie** Nejznámější města, řeky a památky v Německu **Gramatika** Člen určitý a neurčitý v 1. pádě Zápor podstatných jmen – kein Předložka „im“ ve spojení „im Norden“	**Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis - SRN
	5. Mein Hobby	
Žák: Pochopí jednoduchý text z učebnice, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Píše jednoduché, gramaticky správné věty. Správně vyslovuje. Vypráví o svých koníčcích. Ústně domluví či odmítne navržený program. Napíše e-mail a odpověď na něj.	**Slovní zásoba a komunikace** Volný čas a záliby Popis činností během týdne Telefonování: domluva, odmítnutí Vyprávění o koníčcích **Gramatika** Časování pravidelných sloves v přítomném čase Časování slovesa sein v přítomném čase Předložka am v časových údajích	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – organizace volného času **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství, Výchova ke zdraví - rodina

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	6. Ich habe einen Computer	
Žák: Vyjmenuje domácí mazlíčky, podle slyšeného popisu je dokáže rozlišit, samostatně zvládne jednoduchým způsobem popsat své domácí zvíře. Na otázky k obrázkům odpovídá podle skutečnosti. Vyjmenuje některé pamětihodnosti Vídně.	**Slovní zásoba a komunikace** Počítač, zájmové činnosti Domácí mazlíčci **Reálie** Základní informace o Vídni **Gramatika** Časování slovesa haben v přítomném čase 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem Časování dalších pravidelných sloves zápor kein ve 4. pádě	**Průřezová témata:** ▪ Environmentální výchova – zvířata jako součást přírody
	7. Wo und wann?	
Žák: Počítá do 100. Rozumí otázkám *Wie alt bist du?* a *Wann hast du Geburtstag?* Dokáže na ně odpovědět, zeptat se následně spolužáků. Napíše pozvánku na oslavu. Poskytne informace o časových údajích. Popíše místo, kde se nachází.	**Slovní zásoba a komunikace** Rok, roční období, měsíce, svátky **Gramatika** Množné číslo některých podstatných jmen Předložka in ve 3. pádě Předložka im a um v časových údajích Určování času	**Mezipředmětové vztahy:** ▪ Matematika – základní matematické úkony ▪ Výchova k občanství – tradice, svátky
	8. Ferien	
Žák: Požádá o službu, sdělí místo pobytu, určí čas, vyjádří cíl cesty, koupí jízdenku, zamluví ubytování. Sdělí údaje o sobě.	**Slovní zásoba a komunikace** Cestování, prázdniny Údaje o ubytování Pozdrav z dovolené **Reálie** Evropské země EU, cestování **Gramatika** Vazba ich möchte Předložka nach ve spojení se zeměpisnými názvy Předložka in ve spojení se 4. pádem Časování slovesa fahren	**Průřezová témata:** ▪ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - cestování - vzájemná propojenost států EU **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis – cestování, práce s mapou
	9. Bei uns	
Žák: Dorozumí se v běžných každodenních	**Slovní zásoba a komunikace** Byt, bydlení, nábytek	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a

situacích, porozumí jednoduchým textům. Popíše místo, kde bydlí. Nahlas vyjádří představy o svém budoucím bydlení. Sdělí, co kdy rád dělá s využitím časových údajů.	Popis pokoje, vyjádření představ – pokoj snů Činnosti během roku **Gramatika** Opakování časování pravidelných sloves Přítomný čas sloves s odlučitelnou předponou Přítomný čas nepravidelných sloves se změnou kmenové souhlásky Další přivlastňovací zájmena – unser, euer, Ihr Předložky se 3. a 4. pádem ve 3. pádě – na otázku Wo? 4. pád podstatných jmen s určitým členem	sebepojetí **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství, Výchova ke zdraví – domov, rodina
	10. Wie komme ich…?	
Žák: Dorozumí se v běžných každodenních situacích, pochopí jednoduchý text, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Rozumí základním nápisům ve městě. Zeptá se na směr cesty a jednoduše popíše cestu.	**Slovní zásoba a komunikace** Místnosti ve škole, budovy ve městě, orientace ve městě, směr cesty **Reálie** Salzburg, Mozart **Gramatika** Předložky se 3. a 4. pádem ve 4. pádě – na otázku Wohin? Předložka für s podstatnými jmény a s osobními zájmeny Další nepravidelná slovesa a slovesa s odlučitelnými předponami Vazba *es gibt*	**Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis – Salzburg
	11. Mein Tag	
Žák: Hovoří o sobě, o svých koníčcích, schopnostech, povinnostech a činnostech v jednotlivých částech dne. Pochopí jednoduchý text, rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Píše jednoduché, gramaticky správné věty. Správně vyslovuje.	**Slovní zásoba a komunikace** Můj den, povinnosti v průběhu dne Nákupy, potraviny **Gramatika** 3. pád podstatných jmen Způsobové sloveso müssen, stavba věty s pomocným slovesem Číslovky větší než 1 000	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – organizace vlastního času **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Přírodopis – zdravý jídelníček ▪ Matematika

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	12. Meine Woche	
Žák: Vyjadřuje se k organizaci svého volného času, sestaví svůj rozvrh hodin. Rozumí jednoduchým textům. Vypráví, co kdo umí a co se ve škole smí a nesmí.	**Slovní zásoba a komunikace** Škola a školní předměty, rozvrh hodin Týdenní program a činnosti s tím spojené **Reálie** Berlín a jeho památky **Gramatika** Způsobová slovesa können a dürfen Podmět man Časové údaje	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – organizace vlastního času **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis, dějepis - Berlín
	13. Was tut dir weh?	
Žák: Pochopí jednoduchý text, porozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Píše jednoduché, gramaticky správné věty. Správně vyslovuje. Popíše části těla. Vyjádří, co ho bolí, vede rozhovor s lékařem. Užívá rozkaz při konverzaci. Vypráví krátké příhody v minulosti.	**Slovní zásoba a komunikace** Části lidského těla, u lékaře Vyjádření bolesti, popis problémů **Gramatika** Sloveso tun ve spojení weh tun Osobní zájmena ve 3. pádě jednotného čísla Rozkazovací způsob Préteritum sloves sein a haben	**Mezipředmětové vztahy:** ▪ Přírodopis, výchova ke zdraví – lidské tělo, zdraví a nemoc
	14. In der Stadt, auf dem Lande	
Žák: Orientuje se v plánu města, popíše cestu. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Požádá o informaci, poděkuje za ni. Sdělí, ze které země kdo pochází a čím a kam rád jezdí. Charakterizuje místo, kde kdo žije.	**Slovní zásoba a komunikace** Budovy a místa ve městě a na vesnici Dopravní prostředky Evropské země **Reálie** Evropské země, cestování **Gramatika** Předložky se 3. pádem Způsobové sloveso wollen Souvětí se spojkou deshalb	**Průřezová témata:** ▪ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EU
	15. Das Wetter heute	
Žák: Vyjmenuje základní kusy oblečení.	**Slovní zásoba a komunikace** Roční období	**Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství – tradice a svátky

Sdělí, jaké je počasí. Stručně popíše zvyklosti tradičních svátků. Dorozumí se v běžných každodenních situacích, pochopí jednoduchý text, porozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči.	Oblečení po celý rok Tradiční svátky Počasí **Gramatika** Zájmena osobní a přivlastňovací Další nepravidelná slovesa v přítomném čase	▪ Zeměpis - cestování
	16. Wieder Ferien	
Žák: Sdělí plány na dovolenou. Vypráví o dovolené a o průběhu dne v minulém čase. Popíše osoby a věci a dokáže je porovnávat. Pochopí jednoduchý text, porozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči. Píše jednoduché, gramaticky správné věty. Správně vyslovuje.	**Slovní zásoba a komunikace** Země a kontinenty Oblíbené činnosti **Gramatika** Perfektum pravidelných sloves Stupňování přídavných jmen	**Průřezová témata:** ▪ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EU **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Zeměpis – cestování, světadíly, země

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Vzdělávací obor: Matematika a její aplikace

5.2.1.1 Vzdělávací předmět: Matematika

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 4 tematických okruhů:

1. V tematickém okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Na 2. stupni přechází tento okruh do okruhu Číslo a proměnná.
2. V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary, modelují reálné situace, zkoumají tvary a prostor.
3. V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které analyzují z tabulek, diagramů, grafů.
4. V tematickém okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy žáci uplatňují logické myšlení, učí se řešit problémové situace a úkoly z běžného života.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují i části vzdělávacích obsahů průřezových témat.
Předmět je úzce spjat s ostatními předměty např :
fyzika – převody jednotek, rovnice, úlohy o pohybu, ...
zeměpis – měřítko mapy, výpočty vzdáleností, ...
chemie – převody jednotek, výpočty z chemických rovnic, ...
informatika – vzorce do tabulkových procesorů, ...

Cíle předmětu:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření)
- rozvíjení zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, metody řešení) a jejich efektivní využívání
- poznání, že realita je složitější než její matematický model
- dovednost provádět rozbor problému, plánovat řešení a vyhodnocovat
- schopnost přesně a stručně se vyjadřovat za použití matematického jazyka včetně symboliky

Nabídkou pro talentované žáky jsou nadstandardní úlohy, individuální příprava na matematické soutěže (Pythagoriáda, Matematická olympiáda, Matematický klokan) a v 9. ročníku volitelný předmět cvičení z matematiky. Dbáme rovněž na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Časové vymezení

1. ročník	4 hodin
2. ročník	5 hodin
3. ročník	5 hodin
4. ročník	5 hodin
5. ročník	5 hodin
6. ročník	5 hodin
7. ročník	4 hodin
8. ročník	5 hodin
9. ročník	4 hodin

Organizační vymezení

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, učebně informatiky, výjimečně i v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- přistupujeme individuálně k jednotlivým žákům
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, které vycházejí z reálného života

Kompetence komunikativní

- užíváme matematický jazyk včetně matematické symboliky
- pracujeme s grafy, diagramy
- podporujeme spolupráci a kooperativní myšlení žáků

Kompetence občanské

- nabízíme dostatečné množství matematických úloh k propojení s reálným životem

- řešíme slovní úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabším
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

Na úrovni základního vzdělání žák:

- Využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- Rozvíjí své kombinatorické a logické myšlení, kriticky usuzuje a srozumitelně a věcně argumentuje prostřednictvím řešení matematických problémů
- Rozvíjí své abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- Vytváří zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a efektivně využívá osvojený matematický aparát
- Vnímá složitosti reálného světa a porozumí mu, využívá matematické modely, umí je vyhodnotit a posoudit jejich hranice použití
- Provádí rozbor problémů a tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.
- Zvládá přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, provádí rozbory a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev
- Rozvíjí spolupráci při řešení problémových aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi.
- Poznává možnosti matematiky a chápe skutečnost, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- Rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, je veden k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, rozvíjí systematičnost, vytrvalost a přesnost.
- Vytváří dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umí své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí protipříkladu

žák je v předmětu veden k:

- využívání matematických znalostí a dovedností v praktických činnostech
- vytváření zásoby matematických nástrojů
- efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu při řešení úloh

- soustavnému provádění efektivní sebekontroly
- využívání matematické symboliky
- provádění rozborů a zápisů při řešení geometrických úloh
- využívání matematických modelů pro řešení úloh z praxe
- zdokonalování svého grafického projevu

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemné pětiminutovky
- delší písemné tématicky zaměřené práce
- kontrolní písemné práce (vstupní, závěrečné, čtvrtletní)

metody a formy práce

- Výuka v lavicích ve třídě
- Výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- Domácí úkoly
- Demonstrační řešení úloh na tabuli
- Individuální řešení příkladů ze sbírek, učebnic, pracovních listů
- Samostatná práce žáků
- Didaktické hry, soutěže a další metody procvičování

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Číslo a početní operace		
Žák: • používá přirozená čísla k modelování reálných situací,počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • provádí zpaměti jednoduché početní operace.	• obor přirozených čísel 0 - 20	**MPV -** Prv **Pomůcky:** kartičky s čísly 0 – 20, papírové kostky s puntíky pro vytváření představy čísla,

• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• zápis čísla v desítkové soustavě	
• zobrazí číslo do 20 na číselné ose	• číselná osa	
Geometrie v rovině a v prostoru		
Žák: • rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary, rozezná a vymodeluje jednoduchá tělesa nachází v realitě jejich prezentaci	• základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, kruh,trojúhelník • základní útvary v prostoru - krychle, kvádr, koule, válec	**MPV –** VV, PČ **Pomůcky:** geometrické tvary, stavebnice s geometrickými tvary, modely těles

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Číslo a početní operace	
Žák: ▪ Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ▪ Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ Provádí zpaměti jednoduché početní operace	▪ Obor přirozených čísel 0 - 100	**Pomůcky:**, desítková počítadla,
▪ Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do 100 na číselné ose	▪ Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	**Pomůcky:** číselná osa 0 – 100
▪ Násobí a dělí čísly 0 – 5 zpaměti	▪ násobilka	**Pomůcky:** karty s násobky čísel, karty s příklady
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
Žák: ▪ doplňuje tabulky, posloupnosti čísel	▪ tabulky	
	Geometrie v rovině a v prostoru	
Žák: ▪ rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	▪ základní útvary v rovině – lomená čáry, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh ▪ základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule, válec	**Pomůcky:** modely geometrických tvarů a těles **MPV** – VV, PČ,
▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	▪ délka úsečky	

3. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Číslo a početní operace	
Žák: ▪ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ▪ provádí zpaměti jednoduché početní operace	▪ obor přirozených čísel 0 -1000	**Pomůcky:** stovková počítadla
▪ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ▪ užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do tisíce na číselné ose	▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	**Pomůcky:** číselná osa
▪ násobí a dělí čísly 0 – 10 zpaměti	▪ násobilka	
	▪ písemné algoritmy početních operací	
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
Žák: ▪ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	▪ závislosti a jejich vlastnosti	**Pomůcky:** papírové hodiny
▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ diagramy, tabulky	
	Geometrie v rovině a v prostoru	
Žák: ▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	▪ základní útvary v rovině – přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, (čtyřúhelník, mnohoúhelník) ▪ základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	**Pomůcky:** modely geometrických tvarů a těles
▪ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	▪ délka úsečky	
▪ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▪ osově souměrné útvary	**MPV:** VV, PČ

4. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Číslo a početní operace	
Žák: • provádí zpaměti jednoduché početní operace • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady • kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• obor přirozených čísel 0 – 1000 000 • zápis čísla v desítkové soustavě • číselná osa • porovnávání čísel • zaokrouhlování čísel • sčítání a odčítání zpaměti • písemné sčítání • písemné odčítání	**MPV** – ČJ uvědomělé psaní **MPV** – ČS – počty obyvatel
• provádí zpaměti jednoduché početní operace • násobí písemně několikaciferným činitelem • dělí písemně jednociferným dělitelem	• násobilka - násobení a dělení zpaměti - písemné násobení a dělení	
• využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	• vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • algoritmy početních operací	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • používá základní jednotky • převádí jednotky pomocí převodové tabulky	• jednotky - délky, hmotnosti, objemu času, obsahu • rovnice • průměr	**MPV** – ČS – měřítko mapy **MPV** – TV – skok do dálky, běh na čas
• názorně vyznačuje poloviny, čtvrtiny celku • řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu • sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	• zlomky	
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
Žák: • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• závislosti a jejich vlastnosti – přímá úměrnost • diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	**MPV** – ČS – cestování **MPV** – ČS – doplňování grafů, tabulek
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	**MPV** – ČJ uvědomělé psaní a čtení
	Geometrie v rovině a v prostoru	

Žák: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary • užívá jednoduché konstrukce • sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky • určí délku lomené čáry • určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah a obvod čtverce a obdélníku pomocí vzorců • určí obsah a obvod pomocí čtvercové sítě (obdélníkových a čtvercových útvarů) • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• základní útvary v rovině – vzájemná poloha přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice – pravý úhel) • základní útvary v rovině – obdélník, čtverec, kruh, kružnice, trojúhelník • základní útvary v rovině – úsečka (střed, osa) • základní útvary v rovině – rovnoběžník, čtyřúhelník, mnohoúhelník • základní útvary v prostoru - krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan • délka úsečky – jednotky délky a jejich převody • úsečka – grafický součet, rozdíl a násobek • obvod a obsah obrazce • osově souměrné útvary	**MPV –** VV, PČ **Pomůcky:** geometrické tvary, stavebnice s geometrickými tvary, modely těles, čtverečkovaný papír o hraně čtverce 1cm

5. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Číslo a početní operace	
Žák: • provádí zpaměti jednoduché početní operace • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady • kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• obor přirozených čísel do miliónu a přes milión • zápis čísla v desítkové soustavě • číselná osa • porovnávání čísel • zaokrouhlování čísel • sčítání a odčítání zpaměti • písemné sčítání • písemné odčítání	**MPV** – ČJ uvědomělé psaní **MPV** – ČS – počty obyvatel
Žák: • provádí zpaměti jednoduché početní operace • násobí písemně několikaciferným činitelem • dělí písemně jednociferným i dvouciferným dělitelem	• násobilka - násobení a dělení zpaměti - písemné násobení a dělení	
• využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	• vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • algoritmy početních operací	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • používá základní jednotky • převádí jednotky pomocí převodové tabulky	• jednotky - délky, hmotnosti, objemu času, obsahu • rovnice • průměr	**MPV** – ČS – měřítko mapy **MPV** – TV – skok do dálky, běh na čas
• názorně vyznačuje poloviny, čtvrtiny celku • řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu • sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	• zlomky • sčítání a odčítání zlomků	
• zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin • zobrazí dané desetinné číslo na číselné ose • zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetin na celky • sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin • násobí a dělí desetinné číslo 10 a 100 • násobí a dělí desetinná čísla přirozeným číslem	• desetinná čísla - zlomky se jmenovatelem 10, 100, a jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka • desetinná čísla – porovnávání, sčítání, odčítání, zaokrouhlování, násobení, dělení (deseti, stem), násobení a dělení přirozeným číslem	**MPV** – TV – skok do dálky, běh na čas
	Závislosti, vztahy a práce s daty	

• vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• závislosti a jejich vlastnosti – přímá úměrnost • diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády • souřadnice bodů	**MPV** – ČS – cestování **MPV** – ČS – doplňování grafů, tabulek
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost • římské číslice	**MPV** – ČJ uvědomělé psaní a čtení
Geometrie v rovině a v prostoru		
Žák: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary • užívá jednoduché konstrukce • sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky • určí délku lomené čáry • určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah a obvod čtverce a obdélníku pomocí vzorců • určí obsah a obvod pomocí čtvercové sítě (obdélníkových a čtvercových útvarů) • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• základní útvary v rovině – úhel, osa úhlu • základní útvary v rovině – obdélník, čtverec a jejich úhlopříčky • základní útvary v rovině – trojúhelníky, vlastnosti trojúhelníku • základní útvary v rovině – kruh, kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic • základní útvary v rovině – úsečka (střed, osa) • základní útvary v prostoru - krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan • jednotky obsahu a jejich převádění • obvod a obsah obrazce • osově souměrné útvary • pravidelné obrazce	**MPV –** VV, PČ **Pomůcky:** geometrické tvary, stavebnice s geometrickými tvary, modely těles, čtverečkovaný papír o hraně čtverce 1cm

6.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Přirozená a desetinná čísla	
Žák : ▪ čte desetinná čísla, zapisuje a porovnává je. ▪ písemně sčítá a odčítá desetinná čísla ▪ násobí a dělí desetinná čísla desítkou, stem a tisícem ▪ řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými a přirozenými čísly ▪ provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh ▪ převádí jednotky délky a hmotnosti	**1. úroveň** • Zobrazení přirozených čísel na číselné ose • Číslo nula • Zápis v desítkové soustavě: miliony až jednotky • Porovnávání přirozených čísel • Zaokrouhlování přirozených čísel • Početní operace s přirozenými čísly včetně dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem • Slovní úlohy s využitím operací s přirozenými čísly • Desetinná čísla řádu desetin a setin, jejich sčítání a odčítání • Užití des. čísel na konkrétních modelech (peníze, hmotnosti, délky) • Zlomek jako část celku, znázornění zlomku • Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem v jednoduchých případech **2. úroveň** • Sčítání více sčítanců, odčítání více menšitelů • Násobení desetinných čísel v nichž jsou až čtyři číslice různé od nuly • Dělení troj až čtyřciferným dělitelem • Složitější slovní úlohy	**Mezipředmětové vztahy** Využití převodů jednotek při řešení příkladů v hodinách fyziky. **Průřezová témata:** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování (integrace do výuky)
	Desetinné číslo	
Žák : ▪ čte desetinná čísla, zapisuje a porovnává je. ▪ písemně sčítá a odčítá desetinná čísla ▪ zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád ▪ násobí a dělí desetinná čísla ▪ řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými a přirozenými čísly ▪ provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh ▪ převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu	**1. úroveň** • Rozšíření pojmu desetinné číslo • Zobrazení desetinných čísel na číselné ose • Zápis v desítkové soustavě: tisíciny až miliontiny • Porovnávání desetinných čísel • Zaokrouhlování desetinných čísel • Početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel přirozeným a desetinným číslem) • Převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu • Slovní úlohy s využitím operací s desetinnými čísly • Slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníka, povrchu kvádru a krychle **2. úroveň** • Sčítání více sčítanců, odčítání více menšitelů	**Mezipředmětové vztahy** Využití převodů jednotek při řešení příkladů v hodinách fyziky. **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování (integrace do výuky) PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)

	• Násobení desetinných čísel v nichž jsou až čtyři číslice různé od nuly • Dělení troj až čtyřciferným dělitelem • Složitější slovní úlohy	
	Dělitelnost přirozených čísel	
Žák : ▪ Užívá správnou matematickou terminologii. ▪ Rozezná prvočíslo a číslo složené ▪ Provádí rozklad přirozeného čísla na prvočinitele ▪ Určí čísla soudělná a nesoudělná ▪ Určí největšího společného dělitele dvou až tří přirozených čísel ▪ Určí nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel ▪ Řeší slovní úlohy	**1. úroveň** • Násobek, dělitel • Znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 • Prvočísla • Rozklad čísla na prvočinitele • Společný dělitel a největší společný dělitel • Společný násobek a nejmenší společný násobek • Čísla soudělná a nesoudělná **2. úroveň** • Znaky dělitelnosti 4, 6, 9, 25 • Řešení složitějších slovních úloh vedoucích k využití vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel	
	• **Zlomky**	
Žák: ▪ uvádí daný zlomek na základní tvar ▪ porovnává dva zlomky ▪ zobrazí daný zlomek na číselné ose ▪ určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků ▪ sčítá a odčítá dva až tři zlomky ▪ násobí a dělí dva zlomky ▪ upraví smíšené číslo na zlomek ▪ určí převrácené číslo k danému zlomku ▪ převádí zlomek na desetinné číslo a naopak ▪ užívá zlomky při řešení praktických situací ▪ řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky.	**1. úroveň** • zlomek, základní tvar zlomku • zobrazování zlomků na číselné ose • rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků • společný jmenovatel • početní operace se zlomky: sčítání, odčítání, násobení a dělení • Převrácené číslo. • Smíšená čísla. • Převádění zlomku na desetinné číslo a naopak. • Řešení slovních úloh na využití početních výkonů se zlomky. **2. úroveň** • Sčítání a odčítání smíšených čísel. • Sčítání a odčítání více než tří zlomků. • Úpravy složených zlomků. • Řešení slovních úloh vedoucích k provádění dvou až tří operací se zlomky.	**Mezipředmětové vztahy** Početní operace v hodinách fyziky a chemie (aplikované úlohy). **Průřezová témata:** PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Úhel a jeho velikost	
Žák: ▪ Narýsuje úhel dané velikosti určené	**1. úroveň** • Úhel, osa úhlu.	**Mezipředmětové vztahy** Využití práce s úhly a jejich jednotkami v hodinách

ve stupních. ▪ Změří velikost úhlu pomocí úhloměru. ▪ Užívá jednotky stupeň, minuta. ▪ Odhaduje velikost úhlu. ▪ Graficky sčítá a odčítá úhly. ▪ Sčítá a odčítá velikosti úhlů udané ve stupních a minutách. ▪ Násobí a dělí úhel a jeho velikost dvěma. ▪ Vyznačuje vrcholové, vedlejší úhly. Určuje jejich velikosti.	• Velikost úhlu, přenášení úhlu. • Stupeň, minuta, převody a užití jednotek velikosti úhlu. • Úhloměr. • Rýsování úhlu dané velikosti. • Přímý, ostrý, pravý, tupý úhel. • Vedlejší a vrcholové úhly. • Určování velikosti vedlejších a vrcholových úhlů. • Sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí. • Násobení a dělení úhlů a jejich velikostí dvěma. • Grafické sčítání a odčítání úhlů. • Grafické násobení a dělení úhlů dvěma. **2. úroveň** • Souhlasné a střídavé úhly. • Jednotka úhlu vteřina a její užití. • Násobení úhlu přirozeným číslem graficky. • Dělení úhlu dvěma, čtyřmi, osmi graficky. • Konstrukce pomocí kružítka (bez úhloměru) úhlů velikostí 60°, 45°, 30°, 15°.	fyziky a zeměpisu.Člověk a svět práce **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)
	Osová souměrnost	
Žák ▪ Určuje, zda jsou dva rovinné obrazce shodné. ▪ Sestrojuje obraz rovinného obrazce v osové souměrnosti. ▪ Určuje osu souměrnosti osově souměrného obrazce.	**1. úroveň** • Shodnost geometrických útvarů. • Osová souměrnost. • Osa souměrnosti. • Osově souměrné obrazce, určování osy osově souměrných obrazců. • Konstrukce obrazu v osové souměrnosti. **2. úroveň** • Počet os souměrnosti daného rovinného obrazce. • Rovinová souměrnost, rovina souměrnosti	**Mezipředmětové vztahy** Aplikace poznatků o osové souměrnosti v pracovních činnostech, výtvarné výchově, přírodopisu **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)
	Trojúhelníky	
Žák: ▪ Třídí a popisuje trojúhelníky. ▪ Sestrojuje výšky a těžnice trojúhelníku. ▪ Sestrojuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku. ▪ Určuje velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou - li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku.	**1. úroveň** • Popis různých trojúhelníků a jejich vlastnosti. • Vnější a vnitřní úhly trojúhelníku a určování jejich velikostí. • Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník. • Sestrojování os vnitřních úhlů trojúhelníků, sestrojování os stran. • Výšky trojúhelníku. • Těžnice trojúhelníku. Těžiště. • Kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku. • Trojúhelníková nerovnost.	**Mezipředmětové vztahy** Výtvarná výchova, pracovní činnosti **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)

	• Sestrojování kružnice opsané a vepsané trojúhelníku. • Konstrukce trojúhelníku ze tří stran. **2. úroveň** • Těžiště trojúhelníku a jeho vlastnosti. • Střední příčka trojúhelníku. • Mnohoúhelníky.	
	Objem a povrch kvádru, krychle	
Žák ▪ převádí jednotky objemu. ▪ Vypočítá objem a povrch kvádru a krychle. ▪ Řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru, krychle. ▪ Sestrojuje síť kvádru, krychle. ▪ Sestrojuje obraz kvádru, krychle ve volném rovnoběžném promítání.	**1. úroveň** • Objem krychle a kvádru v krychlové síti. • Jednotky objemu: cm^3, m^3, dm^3, mm^3, hl, dl, cl, ml a jejich převody. • Objem krychle a kvádru. • Výpočty objemu kvádru a krychle ve slovních úlohách. • Síť krychle a kvádru. • Povrch krychle a kvádru. • Výpočet povrchu kvádru a krychle ve slovních úlohách. • Stěnová a tělesová úhlopříčka. • Volné rovnoběžné promítání.Zobrazování krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání. • úroveň • Složitější slovní úlohy na výpočty objemu kvádru a krychle.	**Mezipředmětové vztahy** fyzika, chemie, pracovní činnosti **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování(integrace do výuky) PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Celá čísla, racionální čísla	
Žák : ▪ Zapisuje záporné a kladné číslo a zobrazuje je na číselné ose. ▪ Určuje opačné číslo k danému číslu. ▪ Zobrazuje dané racionální číslo na číselné ose. ▪ Porovná dvě racionální čísla. ▪ Určuje absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy. ▪ Sčítá a odčítá celá a racionální čísla. ▪ Násobí a dělí celá a racionální čísla. ▪ používá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi. ▪ Řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel.	**1. úroveň** • čísla kladná a jejich vztah k přirozeným číslům • čísla záporná, zápis záporného čísla, užití záporných čísel v praxi. • čísla navzájem opačná • Porovnávání celých čísel. • absolutní hodnota čísla, určování absolutní hodnoty daného čísla (geometrický model). • uspořádání celých čísel. • sčítání a odčítání celých čísel; dvojí význam znaménka mínus. • Násobení a dělení celých čísel; násobení a dělení číslem -1. • Záporná desetinná čísla; zobrazování záporných desetinných čísel na číselné ose • Racionální čísla; vyjadřování racionálních čísel zlomkem nebo desetinným číslem • Uspořádání a porovnávání racionálních čísel. • Početní operace s racionálními čísly. • Řešení slovních úloh vedoucích na početní výkony s celými čísly. • Početní operace s racionálními čísly. • Řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel. **2. úroveň** • Řešení složitějších početních výkonů s více než dvěma racionálními čísly. • Periodická čísla. • Řešení složitějších slovních úloh vedoucích k výpočtům s celými a racionálními čísly.	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika – aplikuje dovednosti při výpočtech fyzikálních příkladů, využití demonstrace záporných čísel na fyzikálních příkladech **Průřezová témata:** PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost	
Žák : ▪ Porovná dvě veličiny poměrem. ▪ Zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru. ▪ Rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru. ▪ Daný poměr zjednoduší krácením. ▪ Řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru. ▪ Využívá dané měřítko při	**1. úroveň** • Poměr • Vyjádření poměru dělením, zlomkem. • Krácení a rozšiřování poměru. • Určování převráceného poměru k danému. • Dělení celku na části v daném poměru, zvětšování a zmenšování v daném poměru. • řešení slovních úloh vedoucích k užití poměru. • měřítko plánů a map; určování měřítka plánů a map.	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis – praktické ukázky práce s měřítkem plánu, mapy Pracovní činnosti – vaření – úprava receptů v daném poměru **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - řešení problémů (integrace do výuky) PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky

zhotovování jednoduchých plánů a čtení map. ▪ Zapíše tabulku přímé, nepřímé úměrnosti. ▪ Určí zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní. ▪ Zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic; přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic. ▪ Narýsuje graf přímé úměrnosti ▪ Řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti. ▪ Řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky.	• Přímá úměrnost. • Zápis vztahů přímé a nepřímé úměrnosti pomocí tabulek; určování zda daný vztah je nebo není úměrnost. • Soustava souřadnic; osy souřadnic; čtení souřadnic bodu; zakreslování bodu s danými souřadnicemi. • Graf přímé úměrnosti a jeho sestrojování • Nepřímá úměrnost; graf nepřímé úměrnosti. • Trojčlenka; užití postupu řešení slovních úloh trojčlenkou. • Řešení slovních úloh z praxe na využití přímé a nepřímé úměrnosti. **2. úroveň** • Využití poměru více než tří veličin. • Řešení složitějších slovních úloh s využitím trojčlenky.	zaměřené slovní úlohy)
	Procenta. Úroky.	
Žák : ▪ Určí, kolik procent je daná část z celku. ▪ Určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent. ▪ Určí celek z dané části a příslušného počtu procent. ▪ Řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku. ▪ Řeší jednoduché příklady na výpočet úroků.	**1. úroveň** • Procento, základ, procentová část, počet procent. • Výpočet 1 %, výpočet základu, výpočet procentové části, výpočet počtu procent (provádění výpočtů pomocí přechodu přes 1 %, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel). • Řešení slovních úloh s procenty. • Úrok; jednoduché úrokování. **2. úroveň** • Promile; užití pojmu promile ve slovních úlohách.	Všechny předměty s aplikací procent (zeměpis, fyzika, občanská výchova) **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - řešení problémů PT3 Evropa a svět nás zajímá - naši sousedé v Evropě integrace do výuky)
	Shodnost, středová souměrnost	
Žák: ▪ Určí shodné útvary. ▪ Užívá věty o shodnosti útvarů sss, sus, usu. ▪ Sestrojí trojúhelník zadaný sss, sus, usu. ▪ Sestrojí obraz útvaru v osové a ve středové souměrnosti. ▪ Určí osu osově souměrného rovinného obrazce. ▪ Určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce.	**1. úroveň** • Shodnost geometrických útvarů, trojúhelníků. • Určování shodných útvarů pomocí průsvitky. • Věty o shodnosti trojúhelníků a jejich užití, konstrukce trojúhelníků podle vět *sss, sus, usu*. • Shodná zobrazení, středová souměrnost. • Konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti. • Samodružný bod. • Útvar středově souměrný; užití vlastností středově souměrných obrazců.	**Mezipředmětové vztahy** Výtvarná výchova, přírodopis (stavba těla živočichů a rostlin) Informatika – práce s grafickými editory **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)

▪ Užívá shodná zobrazení (osovou a středovou souměrnost) v praxi.		
	Čtyřúhelníky, hranoly	
Žák: ▪ Rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a znát jejich vlastnosti. ▪ Rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a znát jejich vlastnosti. ▪ Sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech. ▪ Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku. ▪ Sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech. ▪ Vypočítá obvod a obsah lichoběžníku. ▪ Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku. ▪ Sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou. ▪ Vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou.	**1. úroveň** • Rovnoběžník a jeho vlastnosti. • Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku; konstrukce výšky a úhlopříčky rovnoběžníku • Obdélník, kosodélník, čtverec, kosočtverec; rozlišování různých druhů rovnoběžníků podle jejich vlastností. • Konstrukce rovnoběžníků z daných prvků. • Obvod a obsah rovnoběžníku; výpočty • Obsah trojúhelníku; výpočty • Lichoběžník. Vlastnosti lichoběžníku. • Rozlišování různých druhů lichoběžníků a jejich vlastnosti. • Konstrukce lichoběžníků z daných prvků. • Obvod a obsah lichoběžníku; výpočty. • Řešení slovních úloh vedoucích k výpočtům obvodů a obsahů rovnoběžníků, trojúhelníků,l lichoběžníků. • Hranol. • Hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou základnou, síť těchto hranolů. • Objem a povrch hranolu; výpočty. • Úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů těchto hranolů. **2. úroveň** • Vzorec pro výpočet obsahu kosočtverce pomocí délek úhlopříček. • Složitější slovní úlohy z praxe na výpočet obvodů a obsahů rovnoběžníků a lichoběžníků, objemů a povrchů hranolů	**Mezipředmětové vztahy** Výtvarná výchova, zeměpis, **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)

8.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Druhá mocnina a odmocnina. Pythagorova věta.	
Žák : ▪ Určuje druhou mocninu a druhou odmocninu pomocí výpočtu a kalkulátoru. ▪ Užívá Pythagorovu větu v praxi. ▪ Řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty.	**1. úroveň** • Druhá mocnina. • Druhá odmocnina. • Pythagorova věta. • Určování druhé mocniny a odmocniny pomocí kalkulátoru. • Pythagorova věta, její algebraický a geometrický význam. • Řešení slovních úloh z praxe na užití Pythagorovy věty. **2. úroveň** • Iracionální čísla. • Reálná čísla, osa reálných čísel (intuitivní pojmy).	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – Řecko, **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování(integrace do výuky)
	Mocniny s přirozeným mocnitelem	
Žák : ▪ Určí mocniny s přirozeným mocnitelem. ▪ Provádí základní početní operace s mocninami. ▪ Zapisuje dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve zkráceném tvaru $a.10^n$, kde $1<=a<10$.	**1. úroveň** • Mocniny s přirozeným mocnitelem. • Operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti. • Zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti. • Sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem. • Mocnina součinu, mocnina zlomku,.mocnina mocniny. • Čtení a psaní rozšířeného zápisu čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin čísla deset. **2. úroveň** • Mocniny se záporným celým mocnitelem	**Mezipředmětové vztahy** Využití při převodech jednotek při řešení příkladů v hodinách fyziky. **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování(integrace do výuky)
	Výrazy	
Žák : ▪ Určí hodnotu daného číselného výrazu. ▪ Zapisuje slovní text pomocí výrazů s proměnnými ▪ Sčítá a odčítá mnohočleny. ▪ Násobí mnohočleny a dělí mnohočlen jednočlenem. ▪ Upraví výraz vytýkáním před závorku. ▪ Užívá vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů.	**1. úroveň** • Číselný výraz, hodnota číselného výrazu. • Proměnná, výraz s proměnnou. • Určování hodnot číselných výrazů. • Výrazy s proměnnou, dosazování do výrazu. • Zápis slovního textu pomocí výrazů • Mnohočlen. • Sčítání a odčítání mnohočlenů. • Násobení a dělení mnohočlenu jednočlenem. • Vytýkání před závorku. • Násobení mnohočlenu mnohočlenem.	**Mezipředmětové vztahy** Využití převodů jednotek při řešení příkladů v hodinách fyziky. **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování(integrace do výuky)

	• Užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^{2.}$ **2. úroveň** • Užití vzorců $(a \pm b)^3$, $a^3 - b^3$, $a^3 + b^{3.}$ • Rozklad výrazu na součin kořenových činitelů	
	Lineární rovnice.	
Žák: ▪ Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav. ▪ Provádí zkoušku správnosti svého řešení. ▪ Vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin. ▪ Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k řešení lineární rovnice.	**1. úroveň** • Lineární rovnice. • Rovnost, vlastnosti rovnosti • Lineární rovnice s jednou neznámou, kořen (řešení) lineární rovnice. • Ekvivalentní úpravy lineárních rovnic. • Řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav. • Diskuse řešení lineární rovnice • Provádění zkoušky správnosti řešení. • Řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic. • Výpočet neznámé ze vzorce **2. úroveň** • Řešení náročnějších slovních úloh. • Lineární nerovnice s jednou neznámou.	**Mezipředmětové vztahy** Využití při řešení příkladů v hodinách fyziky a chemie. **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání – řešení problémů (integrace do výuky) PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Základy statistiky	
Žák: ▪ Provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo je vyjadřovat sloupkovým (případně kruhovým) diagramem. ▪ Čte tabulky a grafy a umí je interpretovat v praxi. ▪ Určí četnost jednotlivých hodnot a zapisuje ji do tabulky. ▪ Vypočítá aritmetický průměr.	**1. úroveň** • Statistický soubor. • Statistické šetření. • Jednotka, znak, četnost. • Aritmetický průměr,jeho výpočet. • Diagramy - sloupkový, kruhový. • Konkrétní provádění statistických šetření. • Zápis zjištěných údajů do tabulky. • Určování četnosti hodnot daného znaku. • Čtení a sestrojování sloupkového diagramu a kruhového diagramu. • Čtení a sestrojování různých diagramů s údaji zadanými v procentech.	**Průřezová témata** PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Kruh, kružnice, válec	
Žák ▪ Sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice. ▪ Sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice. ▪ Užívá Thaletovu větu v praxi.	**1. úroveň** • Kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky - tečna, sečna, vnější přímka. • Sestrojování kružnice daného poloměru. • Konstrukce tečny kružnice v daném bodě kružnice • Tětiva.	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – Řecko, Výtvarná výchova Pracovní činnosti **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání (integrace do výuky)

▪ Určí vzájemnou polohu přímky a kružnice. ▪ Určí vzájemnou polohu dvou kružnic. ▪ Vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice. ▪ Sestrojí síť válce. ▪ Vypočítá objem a povrch válce. ▪ Užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích. ▪ Řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce	• Vzájemná poloha dvou kružnic, vnější a vnitřní dotyk dvou kružnic, středná. • Thaletova kružnice • Konstrukce tečny ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice. • Číslo pí • Obsah kruhu, obvod kruhu délka kružnice, výpočet • Válec. Síť válce, podstavy a plášť válce. • Objem a povrch válce, výpočet • Slovní úlohy na výpočet obsahu kruhu, obvodu kruhu, • objemu a povrchu válce **2. úroveň** • Oblouk kružnice a jeho délka. • Kruhová výseč a její velikost. • Kruhová úseč. • Složitější slovní úlohy.	
	Konstrukční úlohy	
Žák: ▪ Používá základní pravidla přesného rýsování. ▪ Sestrojí: osu úsečky, osu úhlu, rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti,soustředné kružnice. ▪ Sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu. ▪ Sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech.	**1. úroveň** • Množiny bodů dané vlastnosti • Sestrojování množin bodů dané vlastnosti • Základní pravidla přesného rýsování a jejich užití v praxi.¨ • Řešení konstrukčních úloh na sestrojování trojúhelníků, rovnoběžníků, lichoběžníků. • Řešení konstrukčních úloh na sestrojování trojúhelníků, rovnoběžníků, lichoběžníků. • Rozbor konstrukční úlohy. • Diskuse počtu řešení. **2. úroveň** • Složitější konstrukční úlohy (užití poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, úhlopříček apod.)	**Mezipředmětové vztahy** Aplikace poznatků o osové souměrnosti v pracovní a výtvarné výchově, přírodopisu, pracovních činnostech **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností smyslového vnímání (integrace do výuky)

9.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Lomený výraz. Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli	
Žák : ▪ Určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl. ▪ Krátí a rozšiřuje lomené výrazy ▪ Sčítá, odčítá, násobí a dělí dva lomené výrazy ▪ Řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. ▪ Řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli.	**1. úroveň** • Lomený výraz. • Definiční obor výrazu. • Krácení a rozšiřování lomených výrazů • Početní operace s lomenými výrazy.. • Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli.	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, chemie **Průřezová témata** PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými	
Žák : ▪ Řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací nebo sčítací metodou Provádí zkoušku řešení. ▪ Řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými.	**1. úroveň** • Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • Řešení soustavy dvou lineárních rovnic • metodou dosazovací a metodou sčítací • Řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustavy lineárních rovnic **2. úroveň** • Řešení náročnějších slovních úloh	**Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání – řešení problémů (integrace do výuky) PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)
	Funkce	
Žák : ▪ Rozezná funkční vztah od jiných vztahů. ▪ Určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce. ▪ Sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y = ax^2$, nepřímé úměrnosti $y = k/x$. ▪ Řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic. ▪ Užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe. ▪	1. úroveň • Číselný výraz, hodnota číselného výrazu. • Funkce. • Definiční obor funkce. • Množina hodnot funkce. • Závislá a nezávislá proměnná. • Graf funkce. • Rostoucí a klesající funkce. • Konstantní funkce. • Lineární funkce a její vlastnosti. • Graf lineární funkce. • Přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce. • Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic. • Kvadratická funkce $y = ax^2$ a její graf. • Nepřímá úměrnost $y = k/x$ a její graf.	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, chemie, **Průřezová témata** PT5 Lidské aktivity a problémy životního prostředí – náš životní styl (integrace do výuky – tématicky zaměřené slovní úlohy)

	Podobnost.	
Žák: ▪ Určí podobné útvary v rovině. ▪ Určuje a používá poměr podobnosti. ▪ Sestrojí rovinný obraz podobný danému. ▪ Rozdělí úsečku dané délky v daném poměru. ▪ Užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami.	**1. úroveň** • Podobnost. • Poměr podobnosti. • Podobnost trojúhelníků. • Věty o podobnosti trojúhelníků. • Dělení úsečky v daném poměru. • Praktické zmenšování a zvětšování rovinných obrazců v daném poměru. • Užití podobnosti při konstrukci plánů, výpočtů délky cest podle map, zhotovování modelů	**Mezipředmětové vztahy** Využití při určování vzdáleností v zeměpise – práce s mapou. Pracovní činnosti- technické výkresy. **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností smyslového vnímání (integrace do výuky)
	Jehlan, kužel, koule	
Žák ▪ Sestrojí síť jehlanu. ▪ Vypočítá objem a povrch jehlanu v jednoduchých případech. ▪ Vypočítá objem a povrch kužele.. ▪ Vypočítá objem a povrch koule. ▪ Řeší úlohy z praxe na výpočty objemu a povrchu jehlanu, kužele a koule.	**1. úroveň** • Jehlan, kužel. • Síť jehlanu. • Objem a povrch jehlanu a kužele. • Koule, poloměr koule. • Objem a povrch koule. • Konstrukce sítí jehlanu a kužele. • Řešení úloh z praxe na výpočty objemu a povrchu jehlanu, kužele a koule. **2. úroveň** • Řešit náročnější úlohy z praxe na výpočty povrchů a objemů kužele, jehlanu a koule.	**Mezipředmětové vztahy** Člověk a svět práce **Průřezová témata** PT1 Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností smyslového vnímání (integrace do výuky)
	Základy finanční matematiky	
Žák: ▪ Vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře. ▪ Určí hledanou jistinu. ▪ Vypočítá úrok z úroku. ▪ Řeší slovních úlohy z praxe.	**1. úroveň** • Výpočet úroku, určování počtu dní úrokové doby. • Jednoduché úrokování. • Úrok. • Jistina. • Úroková doba. • Úrokovací období. • Úroková míra. • Jednoduché úrokování. • Řešení slovních úloh z praxe. **2. úroveň** • Složené úrokování	

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

5.3.1.1 Vzdělávací předmět: Informatika

Obsahové vymezení

Obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se realizuje v předmětu informatika a ve volitelném předmětu seminář z informatiky. Základem práce s informacemi je čtení s porozuměním, orientace v číselné řadě a v abecedě, vyhledávání v atlasech a ve slovnících a další dovednosti, které žáci získávají již na počátku své cesty za vzděláváním. Čtenářská gramotnost se tak stává základem práce s informacemi. Informační technologie se potom stávají významným pomocníkem.

Tematické celky:

- architektura PC a místní sítě
- architektura internetu
- formy a využívání internetu
- práce s textem
- práce s obrazem
- práce se zvukem
- práce s tabulkou a grafem
- základy algoritmizace
- zabezpečení počítače
- freeware
- aplikace hypertextu

Všichni žáci v 6. ročníku získají základy práce na počítači pro potřeby ostatních předmětů na výukové programy. Dále se seznámí s internetem, e-mailem, Wordem a Excelem.

Časové vymezení

5. ročník 1 hodina
6. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina

Organizační vymezení

Žáci pracují v odborné počítačové učebně s internetem, kde každý žák má svůj počítač.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky se základními pojmy
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a syntetizaci
- rozvíjíme schopnost využívat informace v procesu učení
- vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme žáky s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů
- vedeme žáky k ověřování a srovnávání informačních zdrojů a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- učíme žáky obhajovat svá řešení problémů
- vedeme žáky k vlastnímu úsudku a zkušenostem

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými možnostmi komunikace s okolním světem
- vedeme žáky k dodržování základních pravidel slušné komunikace
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky rozlišovat fakta, vlastní názory, domněnky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat nejen individuálně, ale i ve dvojicích, skupině
- učíme žáky respektovat dohodnutá pravidla práce ve skupině
- umožňujeme žákům obhájit svůj názor
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke znalostem svých práv a respektování práv ostatních
- učíme žáky plnit si své povinnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví
- rozvíjíme u žáků schopnost poskytnout pomoc druhým, pokud ji potřebují

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrné práci s výpočetní technikou
- vyžadujeme smysl pro zodpovědnost
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla nebo postupy
- vedeme žáky k rozvoji svých zájmů a schopností

žák je v předmětu veden k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- výuka u počítače – vykonávání praktických úkonů pod vedením pedagoga
- práce v sešitech
- krátké písemné testy zaměřené na prověření teoretických znalostí
- samostatná práce u počítače – prověřování získaných znalostí a dovedností na zadaném úkolu

metody a formy práce

- Výuka v menších skupinách v odborné učebně
- Samostatná práce žáků
- Domácí úkoly
- Demonstrační řešení úloh na projekci
- Projekty – práce žáků ve skupinách v delším časovém horizontu se zaměřením na skloubení dovedností získaných v informatice s jiným předmětem – posilování mezipředmětových vztahů

5.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	
Žák : ▪ Orientuje se v pojmech informace, informační zdroje, informační instituce ▪ dovede vysvětlit proces vzniku, přenosu, ukládání a distribuce informací ve společnosti ▪ Dokáže vyjmenovat různé informační zdroje a instituce ▪ Ví, kde jsou uloženy zdroje informací v klasické i digitální podobě a zná způsob, jak se dají obstarat ▪ Chápe počítač jako nástroj pro práci s informací. ▪ je seznámen s faktem, že informační média mohou obsahovat i eticky závadné informace	– Definice pojmů: informace, informační zdroje, informační technologie – Typy informačních zdrojů – Druhy informačních institucí – Počítač jako nástroj pro práci s informací, definice pojmu informační technologie – Příklady využití a uplatnění informačních technologií při práci s informací – Informační etika	**Mezipředmětové vztahy** ČJ – mediální výchova (sloh – komunikace) VO – náš region ČJ – výklad, citace
	Základy práce s počítačem	
Žák : ▪ dovede charakterizovat funkci základních součástí počítače a jeho přídavných zařízení ▪ využívá standardní funkce počítače a nejčastěji používaných periferií ▪ pracuje s multimédii ▪ ovládá obsluhu počítače a jeho přídatných zařízení ▪ Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce s výpočetní technikou ▪ dovede objasnit základní funkce hardware a software ▪ ví na koho se obrátit, v případě závady počítače ▪ vysvětlí pojem operační systém	**1. úroveň** – Struktura počítače, popis jeho částí a přídavných zařízení – péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem – multimediální využití počítače – jednotky paměti – soubor, typy souborů – typy software – operační systém Windows a jeho základní funkce – jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s HW a SW – Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených dlouhodobým využíváním výpočetní techniky **2. úroveň** − historie výpočetní techniky	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – převody jednotek

základy práce s ním ▪ rozumí organizaci informací na paměťovém médiu ▪ zná jednotky paměti a jejich hodnoty		

6.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Vyhledávání informací a komunikace	
▪ Chápe tok informací jako nezbytnou součást společenských a osobních potřeb. ▪ Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ▪ Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ▪ Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení ▪ Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	– Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) – Metody a nástroje vyhledávání informací – Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy – Způsoby uchovávání získaných informací. – Základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) – vývojové trendy informačních technologií – hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování – internet	MPV: OV – mezinárodní organizace, Z, Př, D, F PT: PT1Osobnostní a sociální výchova (kreativita) PT2 Výchova demokratického občana (komunikace) PT4 Multikulturní výchova
	Zpracování a využití informací	
▪ dovede s pomocí textového editoru vytvořit, modifikovat, uložit a znovu vyhledat textový dokument ▪ Píše a provádí opravy textu ▪ Ovládá základní funkce panelu nástrojů – práce s dokumentem ▪ Ovládá základní možnosti formátování dokumentu ▪ Umí vložit obrázek do dokumentu ▪ Namaluje obrázek ▪ Používá dostupné funkce při úpravě obrázku	Základní funkce textového editoru – Psaní a editace textu – Práce se souborem v textovém editoru – Formátování dokumentu (formát písma a odstavce) Základní funkce grafického editoru (program Malování) – Malba obrázku – základní nástroje pro tvorbu obrázku – Úprava obrázku – lupa, guma, retuš.	MPV: Výtvarná výchova

8. ročník

	Informační etika	
▪ Vnímá informace jako duševní hodnotu, majetek subjektu. ▪ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	– ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright	MPV- VO PT4 Kulturní diference -Projekt Praha
	Tabulkový procesor	
▪ Chápe význam a uplatnění tabulkového procesoru ▪ Orientuje se v prostředí tabulkového procesoru ▪ Provádí základní operace s buňkou ▪ Vkládá vzorce ▪ Používá funkce ▪ Vytvoří graf a upravuje jeho parametry ▪ mění formát buňky ▪ Sestaví jednoduchou databázi, kterou třídí a filtruje. ▪ Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	– Význam a využití tabulkového procesoru – Buňka jako základní prvek tabulky – Kopírování a přesunování buněk, částí tabulky – Vzorce a výpočty – Funkce – Formát buňky – Grafy – Třídění a filtrace dat	MPV Matematika – statistika, funkce PT1 Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace a sebeorganizace) PT5 Vztah člověka k prostředí

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Vzdělávací obor: člověk a jeho svět

5.4.1.1 Vzdělávací předmět: Prvouka

Obsahové vymezení

Principem členění učiva je roční cyklus, který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty a žák, který zde prochází přírodou, se ji učí chápat, chránit a žít v ní.
Výuka prvouky začíná poznatky a činnostmi, které jsou žákům nejznámější a nejbližší, pokračuje skutečnostmi, které žáka významně ovlivňují. Při výuce částečně realizujeme obsah dramatické výchovy, českého jazyka, matematiky, výtvarné výchovy a světa práce.

Časové vymezení

1. ročník 2 hodiny
2. ročník 2 hodiny
3. ročník 3 hodiny

Organizační zajištění

Výuka prvouky je realizována v kmenových třídách, v terénu (okolí školy, les, louka, potok), ve specializovaných zařízeních (muzeum, hvězdárna, ZOO).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a propojování informací
- učíme žáky samostatnému pozorování
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- předkládáme žákům různé zdroje informací, které jim mají pomoci k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a pozorovat

- učíme žáky užívat komunikativní dovednost k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky k účinné spolupráci
- dohlížíme na vytváření pravidel skupiny
- posilujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel ve skupině, společnosti
- posilujeme v žácích ochotu pomoci druhým
- učíme žáky chránit přírodu a žít v souladu s ní

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při elementárních pokusech a práci s přírodninami
- vedeme žáky k udržování pořádku na pracovním místě

Formy práce: práce v lavicích, na stanovištích, na koberci, v žákovské knihovně, v koutku přírody, exkurze, vycházky

Metody práce: frontální výuka, skupinová práce, didaktické hry, poslech audio a video ukázek, práce s textem, dramatizace, samostatná práce, řízené vyučování, kooperativní vyučování, projektové vyučování, vzájemné učení , praktické poznávání

Pomůcky: tabule, magnetická tabule, nástěnky, učebnice, pracovní sešity a listy, knihy, časopisy, obrazový materiál, názorné pomůcky, přírodniny, video-ukázky, audio-ukázky

Evaluace:

- příprava na vyučování
- aktivní zapojování se do výuky
- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- ústní zkoušení
- písemné pětiminutovky
- tématicky zaměřené práce
- kontrolní písemné práce

1. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Místo, kde žijeme	
Žák : • zná adresu svého bydliště • orientuje se v okolí svého bydliště a rozlišuje v něm možná nebezpečí • dokáže se orientovat v budově školy i v jejím okolí • rozlišuje možná nebezpečí na cestě ze svého domova do školy.	• **Domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště • **Škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	**MPV –** ČJ, HV, VV, PČ
	Lidé kolem nás	
Žák • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • snaží se tolerovat přirozené odlišnosti svých spolužáků, jejich přednosti i nedostatky • rozlišuje správné a slušné chování od nesprávného	• **Rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, základní příbuzenské vztahy • **Soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace • **Chování lidí** - pravidla slušného chování • **Právo a spravedlnost** - práva a povinnosti žáků školy	**PT1** - Mezilidské vztahy - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika *Sexuální výchova* **PT2** – Lidské vztahy- rodina **MPV** - ČJ, VV
	Lidé a čas	
Žák : ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	▪ **Orientace v čase a časový řád** - určování času, denní režim, roční období	**MPV** - ČJ a LV, M
	Rozmanitosti přírody	
Žák: ▪ Pozoruje a porovnává viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	▪ **Rostliny, houby a živočichové –** výživa, význam pro člověka • **Ochrana přírody** - odpovědnost lidí, likvidace odpadů	**PT1** - Rozvoj schopnosti poznávání **PT5** – Vztah člověka k prostředí **MPV** – ČJ, VV, PČ
	Člověk a jeho zdraví	
Žák: • uvědomuje si potřebu základních hygienických a režimových návyků • v rámci svých možností se snaží pečovat o své zdraví • neohrožuje zdraví své a jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při evakuaci školy	• **Lidské tělo** - životní potřeby a projevy, základní stavba funkce • **Péče o zdraví, zdravá výživa** - denní, pitný a pohybový režim, zdravá strava, osobní hygiena • **Návykové látky a zdraví** - odmítání návykových látek • **Osobní bezpečí** - bezpečné chování v silničním provozu, šikana • **Situace hromadného ohrožení –** evakuace školy	**PT1** - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace, sebeorganizace - poznávání lidí - komunikace - psychohygiena *Sexuální výchova* **MPV** - ČJ, M, VV

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Místo, kde žijeme	
Žák : • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu z bydliště do školy • zná adresu svého bydliště • orientuje se v okolí svého bydliště a rozlišuje v něm možná nebezpečí • dokáže se orientovat v budově školy i v jejím okolí • rozlišuje možná nebezpečí na cestě ze svého domova do školy • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	• **Domov -** prostředí domova**,** orientace v místě bydliště • **Škola -** prostředí školy**,** činnosti ve škole**,** okolí školy**,** bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace • **Obec, místní krajina** – poloha v krajině, význačné budovy, dopravní síť	**PT 2** – Lidské vztahy – soužití lidí **MPV –** ČJ, HV, VV, PČ
	Lidé kolem nás	
Žák : • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem svých spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům • rozlišuje správné a slušné chování od nesprávného	• **Rodina -** postavení jedince v rodině**,** role členů rodiny**,** příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání • ***život rodiny*** • **Soužití lidí -** mezilidské vztahy**,** komunikace • **Chování lidí -** pravidla slušného chování, vlastnosti lidí • **Právo a spravedlnost -** práva a povinnosti žáků školy, základní práva dítěte	**PT1 -** Mezilidské vztahy - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **PT2** – Lidské vztahy- rodina *Sexuální výchova* **MPV -** ČJ,VV
	Lidé a čas	
Žák : ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě ▪ rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ **Orientace v čase a časový řád -** určování času**,** denní režim**,** roční období, kalendáře ▪ **Současnost a minulost v našem životě** – průběh lidského života, předměty denní potřeby	**PT3 -** Evropa a svět nás zajímá **MPV -** ČJ a LV, M
	Rozmanitosti přírody	
Žák: ▪ Pozoruje, popíše a porovnává viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	▪ **Rostliny, houby a živočichové –** životní potřeby, výživa,průběh a způsob života, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam pro člověka ▪ **Ochrana přírody -** odpovědnost lidí**,** ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	**PT 1 –** Rozvoj schopnosti poznávání **PT 5** – Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí **MPV** – ČJ, VV, PČ
	Člověk a jeho zdraví	

Žák: • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky • v rámci svých možností se snaží pečovat o své zdraví • neohrožuje zdraví své a jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• **Lidské tělo –** stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • **Péče o zdraví, zdravý životní styl -** denní, pitný a pohybový režim**,** vhodná skladba stravy**,** osobní hygiena, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů • **Návykové látky a zdraví -** odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • **Osobní bezpečí -** bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce**,** krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání), služby odborné pomoci, • **Situace hromadného ohrožení -** evakuace školy	**PT1 -** sebepoznání a sebepojetí - seberegulace, sebeorganizace - poznávání lidí - komunikace **MPV** - ČJ, M, VV *Sexuální výchova* *Etická výchova*

3. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Místo, kde žijeme	
Žák : • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu z bydliště do školy, cestu na určené místo • zná adresu svého bydliště • orientuje se v okolí svého bydliště a rozlišuje v něm možná nebezpečí • začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• **Obec, místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce význačné budovy, dopravní síť • **Okolní krajina – místní oblast** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí • **Naše vlast** – domov, krajina, národ, státní symboly	**P T2** – Lidské vztahy – chování lidí **MPV –** ČJ, HV, VV, PČ
	Lidé kolem nás	
Žák : • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • rozlišuje správné a slušné chování od nesprávného	• **Rodina -** život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, *významné události v rodině(narození nového člena rodiny, smrt, rozchod rodičů, nový partner,…)* • **Soužití lidí -** mezilidské vztahy**,** komunikace, pomoc nemocným a sociálně slabým • **Chování lidí -** pravidla slušného chování, vlastnosti lidí, • **Právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	**PT1 -** Mezilidské vztahy - Seberegulace a sebeorganizace - Poznávání lidí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **PT2** – Lidské vztahy- rodina **MPV -** ČJ *Sexuální výchova*
	Lidé a čas	
Žák : ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije ▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí ▪ na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ **Orientace v čase a časový řád -** určování času**,** čas jako fyzikální veličina, denní režim**,** roční období, kalendáře, letopočet, dějiny jako časový sled událostí ▪ **Současnost a minulost v našem životě** – průběh lidského života, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky, významné dny ▪ **Regionální památky** – péče o památky ▪ **Pověsti** – minulost kraje a předků	**PT3 -** Evropa a svět nás zajímá **MPV -** ČJ a LV, M

	Rozmanitosti přírody	
Žák: ▪ Pozoruje, popíše a porovnává viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ▪ Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti ▪ Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	▪ **Látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ▪ **Voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti vzduchu a jeho výskyt v přírodě ▪ **Nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam ▪ **Rostliny, houby a živočichové –** znaky života**,**životní potřeby a projevy, výživa,průběh a způsob života, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka pro člověka ▪ **Ochrana přírody** - odpovědnost lidí**,** ochrana životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	**PT1-** Rozvoj schopnosti poznávání **PT5** – Vztah člověka k prostředí **MPV** – M, PČ, VV, PČ
	Člověk a jeho zdraví	
Žák: • Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• **Lidské tělo** - životní potřeby a projevy**,** základní stavba funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • **Péče o zdraví, zdravá výživa** - denní, pitný a pohybový režim**,** zdravá strava**,** osobní hygiena, drobné úrazy a poranění, první pomoc, osobní a intimní hygiena • **Návykové látky a zdraví** - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače • **Osobní bezpečí** - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce i cyklisty**,** krizové situace (šikana, týrání), služby odborné pomoci, brutalita a násilí v médiích • **Mimořádné události a rizika ohrožení** s nimi spojená, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru, integrovaný záchranný systém	**PT1** - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace, sebeorganizace - poznávání lidí - komunikace **MPV** - ČJ, M, VV, PČ

5.4.1.2 Vzdělávací předmět: Člověk a jeho svět

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět člověk a jeho svět navazuje ve 4. ročníku na vyučovací předmět prvouka. Rozšiřuje základní poznatky z prvouky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin. V potřebné míře zobecňujeme podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět Člověk a jeho svět učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je práce s mapou a orientace v krajině, ale i seznámení se základními právy a povinnostmi i se světem financí. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově.

Dalším cílem předmětu člověk a jeho svět je podchytit a rozvíjet u žáků zájem o přírodu a přírodniny a poskytovat jim prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Žáci získávají základní poznatky o lidském těle a jeho základních funkcích, seznamují se se základními informacemi o vesmíru a planetě Zemi. Každé téma je propojeno se znalostmi a dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví a bezpečí.

Výuka předmětu je založena na činnostním – tvořivém učení, praktických pokusech a na pozorování. Ve škole se snažíme vytvořit zdravé prostředí, žáci pečují o pokojové rostliny, třídí odpad a obdělávají areál v okolí školy.

Časové vymezení

4. ročník 4 hodiny
5. ročník 4 hodiny

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v učebně informatiky. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy ZOO, planetária, muzeí, práce s literaturou, vycházky, exkurze..

Některá témata jsou realizována formou projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učíme žáky:

- vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- pracovat s časem
- vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- uvádět věci do souvislostí

- propojovat získané poznatky do širších celků z různých vzdělávacích oblastí
- na základě získaných poznatků vidět svět a věci kolem komplexněji
- kriticky posuzovat výsledky své práce a vyvozovat důležité závěry pro využití v budoucnosti
- posoudit vlastní pokrok nebo neúspěch
- umět určit překážky a problémy, které mu brání v učení
- plánovat jakým způsobem může žák své učení zdokonalit
- kriticky hodnotit a diskutovat o výsledcích svého učení

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat a pochopit existenci problému
- mít pevný názor na to, co je správné a nesprávné, dobré nebo špatné
- promyslet a naplánovat způsob řešení
- využívat vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- nenechat se odradit nezdarem
- důsledně dbát na sebekázeň
- řešit problém pečlivě, po zvážení mnoha alternativ

Kompetence komunikativní

- umět naslouchat a pozorovat
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- užívat komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- umět využívat prostředky technické komunikace
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme žáky k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině
- podílet se s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- na základě poznání pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- podílet se na společné atmosféře v týmu
- přispívat k diskusi
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

- čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- mít schopnost empatie
- stát za svým názorem
- zaujímat aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- dodržovat zásady slušného chování ve škole, v rodině i na veřejnosti
- vedeme žáky k odmítání projevů a známek rasismu a xenofobie
- učíme žáky vhodně reagovat na krizové situace
- vážit a chránit život svůj i druhých lidí
- snažit se žít aktivním způsobem s vhodnou životosprávou a bez návykových látek
- dokázat se orientovat v rozmanitosti kulturních projevů a respektovat je
- znát zajímavá kulturní místa v obci a celém regionu
- chránit památky a umělecká díla
- znát pojem vlast a vlastenectví, významné osobnosti národa a obce, státní symboly
- umět zhodnotit kulturní akce a vybrat si z nich
- respektovat kulturní zvláštnosti a odlišné názory v rámci vlasti, Evropy

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví
- učíme žáky spolupráci ve skupině
- dokázat v práci pomoci a poradit druhým
- využívat znalosti a zkušenosti pro svůj vlastní rozvoj a pro přípravu na budoucí profesi a vzdělávání

Formy práce: práce v lavicích, v žákovské knihovně, exkurze, vycházky, práce v počítačové učebně

Metody práce: frontální výuka, skupinová práce, didaktické hry, poslech audio a video ukázek, práce s textem, dramatizace, samostatná práce, řízené vyučování, kooperativní vyučování, projektové vyučování, vzájemné učení, praktické poznávání

Pomůcky: tabule, magnetická tabule, nástěnky, učebnice, pracovní sešity a listy, knihy, časopisy, obrazový materiál, názorné pomůcky, přírodniny, video-ukázky, audio-ukázky , mapy, obrazové atlasy, encyklopedie, počítačové programy

Evaluace:

- příprava na vyučování
- aktivní zapojování se do výuky
- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- ústní zkoušení
- písemné pětiminutovky
- tématicky zaměřené práce
- kontrolní písemné práce
- práce s mapou
- práce s časovou osou

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Místo, kde žijeme	
	Naše vlast	
• určí a vysvětlí polohu ČR vzhledem k Evropě • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• ČR – poloha, součást Evropy, obyvatelstvo • ČR – demokratický stát (volby, státní symboly a státní svátky, armáda ČR)	MPV - ČJ nářečí PT4/ Evropa a svět nás zajímá PT2/ občan, občanská společnost a stát PT4/ etnický původ, princip sociálního smíru a Solidarity MPV – HV hymna ČR
	Mapy obecně zeměpisné a tematické	
• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich	• druhy map • čtení map • měřítko mapy	MPV – M jednotky délky, porovnávání čísel

	• vysvětlivky • plány • orientace v krajině (kompas, buzola) • orientace podle mapy	Tišnov – orientace dle plánu města
	Krajina ČR	
• vyhledá na mapě vybrané pojmy z povrchu a vodstva ČR • vysvětlí pojmy počasí a podnebí • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody a posoudí jejich význam	• povrch ČR – nadmořská výška, typy krajiny, pohoří, hory • vodstvo ČR – členění vody v krajině, řeky, vodní nádrže, povodí, úmoří • počasí a podnebí • půda a zemědělství – druhy a typy půd, zemědělské plodiny a hospodářská zvířata • nerostné bohatství – těžba surovin • průmysl – zpracování surovin, průmyslové závody • sídla v ČR – kraje a krajská města • ochrana přírody – členění krajiny, chráněná území	MPV - ČJ psaní velkých písmen u vlastních názvů MPV – HV Vltava PT5/vztah člověka k prostředí
	Cestujeme po naší vlasti	
• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest	• regiony ČR – vybrané oblasti ČR	Tišnov a jeho okolí
	Lidé a čas	
	Orientace v čase a časový řád	
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy	• dějiny, jako časový sled událostí • kalendáře • letopočet	PT3/ - Evropa a svět nás zajímá MPV - ČJ a literatura - matematika
	Současnost a minulost v našem životě	
• rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti naší vlasti • využívá knihoven a internetu jako informačních zdrojů • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů • srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v daném období s využitím regionálních specifik • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	• České země v pravěku – doba kamenná, bronzová a železná, Keltové, příchod Slovanů, Sámův kmenový svaz • Naše nestarší minulost v pověstech • Velkomoravská říše • Vláda prvních Přemyslovců – knížata, románský sloh, Kosmas • Vláda přemyslovských králů • Český stát za vlády Lucemburků – Karel IV., život ve středověku, gotika • Husitské války • České země po husitských válkách • Nástup Habsburků – Rudolf II., renesance	MPV – čtení z nejstarších českých dějin, čtení článků z čítanky pro 4. třídu, které se vztahují k daným tématům (Nová škola) MPV - HV Šárka, MPV – VV ozdobné písmo, iniciála kresba historických postav a budov MPV – Pč – středověké město MPV – HV Kdož sú boží bojovníci

	Rozmanitost přírody	
	Živá příroda	
• Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organizmy do známých skupin • Používá jednoduché klíče a atlasy	• houby , rostliny (dřeviny, byliny), živočichové – stavba těla, třídění, průběh a způsob života, význam v přírodě a pro člověka	MPV - VV
	Neživá příroda	
• Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, měření veličin s praktickým používáním základních jednotek • voda – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život • vzduch – vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • nerosty, horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	MPV – M základní jednotky, převody
	Přírodní společenstva	
• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí	• les • potok, řeka, rybník • zahrada • louka • pole • rovnováha v přírodě – vzájemné vztahy mezi organismy • ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí • rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi • mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	PT5/ekosystémy - projekt PT5/Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Místo, kde žijeme	
	Regiony ČR	
• určí a vysvětlí polohu kraje v němž žije • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudí jejich význam • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest	• Praha - hlavní město ČR, historické památky • Vybrané oblasti ČR • Kraj v němž žijeme - Brno	**PT**1/ - **projekt** - rozvoj schopností poznávání (Brno) Brno – vlastivědný výlet **MPV** – VV - kresba historických budov HV- regionální písně a tance
	Evropa a svět	
• vyhledává na mapě Evropy jednotlivé pojmy z polohy, povrchu, vodstva, států a hlavních měst • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokoulí • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v jiných zemích	• kontinenty • Evropa – jeden ze světadílů (poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo, hospodářství, státy, hlavní města) • Evropská unie – ČR její součást • sousední státy ČR • cestujeme po Evropě	**PT**3/ Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané **PT**2/ formy participace občanů v politickém životě **MPV** –HV - evropská hymna regionální písně a tance
	Lidé a čas	
	Orientace v čase a časový řád	
• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy	• dějiny, jako časový sled událostí • letopočet	**PT3-** Evropa a svět nás zajímá **MPV -** ČJ a literatura - matematika
	Současnost a minulost v našem životě	
• rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti naší vlasti • využívá knihoven a internetu jako informačních zdrojů • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů • srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v daném období s využitím regionálních specifik • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• Doba pobělohorská – třicetiletá válka, baroko, Jan Ámos Komenský • Osvícenství • Manufaktury a první stroje**,** růst tovární výroby • Obrození – cesta k občanské společnosti • Rakousko – uhersko • První světová válka • Samostatné Československo • Druhá světová válka • Poválečná léta • Od totality k demokracii	**MPV** – čtení článků z čítanky pro 5. třídu, které se vztahují k daným tématům (Nová škola) **MPV** – HV - B. Smetana – Libuše **MPV** – ČJ – ukázky z děl spisovatelů národního obrození **PT**2/principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování formy participace občanů v politickém životě

	Rozmanitost přírody	
	Třídění organizmů	
• porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech • prakticky třídí organizmy do známých skupin • využívá atlasy a jednoduché klíče	• třídění živočichů a rostlin – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života	
	Vesmír a Země	
• vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• Sluneční soustava – Slunce, planety • Země – pohyby planety • Měsíc • Hvězdy, souhvězdí, galaxie • Výzkum vesmíru	Planetárium – výukový pořad **PT1/ projekt** – rozvoj schopností poznávání **MPV** – VV, PČ
	Životní podmínky	
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody a princip rovnováhy přírody • nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organizmů prostředí	• rozmanitost podmínek života na Zemi • podnebné oblasti, počasí, podnebí • život v různých podnebných pásech • život v mořích a oceánech • význam botanických a zoologických zahrad	**PT**5/ ekosystémy základní podmínky života **MPV** – ČJ – čtení článků z čítanky pro 5. roč. (Nová škola) **MPV** – VV, PČ
	Člověk a životní prostředí	
• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody • Odpovědnost lidí • Ochrana a tvorba životního prostředí • Likvidace odpadů • Živelné pohromy a ekologické katastrofy	**MPV** – M – čtení a sestavování grafů, tabulek **PT**5/ lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí
	Člověk a jeho zdraví	
	Lidské tělo	
• využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• charakteristické znaky člověka • stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka • soustavy – opěrná, svalová, dýchací, oběhová, trávící, vylučovací, kožní, nervová, smyslová, rozmnožovací • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce • vývoj jedince	**PT**4/kulturní diference etnický původ
	Základy sexuální výchovy	
• uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a	• partnerství, manželství, rodičovství	**PT**1/ řešení problémů a rozhodovací dovednosti

orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	• základy sexuální výchovy • rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality • Biologické a psychické změny v dospívání • Ochrana zdraví před pohlavními chorobami	*Sexuální výchova*
	Péče o zdraví	
• účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• zdravý životní styl • denní režim • správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim • nemoci přenosné a nepřenosné ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních • osobní, intimní a duševní hygiena • lidské závislosti – návykové látky, hrací automaty, počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	**PT**6/ fungování a vliv médií ve společnosti *Sexuální výchova* **PT** 1/ psychohygiena
	Osobní bezpečí	
• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožující zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • prokáže schopnost se účinně chránit	• bezpečné chování v rizikovém prostředí • označování nebezpečných látek • bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru, integrovaný záchranný systém	**PT** 6/ fungování a vliv médií ve společnosti *Sexuální výchova*
	Lidé kolem nás	
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhajuje a	• <u>rodina</u> - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život a funkce rodiny • <u>soužití lidí</u> – mezilidské, příbuzenské a mezigenerační vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky,	**PT** 6/ fungování a vliv médií ve společnosti *Sexuální výchova* **PT** 4/ lidské vztahy

odůvodňuje své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • rozlišuje základní formy vlastnictví • používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů • vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne zlepšení životního prostředí obce	politické strany, církve, charita, společný „evropský dům“ • <u>chování lidí</u> – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování • <u>vlastnictví</u> – soukromé, veřejné osobní , společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky • <u>právo a spravedlnost</u> – základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot • <u>kultura</u> – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura • <u>základní globální problémy</u> – sociální problémy, konzumní společnost, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí	**PT** 1/ hodnoty, postoje, praktická etika **PT** 4/ princip sociálního smíru a solidarity **PT** 4/ etnický původ

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Vzdělávací obor: Dějepis

5.5.1.1 Vzdělávací předmět: Dějepis

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět dějepis seznamuje žáky s historickými událostmi, osobnostmi světových, evropských a především českých dějin. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti.
preferujeme aktivizující metody směřující ke kooperativnímu vyučování. Některá témata jsou vyučována projektovou metodou. Nedílnou součástí výuky je práce s historickými prameny, mapou, zvukovými a audiovizuálními pomůckami.

Časové vymezení

6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v dalších prostorách školy, ve specializovaných zařízeních (muzeum, knihovna, ...), exkurze a návštěvy výstav.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme je k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní

- žáky motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence občanské

- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- žáky seznamujeme s životem a kulturou, zvyky i tradicemi v jiných zemích

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

metody a formy práce

- výuka v lavicích ve třídě
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- domácí úkoly
- samostatná práce žáků
- didaktické hry, soutěže a další metody procvičování

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemné prověrky

- práce s mapou
- práce s dějepisným atlasem
- práce s názornými pomůckami
- video

6. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Úvod do vyučování dějepisu	
Žák : • orientuje se na časové ose a v historické mapě • řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • vnímá časové rozdělení dějin • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• Orientace v čase • Časová přímka • Období (pravěk, starověk, novověk, nejnovější dějiny) • Prameny	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – práce s časovou přímkou Přírodopis – vznik člověka Zeměpis – orientace na mapě
	Pravěk	
Žák : • zevrubně se orientuje v členění pravěku • chápe jednotlivé teorie vzniku člověka • má představu o způsobech obživy, života, náboženství a umění v jednotlivých obdobích doby kamenné, bronzové, železné • dle svých možností se orientuje na mapě • v časových souvislostech se pokouší rozeznávat typické rysy keltského, germánského a slovanského osídlení na našem území i v Evropě	• Členění pravěku (doba kamenná, bronzová, železná) • Vznik člověka • Člověk v době kamenné (starší, střední, mladší a pozdní) • Člověk v době bronzové • Člověk v době železné • Keltové • Germáni • Slované	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – práce s časovou přímkou Přírodopis – vznik člověka **Z**eměpis – orientace na mapě **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
	Starověk	
• najde na mapě starověkou	**a/ staroorientální (Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína)**	**Mezipředmětové vztahy**

Mezopotámii, Egypt, Indii a Čínu • u jednotlivých staroorientálních států dokáže charakterizovat jejich přírodní podmínky, typické stavby, kulturu, vzdělanost, vědu a náboženství • hledá na mapě území spojená s velkou řeckou kolonizací a výboji A. Makedonského • dokáže popsat jednotlivé charakteristické rysy řecké a římské architektury, divadla, zná hlavní řecké bohy, orientuje se v uspořádání řecké a římské společnosti • uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	**Mezopotámie** -přírodní podmínky -vznik městských států -Asýrie a Babylónie -kultura -Židé **Egypt** -přírodní podmínky -Horní a Dolní Egypt a jejich sjednocení -Kultura **Indie** -přírodní podmínky -státní útvary -kultura **Čína** -přírodní podmínky -stát -kultura **b/ klasické otrokářské (Řecko, Řím)** **Řecko** -přírodní podmínky -vznik civilizace na Krétě -městské státy -Velká řecká kolonizace -Athény -Sparta -Řecko-perské války -Periklés -Peloponéská válka -Kultura, vzdělanost -Všední život -Alexandr Makedonský **Řím** -přírodní podmínky -Etruskové (vznik Říma) -Doba královská -Římská republika -Punské války -Krize a zánik republiky -Císařství -Rozpad říše římské	Matematika – práce s číselnou osou Zeměpis – orientace na mapě Výchova k občanství – demokracie Český jazyk - Homér **Průřezová témata** Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace Multikulturní výchova - Etnický původ Projekt „Židé – od minulosti po současnost“ V 6. ročníku se jedná o první kontakt s touto problematikou - projekt je zaměřen na postupné seznamování žáků s historií, kulturou, náboženstvím a životem Židů – vznik a vývoj židovství ve starověku a jeho vliv na vznik křesťanství.

	-Všední život -Kultura a umění	

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Raný středověk	
Žák : • dle svých možností se orientuje na mapě a časové přímce • popíše osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše • charakterizuje první státní útvary na našem území • orientuje se v základech křesťanství, popřípadě islámu • dokáže popsat základní rysy kultury románského období	• Evropa po pádu západořímské říše • Francká a byzantská říše • Rozvoj křesťanství • Arabové • Slované a jejich první státní útvary • Počátek dějin českých zemí • Svatá říše římská • Velký Morava • Maďaři a vznik uherského státu • Počátky českého státu • Přemyslovské Čechy a křesťanství • Románský sloh	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Občanská výchova – křesťanství, islám Český jazyk – Velká Morava – Konstantin a Metoděj literatura doby románské (kroniky, duchovní lyrika, světská lyrika, legendy,…) Výtvarná výchova – románské umění **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace Multikulturní výchova - Etnický původ
	Vrcholný a pozdní středověk	
Žák : • popíše život ve středověku • uvědomuje si význam středověkých měst • dokáže popsat základní rysy gotické kultury • charakterizuje politickou, kulturní a hospodářskou situaci v Českých zemích této doby • chápe okolnosti událostí v Evropě v tomto období	• Města ve středověku • Gotika • Vzdělanost ve středověku • Křížové výpravy • Český za vlády posledních Přemyslovců • Lucemburkové na českém trůně • Husitství • Vláda Jiřího z Poděbrad • Český stát za vlády Jagellonců • Evropa v pozdním středověku	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – literatura vrcholného a pozdního středověku Výtvarná výchova – gotické umění **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace Multikulturní výchova - Etnický původ Projekt „Židé – od minulosti po současnost“ V 7. ročníku seznamujeme žáky se středověkou historií, kulturou, náboženstvím a životem Židů u nás i ve světě.
	Raný novověk	

Žák : • popíše hospodářské a společenské změny a události v Evropě • charakterizuje význam objevných cest • uvědomuje si význam změn v českách zemích po nástupu Habsburků • chápe okolnosti změn v českých zemích po třicetileté válce • dokáže popsat základní rysy renesance, humanismu a baroka	• Hospodářské a společenské změny v Evropě 15. a 16. stol. • Objevné cesty • Renesance a humanismus • Reformace • Počátky absolutismu ve Francii a Anglii • Absolutismus v Rusku • Turecké výboje • České země po nástupu Habsburků (počátek protihabsburského odboje,) • České země za vlády Rudolfa Habsburského • České stavovské povstání • Třicetiletá válka • Události v Evropě (občanská válka v Anglii, Francie za vlády Ludvíka XIV., Rusko za Petra I., rozvoj Pruska) • České země po třicetileté válce • Barokní kultura	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – literatura období renesance a humanismu, barokní literatura Výtvarná výchova – renesanční a barokní umění **<u>Průřezová témata</u>** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Osvícenský absolutismus	
Žák : • dle svých možností se orientuje na mapě a časové přímce • dokáže vysvětlit základní dějepisné pojmy daného učiva • zevrubně umí popsat počátky britského impéria, vzniku USA a Svaté říše římské národa německého • chápe význam reforem Marie Terezie a Josefa II. • dokáže popsat situaci v českých zemích vyplývající z těchto reforem	• Osvícenství • Absolutismus • Rokoko a klasicismus • Počátky britského impéria • Vznik USA • Svatá říše římská národa německého • Marie Terezie a války o rakouské dědictví • Josef II. a jeho reformy • České země ve II. polovině 18. století, počátek českého národního obrození • Rusko za vlády Kateřiny II.	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Výtvarná výchova – rokoko, klasicismus Český jazyk – literatura počátku českého národního obrození
	Velká francouzská revoluce	
Žák : • popíše situaci ve Francii před, v průběhu a po VFR • uvědomuje si okolnosti nástupu Napoleona Bonaparta k moci • dokáže popsat Napoleonův vzestup i pád	• Konec absolutismu a konstituční monarchie ve Francii • Jakobínská diktatura • Vzestup a pád Napoleona Bonaparta	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – Projekt „Objevy a vynálezy 18. a 19. století“ Jednodenní projekt společně se zeměpisem, přírodopisem, chemií, fyzikou, matematikou, občanskou výchovou
	Ponapoleonská Evropa	
Žák : • chápe význam Vídeňského kongresu • dokáže vysvětlit příčiny a okolnosti vzniku průmyslové revoluce a je si vědom jejích důsledků • zevrubně se orientuje v událostech roku 1830 ve Francii	• Vídeňský kongres • Romantismus, biedermeier • Průmyslová revoluce, počátek kapitalismu • Červencová revoluce ve Francii • Rusko evropskou velmocí • Úpadek Osmanské říše • Habsburská monarchie v době metternichovského absolutismu • České národní obrození	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Výtvarná výchova – romantismus, biedermeier Český jazyk – literatura českého národního obrození Fyzika – nové technické vynálezy

• uvědomuje si změny I. poloviny 19. století v Rusku a Osmanské říši • popíše období metternichovského absolutismu v Habsburské monarchii • orientuje se v příčinách vzniku a vývoji českého národního obrození		
	Revoluce 1848/1849	
Žák : • popíše revoluční rok 1848 ve Francii • zná příčiny a důsledky revoluce • dokáže vysvětlit počátek a výsledky revoluce v Habsburské monarchii a v českých zemích	• Revoluce ve Francii • Pokus o sjednocení Německa a Itálie • Habsburská monarchie a české země v roce 1848 • Porážka revoluce	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – literatura z období let 1848-1849 **Průřezová témata:** Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané
	Porevoluční Evropa	
Žák : • vnímá ekonomické vývoj ve Velké Británii • orientuje se v dějinách Francie 2. pol. 19. století • chápe význam sjednocení Německa a Itálie • popíše politickou, hospodářskou a kulturní situaci v Habsburské monarchii a v českých zemích ve 2. pol. 19. století	• Velká Británie – „Dílna světa“ • Francie 2. poloviny 19. století • Sjednocení Itálie a Německa • Habsburská monarchie II. poloviny 19. století • České země II. poloviny 19. století	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – literatura 2. poloviny 19. století
	Imperiální doba	
Žák : • vysvětlí pojmy „imperialismus“ a „kolonialismus“ • dokáže popsat okolnosti vzestupu USA ve 2. pol. 19. století • rozumí politickým a	• Imperialismus a kolonialismus • Vzestup USA • Rusko za vlády posledních Romanovců • Japonsko velmocí	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě, kolonie

ekonomickým změnám v Rusku ve 2. pol. 19. století		
	Kapitalistická společnost	
Žák : • chápe příčiny vzniku a rozvoje vědeckého a technického rozvoje • má přehled o způsobu života a kultuře konce 19. století • vnímá politickou, hospodářskou a kulturní situaci v českých zemích před I. světovou válkou	• Vědecký a technický pokrok • Měšťanská kultura a civilizace • České země před I. světovou válkou	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě, zeměpisné objevy Př, F, Ch – nové vědecké objevy Český jazyk – literatura před I. světovou válkou Výtvarná výchova – secese Hudební výchova – hudba před I. světovou válkou **Průřezová témata:** **Multikulturní výchova** - Etnický původ Projekt „Židé – od minulosti po současnost“ V 8. ročníku seznamujeme žáky s historií, kulturou, náboženstvím a životem Židů v 18. a 19. století u nás i ve světě.
	První světová válka	
Žák : • orientuje se v politickém rozdělení sil před I. světovou válko • dokáže popsat průběh I. světové války • rozumí příčinám a důsledkům revolucí v Rusku • dokáže popsat výsledky I. světové války • uvědomuje si postavení českého národa během I. světové války • má přehled o událostech spjatých se vznikem Československa	• Situace před vypuknutím I. světové války • Průběh I. světové války • Ruské revoluce • Vítězství Dohody • Češi za I. světové války • Vznik Československa	**Mezipředmětové vztahy:** Matematika – práce s časovou přímkou Zeměpis – orientace na mapě Občanská výchova – vznik Československa **Průřezová témata:** **Multikulturní výchova** - Etnický původ

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Období mezi dvěma světovými válkami	
• **Žák :** • popíše výsledky 1. svět. války a chápe poválečné uspořádání světa • chápe vznik a vývoj demokracie v Československu • vysvětlí pojmy „komunismus“ a „fašismus“ • zevrubně se orientuje v politickém, hospodářském a kulturním vývoji ve 20. a 30. letech u nás i ve světě • vnímá příčiny a důsledky světové hospodářské krize • orientuje se v příčinách nástupu fašismu v Německu a rozvoji totality v SSSR • chápe příčiny rozpadu versailleského systému • popíše snahu Československa o obranu demokracie před vznikem Protektorátu Čechy a Morava • má přehled o nejvýznamnějších událostech a o představitelích meziválečné vědy, architektury, divadla, hudby, literatury, sochařství a malířství	• Poválečné uspořádání světa • Vznik Československé republiky • Československo = demokratický stát • Rozvoj komunismu, vznik fašismu • Poválečná obnova ve 20. letech, období prosperity • Světová hospodářská krize ve světě a u nás • Nástup nacismu v Německu • Totalitní systémy, vývoj v SSSR • Rozpad versailleského systému • Obrana demokracie v Československu • Věda a kultura v období první republiky	**Mezipředmětové vztahy:** Zeměpis – orientace na mapě Výchova k občanství – demokracie, totalita, komunismus, fašismus, nacismus Český jazyk - literatura mezi dvěma světovými válkami Hudební výchova – hudba mezi dvěma světovými válkami Výtvarná výchova – výtvarné umění mezi dvěma světovými válkami **Průřezová témata:** Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

	Druhá světová válka	
Žák : • vysvětlí okolnosti vzniku 2. světové války • popíše německé tažení na západ • chápe důvody a okolnosti napadení SSSR • má představu o obratu ve vývoji 2. světové války • popíše období tzv. druhé republiky v Československu a vznik Protektorátu Čechy a Morava • vysvětlí, co to byl holocaust • orientuje se ve vývoji uvnitř Protektorátu Čechy a Morava • má přehled o nejdůležitějších událostech vývoje protinacistického odboje • vysvětlí příčiny, okolnosti a důsledky porážky fašistického Německa • popíše osvobození Československa • popíše porážku fašismu ve světě • charakterizuje 2. světovou válku jako celek	• Vypuknutí druhé světové války • Německé tažení na západ • Napadení SSSR • Obrat ve vývoji druhé světové války • Období tzv. druhé republiky v Československu • 14. a 15. březen 1939 • Protektorát Čechy a Morava • Holocaust • Protinacistický odboj u nás • Heydrichiáda • Zahraniční odboj • Českoslovenští vojáci na frontách 2. světové války • Porážka fašistického Německa • Osvobození území Československa • Závěrečné etapy 2. světové války • Charakteristika 2. světové války	**Mezipředmětové vztahy:** Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – literatura období 2. světové války Výchova k občanství - holocaust **Průřezová témata:** Výchova demokratického občana - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané Multikulturní výchova - Etnický původ Projekt „Židé – od minulosti po současnost“ V 9. ročníku seznamuje žáky s příčinami, okolnostmi a důsledky holocaustu ve 2. světové válce. Seznamujeme žáky také s poválečným vývojem židovského národa.
	Evropa a svět po 2. světové válce	
Žák : • vysvětlí důsledky 2. světové války • zná poválečné uspořádání v Evropě i ve světě • charakterizuje řešení německé otázky • umí popsat situaci v Československu od osvobození do voleb v roce 1946 • vypráví o poválečném životě v Československu	• Důsledky 2. světové války • Mírové uspořádání v Evropě i ve světě • Řešení německé otázky • Poválečné Československo do voleb v roce 1946 • Život u nás po válce • Osud národnostních menšin v Československu • Studená válka • Proměna československé demokracie po roce 1946 • Kulturní vývoj v Československu v období 1945-1948	**Mezipředmětové vztahy:** Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – poválečná literatura Výchova k občanství - volby v roce 1946 **Průřezová témata:** Výchova demokratického občana - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova - Etnický původ Projekt

• popíše osud národnostních menšin u nás • vysvětlí, co to byla studená válka • vysvětlí proměnu československé demokracie po roce 1946 • charakterizuje kulturní vývoj v Československu v období 1945-1948		„Židé – od minulosti po současnost“ V 9. ročníku seznamuje žáky s příčinami, okolnostmi a důsledky holocaustu ve 2. světové válce. Seznamujeme žáky také s poválečným vývojem židovského národa.
	Československo, Evropa a svět v období let 1948-1989	
Žák : • charakterizuje upevnění sovětského bloku • vysvětlí příčiny, okolnosti a důsledky komunistického převratu v Československu • popíše protikomunistický odboj • charakterizuje změny v Evropě na přelomu 50. a 60. let • vysvětlí změny v Československu na přelomu 50. a 60. let • popíše 60 léta u nás i ve světě • charakterizuje události roku 1968 • popíše rozklad sovětského bloku • vysvětlí důvody, okolnosti a důsledky „sametové revoluce“	• Upevnění sovětského bloku (sovětská nadvláda ve střední a východní Evropě) • Komunistický převrat v Československu • Protikomunistický odboj • Změny v Evropě na přelomu 50. a 60. let • Pád mýtu o socialismu v Československu • 60. léta – léta uvolnění • Pokus o reformu socialismu v roce 1968 • Normalizace v Československu • Mezinárodní vývoj od 60. let po rok 1989 • Rozklad sovětského bloku • „Sametová“ revoluce v Československu	**<u>Mezipředmětové vztahy:</u>** Zeměpis – orientace na mapě Český jazyk – poválečná a současná literatura Hudební výchova – hudba 60. let Výchova k občanství – komunismus, socialismus, normalizace **Průřezová témata:** **<u>Výchova demokratického občana</u>** - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

5.5.2 Vzdělávací obor: Výchova k občanství

5.5.2.1 Vzdělávací předmět: Výchova k občanství

Obsahové vymezení

Po obsahové stránce v sobě předmět zahrnuje témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte – sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota domova, vlasti a kulturního dědictví. Dále napomáhá porozumět základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě, fungování základních ekonomických vztahů, rozvíjí orientaci ve světě financí a jejich dopadu na život každého z nás. Společně se snaží hledat východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči odlišným národům, rasám. Každý je veden k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí při běžných rizikových i při mimořádných událostech včetně kolektivní obrany.
Témata, jež spadají do oblasti osobnostně sociální výchovy, jsou z větší části vyučována v rámci dramatické výchovy.

Časové vymezení

6. ročník 1 hodina
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, na specializovaných pracovištích (výstavy, exkurze,...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme různé aktivity, vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učíme žáky pracovat s fakty a informacemi
- učíme je plnit plánovitě zadané úkoly
- vedeme je k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a motivujeme je k další práci
- zařazujeme práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňujeme žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazujeme projektovou práci, třídní a školní soutěže

- učíme plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní

- motivujeme k vytvoření vlastního názoru
- zařazujeme úkol, práci ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vytváříme zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učíme slušně se vyjadřovat
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňujeme pravidla slušného a ohleduplného chování
- uplatňujeme aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- učíme žáky se orientovat v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- navozujeme situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáháme zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence občanské

- učíme žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojujeme žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporujeme účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamujeme žáky s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích
- seznamujeme žáky s aktuálním děním v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vedeme k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vedeme k systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů

metody a formy práce

- frontální výuka ve třídě – spolupráce učitele s celou třídou
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě

- projektová výuka
- domácí úkoly
- samostatná práce žáků
- kulturně osvětové vzdělávací programy (třídní a celoškolní akce)
- exkurzní výuka – učebny v muzeu, knihovně, galerii apod.
- odborné přednášky a besedy, spolupráce s radnicí
- didaktické hry, soutěže a další metody procvičování
- zájmová mimotřídní i mimoškolní činnost

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech a pracovních listech
- písemné testy sloužící k ověření zvládnutí probíraného učiva
- práce s dokumenty a zákony
- práce s názornými pomůckami
- video
- projekty – vytváření projektů sloužící k samostatné práci a k uvědomění si mezipředmětových vztahů

6. ročník

Žák je v předmětu veden k:

- používání důležitých symbolů našeho státu a jejich správného užití
- umění popsat nejdůležitější národní zvyky v průběhu roku
- rozlišování projevů vlastenectví a nacionalismu
- uvědomění si vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uvědomění si nepřijatelnosti vandalského chování a aktivnímu přístupu k němu, k řešení problémů nenásilným způsobem
- umění správně využít volný čas, umět si rozvrhnout denní řád
- k zhodnocení nabídky kulturních akcí a vhodnému výběru
- uvědomění si důležitosti rodiny ve společnosti
- uvědomění si rovnocennosti lidí
- seznámení s pověstmi a historií národa, znalosti významných českých státnických a vědeckých osobností
- seznámení s původem českého jazyka

- znalosti nejdůležitějších kulturních památek a osobností své obce a regionu
- znalosti nejdůležitějších památek hlavního města ČR
- seznámení s národnostními menšinami a odlišnostmi mezi nimi
- seznámení se zásadami ochrany člověka za mimořádných událostí – povodně

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Rok v jeho proměnách a slavnostech	
Žák : • popíše nejdůležitější národní zvyky v průběhu roku a zdůvodnit, proč je slavíme • vytváří si pravidelnost v denním rytmu a správně využívá volný čas, vhodně volí přiměřené aktivity	• Cyklus dne, týdne a roku • Denní rytmus • Volný čas • Vánoce, Velikonoce • 28. říjen 1918	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – historická tradice, antická mytologie Tělesná výchova – využití volného času **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova –Morální rozvoj (Hodnoty, postoje, praktická etika), - Osobnostní rozvoj (Seberegulace a sebeorganizace), (Psychohygiena)
	Domov a rodina	
Žák : • uvádí příklady rodinného soužití a základních rodinných vztahů s důrazem na morálku a mravnost • charakterizuje svobodu jedince a vzájemné vztahy v rodině • charakterizuje pravidla chování • vysvětlí pojem „náhradní rodinná výchova“ • uvědomuje si důležitost rodiny ve společnosti • na příkladech vystihne, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny přerozdělují • rozpozná z hlediska racionálního hospodaření s penězi vhodné a nevhodné použití peněžních	• Moje rodina • *postavení a role ženy a muže v rodině, práva a povinnosti členů rodiny* • Uspořádání bytu • Rodina, její funkce a náhradní rodinná výchova • Manželství a rodičovství • Hospodaření domácnosti • Sousedé, hosté a cizí lidé • Domov a jeho přírodní okolí • Ochrana člověka za mimořádných událostí - povodně • Lidská setkání • Rovnost a nerovnost lidí • *klima třídy, školy*	**Mezipředmětové vztahy** Matematika – vytváření rodinného rozpočtu Přírodopis, Zeměpis – povodně Dějepis – původ nerovnosti lidí (beztřídní a třídní společnost) **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj (Poznávání lidí, Mezilidské vztahy) Multikulturní výchova – Lidské vztahy - Etnický původ Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí *Sexuální výchova – rodina, domov*

prostředků • charakterizuje situaci a pravidla, jak se zachovat při povodních • uvědomuje si vztahy mezi lidmi, jejich rovnocennost, učí se respektovat jiné národy a národnosti		
	Naše vlast	
Žák: • reprodukuje pověsti o počátcích českého národa • rozpozná významné osobnosti českých dějin, významné české státníky, případně osobnosti, které nás proslavily ve vědě a kultuře • vysvětlí pojem mateřský jazyk a stručně charakterizovat jeho původ • rozlišuje hlavní jazyky v Evropě	• Pověsti o počátcích českého národa • Naši slavní předkové • Co nás proslavilo • Mateřský jazyk	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Dějepis Český jazyk – útvary národního jazyka, nářečí - vývoj spisovné češtiny - nejstarší literární památky Osobnosti a objevy z fyziky, přírodopisu **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj (Komunikace)
	Obec, region, země	
Žák: • pozná nejdůležitější kulturní památky své obce a regionu • zná nejdůležitější osobnosti své obce a regionu • zná základní fungování radnice a obecního zastupitelstva, zná odbory místního obecního úřadu, umí vysvětlit, jaké důležité funkce a úkoly plní správní a samosprávní orgány a úřady obce • zná nejdůležitější památky hlavního města ČR • zná a umí charakterizovat významná místa ČR • vysvětlí pojem národnostní menšina a zná národnostní menšiny žijící na území ČR	• Moje obec • Radnice a obecní zastupitelstvo • Památná místa a významné osobnosti bydliště • Praha – matka měst • Významná místa naší země • Národnostní menšiny	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Přírodopis – významné přírodní památky regionu Dějepis – významné historické památky regionu Český jazyk – významní literáti regionu **<u>Průřezová témata</u>** Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát Multikulturní výchova – Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity

7. ročník

Žák je v předmětu veden k:

- chápání významu základního vzdělání jako přípravy pro další vzdělávání a život v budoucnosti
- chápání významu přátelství v životě člověka
- rozpoznání společenských vztahů, ve kterých je začleněn a seznámení se sociálními rolemi, které pro něj z těchto vztahů vyplývají
- dodržování společenských norem a jejich význam v životě jednotlivce i společnosti
- dodržování zásad společenského styku a kulturního chování
- seznámení s problematikou menšin na území ČR a problematikou vývoje státu
- seznámení se státními symboly a pravidly jejich používání
- seznámení s pojmem „majetek“ a jeho místem mezi ostatními hodnotami
- správnému a zodpovědnému pohledu na rodinný rozpočet a racionální hospodaření
- poznání jednotlivých typů krajiny v ČR a seznámení s nejdůležitějšími typy chráněných území
- přiměřenému podílu na ochraně životního prostředí
- seznámení s ochranou člověka za mimořádných událostí – při problematice požárů
- ochraně kulturního dědictví
- seznámení s právní problematikou státu, vznikem práva a jednotlivými právními dokumenty
- respektování právních norem a mravních hodnot

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Život ve společnosti	
Žák : • vysvětlí začleňování člověka do společnosti, postupy a pravidla sdružování lidí, vyjmenuje typy sociálních útvarů a skupin • charakterizuje společenské vztahy a jejich typy • chápe pojem společenská role člověka a její projevy v běžném životě • seznámí se a používá společenské vzorce chování, zásady společenského styku, pravidla kulturního chování • seznámí se se zásadami efektivní mezilidské komunikace a	• Rodina • *komunikace v rodině i mimo ni* • *mezigenerační rozdíly* • Přátelé • Zásady společenského chování • -stolování • představování • oslovení	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace a kompetice Multikulturní výchova – lidské vztahy *Sexuální výchova*

asertivitou • na příkladech správně rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem • na příkladech správně rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace • chápe význam lidské spolupráce a učí se vytvářet podmínky pro ni		
	Národ a vlast	
Žák : • vysvětlí rozdíl mezi národem a státem • vysvětlí tradice české státnosti • zná vývoj státu jako nejvyšší formy lidského společenství • vyjmenuje důležité státní instituce • vyjmenuje státní symboly a charakterizuje jejich význam a pravidla používání • chápe pojem vlast • vyjmenuje jednotlivé země ČR a národnostní menšiny žijící na našem území	• • Národ • Naše vlast • Národnostní menšiny ČR • Národní bohatství	**Mezipředmětové vztahy** Zeměpis – Česká republika - určování zeměpisné polohy - přirozené a umělé hranice státu Dějepis – vývoj státního zřízení, prvobytně pospolná společnost, třídní společnost - významné osobnosti a památky českých dějin (Přemyslovci, Lucemburkové) Výtvarná výchova – státní symboly **Průřezová témata** Multikulturní výchova – Etnický původ Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Majetek a bohatství	
Žák: • objasní, jaké místo má majetek mezi ostatními hodnotami • vysvětlí pojem majetek, vlastnictví a vlastník • rozlišuje formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany • chápe zdroje získávání majetku, tvorbu majetku a způsoby jeho využívání • charakterizuje formy ochrany majetku • rozumí rozdílům mezi osobním,	• Majetek • Vlastnictví • Duchovní a věcné hodnoty, bohatství	**Mezipředmětové vztahy** Matematika Dějepis – úloha majetku v jednotlivých historických obdobích **Průřezová témata** Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí - Základní podmínky života

rodinným, obecním a státním majetkem, • rozlišuje majetek soukromý a veřejný • porozumí pojmu životní úroveň • používá racionální způsoby hospodaření • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje		
	Přírodní bohatství a jeho ochrana	
Žák: • vyjmenuje typy krajin v ČR • vyjmenuje nejdůležitější typy chráněných území • na příkladu ČR charakterizuje nejzávažnější planetární problémy současnosti a navrhne způsoby jejich řešení • charakterizuje ekologii jako vědu • uvede a popíše způsoby, jak se může nezletilý jedinec osobně podílet na ochraně přírodního prostředí svého bydliště • zná podstatu požárů, je seznámen s jejich prevencí • vyjmenuje pravidla chování při požáru	• Poznej svoji krajinu • Chraň svoji krajinu • Požáry	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis Fyzika **Průřezová témata** Environmentální výchova – Ekosystémy - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání autora mediálních sdělení
	Kultura a její rozvíjení	
Žák: • na příkladech popíše kulturní život svého bydliště, uvede své vlastní kulturní aktivity • chápe projevy kultury v životě jednotlivců a společnosti • rozlišuje kulturu hmotnou a duchovní • vyjmenuje kulturní instituce v rámci své obce a svého regionu, v rámci státu, zná jejich	• Kultura a umění • Umělecké slohy a moderní umění • Kulturní instituce • Problematika vlivu masmédií na člověka – klady a zápory	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – kultura jednotlivých historických období Výtvarná výchova – moderní umění Český jazyk – kulturní odkaz - česká literatura - kulturní instituce – divadla, muzea, literární památníky **Průřezová témata** Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

úkoly a náplň činnosti • orientuje se v uměleckých slozích a moderním umění • vnímá vliv masové kultury a masmédií na život člověka • vnímá kulturní sounáležitost, kulturní tradice, obyčeje a zvyky		- Stavba mediálních sdělení - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Vnímání autora mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti
	Stát a právo	
Žák: • vysvětlí vznik státu a právních norem • uvede příklady jednotlivých státních forem (státu otrokářského a feudálního) • vysvětlí rozdíly mezi státem demokratickým a feudálním, uvede příklady těchto států • rozlišuje princip parlamentních a obecních voleb • vysvětlí pojmy –moc zákonodárná, výkonná a soudní • používá pojmy prezident, vláda, volby, státní instituce • vysvětlí rozdělení parlamentu • uvede některé body Listiny základních práv a svobod • vysvětlí slovo morálka a pokusí se vymezit její úlohu v osobním životě i ve veřejném životě • rozlišuje pojmy morálka, mravnost, morálka a právo, řád společnosti a svoboda člověka • chápe vztah mezi mravní a právní normou	• Vznik státu a státních norem • Historické typy států (stát otrokářský a feudální) • Historické typy států (stát demokratický a totalitní) • Volby • Výkonná moc (prezident a vláda) • Soudní moc • Práva a povinnosti občanů • Právo a morálka • Listina základních práv a svobod • *Úmluva o právech dítěte*	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – otrokářská společnost a její znaky - feudální společnost a její znaky - kapitalistická společnost a její znaky Zeměpis **Průřezová témata** Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Osobnostní a sociální výchova – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika *Sexuální výchova*
	Člověk v dospívání	
Žák: • stručně charakterizuje hlavní etapy životního cyklu člověka z hlediska významných	• Hledání sebe sama • Puberta • Problémy mladých	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis **Průřezová témata**

vývojových a sociálních událostí • na příkladech správně rozlišuje známky tělesné, duševní, citové a sociální zralosti člověka • na příkladech uvádí sebehodnocení, sebepoznání a sebevýchovu • diskutuje o využívání volného času a jeho významu pro tělesné a duševní zdraví člověka • na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti	• *přátelství, kamarádství* • *láska, manželství*	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti *Sexuální výchova*

8. ročník

Žák je v předmětu veden k:

- chápání vývoje hlavních etap životního cyklu člověka z hlediska významných vývojových a sociálních událostí
- umět rozlišit a pojmenovat některé činitele, které ovlivňují tělesné, duševní, citové a sociální proměny člověka v hlavních etapách vývoje
- seznámení a správnému rozlišování známek tělesné, duševní, citové a sociální zralosti člověka
- rozpoznání projevů kladných a záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, umí kriticky hodnotit a vhodně korigovat své chování a jednání
- pojmenování situací, ve kterých se setkáváme s projevy charakterových nedostatků člověka, umět správně rozlišovat mezi citovou odolností a cynismem
- seznámení s tím, jak lze ovlivnit pěstování kladných volních vlastností
- dodržování zásad společenského styku a kulturního chování
- na příkladech správně rozlišovat přátelství vhodné a nevhodné
- uvědomění si běžných stresových situací a umět popsat základní způsoby, jak se jim vyhnout nebo jim čelit
- uvědomění si zodpovědného výběru životního partnera, zdůvodnění hmotného zabezpečení mladé rodiny a znát příklady možných důsledků předčasně založené rodiny
- poznání základních práv nezletilých dětí v rodině, znát příklady základních povinností dospělých dětí vůči svým rodičům
- seznámení s formami náhradní rodinné péče
- zodpovědnosti při volbě povolání, k seznámení s významnými okolnostmi, které ovlivňují mladého člověka při volbě další studijní dráhy
- schopnostem a dovednostem, které se uplatňují pří ucházení se o zaměstnání
- umění popsat základní způsoby získání profesních informací
- seznámení s pracovními úřady v blízkosti místa bydliště
- významu dodržování pracovní kázně a kvality odvedené práce
- uvědomění si významu dodržování pravidel občanského soužití, umět na příkladech uvést případy porušování těchto pravidel
- seznámení s druhy pojištění a sociálního zabezpečení
- seznámení s ochranou člověka za mimořádných událostí –při problematice havárií
- seznámení s právní problematikou státu, rozlišovat správně základní právní pojmy
- uvědomění si multikulturality dnešního světa a využití multikulturality jako vzájemného obohacování
- respektování právních norem a mravních hodnot
- poznání významu světové kultury a kulturního odkazu

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy

		pomůcky)
	Člověk a dospívání	
Žák : • na příkladech objasní, proč a čím se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací • popíše jakými způsoby může dospívající člověk překonat přechodnou změnu citových stavů a nálad • uvádí příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasňuje jejich možné příčiny a důsledky • na příkladech správně rozlišuje přátelství vhodné a nevhodné, rozpozná možné následky nesprávné osobní volby pro vlastní život	• Čeho bych chtěl, -a dosáhnout? • Etapy dospívání • Osobnost, typy osobnosti • Vlastnosti, dovednosti, inteligence • Dialog s rodiči a vrstevníky • *vztahy s vrstevníky, komunikace* • Pozitivní vztah k sobě	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice - hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova – lidské vztahy
	Člověk hledající společenství	
Žák : • objasní, jaký význam má zodpovědný výběr životního partnera budoucí život v dospělosti • uvádí příklady možných důsledků předčasně (neuváženě) založené rodiny, charakterizuje hlavní problémy citově nezralé rodiny • charakterizuje rizika sexuální promiskuity, pohlavní choroby a jejich důsledky	• Hledání blízkého člověka • Sociální a sexuální vztahy • Sexuální výchova • Promiskuita • Riziko pohlavních chorob	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
	Zdravý způsob života	
Žák: • osvojuje si principy zdravého způsobu života, uvádí jejich	• Strava, diety, nemoci ze stravování • Civilizační choroby	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti

příklady • seznámí se se základními způsoby a technikami úspěšného vyrovnání se stresem	• Protidrogová výchova • Vyrovnávání se se stresem	poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
	Život člověka ve společnosti	
Žák: • na příkladech popíše a objasní, jak se ve vzájemných vztazích odráží ohled k postojům, potřebám, zájmům a citům druhého člověka • vyjmenuje asertivní desatero • rozlišuje kulturní a nekulturní chování	• Zásady společenského styku • Kulturní chování • Mezilidské vztahy • Asertivní chování	**Mezipředmětové vztahy** **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - poznávání lidí - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
	Havárie	
Žák: • pozná výhody, ale i nevýhody civilizačních vymožeností • seznámí se s prevencí škod, možnostmi předejít škodám na zdraví a majetku • vyjmenuje obsah evakuačního zavazadla • popíše pravidla chování v případě jaderné havárie • vyjmenuje pravidla silničního provozu v odpovídajícím rozsahu a zná pravidla první pomoci	• Havárie v továrnách • Výbuch plynu • Poruchy jaderných elektráren • Havárie v dopravě • Závaly	**Mezipředmětové vztahy** Člověk a příroda – přírodopis a chemie Zeměpis Člověk a zdraví **Průřezová témata** Environmentální výchova: - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí

	Člověk a právo, multikulturní výchova	
Žák: • vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti právní úprava některých oblastí společenského života • na příkladech uvádí a z hlediska vlastního života objasní možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem • uvádí příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů, objasní jejich možné příčiny a důsledky, popíše jejich možné postihy • vyjmenuje některé body Listiny základních práv a svobod a Všeobecné deklarace lidských práv • zamýšlí se nad okolnostmi a podmínkami rozhodujícími pro volbu vhodné životní profese	• Listina základních práv a svobod • Porušování lidských práv, rasismus, xenofobie, antisemitismus, nacionalismus, anarchie • Všeobecná deklarace lidských práv • Právní ochrana člověka • Problematika romské menšiny • Intolerance, egoismus • Problematika sociálních a mezilidských vztahů • Zaměstnání nebo povolání	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis Člověk a svět práce **Průřezová témata** Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Osobnostní a sociální výchova – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova: - Kulturní diference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita - Princip sociálního smíru a solidarity Mediální výchova: - Vnímání autora mediálních sdělení
	Člověk poznává svět	
Žák: • orientuje se v myšlenkové různosti společnosti na elementární bázi: je si vědom rozlišení mezi rozumovým a citovým prožíváním a nahlížením světa. • seznamuje se s přínosem filozofie a náboženství pro běžný život • vyjmenuje některé národy a země v rámci EU, zaujímá k nim postoj • vyjmenuje nejvýznamnější světové památky	• Teorie vzniku světa, Vývoj náboženského myšlení • Významné světové kultury • Druhy náboženství • Národní zvyky a tradice • Země EU – národní pestrost • Divy světa – architektura, umění	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis Zeměpis Výtvarná výchova **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova: - Multikulturalita Environmentální výchova: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova: - Vnímání autora mediálních sdělení

9. ročník

Žák je v předmětu veden :

- k uplatňování vhodných způsobů chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty řeší nenásilným způsobem
- k vědomí potřebné tolerance ve společnosti, k respektování kulturních zvláštností i odlišných názorů – k zaujímaní tolerantního postoje k národnostním menšinám
- k zaujímaní aktivního postoje vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti
- k zodpovědnosti při volbě povolání, k seznámení s významnými okolnostmi, které ovlivňují mladého člověka při volbě další studijní dráhy
- k schopnostem a dovednostem, které se uplatňují pří ucházení se o zaměstnání
- k umění popsat základní způsoby získání profesních informací
- k seznámení se základními právy a povinnostmi zaměstnance, podmínkami vzniku pracovní smlouvy, se zásadami, jak může svá práva uplatňovat, kde může hledat důležité informace o pracovněprávních vztazích
- k vědomí práva v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, s tím související základní práva spotřebitele, styk s úřady
- k seznámení se základními ekonomickými pojmy, k seznámení s podstatou fungování trhu
- k seznámení s principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny a inflace
- k seznámení s bankami a jejich službami – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání finančních prostředků
- k seznámení s protiprávním jednáním – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce – trestní postižitelnost
- k seznámení postavení českého hospodářství ve světové ekonomice
- k seznámení s hospodařením – se sestavením rozpočtu domácnosti, s úsporami, investicemi, splátkovým prodejem, leasingem, rozpočtem státu, typy rozpočtů a jejich odlišností
- k objasnění a zdůvodnění významu systému sociální politiky státu a systému sociální péče a významu daní
- k vnímání vzájemné solidarity mezi lidmi, k vyjádření svých možností, jak se může případně podílet na pomoci lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- k seznámení s nadnárodními společenstvími a na příkladech popsat jejich funkce a objasnit jejich význam
- k vědomí evropské integrace – podstat, význam, výhody, Evropská unie a ČR
- k vědomí mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody
- k seznámení s významnými mezinárodními organizacemi – Rada Evropy, NATO, OSN
- globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení
- k uvědomění si možných problému spojených s nebezpečnými situacemi, které se mohou vyskytnout při cestách do zahraničí
- k objasnění výhod demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, člověk jako občan

- k zopakování a přesnějšímu vymezení moci zákonodárné, výkonné a soudní
- k uvědomění si významu právní úpravy důležitých vztahů
- k práci s pojmy stát, státní příslušnost, vývoj státu, typy státu, vývoj české státnosti, symboly suverenity státu
- k myšlení evropských a globálních souvislostech, k uvědomění si zodpovědnosti člověka za osud Země
- k seznámení s globálními problémy současnosti a vyjádřením názoru na ně, k popsání jejich hlavních příčin i možných důsledků
- k zamyšlení nad problematikou životní perspektivy – upřednostnění některé stránky lidského života na duševní zdraví člověka, potřeba plánovat důležité životní kroky
- ke správnému rozlišení autentické a náhražkové formy životních činností (na příkladech z praxe)
- k seznámení se způsoby účinné ochrany před vlivy náboženských sekt
- k respektování právních norem a mravních hodnot

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Smysl společenství a světová náboženství	
Žák : • vysvětlí základní myšlenky světových náboženství • porozumí pojmům mezináboženský dialog, ateismus, fundamentalismus, fanatismus, sektářství • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádřuje svůj postoj k působení propagandy na veřejné mínění a chování lidí • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • objasňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí • zaujímá tolerantní postoje k	• Náboženství – Křesťanství, Judaismus, Islám (s podrobnějším přihlédnutím ke křesťanské tradici), orientální náboženství • Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a kulturní tradice	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis, Český jazyk – komunikace, slovanské jazyky Literatura – vývoj spisovného jazyka, legendy, nejstarší písemné památky **Průřezová témata** Multikulturní výchova: - multikulturalita

menšinám		
	Člověk a pracovní život	
Žák : • popíše základní způsoby získávání profesních informací • vyjmenuje důležité pracovní úřady v místě bydliště a na příkladech vysvětlí jejich činnost • objasní, jaký vliv má dodržování pracovní kázně na kvalitu odvedené práce a na její ohodnocení • popíše podmínky vzniku pracovní smlouvy, její případné změny a také ukončení pracovního poměru • vysvětlí pojmy pracovní doba, pracovní kázeň, pracovní řád • charakterizuje bezpečnost a ochranu zdraví v zaměstnání • objasní význam a funkci zákoníku práce v pracovním životě • vyjádří své představy o vlastní profesní dráze • popíše, jaké možnosti před sebou má nezaměstnaný člověk	• Osobní a společenské uplatnění • Profesní profil člověka, profesní způsobilost, profesní zkušenost • Podnikání • Pracovní smlouva • Pracovní prostředí, pracovní podmínky, bezpečnost a ochrana zdraví • Práce smyslem života	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Člověk a svět práce **<u>Průřezová témata</u>** Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika
	Občan v ekonomických vztazích	
Žák: • používá pojmy lidská potřeba a spotřeba, druhy spotřeby, směna zboží	• Hospodářství a stát • Národní hospodářství • Vlastnictví, tržní vztahy	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Matematika Zeměpis **<u>Průřezová témata</u>**

• porozumí pojmům dělba práce, výroba a služby, velkovýroba a malovýroba, podnikání • objasní výrobní a nevýrobní oblasti národního hospodářství • vyjmenuje na příkladech neziskové organizace • porozumí pojmům trh a tržní mechanismus • vymezí pojem vlastnictví • vysvětlí, jaký význam mají daně a zná jejich druhy • zdůvodní význam stálé finanční podpory pro činnost institucí, které se zabývají sociální péčí • vysvětlí podstatu a význam sociální politiky státu • přiměřeně uplatňuje svá práva spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	• Daně • Postavení českého hospodářství ve světové ekonomice • Hospodaření – rozpočet domácnosti • Rozpočet státu • Význam daní • Banky a jejich služby • Principy tržního hospodářství • Tvorba ceny, inflace • Nejčastější právní formy podnikání	Environmentální výchova: - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí

• uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané		
	Od vichřice k zemětřesení	
Žák: • charakterizuje nebezpečí spojená s volným a svobodným cestováním do zahraničí • vyjmenuje základní infekční nemoci v tropických zemích, možnost očkování a prevence • objasní nebezpečí silného větru – nebezpečí úrazu, případně i smrti • vyjmenuje podmínky pobytu v horském prostředí, proměnlivost počasí a respektování pokynů horské služby • vyjmenuje oblasti s geologicky aktivními zónami, alespoň teoreticky vyjmenuje nebezpečí, která při těchto živelných pohromách hrozí • vnímá nebezpečí teroristických útoků kdekoliv na světě, tedy i u	Než navštívíme tropické země Vichřice Laviny a sesuvy půdy Sopečná činnost, zemětřesení, tsunami Terorismus, obecné ohrožení	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Zeměpis Přírodopis Dějepis **<u>Průřezová témata</u>** Environmentální výchova: - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí

nás		
	Globální problémy lidstva a nadnárodní organizace	
Žák: • na příkladu ČR charakterizuje nejzávažnější planetární problémy současnosti a způsoby jejich řešení • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • objasní souvislosti lokálních a globálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokálních úrovni – v obci, regionu • navrhuje na příkladech některých významných mezinárodních společenství význam společného řešení nastalých problémů • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru • uvede a popíše příklady, jak se může zapojit do ochrany přírodního a kulturního prostředí • na příkladu ČR vyloží a zdůvodní podmínky členství v EU, uvádí příklady, jaké	Významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Globalizace – klady a zápor Vztah kultury a přírody, důsledky lidských zásahů do přírody Mezinárodní společenství, důvody začleňování do mezinárodních struktur Vývoj evropské integrace Nejvýznamnější mezinárodní společenství a jejich orgány	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** Člověk a příroda – přírodopis a chemie Zeměpis Dějepis Člověk a zdraví **<u>Průřezová témata</u>** Environmentální výchova: - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané

výhody i nevýhody toto členství přináší • charakterizuje vývoj evropské integrace • objasní význam a funkci OSN a NATO při řešení významných mezinárodních konfliktů • uvádí příklady některých významných mezinárodních společenství (UNESCO, UNICEF, WHO)		
	Stát a právo	
Žák: • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky • porovnává a rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí • respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu • uvádí příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokraticky řízeného státu • vyloží smysl voleb, volebního systému státu • zdůvodní, jaký význam mají symboly suverenity státu • uvádí příklady důležitých politických stran ČR, rozlišuje jejich programy	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu Moc zákonodárná Moc výkonná Moc soudní Státní příslušnost, vznik státu, typy států a jejich znaky, politické zřízení Symboly suverenity státu	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis Český jazyk – komunikace, zprávy a sdělení **Průřezová témata** Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Osobnostní a sociální výchova – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova: - vnímání autora mediálních sdělení
	Vývoj české státnosti	
Žák: • vyloží vývoj české státnosti, její	Historie a vývoj české státnosti Formování novodobého českého státu	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis

ohrožování • vyjmenuje významné české panovníky a prezidenty • charakterizuje symboly suverenity ČR • rozlišuje typické znaky demokratických a autokratických režimů, uvádí jejich příklady	Významní panovníci a prezidenti Ohrožení české státnosti v historii – nacismus, komunismus	Zeměpis **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova: - multikulturalita Mediální výchova: - vnímání autora mediálních sdělení
	Člověk poznává svět a vliv médií	
Žák: • porozumí pojmu filozofie v běžném životě člověka • vyjmenuje některé antické filozofy • vnímá pestrost evropských i světových kultur • řeší problémy náhražkových forem životních aktivit – otázky konzumu • vnímá problémy a možná nebezpečí působení náboženských sekt • popisuje působení televize na život člověka • vnímá vliv médií na vytváření veřejného mínění	Filozofie, antičtí filozofové Kultura a její rozvíjení Problematika veřejného mínění Problematika vlivu médií na člověka – klady a zápory *kritický přístup k působení médií* *účinná obrana proti manipulaci médií* *media a volný čas*	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis Český jazyk – sloh a komunikace **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova: - multikulturalita Mediální výchova: - vnímání autora mediálních sdělení - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - fungování a vliv médií ve společnosti *Etická výchova – podpora pozitivního působení televize a medií*

5.6 Vzdělávací oblast : Člověk a příroda

5.6.1 Vzdělávací obor: Zeměpis

5.6.1.1 Vzdělávací předmět: Zeměpis

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se na naší škole vyučuje na II. stupni (6. – 9. ročník), navazuje na vyučovací předměty I. stupně (prvouku a vlastivědu). Předmět úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti (chemie, fyzika a přírodopis).
Zeměpis má přírodovědný i společenský charakter, umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v blízkém okolí v regionech, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Dále umožňuje žákům orientovat se ve světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika, spoluodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k životnímu prostředí.

Časové vymezení

6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 1 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v odborné učebně informatiky, v terénu a ve specializovaných zařízeních (muzeum, hvězdárna, knihovna, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné metody a formy
- učíme žáky plánovat, organizovat a řídit vlastní čas učení
- učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat informace
- učíme užívat termíny, znaky a symboly
- učíme žáky uvádět věci do souvislostí a vytvářet si komplexnější pohled

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznávání problému a vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů a volbě vhodného způsobu řešení
- nabádáme žáky k ověřování praktické správnosti řešení problému
- učíme žáky řešit problém pečlivě, po zvážení mnoha alternativ

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k samostatné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu
- učíme žáky vyjadřovat se souvisle v písemném i ústním projevu
- zapojujeme žáky do diskuse, obhajobě svého názoru, vhodné reakci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině
- vedeme žáky k dodržování zásad, tolerance a základů společenského chování
- učíme žáky respektovat dobré mezilidské vztahy
- vedeme žáky k přispívání do diskuse, spolupráci s druhými

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí
- učíme žáky vážit si jejich vnitřních hodnot
- učíme žáky respektovat naše tradice a kulturu
- učíme žáky aktivně se zapojovat do kulturního dění naší obce a školy
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- učíme žáky respektovat požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k účinnému využívání materiálů a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění daných povinností
- vedeme žáky k využívání znalostí i zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

6.ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	Země ve vesmíru	
Žák : ▪ charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu ▪ posuzuje postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země, srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy ▪ objasňuje důsledky pohybů Země kolem zemské osy a kolem Slunce pro život na Zemi, pro střídání dne a noci a střídání ročních období	▪ Vesmír. Vznik vesmíru. Vývoj poznávání vesmíru. ▪ Slunce a sluneční soustava. ▪ Země jako vesmírné těleso. ▪ Tvar a pohyby Země.	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis **Průřezová témata** Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Environmentální výchova: okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání, – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny
	Globus a mapa	
Žák : ▪ rozeznává druhy map podle měřítka a obsahu map ▪ aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami: určování světových stran na mapách, orientace mapy, měření vzdálenosti na mapách ▪ pracuje s pojmy: výškopis, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška, polohopis, smluvené značky, ▪ určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a zeměpisné délky, ▪ charakterizuje podstatu, smysl a účel časových pásem	• Mapa a glóbus. • Měřítko. • Druhy a typy map • Mapové značky • Zeměpisná síť. • Určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice • Časová pásma • Geografické informace okolo nás	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání, – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny
	Přírodní obraz Země	
Žák : ▪ orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře (stavba zemského tělesa, utváření	• Krajinná sféra. • přírodní sféra a její jednotlivé složky:litosféra • Atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra,	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a

zemského povrchu) ▪ orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře, určuje a vyhledá na mapách podnebné pásy na Zemi: ▪ orientuje se v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře,vyhledá na mapách světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera a největší přehradní nádrže, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtokové oblasti ▪ orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků biosféry v geografických šířkových pásmech na Zemi, určí a lokalizuje a s porozuměním charakterizuje tato pásma na mapách ▪ objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce a vlivy člověka na přírodní prostředí.	• Tvary zemského povrchu • Podnebí a podnebné pásy • Vodstvo na Zemi • Přírodní oblasti Země • Člověk a krajina	problémy životního prostředí, Ekosystémy Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání
	Regionální zeměpis	
Žák: ▪ vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány, určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu, ▪ charakterizuje význam oceánů a polárních pro tvorbu a ochranu životního prostředí na Zemi, ▪ charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva,	Světadíly a oceány.. Severní Afrika. Tropická Afrika. Jižní Afrika. Polární kraje . Arktida, Antarktida Austrálie a Oceánie.	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** přírodopis, dějepis **<u>Průřezová témata</u>** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny

přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Africe, Austrálii a Oceánii ▪ vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Afriky, určí nejvýznamnější státy těchto oblastí, ▪ s pomocí mapy lokalizuje jednotlivé státy a teritoria Australského svazu, určit hlavní oblasti a nejvýznamnější státy Oceánie, ▪ uvádí a vyhledá na mapách nejvýznamnější hlavní a ostatní velká města		– Výchova v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova - multikulturalita - kulturní diference

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Regionální zeměpis	
Žák : ▪ charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v severní, střední a jižní Americe a všech regionech Asie ▪ určí a vyhledá na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky, ▪ významné oblasti koncentrace obyvatelstva, ▪ zemědělské a průmyslové oblasti Kanady a USA, ▪ hlavní města a nejvýznamnější města Kanady a USA ▪ určí a vyhledá na mapách nejvýznamnější státy Latinské Ameriky, ▪ významné oblasti koncentrace obyvatelstva, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti, hlavní a největší města uvedených států, ▪ určí, vyhledá na mapách a charakterizuje kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, určit a vyhledat hlavní a nejvýznamnější města, ▪ zdůvodní mimořádné hospodářské postavení Japonska v asijském regionu ▪ posuzuje aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici	– Amerika přírodní podmínky, obyvatelstvo ,významné průmyslové a zemědělské oblasti – Kanada – USA – Mexiko – Karibská oblast a Kuba – Andské státy – Brazílie, Argentina – Asie přírodní podmínky, obyvatelstvo, významné průmyslové a zemědělské oblasti – Japonsko. Čína – Jižní Asie, Indie – Malí draci – Perský záliv – Blízký východ – Střední Asie	**Mezipředmětové vztahy** Přírodopis, dějepis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá Osobnostní a sociální výchova – cvičení smyslového vnímání, – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Multikulturní výchova - multikulturalita - kulturní diference

Číny v Asii a ve světě		

8.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	Regionální zeměpis	
Žák : ▪ charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Evropě ▪ objasňuje aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy, ▪ určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství, ▪ vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, hlavní a největší města těchto států, ▪ rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy, zejména o sousedních státech České republiky, ▪ zhodnotí přehledně aktuální stav životního prostředí v jednotlivých zeměpisných oblastech Evropy a místní rizikové faktory ovlivňující životní prostředí, ▪ vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě.	Evropa. Politické a hospodářské rozdělení Evropy. Jižní Evropa. Západní Evropa. Severní Evropa. Střední Evropa. Východní Evropa. Jihovýchodní Evropa.	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti poznávání – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Multikulturní výchova

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Zeměpis České republiky	
Žák: ▪ charakterizuje zeměpisnou polohu a rozlohu území České republiky v kontextu Evropy a Střední Evropy, určí sousední státy České republiky, ▪ orientuje se v přírodních podmínkách České republiky, ▪ charakterizuje povrch a jeho členění, určí a vyhledává na mapách hlavní horopisné celky ▪ charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva, ▪ posuzuje aktuální otázky životního prostředí ▪ uvádí hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídel v České republice, ▪ zhodnotí údaje o rozmístění hlavních hospodářských aktivit v České republice: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod, ▪ pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé geografické oblasti popř. vyšší územně samosprávné celky v České republice a charakterizovat jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti, ▪ konkretizuje místní region a charakterizuje přírodní, sídelní, hospodářské, kulturní a ekologické poměry tohoto území.	Česká republika na mapě Evropy. Přírodní podmínky České republiky. Obyvatelstvo a sídla. Hospodářství. Oblasti České republiky. Můj domov.	**Mezipředmětové vztahy** dějepis, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět Osobnostní a sociální výchova – cvičení smyslového vnímání – rozvoj schopnosti poznávání – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Multikulturní výchova - multikulturalita - kulturní diference

	Společenské a hospodářské složky krajiny	
• orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, v údajích existenci a rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi, o rozmístění nejvýznamnějších městských aglomerací a velkoměst světa, • charakterizuje úlohu a hlavní odvětví světového hospodářství funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního vodního hospodářství, světové průmyslové výroby • charakterizovat význam a postavení dopravy ve světě, určit hlavní světové dopravní cesty a dopravní uzly, druhy dopravy, činitele ovlivňující rozvoj dopravy a spojů, • posoudit význam sektoru služeb v dnešním • zhodnotit význam a hlavní směry světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství • vyjmenuje příklady hlavních ekologických oborů, • pojmenuje a objasní hlavní současná civilizační rizika a světové ekologické problémy, • naznačí hlavní ekologické přístupy k řešení problematiky životního prostředí, vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti, • vyjádří svými slovy hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí. • *je vnímavý k sociálním problémům*	Lidé na Zemi. Světové hospodářství. Světové zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství. Světový průmysl. Rozmístění dopravy a spojů. Služby obyvatelstvu. Cestovní ruch. Světový trh a mezinárodní obchod. Ekologie a zeměpis.. Světové (globální) ekologické problémy *informovanost o situaci zemí třetího světa* *bída světa*	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis, dějepis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá Osobnostní a sociální výchova – cvičení smyslového vnímání – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Multikulturní výchova - multikulturalita - kulturní diference *Etická výchova – uplatnění komplexní prosociálnosti*

	Politická mapa dnešního světa	
Žák: Rozeznává státy světa: podle hlediska svrchovanosti: nezávislé (suverénní, svrchované) státy, závislá území, podle zeměpisné polohy: přímořské státy, ostrovní a souostrovní státy, vnitrozemské státy, podle územní rozlohy, podle počtu a původu obyvatel, uvést orientačně nejlidnatější a málo zalidněné státy světa, příklady přesídleneckých států, podle průběhu a tvaru státních hranic: přírodní státní hranice, umělé hranice, přímočaré (geometrické) umělé hranice, podle správního členění: jednotné (unitární) státy, federativní (složené, spolkové) státy, podle státního zřízení a formy vlády: republiky, monarchie, podle stupně rozvoje: nejvyspělejší státy světa s tržním hospodářstvím, středně rozvinuté státy, málo rozvinuté - rozvojové státy, uvádí příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení a sdružení států světa, charakterizovat v elementární podobě cíle, zásady a činnost OSN, EU a NATO, lokalizuje na politické mapě světa aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě.	Státy na Zemi, společné a odlišné znaky. Státy světa podle svrchovanosti. Státy světa podle polohy a územní rozlohy. Státy světa podle počtu a původu obyvatel. Státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic. Státy světa podle správního členění. Státy světa podle státního zřízení a formy vlády. Státy světa podle politického systému a podle politické moci. Politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN. Státy světa podle stupně rozvoje. Současná ohniska politický národnostních a náboženský konfliktů.	**Mezipředmětové vztahy** dějepis, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá Osobnostní a sociální výchova – cvičení smyslového vnímání – rozvoj schopnosti poznávání – kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny Multikulturní výchova - multikulturalita - kulturní diference

Průběžně ve všech ročnících

	Praktický zeměpis	
Žák: ▪ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. ▪ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. ▪ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Topografická a turistická mapa, buzola • Orientace v terénu • Zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě Jízdní řád	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, přírodopis **Průřezová témata** Environmentální výchova:okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Výchova v evropských a globálních souvislostech okruh Evropa a svět nás zajímá Osobnostní a sociální výchova - cvičení smyslového vnímání, - kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce skupiny

5.6.2 Vzdělávací obor: Přírodopis

5.6.2.1 Vzdělávací předmět: Přírodopis

Obsahové vymezení

Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat.
Učivo obsahuje tyto vzdělávací oblasti

- obecná biologie a genetika
- biologie hub
- biologie rostlin
- biologie živočichů
- biologie člověka
- neživá příroda
- základy ekologie
- praktické poznávání přírody

a je rozděleno v 6. a 7. ročníku podle ekosystémů, 9. ročník je věnován neživé přírodě.

Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků o přírodu a přírodniny a zároveň jim poskytnout prostředky pro hlubší porozumění vztahům v přírodě. Umožňuje žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb. Pomáhá žákům užívat otevřené myšlení, kritické myšlení, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (chemie, fyzika, zeměpis).
Předmět přírodopis se vyučuje v 6., 7. a 9. ročníku, v 8. ročníku je integrován s výchovou ke zdraví. Je výrazně ekologicky zaměřen a oproti klasickému vývojovému pojetí přírodopisu podporuje komplexní nazírání na přírodu jako celek, podporuje myšlení ve vztazích a zlepšuje chápání souvislostí mezi člověkem, jeho prostředím a způsobem života.
Učivo je zejména v 6. a 7. ročníku členěno podle ekosystémů – přirozené, umělé a cizokrajné. Tento způsob členění učiva umožňuje časté uplatňování činnostního učení a zvyšuje efektivitu získávání kompetencí, neboť žáci postupují od jednoduššího ke složitějšímu, od známého k novému. To umožňuje postupné rozvíjení poznatků s ohledem na rostoucí mentální schopnosti žáka. Učivo je řazeno ve spirále, což vede k jeho efektivnější fixaci.

Časové vymezení

6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění

Výuka přírodopisu bude probíhat v odborné učebně přírodopisu, odborné učebně informatiky, hřiště školy, výuka v přírodě, ve specializovaných zařízeních (botanické a zoologické zahrady, terénní pracoviště, hvězdárna, knihovna, ...). Důležitou součástí výuky jsou vycházky s pozorováním, laboratorní práce a krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky pozorovat a poznávat živou a neživou přírodu, vnímat její rozmanitost a objevovat její důležitost pro člověka
- učíme žáky chápat vztahy v přírodě a vzájemnou závislost a propojenost jejích složek
- postupně rozvíjíme schopnost uceleného pohledu na přírodu a přírodní vědy
- vedeme žáky k osvojování a užívání základních biologických a ekologických pojmů a symbolů
- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- vedeme žáky k využívání mezipředmětových vztahů
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- vedeme žáky k samostatnému řešení přiměřených problémů
- na základě získaných informací a výsledků vyvozuje žák závěry, které prezentuje a obhajuje
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně a logicky vyjadřovat své myšlenky, efektivně se zapojovat do diskuse a umět naslouchat druhým
- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným tématům
- učíme žáky vhodně formulovat, zaznamenávat a třídit myšlenky
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme žáky produktivně spolupracovat ve skupině a svým jednáním přispívat k dobrým výsledkům celé skupiny
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence občanské

- rozvíjíme a prohlubujeme u žáků zájem o přírodu a lásku k ní
- učíme žáky vnímat jedinečné postavení člověka v přírodě a z něho plynoucí odpovědnost za zachování rozmanitosti přírody
- učíme žáky orientovat se v ekologických problémech, nebýt k nim lhostejný a svým chováním a postoji napomáhat jejich řešení
- učíme žáky poznávat důležitost různých přírodních ekosystémů pro trvalý rozvoj lidské společnosti
- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví svého i svých blízkých
- ukazujeme, jak vnímat přírodu globálně

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat osvojených poznatků a dovedností v praktickém životě, především k ochraně zdraví a přírody
- učíme žáky zvládat základní metody pozorování přírody (pozorování, pokus, měření) a samostatně experimentovat
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech a práci s přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci zorganizovat, navrhovat její postup a časový rozsah
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru
- učíme žáky rozlišovat pozitivní a negativní vlivy na jejich zdraví

formy práce

- ve třídě v lavicích
- v odborné pracovně
- v odborné pracovně ve skupinách
- v terénu – vycházky, exkurze

metody práce

řízený rozhovor, výklad, diskuse
demonstrační ukázka, pozorování a pokus, laboratorní práce
využití obrazů, přírodnin, transparentních folií a videotechniky
projekty, referáty
práce s odbornou literaturou, práce s atlasy a klíči
práce na počítači

besedy

evaluace

- sebekontrola, sebehodnocení
- ústní zkoušení u tabule
- samostatná práce v pracovních sešitech
- delší písemné tematicky zaměřené práce
- ústní nebo písemné poznávání vybraných rostlin a živočichů, nerostů a hornin
- testy
- laboratorní práce
- projekty, referáty
- hodnocení práce v hodině a aktivity, např. nošení přírodnin a dalších pomůcek
- účast v soutěžích a olympiádách, ročníkové práce

6.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Úvod do předmětu, zkoumání přírody	
Žák: • orientuje se v učebnici • rozlišuje základní biologické obory • pozoruje jednoduchou přírodninu a její části okem a lupou • popíše mikroskop, zhotoví jednoduchý preparát, který pozoruje a jednoduše nakreslí • Pozoruje přírodniny a o pozorování provede jednoduchý záznam • dodržuje pravidla bezpečné práce při pozorování přírody a přírodnin	obsah předmětu přírodopis, práce s učebnicí • základní metody a nástroje zkoumání přírody-pokus a pozorování, lupa a mikroskop • záznam z jednoduchého pozorování	**Pom:** lupa, mikroskop, přírodniny **MPV:** veškeré učivo Př6 navazuje na předmět člověk a jeho svět ve 4. a 5. ročníku **PT 1**: Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita **Lab:** Pozorování květenství muškátu
	Les	
• Rozlišuje pojmy ekosystém a společenstvo, vnímá důležitost neživé příro pro život • Uvede příklady lesních hub, rostlin a živočichů a poznává někt nejběžnější lesní stromy, byliny, houby a živočichy, hlavně jedovaté • Třídí organismy a stručně charakterizuje hlavní znaky základní systematických jednotek podle jejich vnější stavby • Odvodí základní projevy chování živočichů a na příkladech objasní způs jejich života a přizpůsobení prostředí • Odvodí na základě pozorování buněčnou stavbu organismů • Uvědomuje si zásadní postavení rostlin v ekosystémech a význa fotosyntézy • Uvede příklady vztahů lesních organismů a jejich postavení v kolobě látek v přírodě • Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců • Vnímá rozmanitost lesů v závislosti na podmínkách • Vysvětlí význam lesa pro člověka, uvede příklady narušení přírod rovnováhy člověkem, chápe nutnost ochrany lesa • Uvede příklady ohrožených a chráněných lesních organismů	• Ekosystém a společenstvo • Rostliny a houby našich lesů – zástupci řas, hub,výtrusných, naho a krytosemenných rostlin, jejich hlavní znaky, vnější stavba, základní třídění, práce s atlasem a klíčem • Živočichové našich lesů – zástupci měkkýšů, kroužkovců, členovců a obratlovců, hlavní znaky, popis vnější stavby a způsobu života, třídění a poznávání • Řasy – stavba buňky zrněnky • Výživa rostlin, fotosyntéza a dýchání, • Výživa hub, lišejníky • Les jako celek, vztahy mezi organismy, rozmanitost lesů • Lesní patra, potravní vztahy, příklady • Význam a ochrana lesa, chráněné rostliny a živočichové	**Pom:** lupa mikroskop přírodniny, modely hub, atlasy a jednoduché klíče, video, internet **MPV:** Z6 – výškové stupně **PT 5:** Ekosystémy – les Základní podmínky života – ochrana biologických druhů **PT 1:** Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita **Lab:** Pozorování řas na kůře Určování hub podle atlasu Poznávání jehličnanů **PT6:** Práce v týmu **Projekt:** Lesní zvěř (Př, Vv, Inf) Beseda s lesníkem
	Voda a její okolí	
• Vnímá rozmanitost různých vodních prostředí a jejich odlišnost od suchozemských ekosystémů	• Voda jako životní prostředí, voda tekoucí a stojatá, vlastnosti vody • Společenstva organismů v rybníce a jeho okolí	**Pom:** mikroskop, přírodniny, transparentní folie, meotar, video

• Uvede příklady organismů v rybníce a jeho okolí, jejich místo výskytu a význam • Poznává nejběžnější rostliny a živočichy v rybníce a jeho okolí a odvodí jejich přizpůsobení podmínkám • Vysvětlí pojem plankton a jeho význam pro život • Třídí organismy rybníka do hlavních systematických skupin a stručně charakterizuje nové skupiny organismů • Uvede příklady vztahů mezi organismy v rybníce a uvědomuje si základní postavení rostlin v potravních řetězcích • Zhodnotí význam vody pro život a nutnost ochrany čistoty vod	• Břehová zeleň a rostliny ve vodě, jejich zástupci a třídění • Plankton, jeho složky a význam, prvoci, řasy • Bezobratlí v rybníce a okolí, jejich zástupci a třídění • Obratlovci rybníka, jejich hlavní znaky, způsob života, třídění • Rybník jako celek, potravní vztahy mezi organismy • Závislost života na podmínkách, zvláště na čistotě a množství kyslíku	**PT 5**: Ekosystémy – vodní zdroje Základní podmínky života - voda **PT 1:** Rozvoj schopnosti poznáváni Kreativita **Lab:** Pozorování nálevníků Vycházka k rybníku
	Travní ekosystémy –louky, pole, pastviny	
• Rozlišuje různé typy travních společenstev v závislosti na podmínkách neživé přírody a péči člověka • Uvede příklady trav, bylin a keřů běžných na pastvinách a loukách • Poznává a určuje nejběžnější rostliny travních ekosystémů za pomoci klíčů a atlasů, zařazuje je do systému • Rozlišuje a charakterizuje rostliny jedno a dvouděložné • Založí si jednoduchý herbář • Zhodnotí význam obhospodařování bylinných společenstev pro člověka • Poznává nejběžnější obilniny • Vnímá nebezpečí eroze půdy a význam mezí a remízků	• Typy travních společenstev • Rostliny travních společenstev, jejich rozmanitost, příklady a zařazení do systému • Vzácné a chráněné rostliny • Využití travních ekosystémů v zemědělství, pole a polní plodiny	**Pom:** atlasy rostlin a jednoduché klíče, herbáře, výuková CD **PT 5**: Ekosystémy - pole, kulturní krajina Lidské aktivity a problémy ŽP – zemědělství a ŽP **Lab:** Sběr a poznávání rostlin přes prázdniny založení herbáře

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Opakování	
Žák: • Uvádí příklady různých organismů a objasňuje pojmy ze 6. roč.	Opakování	**Lab:** Určování rostlin, kontrola herbáře
	Travní ekosystémy	
Žák: • Uvede příklady živočichů travních společenstev, poznává nejběžnější zástupce, zařadí je do systému • U vybraných živočichů porovná jejich vnější stavbu a objasní jejich způsob života a přizpůsobení prostředí • Jmenuje společné znaky hmyzu a uvede znaky nejdůležitějších řádů • Objasní rozdíl mezi proměnou dokonalou a nedokonalou • Chápe vztahy mezi organismy a uvede příklady potravních řetězců • Vysvětlí pojem škůdce, přemnožení, biologická rovnováha • Samostatně zkoumá přírodu v okolí	• Živočichové travních společenstev, zástupci bezobratlých a obratlovců, jejich poznávání, třídění a způsob života • Travní ekosystémy jako celek, vztahy mezi organismy • Příroda našeho okolí	**Pom:** Obrázky a atlasy, entomologické preparáty, lupa **PT5 :** Ekosystémy- kulturní krajina, **PT1:** Kooperace , Kreativita **MPV:** PČ 6 – polní plodiny **Lab:** Pozorování žížaly
	Umělé ekosystémy – lidská sídla a jejich okolí	
Žák: • Vysvětlí rozdíl mezi přirozeným a umělým ekosystémem, • Rozlišuje různé typy ekosystémů utvářených člověkem a vysvětlí jejich význam a míru závislosti na lidské péči • Poznává nejběžnější rostliny a živočichy těchto ekosystémů, zařadí do systému a objasní jejich význam pro člověka • Vysvětlí pojmy šlechtění, umělý výběr, kulturní rostliny a hospodářská zvířata, živočichově • Zhodnotí význam ptáků a dravého hmyzu pro biol. rovnováhu • Uvede na příkladech ze života význam virů a bakterií • Rozlišuje organismy člověku prospěšné a pro člověka škodlivé • Uplatňuje zásady hygieny a ochrany před nebezpečnými organismy • Uvede příklady organismů, které provázejí člověka v lidských sídlech a zhodnotí jejich epidemiologický význam • Učí se zásady péče o domácí živočichy a pokojové rostliny • Uvede příklady domestikovaných živočichů a zhodnotí jejich význam • Vnímá závislost člověka na ostatních organismech	• Ekosystémy přirozené a umělé <u>Okolí lidských sídel</u> • Sady, zelinářské a okrasné zahrady • Parky a sídlištní zeleň • Rumiště <u>Lidská sídla</u> • Mikroorganismy, houby a živočichové v nich žijící, jejich charakteristika, zástupci a význam, • Parazité a konkurenti člověka, původci onemocnění • Pokojově rostliny a chovaní živočichové • Hospodářsky významní živočichové, jejich chov a význam	**MPV:** PČ 6. - hospodářské plodiny, ovoce, zelenina,okrasné a pokojové rostliny Z6 – Člověk a krajina **Pom:** Přírodniny, video, internet, meotar nebo dataprojektor **PT5:** Lidské aktivity a problémy ŽP - změny v krajině Ekosystémy – umělý ekos. **PT1:** Rozvoj schopnosti poznávání **Lab:** Pokojové rostliny u nás doma Prohlídka pokojových rostlin ve škole

	Cizokrajné ekosystémy	
Žák: • Vysvětlí závislost rozmanitosti společenstev na podmínkách prostředí • Charakterizuje jednotlivé ekosystémy co do podmínek, rozmanitosti a zeměpisného rozšíření • Uvede příklady negativních vlivů člověka a jejich důsledky • Uvede příklady cizokrajných užitkových rostlin a způsob jejich využití • Jmenuje příklady organismů typických pro jednotlivé ekosystémy, zařadí je do systému a popíše způsob jejich života • Uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech • Jmenuje příklady ohrožených cizokrajných organismů • Pozoruje cizokrajné organismy v zoo nebo v botanické zahradě • Zhodnotí význam mezinárodní ochrany přírody a význam zoologických a botanických zahrad a biosférických rezervací	• Tropické deštné lesy – rozšíření, podmínky, rostliny a živočichové, význam, ohrožení a ochrana • Užitkové rostliny tropů a subtropů • Savany a stepi, vody teplých krajin, pouště a polopouště, tundry a polární oblasti, moře a oceány – rozšíření, podmínky, rostliny a živočichové, význam • Ochrana rozmanitosti přírody	**Pom:** Fotografie, encyklopedie, video, internet, **PT5:** Ekosystémy- moře a deštný les Základní podmínky života - globální klimatické změny Vztah člověka k ŽP Lidské aktivity a problémy ŽP **PT6:** Práce v týmu **MPV**: Z6,Z7 - Světadíly VO - Globalizace **Projekt:** Cizokrajné ekosystémy (Př, Inf) Výukový program v Zoo Brno
	Stavba a činnost těl organismů	
Žák: • Jmenuje základní projevy života a příklady biologických oborů a metod • Zhodnotí význam objevu mikroskopu, zná jméno J.E. Purkyně • Pozoruje a porovnává rostlinnou a živočišnou buňku a uvede jejich základní rozdíly • Vyjmenuje základní buněčné organely a jejich funkci • Vytkne základní odlišnosti bakteriální buňky od jaderných buněk, porovná bakterie a viry a zhodnotí jejich význam • Uvede příklady bakteriálních a virových infekcí, aplikuje zásady prevence • Porovná sinice s bakteriemi a řasami, zhodnotí jejich význam • Uvede příklady jednobuněčných řas a hub a jejich význam • Uvede příklady prvoků a porovná různé způsoby jejich pohybu • Porovná způsob výživy řas, hub a prvoků • Vysvětlí specializaci buněk a vznik pletiv a tkání, uvede příklady • Uvede příklady mnohobuněčných řas a hub a jejich výskyt • Charakterizuje vyšší a nižší rostliny, rozlišuje výtrusné od semenných • Jmenuje příklady mechů, kapradin, plavuní a přesliček • Uvede příklady nahosemenných a krytosemenných rostlin a charakterizuje semeno	**<u>Buňka</u>** • Znaky života • Zkoumání přírody, biologické vědy, mikroskop • Buňka a její části, funkce některých organel, rozmanitost buněk, buněčné dělení • Viry a jejich význam **<u>Jednobuněčné organismy</u>** • Bakterie, jejich velikost, buněčná stavba, rozdělení a význam • Sinice, jejich stavba, výživa a význam • Jednobuněčné řasy, příklady a význam • Kvasinky a jejich význam • Prvoci, jejich rozdělení, zástupci, význam **<u>Mnohobuněčné organismy</u>** • Nižší (bezcévné) rostliny • Mnohobuněčné houby • Vyšší rostliny • Výtrusné rostliny • Semenné rostliny	**Pom:** Přírodniny, mikroskop, meotar, video **Lab:** Porovnání rostlinné a živočišné buňky

Žák: • Vysvětlí význam kořene, stonku a listu pro rostlinu, rozlišuje jejich různé typy a tvary • Popíše zjednodušeně vnitřní stavbu kořene, stonku a listu • Vysvětlí funkci vodivých pletiv a kořen. vlásků pro příjem látek • Rozliší funkci dřevní a lýkové části cévních svazků • Pozoruje a rozlišuje listy jednoduché a složené • Chápe význam fotosyntézy a zjednodušeně vysvětlí její princip • Porovná fotosyntézu s buň. dýcháním a jejich změny v průběhu dne • Vnímá vztahy mezi orgány a závislost rostlin na vnějších podmínkách • Uvede příklady nepohlavního a pohlavního rozmnožování rostlin • Popíše stavbu květu a funkci jeho částí • Rozlišuje a pozoruje jednotlivé květy a květenství, uvede příklady • Podle obrázku popíše rozmnožování naho- a krytosemenné rostliny • Rozlišuje opylení a oplození, uvede příklady jedno a dvoudomých rostlin • Pozoruje a popisuje různé typy plodů	**<u>Základní orgány semenných rostlin</u>** • Kořen, jeho funkce, typy a stavba • Stonek, jeho funkce, typy, stavba • List, jeho stavba , typy a funkce • Fotosyntéza • Celistvost rostlinného těla **<u>Rozmnožování rostlin</u>** • Nepohlavní a pohlavní rozmnožování • Květ, jeho stavba, typy květů , květenství • Oplození, vznik semene a plodu	**Pom:** Přírodniny, mikroskop, trvalé preparáty, obrázky, meotar, video **Lab:** Vnitřní stavba stonku
Žák: • Na příkladech objasní vztahy mezi tkáněmi, orgány, org. soustavami a organismem • Popíše vnější stavbu vybraných zástupců jednotlivých kmenů bezobratlých, způsob jejich života a rozmnožování • Podle obrázku popíše vnitřní stavbu vybraných zástupců, jejich orgánové soustavy a životní děje, které zabezpečují • Vysvětlí pojem regenerace a obojetník • Porovná jednotlivé kmeny bezobratlých co do jejich stavby a složitosti v závislosti na stupni vývoje • Charakterizuje na příkladech hlavní třídy členovců, jejich odlišnosti ve vnější i vnitřní stavbě a způsobu života	**<u>Bezobratlí živočichové</u>** • Stavba a činnost těl bezobratlých • Žahavci • Ploštěnci • Měkkýši • Kroužkovci • Členovci	**Pom:**schránky a ulity, entomologické preparáty, video Hmyz **Lab:** Vnější stavba hmyzu
Žák: • Uvede příklady vlivů prostředí na živočichy, zejména negativních • Zhodnotí význam rozmanitosti živočichů pro zachování rovnováhy • Vyhledává informace o ohrožených druzích a ochraně přírody	<u>Živočichové a prostředí</u>	**Pom:** Červená kniha živočichů, Internet **PT5:**Zákl. podm. života - biodiverzita

9.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Zkoumání přírody	
Žák: Charakterizuje odlišnost člověka od ostatních živočichů, ale vnímá jeho společný biologický základ Chápe, že stupeň poznání přírody závisí na stupni technického rozvoje Rozlišuje mezi teorií a hypotézou Na příkladě vysvětlí zásady správně a nesprávně založeného pokusu	Myšlení a způsob života lidí Postupný rozvoj poznání, teorie a hypotéza	 MPV: D6
Žák: Umístí Zemi ve sluneční soustavě a vnímá souvislost jejího postavení se vznikem podmínek pro život Získává představu o velikosti vesmíru a možnostech jeho poznávání Rozlišuje různé objekty sluneční soustavy, vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou Objasní příčiny střídání dne a noci a ročních dob Rozlišuje různé části slunečního záření vzhledem k životu	Vesmír, postavení Země ve vesmíru Země ve vesmíru Sluneční soustava Poznávání vesmíru Význam Slunce pro život	Pom: Video, glóbus, fotografie, encyklopedie, internet, MPV: Z6 - Země jako vesmír. těleso PT6: Práce v týmu Projekt : Vesmír- známý, neznámý (Př, VV, Inf) Exkurze do planetária
Žák: Popíše vznik a stavbu zemského tělesa, zemské sféry, vysvětlí pojem litosféra Charakterizuje nerosty a odliší je od hornin Objasní vznik krystalů a vysvětlí pojem krystalové struktury Uvede příklady známých nerostů, určuje a rozlišuje je podle vlastností Uvede příklady vnitřních a vnějších geologických dějů Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné, vysvětlí jejich vznik Uvede příklady rud, jejich význam pro člověka a příklady výskytu v ČR Objasní zvětrávání hornin a jeho typy Rozlišuje sedimenty úlomkovité, organogenní a chemické, uvede jejich příklady Vysvětlí vznik ropy a zemního plynu, jejich význam a výskyt v ČR Objasní příčiny přeměny hornin a uvede příklady přeměněných hornin a jejich výskyt v ČR Popíše horninový cyklus a vysvětlí vzájemné vztahy mezi horninami Vysvětlí rozdíly ve stavbě oceánské a pevninské zemské kůry Seznámí se s geologickou mapou ČR a orientuje se v ní Popíše příčiny, důsledky a důkazy pohybu kontinentů Vysvětlí příčiny sopečné činnosti a zemětřesení a jejich souvislost Jmenuje příklady ničivých sopek a zemětřesení, vysvětlí pojmy epicentrum,	Stavba Země Stavba zemského tělesa Zemská kůra Vznik nerostů Nerosty a jejich vlastnosti Horniny Vnitřní geologické děje, vznik vyvřelin Vnější geologické děje, vznik usazenin Přeměněné horniny Horninový cyklus Geologická mapa ČR Vznik a vývoj litosféry Pohyb kontinentů Sopky a zemětřesení	 Pom: modely krystalů a krystalových mřížek, vzorky nerostů a hornin, atlasy a klíče, mikroskop MPV: M - souměrnost F,CH - stavba látek , paliva CH – krystalizace, soli, sulfidy Zpracování ropy a uhlí Z6 – krajinná sféra PT1:Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Kooperace a kompetice Lab: Krystalizace nerostů Vlastnosti nerostů Určování hornin Pom: video, internet, mapa světa,

seismograf a vrásnění Uvede příklady působení vody, větru a ledovce na přetváření zemského povrchu Charakterizuje protichůdnost vnitřních a vnějších geologických dějů	Činnost vody, větru a ledu	geologická mapa, modely zemských ker MPV: Z6 Návštěva mineralogické burzy
	Podmínky života	
Žák: Vysvětlí význam vody pro život Popíše rozložení vody na Zemi a koloběh vody v přírodě Uvede zdroje pitné vody a příklady propustných a nepropustných hornin Chápe význam pitné vody pro zdraví a uvede hlavní zdroje znečištění Uvede chemické složení vzduchu a význam jeho složek pro život Objasní vliv organismů na složení současné atmosféry Vyloží vliv spalování fosilních paliv na skleníkový jev Objasní vznik inverze a vliv smogu a kyselých dešťů na organismy Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi Vysvětlí vznik půdy a uvede faktory ovlivňující její vlastnosti Objasní vznik humusu a uvede, které organismy se na tom podílejí Rozlišuje půdní typy a půdní druhy, uvede příklady Vysvětlí pojem eroze, co ji urychluje a co erozi naopak brání Vnímá propojenost všech podmínek života Objasní význam vody a teploty prostředí pro život, ochranu a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka Objasní příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodních světových katastrof, nejčastějších mimořádných přírodních událostí v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochranu před nimi	Hydrosféra Atmosféra Pedosféra	Pom: Encyklopedie, internet, nástěnné obrazy, vzorky půd MPV: CH8 – voda, vzduch PČ – půda Z – krajinná sféra PT5: Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda
	Vývoj Země, života a člověka	
Žák:		

Vysvětlí pojmy zkameněliny a paleontologie Zamýšlí se nad vědeckými názory na vznik života chemickým vývojem Charakterizuje jednotlivé geologické éry co do vnějších podmínek a vývoje jednotlivých skupin organismů (od jednodušších ke složitějším) Vnímá časová měřítka vývoje přírody v porovnání s vývojem člověka Objasní vznik fosilních paliv a jejich neobnovitelnost Charakterizuje biologický a společenský vývoj člověka Vysvětlí v hrubých rysech podstatu vědeckého názoru na vznik člověka Chápe jednotný původ a rovnocennost všech lidských ras charakterizuje hlavní předchůdce člověka Jmenuje CH. Darwina jako autora vývojové teorie Objasní pojmy evoluce a přírodní výběr, rozliší umělý a pohlavní výběr, uvede příklady Uvědomuje se souvislost mezi dědičností, proměnlivostí, přizpůsobivostí k měnícím se podmínkám Na příkladech vysvětlí různé doklady vývojové teorie Uvede příklady šlechtění různých odrůd rostlin a plemen živočichů	Zkameněliny Teorie vzniku života Prahory a starohory Prvohory Druhohory Třetihory Čtvrtohory vznik a původ člověka předchůdci dnešního člověka Vývojová teorie Doklady vývojové teorie	Pom: Modely zkamenělin, zkameněliny, video, ilustrace Z. Buriana, výstavka zkamenělin z okolí Lomnice, internet MPV: D6 – pravěk, počátky lidské společnosti Vycházka a sběr zkamenělin Lab: Určování zkamenělin PT4 Etnický původ PT6 Práce v týmu Exkurze do Anthroposu Projekt: Naši předkové (VV,Inf)
	Základ života	
Žák: Vnímá buňku jako základní stavební a funkční jednotku života Popíše a rozliší buňku rostlinnou a živočišnou Objasní vztah mezi fotosyntézou a buněčným dýcháním Uvede rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním Jmenuje J.G.Mendela jako zakladatele genetiky Objasní pojmy vloha (gen) a alela, genotyp a fenotyp, chromozomy , DNA a mutace Podle schémat vyjádří 1. a 2. Mendlův zákon Uvede příklady vlivů a látek vyvolávající mutace a objasní jejich nebezpečnost, vysvětlí význam genového inženýrství	Buněčná stavba organismů Dědičnost, J.G.Mendel a jeho význam, základy genetiky	Pom: trvalé preparáty tkání a pletiv,
	Rozmanitost organismů	
Žák: Zdůvodní význam rozmanitosti přírody a nutnost její ochrany Objasní pojmy druh, populace, společenstvo, ekosystém a biosféra Na příkladech vysvětlí vzájemnou závislost organismů a důsledky porušení přírodní rovnováhy Seznámí se s principy trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti Objasní celkový oběh látek v biosféře a jeho závislost na slunci Uvede příklady druhové a ekosystémové rozmanitosti v naší přírodě Vysvětlí význam a způsoby ochrany přírody u nás, jmenuje naše národní	Základní ekologické pojmy Organismy a prostředí, ekosystémy Trvale udržitelný rozvoj Rozmanitost naší přírody a její ochrana	Pom: DVD Natura 2000 MPV: Z9 - ČR CH9 – Sacharidy, fotosyn. PT5: Lidské aktivity a problémy ŽP – udržitelný rozvoj, ochrana přírody

parky a chráněná území v okolí		

Seznam použitých zkratek:

Pom: pomůcky
MPV: mezipředmětové vztahy
Lab: laboratorní práce
PT: průřezová témata

VO – výchova k občanství
PČ – pěstitelské práce, chovatelství
CH, F, Z – chemie, fyzika, zeměpis
PřZV: přírodopis a zdravotní výchova
D, Inf – dějepis, informatika

5.6.3 Vzdělávací obor: Chemie

5.6.3.1 Vzdělávací předmět: Chemie

Obsahové vymezení
Předmět chemie dává základy pochopení následujících skutečností:

- jsme součástí světa látek a jejich změn
- chemické výrobky nás provázejí každým dnem
- chemické procesy významně ovlivňují životní prostředí
- jsou objevovány nové látky a materiály
- chemie jako přírodní věda pomáhá poznat naše okolí a děje, které v něm probíhají

Chemie na naší škole:

- učí pozorovat a zkoumat různé vlastnosti látek
- seznamuje s nebezpečnými látkami, jejich označováním a bezpečným zacházením
- učí porozumět základům chemického jazyka (chemické značky, vzorce, rovnice)
- seznamuje s nejdůležitějšími chemickými prvky a sloučeninami a jejich použitím
- učí dovednosti pracovat bezpečně s chemickým sklem, nádobím a dalšími pomůckami a provádět jednoduché pokusy
- vede žáky k poznání, co škodí životnímu prostředí a jak mohou pomoci ochraně životního prostředí

Časové vymezení
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění
Výuka chemie probíhá v odborné učebně chemie, odborné učebně informatiky a v laboratoři

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- učíme vyhledávat a třídit informace, dále je pak efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
- učíme žáky pracovat s chemickým jazykem (znaky, symboly, značky, vzorce, ...)

- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, které kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k nacházení řešení chemických problémů, k dovednosti hledání variant řešení
- používáme osvojené postupy na řešení podobných nebo nových situací
- učíme pracovat s chybou

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme žáky pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich pochopení
- učíme je využívat různé tabulky, schémata, encyklopedie, internet
- učíme žáky vyslovovat v diskusích své názory, vhodně reagovat na názory druhých

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- podílíme se společně na tvorbě pravidel práce v týmu
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektu a udržování kvalitního životního prostředí
- vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme j e k provádění jednoduchých pokusů, k dovednosti rozplánování celé laboratorní práce
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

formy práce	**metody práce**
• ve třídě v lavicích	řízený rozhovor, výklad, diskuse, samostatná práce
• v odborné pracovně, v laboratoři	demonstrační ukázka, pozorování, pokus, laboratorní práce
• v odborné pracovně ve skupinách	využití obrazů, vzorků chemických látek, transparentních folií a videotechniky
• v terénu – exkurze	projekty, referáty

práce s odbornou literaturou, práce s internetem
práce na počítači

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- ústní zkoušení u tabule
- samostatná práce v pracovních sešitech
- delší písemné tématicky zaměřené práce
- ústní nebo písemné zkoušení vzorců, rovnic, výpočtů, testy
- laboratorní práce
- projekty, referáty
- hodnocení práce v hodině a aktivity
- účast v soutěžích a olympiádách
- ročníkové práce – 9. ročník

8.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák: • Orientuje se v učebnici a v chemické laboratoři • Určí společné a rozdílné vlastnosti látek • Uvede příklady chemických dějů a chemických látek • Na příkladech vysvětlí význam chemie v životě • Pracuje bezpečně s vybranými látkami, zhodnotí nebezpečnost chemických látek podle označení • Ovládá pravidla bezpečného chování v chemii • Objasní, jak se má zachovat v případě úniku nebezpečných látek a při poleptání žíravinou	**Úvod do předmětu, chemické látky** • Chemie jako věda • Látky a tělesa, vlastnosti látek, chem. pokus • Význam chemie • Řád učebny chemie a pravidla nakládání s nebezpečnými látkami • Mimořádné události	**Pom:** vzorky látek a těles, kahan, chemické nádobí, literatura, internet, obrázky **MPV: F6** – Látky a tělesa **Př** – laboratorní práce **PT 1**: Rozvoj schopnosti poznávání, **PT 5:** Lid. aktivity a problémy ŽP

• Rozlišuje směsi a chemické látky, uvede příklady • Rozlišuje směsi stejnorodé a různorodé, uvede příklady • Vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek), připraví roztok • Vysvětlí, které faktory ovlivňují rozpouštění • Uvede příklady metod oddělování složek ze směsí • Prakticky zvládne oddělit složky jednoduché směsi • Charakterizuje vodu jako chem. látku, rozlišuje různé druhy vody a jeji použití • Popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách, vysvětlí samočišt vody • Jmenuje hlavní složky vzduchu a jejich význam • Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu a jejich důsledky, navrh opatření na snížení dalšího znečišťování • Chápe význam vody a vzduchu pro život • Objasní význam kyslíku pro hoření, uvede příklady hořlavin a rozliš jejich třídy • Aplikuje znalosti o principech hašení na modelové situace s praxe	**Směsi** • Rozdělení směsí • Roztoky, jejich vlastnosti a složení • Hmotnostní zlomek, výpočty • Metody oddělování složek ze směsí • Voda, její vlastnosti, význam, druhy a zdroje znečištění • Vzduch, jeho složení, význam, zdroje znečištění • Kyslík a jeho vlastnosti, hoření, hořlaviny, hašení, hasící přístroje	**Pom:**,video, internet **MPV: F -** Vlastnosti tekutin **M** - Procenta **Př6 -** Voda a její okolí **Z6** - Atmosféra **PT 5:** Zákl. podmínky života – voda, vodní zdroje, ovzduší **PT 1:** Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita **PT6:** Práce v týmu **Lab:** Filtrace Destilace **Projekt:** Spotřeba vody u nás doma (CH, SaP)
• Správně používá pojmy atom, iont a molekula • Zjednodušeně popíše stavbu atomu a elektronového obalu, vysvětlí pojem protonové číslo • Rozlišuje chemické prvky a chem, sloučeniny, uvede příklady • Ovládá názvy a značky vybraných prvků • Uvede periodický zákon a jeho objevitele, orientuje se periodické soustavě prvků • U vybraných kovů a nekovů uvede jejich vlastnosti a význam • Objasní podstatu chemické vazby • Napíše vzorce nebo pojmenuje jednoduché sloučeniny	**Částicové složení látek** • Atom a jeho stavba, protonové číslo, struktura elektronového obalu • Chemické prvky, jejich názvy a značky, vlastnosti a užití vybraných prvků • Periodický zákon a periodická soustava prvků • Molekuly a sloučeniny, vznik chemické vazby • Názvosloví dvouprvkových sloučenin	**Pom:** modely atomů a molekul, PSP vzorky kovů a nekovů internet – ref. **MPV: F6 –** Částicová stavba látek **PT 1:** Rozvoj schopnosti poznáváni Kreativita **Lab :** Práce se stavebnicemi molekulových modelů
• Uvede příklady prakticky významných chemických reakcí, rozpozná rozklad a slučování • Uvede zákon zachování hmotnosti při chemických reakcích a aplikuje ho při vyrovnávání chem rovnic • Rozliší výchozí látky a produkty, zapíše a přečte vybrané chemické rovnice • Jmenuje faktory ovlivňující rychlost chem, reakcí • Uvede příklady exo a endotermických reakcí	**Chemické reakce** • Chemické reakce a jejich zápis rovnicemi, typy chem. reakcí • Zákon zachování hmotnosti a jeho objevitelé • Faktory ovlivňující rychlost chem, reakcí • Teplo a chem. reakce	**Pom:** žákovská lab. souprava, video internet – ref. **MPV: M** – přímá a nepřímá úměra jednoduché lomené výrazy **PT 1:** Rozvoj schopnosti poznáváni

• Definuje 1 mol, počítá molární hmotnost látek • Počítá hmotnost reaktantů nebo produktů z jednoduché chemické rovnice	• Látkové množství a molární hmotnost • Výpočty z chemických rovnic	
• Rozlišuje různé skupiny sloučenin • Porovná vlastnosti a použití vybraných oxidů, halogenidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí	**Anorganické sloučeniny** • Oxidy a halogenidy, významní zástupci, jejich vlastnosti a význam	**Pom:** žákovská lab. souprava, indikátory, ukázky působení silných kyselin a hydroxidů **MPV: PřZV** – PP při poleptání **PT5:** Zákl. podm. života - ovzduší

9.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák: • Porovná vlastnosti a použití vybraných hydroxidů a kyselin a posoudí jejich vliv na životní prostředí • Vysvětlí vznik smogu a kyselých dešťů, jejich vliv na prostředí a opatření k předcházení jejich vzniku • Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku indikátorovým papírkem • Rozlišuje nebezpečné žíraviny, dodržuje pravidla bezpečnosti a ví, jak poskytnout PP při poleptání nebo požití • Objasní neutralizaci, zapíše chem, rovnicí a uvede její praktické využití • Vyloží obecné vlastnosti solí a jejich vztah ke kyselinám, zapíše rovnicí vznik jednoduché soli • Porovná vlastnosti vybraných solí a zhodnotí jejich praktický význam • Tvoří vzorce solí bezkyslíkatých kyselin a vzorce síranů a dusičnanů	**Soli** • Kyseliny a hydroxidy, jejich názvosloví, významní zástupci, jejich vlastnosti a použití • Kyselost a zásaditost vodných roztoků, stupnice pH • Neutralizace • Vlastnosti a vznik solí • Významné soli a jejich užití • Názvosloví solí kyslíkatých kyselin	**Pom:** žákovská lab. souprava **MPVz: Př9** – Nerosty **MPV: PřZV** – PP při poleptání **Lab:** Určování pH **Lab:** Neutralizace
• Rozpozná redoxní reakci, určí oxidační čísla, co se redukovalo a oxidovalo • Z řady napětí usuzuje na průběh chem. reakcí • Uvede příklady využití redoxních reakcí v praxi • Vysvětlí princip výroby železa, jmenuje suroviny pro jeho výrobu, jejich zdroje a dopady těžby surovin a výroby na ŽP a zdraví lidí • Vysvětlí podstatu elektrolýzy a princip galvanického článku, uvědomuje si jejich vztah • Uvede příklady využití elektrolýzy a galvanických článků v praxi • Uvědomuje si nutnost sběru odpadů a využití druhotných surovin z hlediska trvale využitelného rozvoje	**Redoxní reakce** • Oxidace a redukce • Řada napětí kovů • Užití redoxních reakcí - výroba železa - elektrolýza, výroba hliníku - galvanické články • Koroze	**Pom:** video **MPV: Př9 –** nerosty a horniny **F9** – zdroje napětí PT1: Rozvoj schopnosti poznávání Kooperace **PT5:** Lid. aktivity a problémy ŽP-druhotné suroviny

• Rozliší jednoduché uhlovodíky podle řetězce a typu vazeb • Uvede významné zástupce, jejich zdroje , vlastnosti a užití • Zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie • Uvede příklady produktů zpracování ropy • Zhodnotí dopady těžby a zpracování ropy a uhlí a rostoucí automobilismu na životní prostředí • Vysvětlí pojmy derivát a charakteristická skupina • Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje , vlastnosti použití • Zhodnotí vliv těchto látek na zdraví a ŽP • Rozlišuje přírodní látky podle jejich významu v organismu a uvede jejich příklady • Porovná vlastnosti, význam a zdroje sacharidů, tuků a bílkovin • Zhodnotí význam fotosyntézy, uvede její reaktanty a produkty, podmínky jejího průběhu a zapíše její rovnici • Chápe vztah mezi fotosyntézou a dýcháním • Vysvětlí funkci enzymů a nukleových kyselin v organismu	**Organické sloučeniny** Uhlovodíky • Uhlovodíky, jejich stavba, rozdělení, vlastnosti • Princip tvorby vzorců • Významní zástupci jednotlivých skupin uhlovodíků • Zdroje uhlovodíků a jejich zpracování • Paliva Deriváty uhlovodíků • Rozdělení derivátů, jejich vlastnosti, význam a užití • Významní zástupci halogenderivátů, alkoholů a karboxylových kyselin Přírodní látky • Rozdělení přírodních látek, jejich zdroje, vlastnosti a funkce v organismu	**Pom:** stavebnice molekulových modelů, video **MPVz: Př9** – organogen. usazeniny **Př8** – složení potravy dědičnost **PT 5:** Zákl. podm. života Lidské aktivity a problémy ŽP **PT6:** Práce v týmu **Lab:** Uhlovodíky – práce se stavebnicí mol. modelů **Lab:** Deriváty uhlovodíků – práce se stavebnicí **Lab:** Vlastnosti bílkovin
• Zhodnotí uplatnění chemie v různých oblastech hospodářství • Jmenuje nejvýznamnější střediska chem. průmyslu v ČR • Orientuje se v přípravě a v praktickém užití různých skupin chem. látek a v jejich vlivech na ŽP a zdraví člověka • Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje • Vysvětlí pojmy plasty, umělá vlákna, pesticidy, detergenty a léčiva, uvede jejich použití a případné negativní dopady na ŽP a zdraví • Na příkladu drog a bojových látek vysvětlí možné zneužití poznatků chemie	**Chemie a společnost** • Chemizace a chemický průmysl v ČR • Plasty a umělá vlákna, jejich vlastnosti užití , likvidace a recyklace • Pesticidy, průmyslová hnojiva, detergenty, léčiva • Drogy • Otravné látky • Chemizace a ŽP	**Pom:** internet, video . **MPVz: Př7** – Pole, sady zahrady **PT 5:** Vztah člověka k prostředí – principy udržitelnosti rozvoje Lid. aktivity a problémy ŽP – odpady a hospodaření s odpady, druhotné suroviny

Seznam použitých zkratek:

Pom: pomůcky
MPV: mezipředmětové vztahy
PT: průřezová témata
Lab: laboratorní práce

VO – výchova k občanství
PřZV: přírodopis a zdravotní výchova
PČ – pěstitelské práce
CH, F, Z – chemie, fyzika, zeměpis
D, Inf – dějepis, informatika

5.6.4 Vzdělávací obor: Fyzika

5.6.4.1 Vzdělávací předmět: Fyzika

Obsahové vymezení

Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Ústředním pojetím je pochopení platnosti zákona zachování energie na úrovni buňky, orgánu, organismu, společenstva, jedinců, vesnice, města, státu, kontinentu, Země i vesmíru. Značný důraz je kladen na téma ochrana zdraví.

Fyzika na naší škole:

- umožňuje chápat fyzikální děje a zákony světa, které musíme ve vlastním životě respektovat
- nabízí poznání, které umožňuje vytvářet umělý svět člověka a svět jako celek umožňuje lidstvo přetvářet k obrazu svému
- učí řešit některé zásadní problémy budoucnosti lidstva, jako např. pokrytí energetické spotřeby lidstva trvale nebo aspoň dlouhodobě udržitelnými způsoby
- širokou populaci vést prostřednictvím rekvizit každodenního života k pochopení přírodních zákonů a k jejich následnému respektování a aktivnímu využívání
- způsobilým žákům umožnit nastoupení cesty vedoucí k vlastnímu aktivnímu přínosu v oblasti aplikované či teoretické fyziky
- vede prostřednictvím fyzikálního jazyka k porozumění přírodním dějům a principiálnímu pochopení funkce společensky významných technických zařízení
- využívá kromě tradičních forem výuky (výkladu, demonstračních či žákovských pokusů) rovněž výpočetní a informační technologie, audiovizuální techniku, hvězdárnu, muzeum, specializované exkurze
- populárně naučné pořady považujeme za přijatelnou formu budoucího celoživotního vzdělávání žáků, proto práci s nimi funkčně zařazujeme do výuky
- žáci mají právo získávat nové zkušenosti a ověřovat fyzikální poznatky prostřednictvím jednoduchých bezpečných pokusů s běžnými rekvizitami každodenního života

Časové vymezení

6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění

Výuka fyziky bude probíhat v odborné učebně fyziky, odborné učebně informatiky, výuka v přírodě, ve specializovaných zařízeních (muzeum, hvězdárna, knihovna, ...). Důležitou součástí výuky jsou laboratorní práce a krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení, ke kritickému posuzování dané problematiky a vyvozených závěrů použít v praxi
- připravujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti
- učíme měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- ověřujeme či potvrzujeme vyslovení hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí
- vedeme k samostatnému vyhledávání v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- učíme poznávat souvislosti fyz. zkoumání s ostatními, v prvé řadě přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- nastolujeme modelové problémy opírající se o dřívější žákovské zkušenosti
- vedeme k rozpoznávání problémů v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků
- vedeme je k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
- posuzujeme řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivity a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- korigujeme chybná řešení problému
- používáme osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu
- dbáme na používání odborné terminologie
- vedeme je k výstižnému a jednoznačnému vyjadřování při popisu, interpretaci a hodnocení pozorovaných jevů a při formulaci závěrů
- učíme je pracovat s různě náročnými odbornými texty a vedeme je k jejich rozklíčování
- učíme je využívat různé informační zdroje – tabulky, encyklopedie, internet
- učíme vyslovovat v diskuzích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- učíme je vyjádřit či formulovat problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání

Kompetence sociální a personální

- připravujeme modelové situace práce jednotlivce a skupiny při řešení problémů a učíme je chápat efektivnost týmové práce
- vedeme žáky k vysvětlování a obhajování výsledků své práce před kolektivem
- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence občanské

- vytváříme sociálně bezpečné prostředí a podmínky pro zažití úspěchu při práci
- vytváříme heterogenní skupiny s cílem vytvořit podmínky pro spolupráci
- vytváříme podmínky pro vzájemné poskytování pomoci ve skupině
- vedeme je k respektu udržování kvalitního životního prostředí
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se žáci podíleli na řešení společného úkolu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- vedeme žáky k využívání získaných kompetencí v rozhodování se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme aktivity typu samostatných či skupinových projektů
- vedeme žáky k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a reflexi své vlastní činnosti
- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky budeme provádět experimenty
- organizujeme laboratorní práce

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemné ověření – test, prověrka
- praktické výstupy

metody a formy práce

- výuka v lavicích ve třídě
- výklad, diskuse
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- audiovizuální technika (videopořady, výukové počítačové programy)
- domácí úkoly
- demonstrační řešení úloh na tabuli
- laboratorní práce
- individuální řešení fyzikálních úloh
- řešení problémových úloh, samostatná práce žáků
- pokus
- projekt

6. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Látka a těleso	
Žák: • na konkrétních příkladech rozlišuje pojem látka a těleso • rozděluje látky a tělesa podle skupenství na pevné, kapalné a plynné • definuje pojem síla jako velikost vzájemného působení těles • uvede konkrétní případy vzájemného působení mezi tělesy a to i na dálku prostřednictvím sil. pole • popíše model atomu a rozlišuje rozdíl mezi atomem a molekulou • uvede konkrétní příklady jevů, které dokazují složení látek z částic a jejich neustálý neuspořádaný pohyb • na konkrétních příkladech uvede některé mech.vlastnosti pev., kap. a plyn. látek, jejich stavbu a jejich souvislost s uspořádáním a silovým působením mezi částicemi • rozlišuje rozdíl mezi protonem, elektronem a neutronem a uvádí druhy el.náboje • uvede způsoby elektrování těles a popíše a z praxe uvede příklady chování takových těles • popíše, jak dvě nabité částice či zelektrovaná tělesa budou na sebe vzájemně působit el.silou. • uvede příklady těles a látek, které mají mag.vlastnosti • uvede druhy mag. pólů u magnetu a jejich vzájemné působení • charakterizuje mag. pole země a jeho využití	• látka a těleso • síla, vzájemné působení těles • gravitační pole • částicové složení látek – pojem atom (jádro, obal, elektron, proton, neutron) a molekula • Brownův pohyb, difúze • mechanické vlastnosti látek a těles • elektrické vlastnosti látek a těles (ionty, elektrování těles) • elektrické pole • magnetické vlastnosti látek na těles (magnety přírodní a umělé, feromagnetické látky) • magnetické pole	**Průřezová témata:** • mediální výchova – vyhledávání materiálů a novinek z médií, jejich ověřování a zpracovávání • osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice při řešení a zpracovávání lab. úloh či projektů **Mezipředmětové vztahy:** • chemie – atomární struktura látek • matematika – převody jednotek • zeměpis – magnetické pole Země, orientace podle buzoly, gravitační působení Měsíce a Slunce • dějepis – historické osobnosti fyziky
	Měření fyzikálních veličin	
Žák: • používá značky základních fyzikálních veličin a jejich jednotek • měří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • určí aritmetický průměr z naměřených hodnot a odchylku měření • převádí jednotky fyzikálních veličin • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a	• pojem fyzikální veličina – měřitelná vlastnost látek, těles a fyz. dějů • značky základních veličin a jejich hlavních jednotek • veličina délka, délková měřidla, měření délky • veličina objem, měřidla pro měření objemu, měření objemu kapalného i pevného tělesa • veličina hmotnost, měřidla pro měření hmotnosti, měření hmotnosti pevného i kapalného tělesa • veličina teplota, změna objemu a délky těles	

objemem při řešení praktických problémů	při změně teploty, teploměry, teplotní stupnice, měření teploty těles • veličina čas, měření času • veličina hustota, zjišťování hustoty pomocí objemu a hmotnost, vyhledávání hustoty v tabulkách, měření hustoty hustoměrem	

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Pohyb těles a síla	
Žák: • uvede konkrétní příklady, kdy je těleso v klidu a v pohybu vzhledem k jiným tělesům • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jiným tělesům • užívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, drahou a časem u rovnoměrného pohybu těles • kvantitativně zjistí dráhu rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlost pohybu nerovnoměrného • vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu a odečte z něho hodnoty dráhy, rychlosti nebo času • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso a jejich účinky • určí velikost, směr a působiště působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • znázorní gravitační sílu a určí její působiště – těžiště tělesa a tíhu tělesa • používá vztah mezi grav. silou a hmotností tělesa při řešení problémů a úloh • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé nenulové nebo nulové výsledné síly v jednoduchých situacích • na konkrétním příkladu odvodí závislost třecí síla na tíze tělesa a drsnosti styčných ploch a uvede příklady, jak snížit tření • využívá vztah pro moment síly a aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů • využívá vztahu mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí, k řešení problémů a úloh	• pohyb těles, trajektorie, pohyb přímočarý a křivočarý • dráha, rychlost, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, průměrná rychlost • síla – velikost vzájemného působení mezi tělesy • znázornění a měření síly • skládání sil, výslednice sil • gravitační síla, tíha tělesa • posuvné účinky síly - Newtonovy pohybové zákony • tření, třecí síla • otáčivé účinky síly – moment síly • rovnováha na páce a pevné kladce • deformační účinky síly - tlak	**Průřezová témata:** • osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice při řešení a zpracování lab. úloh **Mezipředmětové vztahy** • dějepis – historické osobnosti fyziky • přírodopis – biomechanika lidského těla
	Mechanické vlastnosti tekutin	
• uvědomuje si souvislost mezi hydrostatickou tlakovou silou a tíhou kapaliny, působící na určitou plochu • uvědomuje si souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • objasní podstatu Pascalova zákona a používá ho při řešení	• hydrostatická tlaková síla • hydrostatický tlak • Pascalův zákon • Archimédův zákon – vztlaková síla • atmosférický tlak	

problémů a úloh souvisejících s hydraulickými zařízeními • objasní podstatu Archimédova zákona a předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné kapalině, zda se bude potápět, vznášet nebo plovat • charakterizuje atmosférický tlak jako tlak v atmosféře vyvolaný gravitační silou a související s některými procesy v atmosféře • seznámí se s principy měření atmosférického tlaku např.pomocí Torricelliho pokusu • určí na konkrétních příkladech a ze znalosti tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak	• tlak plynu v uzavřené nádobě – podtlak, přetlak	

8 ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Světelné děje	
Žák: • charakterizuje zdroje světla a optická prostředí a rozděluje je do kategorií • načrtne rovnoběžný a rozbíhavý svazek světla • uvede velikost rychlosti světla a její závislost na optickém prostředí • objasní vznik stínu a polostínu a jejich vliv na částečné a úplné zatmění Slunce a Měsíce • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh se zobrazením rovinným a kulovým zrcadlem • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami a při zobrazování spojkou a rozptylkou • objasní rozklad bílého světla na jednotlivé spektrální barvy • objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou a korekce vad oka pomocí čoček brýlí • seznámí se s využitím a principem zobrazení předmětů pomocí dalekohledu, mikroskopu a fotoaparátu • seznámí se s jednotlivými fázemi Měsíce a určí, kdy Měsíc dorůstá a kdy couvá	**1. úroveň** • zdroje světla • rychlost světla – šíření světla v různých optických prostředích • stín – zatmění Slunce a Měsíce • odraz světla – zobrazení zrcadlem • lom světla – zobrazení čočkou • rozklad světla **2. úroveň** • měsíční fáze • využití čoček (oko, vady oka, brýle) • lupa, dalekohled, mikroskop a fotoaparát	**Průřezová témata:** • osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice při řešení a zpracování lab .úloh • environmentální výchova – základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí **Mezipředmětové vztahy:** • matematika – vyjádření neznámé ze vzorce • přírodopis – oko, vady oka a jejich odstranění, mikroskop, voda a okolí, krevní oběh, tlak krve • chemie – zákon zachování energie
	Energie	
• určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie, zejména polohové a pohybové, a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • uvědomuje si souvislost vnitřní energie tělesa s teplotou tělesa a její změnu s tepelnou výměnou a s konáním práce • definuje teplo jako změnu vnitřní energie a jeho souvislost se změnou teploty tělesa, s hmotností tělesa a s měrnou tep.kapacitou	**1. úroveň** • práce, výkon • energie – polohová, pohybová • vnitřní energie, teplo, tepelná výměna • přeměny skupenství látek • tání a tuhnutí • vypařování, kapalnění a var • sublimace a desublimace	

• určí kvantitativně teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně bez i při změně skupenství látek • uvede základní skupenské přeměny látek, faktory, které je ovlivňují a charakterizuje souvislost těchto přeměn se změnami částicové struktury látek • charakterizuje skupenské teplo tání a užívá těchto poznatků při řešení konkrétních úloh • uvede hlavní faktory, na nichž závisí teplota varu kapalin	**2. úroveň** • příkon, účinnost • kalorimetrická rovnice • spalovací motory	

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Elektromagnetické děje **Elektrostatika**	
Žák: • detekuje elektrický náboj a ověří existenci elektrického pole pomocí elektroskopu • vysvětlí silové působení elektricky nabitého tělesa na těleso s elektrickým nábojem na dálku • rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • změří elektrický proud a napětí • objasní podstatu vedení elektrického proudu v polovodičích, kovech, kapalinách a plynech a jeho využití v praxi • zapojí správně polovodičovou diodu • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • u konkrétních příkladů určí kvantitativně výsledný elektrický odpor • stanoví, které spotřebiče v domácnosti mají největší odběr elektrické energie a navrhne způsob jejího šetření	• elektrický náboj • elektrická síla, elektrické pole • elektrování, elektrostatická indukce • vodič a izolant v elektrickém poli • elektrický proud a jeho měření • elektrické napětí a jeho měření • vedení elektrického proudu v kovech • vedení elektrického proudu v polovodičích, polovodičové součástky • vedení elektrického proudu v kapalinách • vedení elektrického proudu v plynech • Ohmův zákon, elektrický odpor • elektrická energie a výkon • tepelné účinky elektrického proudu • příkon a účinnost el.spotřebičů	**Průřezová témata:** • osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice při řešení a zpracování lab. úloh • environmentální výchova – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života • mediální výchova – kritické vnímání mediálních sdělení **Mezipředmětové vztahy:** • chemie – chemická vazba, redoxní reakce, jaderná energie a záření • přírodopis – nervová soustava (ucho) • zeměpis – vesmír • dějepis – vývoj a použití jaderných zbraní • hudební výchova – princip hudebních nástrojů
	Zvukové děje	
• rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku • kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • objasní pozitivní i negativní aspekty nuceného chvění v praxi • uvede příklady jevů souvisejících s odrazem zvuku a jeho vliv na kvalitu zvukového vjemu • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• zvuk, jeho vznik a zdroje • šíření zvuku v různých prostředích, rychlost zvuku • tón, výška tónu • rezonance • odraz zvuku, ozvěna • pohlcování zvuku • ultrazvuk • ochrana před hlukem	
	Elektromagnetické děje **Elektromagnetismus**	
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem • využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného proudu a napětí v ní	• elektromagnet • otáčivý účinek magnetického pole na cívku s proudem • stejnosměrný elektromotor	

• uvede některé praktické příklady konkrétního využití elektromagnetů • rozliší rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem, včetně jejich účinků na lidský organizmus • vysvětlí způsob výroby a rozvod elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí	• elektromagnetická indukce • vznik střídavého proudu, generátory • časový průběh střídavého proudu, frekvence a efektivní hodnota střídavého proudu • transformátor • výroba a přenos elektrické energie • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	
	Jaderná fyzika	
• popíše základní děje v jádru atomu • charakterizuje jaderné záření a způsoby ochrany před ním • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• děje v jádru atomu • α, β, γ záření • radioaktivita, radionuklidy, poločas rozpadu • řetězová reakce • jaderná energie • jaderný reaktor, jaderná elektrárna • jaderná syntéza • ochrana lidí před radioaktivním zářením	
	Vesmír	
• objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	• sluneční soustava • hvězdy a jejich složení	

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Vzdělávací obor: Hudební výchova

5.7.1.1 Vzdělávací předmět: Hudební výchova

Obsahové vymezení

Předmět hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících jako povinný předmět. Hudba jako taková představuje jeden z prostředků komunikace, všechny hudební činnosti se v ní vzájemně propojují a rozvíjejí celkovou osobnost žáka.

Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého a mluvního projevu
instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a dalších různých podob hudby

Cílem hudební výchovy na naší škole je:

- probudit v dětech zájem o hudbu a o dění, které se hudby dotýká
- motivovat děti k tomu, aby se nestyděly za svůj byť nedokonalý zpěv a necitlivě nekritizovaly zpěv ostatních
- motivovat děti k tomu, aby rády zpívaly
- rozvíjet pohybové dovednosti žáků
- naučit žáky orientovat se v dějinách hudby
- naučit žáky orientovat se v oblasti soudobé hudby
- naučit žáky toleranci ke vkusu jiného člověka, učit umění argumentovat
- učinit z dětí pozorné a vnímavé diváky hudebních a divadelních produkcí

Žáci a vyučující mohou využívat audiovizuální techniku, různé hudební nástroje, sadu Orffových nástrojů, odbornou literaturu a jiné pomůcky. Talentovaní žáci mají možnost navštěvovat pěvecký sbor.

Časové vymezení

1. ročník 1 hodina
2. ročník 1 hodina
3. ročník 1 hodina
4. ročník 1 hodina

5. ročník 1 hodina
6. ročník 1 hodina
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v odborné učebně hudební výchovy, ve specializovaných zařízeních (divadlo, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků zájem o hudbu, podporujeme je ve vyhledávání informací o hudbě
- seznamujeme žáky s užívanými termíny, znaky, symboly
- propojujeme získané poznatky s poznatky různých vzdělávacích oblastí
- vytváříme komplexnější pohled na nejrůznější společenské a kulturní jevy
- učíme srovnávat, kriticky posuzovat vlastní výsledky
- ukazujeme cestu pro využití vlastních výsledků v budoucnosti
- učíme umění posoudit vlastní pokrok, úspěch, neúspěch
- vedeme k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
- rozvíjíme tvořivost žáků osvojováním různých hudebních technik
- zprostředkováváme pohled na umění jako na způsob poznávání světa

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni vytvořit si názor na to, co je vkusné, nevkusné, aby dokázali odlišit kýč od kvalitní hudby
- vedeme k vyhledávání vazeb mezi jednotlivými žánry na základě podobností a odlišností
- podporujeme využívání získaných vědomostí, dovedností a zkušeností
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k umění poslouchat a naslouchat, udržovat pozorné ticho, nezasahovat do projevu druhého
- vedeme žáky k tomu, aby přistupovali k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali reprodukovat vlastními slovy své pocity, učíme vhodným způsobem argumentovat a prezentovat jejich názory
- dbáme na pečlivou výslovnost při zpěvu
- rozvíjíme hlasovou kulturu, učíme práci s dechem

Kompetence sociální a personální

- učíme spolupracovat ve skupině
- vytváříme u žáka pozitivní představu o sobě samém – žák si je vědom vlastních předností a nedostatků
- podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- předkládáme dostatečné množství podnětů pro vytváření potřeby pohybovat se v oblasti umění
- poskytujeme prostor pro osobité hudební projevy žáků
- vedeme k vzájemnému naslouchání

Kompetence občanské

- učíme žáky kultuře projevu, neskákat druhým lidem do řeči, zdokonalujeme umění naslouchat
- budujeme v žácích pozitivní vztah k uměleckým dílům, k tradicím a kulturně historickému dědictví
- seznamujeme žáky s pojmem vlastenectví, vlast, učíme o významných osobnostech národa
- učíme respektovat kulturní hudební odlišnosti v rámci vlasti i celé Evropy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali zhodnotit kulturní akci, uměli si vybrat z nabídky kulturních akcí
- podporujeme individuální zájem žáků o kulturní dění

Kompetence pracovní

- osvojujeme hudební techniky a hru na nejrůznější hudební nástroje
- učíme využívat znalosti získané na základní škole pro svůj vlastní rozvoj
- osvojujeme manipulaci s různými typy hudebních nástrojů, šetrné zacházení s nimi

Formy práce:

práce v učebně hudební výchovy, ve třídě – v lavicích, na koberci, třídní besídky, veřejné vystupování na akcích pořádaných školou, soutěže

Metody práce:

frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, didaktické hry, dramatizace, poslech audio a video ukázek, práce s notovým záznamem, hra na hudební nástroje, projektové vyučování, prezentace výsledků činností, výchovné koncerty

Pomůcky:

tabule, magnetická tabule, nástěnky, učebnice, pracovní listy, notové sešity, zpěvníky, audio a video záznamy, audio a video technika, hudební nástroje, obrazový materiál, nástěnné obrazy

Evaluace:

- příprava na vyučování, plnění pracovních povinností

- vynakládané úsilí při získávání nových dovedností a znalostí
- chování a vlastní podílení se na tvůrčí práci
- osobní pokrok
- kontrolní testy úrovně znalostí hudební nauky

1. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Vokální činnosti	
Žák: • zpívá podle svých dispozic	• **Pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena**,** rozšiřování hlasového rozsahu • **Hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 • **Intonace, vokální improvizace** - hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď • **Grafický záznam hudby** - pojmy - notová osnova**,** houslový klíč**,** nota	**MPV –** ČJ, Prv, VV, PČ
	Instrumentální činnosti	
Žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• **Hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře • **Rytmizace, improvizace** - hudební hry – ozvěna**,** otázka a odpověď**,** hudební doprovod	**MPV** - ČJ
	Hudebně pohybové činnosti	
Žák: • pohybem vyjadřuje tempo • reaguje pohybem na znějící hudbu • reprodukuje jednoduché pohyby	• **Pohybový doprovod hudby** - dvoudobý, čtyřdobý takt • **Pohybové vyjádření hudby** - reakce na změny v hudbě**,** pohybová improvizace • **Orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či hrách	**PT1** - Psychohygiena **MPV –** VV, TV
	Poslechové činnosti	
Žák: • rozlišuje jednotlivé kvality tónů • rozpozná výrazné změny v proudu znějící hudby • rozpozná dané hudební styly a žánry	• **Kvality tónů** - délka, síla, výška • **Výrazové prostředky a prvky** - rytmus, pohyb melodie • **Styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka	**MPV –** ČJ, HV

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Vokální činnosti	
Žák: • zpívá podle svých dispozic ▪ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, říkadla	• **Pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv; hlasová hygiena**,** rozšiřování hlasového rozsahu • **Hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 **Dvojhlas a vícehlas** - kánon • **Intonace, vokální improvizace** - hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď; diatonický postup v durových tóninách (1. a 5. stupeň) • **Grafický záznam hudby** - pojmy - notová osnova**,** houslový klíč**,** nota čtvrťová, osminová a půlová, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie	**MPV** - ČJ
	Instrumentální činnosti	
Žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• **Hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře • **Rytmizace, improvizace** - hudební hry – ozvěna**,** otázka a odpověď**,** hudební doprovod	**MPV** - ČJ
	Hudebně pohybové činnosti	
Žák: • pohybem vyjadřuje tempo, metrum, • reaguje pohybem na znějící hudbu • reprodukuje jednoduché pohyby	• **Pohybový doprovod hudby** - dvoudobý, čtyřdobý takt • **Pohybové vyjádření hudby** - reakce na změny v hudbě**,** pohybová improvizace • **Orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či hrách	**PT1** - Psychohygiena **MPV** - VV
	Poslechové činnosti	
Žák: • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • rozpozná dané hudební styly a žánry	• **Kvality tónů** - délka, síla, výška • **Výrazové prostředky a prvky** - rytmus, melodie, pohyb melodie (stoupá, klesá) • **Styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka	**MPV –** ČJ,VV

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Vokální činnosti	
Žák: • zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ▪ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• **Pěvecký a mluvní projev -** pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv; hlasová hygiena**,** rozšiřování hlasového rozsahu • **Hudební rytmus -** realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4taktu • **Dvojhlas a vícehlas** - kánon • **Intonace, vokální improvizace -** hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď; diatonický postup v durových tóninách (1. a 5. stupeň) • **Grafický záznam hudby -** pojmy - notová osnova**,** houslový klíč**,** nota a pomlka čtvrťová, osminová a půlová, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie	**MPV -** ČJ
	Instrumentální činnosti	
Žák: • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• **Hra na hudební nástroje -** reprodukce motivů pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře • **Rytmizace,melodizace a stylizace, hudební improvizace –** tvorba předeher a doher, hudební hry – ozvěna**,** otázka a odpověď**,** hudební doprovod	**MPV -** ČJ
	Hudebně pohybové činnosti	
Žák: • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, metrum, dynamiku a směr melodie • reprodukuje jednoduché pohyby	• **Pohybový doprovod hudby -** dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem • **Pohybové vyjádření hudby -** reakce na změny v hudbě**,** pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • **Orientace v prostoru -** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či hrách	**PT1 -** Psychohygiena **MPV -** VV

Poslechové činnosti		
Žák: • rozlišuje jednotlivé kvality tónů • rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • rozpozná dané hudební styly a žánry • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• **Kvality tónů -** délka, síla, výška • **Výrazové prostředky a prvky -** rytmus, melodie, pohyb melodie (stoupá, klesá) • **Styly a žánry -** hudba taneční, pochodová, ukolébavka, menuet, píseň lidová a umělá • **Poslech** jednotlivých hudebních nástrojů, orchestr • **Interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je hudba a proč je taková)	**MPV –** ČJ,VV

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy
	Vokální činnosti	
Žák: • zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena**,** rozšiřování hlasového rozsahu • **Hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4taktu • **Dvojhlas a vícehlas –** prodleva, kánon, lidový dvojhlas • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3., a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně), hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď • **Grafický záznam hudby –** čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její produkce	
	Instrumentální činnosti	
Žák: • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popř. složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební nástroje • rozpozná hudební formy jednoduché písně či skladby • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje -** reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře Rozdělení hudebních nástrojů • **Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher a využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva, hudební hry – ozvěna**,** otázka a odpověď**,** jednodílná písňová forma (a-b) • **Grafický záznam melodie –** rytmické schéma jednoduché skladby, záznam melodie a její reprodukce	
Hudebně pohybové činnosti		

Žák: • dokáže taktovat ve dvoudobým, třídobým a čtyřdobým taktu • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků • na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• **Taktování, pohybový doprovod hudby -** dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, valčík • **Pohybové vyjádření hudby -** reakce na změny v hudbě**,** pohybová improvizace, pantomima, taneční kroky • **Orientace v prostoru -** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či hrách	**MPV** - TV
Poslechové činnosti		
Žák: • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • upozorní na tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny	• **Kvality tónů -** délka, síla, výška, barva • **Vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord • **Výrazové prostředky a prvky -** rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie, rytmické, harmonické a dynamické změny v hudebním proudu • **Hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj** Sbor – mužský, ženský, smíšený, dětský • **Styly a žánry -** hudba taneční, pochodová, ukolébavka • **Hudební formy –** malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace • **Interpretace hudby –** slovní vyjádření	**MPV** – ČJ – líčení zážitků **MPV** - Př **MPV** - Vl

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Vokální činnosti	
Žák: • zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena**,** rozšiřování hlasového rozsahu • **Hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4taktu, předtaktí • **Dvojhlas a vícehlas –** prodleva, kánon, lidový dvojhlas • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3., a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně), hudební hry – ozvěna, otázka a odpověď • **Grafický záznam hudby –** čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její produkce	
	Instrumentální činnosti	
• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popř. složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formy jednoduché písně či skladby • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře • **Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher a využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva, hudební hry – ozvěna**,** otázka a odpověď**,** jednodílná písňová forma (a-b) • **Grafický záznam melodie –** rytmické schéma jednoduché skladby, záznam melodie a její reprodukce	
	Hudebně pohybové činnosti	
• taktuje ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků • na základě individuálních schopností a dovedností vytváří	• **Taktování, pohybový doprovod hudby** - dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	**MPV** - TV

pohybové improvizace	• **Pohybové vyjádření hudby -** reakce na změny v hudbě**,** pohybová improvizace, pantomima, taneční kroky • **Orientace v prostoru -** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či hrách	
Poslechové činnosti		
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • upozorní na tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny	• **Kvality tónů -** délka, síla, výška, barva • **Vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord • **Výrazové prostředky a prvky -** rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie, rytmické, harmonické a dynamické změny v hudebním proudu • **Hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj** symfonický orchestr, dirigent, sbormistr • **Styly a žánry -** hudba taneční, pochodová, ukolébavka lidová hudba, lidová kapela, lidový tanec chrámová hudba, varhany jazz, jazzový orchestr, swing, rock and roll • **Hudební formy –** malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace • **Interpretace hudby –** slovní vyjádření	**MPV** – ČJ – líčení zážitků **MPV** - ČS

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Vokální činnosti	
Žák: • Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev –** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **Hudební rytmus -** odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti –** reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie pomocí notového (grafického) záznamu • **Reflexe vokálního projevu –** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních	Osvojení alespoň 10 písní za rok. Lidový dvojhlas. MPV – ČJ– ústní lidová slovesnost Noty až po šestnáctinové, partitura
	Instrumentální činnosti	
Žák: • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, • vytváří a volí jednoduché doprovody • provádí jednoduché hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje –** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, keyboardů, nástrojová improvizace • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje –** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální • **Záznam hudby –** noty, notační programy • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	Ukázky prvních nástrojů vyrobených lidmi.
	Hudebně pohybové činnosti	

Žák: • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• **pohybový doprovod znějící hudby –** taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla –** pantomima, improvizace • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby –**tempové, dynamické harmonické, rytmicko-metrické • **Orientace v prostoru –** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	**MPV** - TV Dějepis - Pravěk Lidové tance
Poslechové činnosti		
Žák: • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti a dalšími skladbami • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby –** postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **Hudební dílo a její autor –** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • **Hudební styly a žánry –** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • **Interpretace znějící hudby –** slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vyjádření vlastních soudů a preferencí	Alespoň 10 poslechových skladeb za rok Hudebně výrazové prostředky – melodie, rytmus, harmonie, dynamika, kontrast, gradace, barva. **MPV** – F – akustika, barva tónu **MPV** – dějepis, literatura (Staré pověsti české) - hudba pravěku - lidová kapela - píseň a její proměna ve staletích - hudba na jevišti

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Vokální činnosti	
Žák: • Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev –** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **Hudební rytmus -** odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti –** reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie pomocí notového (grafického) záznamu • **Reflexe vokálního projevu –** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních	Osvojení alespoň 10 písní za rok Lidský hlas
	Instrumentální činnosti	
Žák: • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, • vytváří a volí jednoduché doprovody, • provádí jednoduché hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje –** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, keyboardů, nástrojová improvizace • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje –** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální • **Záznam hudby –** noty, notační programy • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	Středověké hudební nástroje

Hudebně pohybové činnosti		
Žák: • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• **pohybový doprovod znějící hudby –** taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla –** pantomima, improvizace • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby –**tempové, dynamické harmonické, rytmicko-metrické • **Orientace v prostoru –** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	**MPV** - TV Historické tance
Poslechové činnosti		
Žák: • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti a dalšími skladbami • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby –** postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **Hudební dílo a její autor –** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • **Hudební styly a žánry –** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • **Interpretace znějící hudby –** slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vyjádření vlastních soudů a preferencí	Výchovné koncerty Alespoň 10 poslechových skladeb za rok MPV – D, ČJ – literatura Středověk, gotika, renesance Nešvary v hudbě Hudební přehrávače a hudební nosiče Skladatel a interpret MPV – VV- výtvarné ztvárnění poslouchané hudby

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Vokální činnosti	
Žák: • Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev –** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **Hudební rytmus -** odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti –** reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie pomocí notového (grafického) záznamu • **Reflexe vokálního projevu –** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních	Osvojení alespoň 10 písní za rok **MPV** – výchova ke zdraví (hlasová hygiena v období mutace)
	Instrumentální činnosti	
Žák: • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje –** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, keyboardů, nástrojová improvizace • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje –** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální • **Záznam hudby –** noty, notační programy • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	
	Hudebně pohybové činnosti	

Žák: • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• **pohybový doprovod znějící hudby –** taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla –** pantomima, improvizace • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby –**tempové, dynamické harmonické, rytmicko-metrické • **Orientace v prostoru –** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	**MPV** - TV Polka, valčík, mazurka, polonéza Společenské tance
Poslechové činnosti		
Žák: • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti a dalšími skladbami • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby –** postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **Hudební dílo a její autor –** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • **Hudební styly a žánry –** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • **Interpretace znějící hudby –** slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vyjádření vlastních soudů a preferencí	Výchovné koncerty Alespoň 10 poslechových skladeb za rok **MPV** – D historické reálie Baroko, klasicismus, romantismus **MPV** – ČJ – národní obrození Amadeus - film **MPV** – VV – výtvarné ztvárnění poslouchané hudby

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Vokální činnosti	
Žák: • Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	• **Pěvecký a mluvní projev –** rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách • **Hudební rytmus -** odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • **Intonace, vokální improvizace –** diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem • **Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti –** reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie pomocí notového (grafického) záznamu • **Reflexe vokálního projevu –** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních	Osvojení alespoň 10 písní
	Instrumentální činnosti	
Žák: • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• **Hra na hudební nástroje –** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, keyboardů, nástrojová improvizace • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje –** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální • **Záznam hudby –** noty, notační programy • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**	
Hudebně pohybové činnosti		

• Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• **pohybový doprovod znějící hudby –** taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla –** pantomima, improvizace • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby –**tempové, dynamické harmonické, rytmicko-metrické • **Orientace v prostoru –** pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	**MPV** - TV Latinsko – americké tance
Poslechové činnosti		
Žák: • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti a dalšími skladbami • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby –** postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla • **Hudební dílo a její autor –** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) • **Hudební styly a žánry –** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • **Interpretace znějící hudby –** slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vyjádření vlastních soudů a preferencí	Alespoň 10 poslechových skladeb za rok **MPV** – D 20. a 21. století Protidrogová výchova Hudební filmy

5.7.2 Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

5.7.2.1 Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

Obsahové vymezení

Obsah učiva výtvarné výchovy souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Dějiny vývoje estetického ideálu pomáhají pochopit historii, výtvarné cítění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor hraje roli při formování hodnotového žebříčku.

Obsah předmětu je rozdělen na tři tematické okruhy:

rozvíjení smyslové citlivosti
uplatňování subjektivity
ověřování komunikačních účinků

Průřezová témata rozvíjená ve výtvarné výchově pomáhají žákům ujasnit si, co je pro ně, jako budoucí občany, hodnotné a žádoucí, co pomáhá budovat mosty pochopení mezi různými kulturami. Učí hledat krásu v neponičené přírodě i střízlivě hodnotit působení sdělovacích prostředků.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech:

tvorbě (kresba, malba, grafika, kombinované techniky, tematické práce, keramika,...)
vnímání (výstavy, besedy o ilustrátorech, rozbory výtvarných děl, ...)
interpretaci (výtvarné vyprávění,...)

V hodinách výtvarné výchovy se zapojujeme do vyhlašovaných soutěží, realizujeme projekty, ať už mezipředmětové nebo celostátní, žáci se podílejí na výzdobě školy. Předmět doplňuje keramický kroužek.

Časové vymezení

1. ročník	1 hodina
2. ročník	1 hodina
3. ročník	1 hodina
4. ročník	2 hodiny
5. ročník	2 hodiny
6. ročník	2 hodiny
7. ročník	2 hodiny
8. ročník	1 hodina
9. ročník	1 hodina

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v odborné učebně výtvarné výchovy, v keramické dílně, přímo v terénu, ve specializovaných zařízeních (muzeum, galerie, výstavy, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme ke kritickému posuzování a diskusi o známých výtvarných dílech i vlastních výrobcích
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme je rozumět obecně používaným termínům ve výtvarné oblasti a zacházet s nimi
- vedeme ke vhodnému výběru a využití vhodných způsobů, metod a strategií výtvarného umění
- vedeme k tomu, aby žáci sami řídili a organizovali vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- vedeme žáky k objektivnímu zhodnocení vlastního díla a obhájení si svého názoru
- klademe důraz na to, aby žáci po zdánlivém nezdaru vytrvali a neztráceli zájem o další výtvarnou činnost
- podporujeme u žáků logické i empirické postupy při výtvarné tvorbě

Kompetence komunikativní

- užíváme uměleckého jazyka
- vedeme k tomu, aby žáci úměrně věku rozuměli vizuálnímu sdělení a dokázali sami toto sdělení zobrazit
- směřujeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování
- ukazujeme žákům, že vyslechnout názor okolí na společně prožitý estetický zážitek a reagovat na něj je přínosné
- poskytujeme dětem dostatek prostoru k jejich vlastnímu uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- učíme žáky zásadám chování na kulturních akcích
- předvádíme na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí k sebezdokonalování se
- budujeme v dětech sebedůvěru na základě respektování názoru každého žáka

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- posilujeme v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vysvětlujeme žákům, jak správně a bezpečně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

Formy práce:

práce ve třídě – v lavicích, na podlaze, v přírodě, soutěže

Metody práce:

frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, projektové vyučování, prezentace výsledků činností

Pomůcky:

výtvarné potřeby (různé druhy papíru, barvy, štětce, křídy, pastel, rudka,…..atd.), tabule, magnetická tabule, nástěnky, audio a video technika, obrazový materiál,

Evaluace:

- příprava na vyučování, plnění pracovních povinností
- vynakládané úsilí
- chování a vlastní podílení se na tvůrčí práci
- osobní pokrok

1. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák: • Pojmenovává a třídí barvy na základě vycházejících z jeho zkušeností, vjemů a zážitků	• Prvky vizuálně obrazného vyjádření – světlostní a barevné kvality	
	Uplatňování subjektivity	
Žák: • V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty • Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení – hračky, objekty, ilustrace textů • Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – vizuální hledisko jejich vnímání, fantazijní hledisko jejich motivace	**PT1 :** Psychohygiena **MPV** : HV, TV, ČJ, Prv
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák: • Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	• Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	**PT1** : Kreativita **MPV** : ČJ

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák: ▪ Rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy ▪ Porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ▪ Vyjadřuje rozdíly při vnímání události sluchem a z pohybu vlastního těla	▪ Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostní a barevné kvality, textury ▪ Uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti a velikosti ▪ Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových a pohybových	PT1 - kreativita **MPV** – Prv, PČ, HV
	Uplatňování subjektivity	
Žák : ▪ Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření,	▪ Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ▪ Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura	**PT1** – psychohygiena **MPV** – ČJ
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák : ▪ Odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ▪ Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vlastních vizuálně obrazných vyjádření	▪ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací ▪ Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje	**PT1** – komunikace **MPV** – ČJ

3. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák: ▪ Rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary,objemy, barvy, objekty ▪ Porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ, dokáže je uplatnit ve své vlastní tvorbě ▪ Vyjadřuje rozdíly při vnímání události sluchem, čichem a z pohybu vlastního těla	▪ Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše ▪ Uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti a velikosti ▪ Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, pohybových a čichových	PT1 - kreativita **MPV** – Prv, PČ, HV
	Uplatňování subjektivity	
Žák : ▪ Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	▪ Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ▪ Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura	**PT1** – psychohygiena **MPV** – ČJ
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák : ▪ Odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ▪ Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vlastních vizuálně obrazných vyjádření	▪ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací ▪ Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje,vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností	**PT1** – komunikace **MPV** – ČJ

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky – průřezová témata, mezipředmětové vztahy**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák: • při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy) • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	• **Prvky vizuálně obrazného vyjádření** – světlostní a barevné kvality, linie, tvary , objemy • **Uspořádání objektů do celků** – na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření • **Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových • **Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	**MPV** – HV – inspirace poslechem hudební ukázky **MPV** – ČJ – inspirace literárním textem **MPV** – ČS – využití přírodních materiálů
	Uplatňování subjektivity	
Žák: • Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností • Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření • Pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• **Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby • **Typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika. Animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama • **Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – vizuální hledisko jejich vnímání, fantazijní hledisko jejich motivace	**PT –** 1/ kreativita **MPV** : HV, TV, ČJ
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák: • Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• **Osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací • **Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými	**PT1** : Kreativita **MPV** : ČJ

• Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření • **Proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

6.- 7.ročník

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- vnímání výtvarného projevu, jeho estetického působení
- vlastní výtvarný projev – originalita, preciznost, barevné kvality, rozvržení v ploše a objemu, výběr výtvarně vizuálních prostředků, vycházení z fantazijních představ
- kresba, malba, grafika, prostorová tvorba

metody a formy práce

- v lavicích ve třídě
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- praktická ukázka
- demonstrace výtvarné techniky
- rozhovor
- diskuse
- vysvětlování
- kooperace mezi žáky
- samostatná práce žáků
- skupinová práce
- vycházka
- exkurze
- animace
- experiment
- práce s počítačovými programy
- audioukázka
- videonahrávka
- četba textů
- komunikační hry, dramatizace

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák : ▪ pojmenovává vizuálně obrazné	**1. úroveň** – vizuálně obrazné prostředky pro vyjádření elementů – linie, tvar,	**Mezipředmětové vztahy** HV (poskytování mimovizuálních podnětů), M –

elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění ▪ samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy ve vztahu k celku vizuálně obrazného vyjádření ▪ kombinace vizuálně obrazných elementů uplatňuje k projevení vlastních životních zkušeností, vjemů, představ ▪ porovnává a hodnotí účinky osobitého vyjádření s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ▪ při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky ▪ rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření ▪ uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu při tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vybraných, upravených či vytvořených v sociálních vztazích, jichž je účastníkem	objem, barevné kvality, textura – jejich jednoduché vztahy. Výtvarné vyjádření věcí, pozorování a vyjádření základních tvarových znaků a prostorových principů při zobrazování umělých forem. Řešení barevných vztahů objektu a prostředí. Malba vycházející ze skutečnosti i z představ. Rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů (rovnoběžné zobrazování, perspektivní jevy v uměleckých dílech). Ověřování výtvarného výrazu vlastní činnosti, poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností – uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru. Výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů (modelace). Lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra. Vyjádření morfologie růstu při kresbě a malbě rostlin s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie. Sledování rozvoje citlivé výtvarné linie. Rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na základě experimentálních činností. Využívání výrazových možností linie, plochy, tvaru a struktury. Vytváření jednoduchých prostorových objektů a poznávání výtvarného výrazu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry a experimentování. – vytváření sestav ve statickém i dynamickém chápání interakce s realitou, výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí - základní kompoziční principy. Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností. Výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí (využití tvarové a barevné nadsázky). – vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí. Možnost použití redukované barevné škály. Využití základních kompozičních zákonitostí, vyjádření prostorových vztahů. – reflexe zrakového vnímání v souvislosti s vnímáním ostatními smysly – uplatnění mimovizuálních podnětů, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních, dramatických), expresívní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti. – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- tiskoviny, televize, reklama, seznámení s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou). Písmeno jako dekorativní prvek; psané, kreslené, stříhané, vytrhávané. Základní tvary lineárního kresleného a plošného písma a jeho řazení v jednoduchých krátkých nápisech. Ověřování výrazové možnosti	geometrie (jednoduché elementy pro vyjádření, jejich umístění v ploše), Př (poskytování inspirace – přírodní formy, 6. roč. Projekt Les, 7. roč. Projekt Cizokrajné ekosystémy). **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vyjádření ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a emfatického naslouchání, neverbální sdělování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Mediální výchova** ▪ vnímání mediálních sdělení **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ národní sebeuvědomění ▪ vztah národní kultury ke kultuře evropské a světové **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám **Environmentální výchova** ▪ ekosystémy ▪ vztah člověka k prostředí

	písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma.Uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech. Uplatnění kontrastu a vztahů tvarů, ploch a barev v plošné kompozici. **2. úroveň** – vztahy – podobnost, kontrast, rytmus – vzájemné vztahy mezi větším počtem elementů – kresba, grafika – pohybové, hmatové, sluchové reflexe – emotivní a smyslově orientační deskriptivní účinek ve vztahu k vlastnímu prožívání interakce s realitou	
	Uplatňování subjektivity	
Žák : ▪ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu ▪ interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**1. úroveň** – prostředky pro vyjádření emocí, nálad, pocitů – prostředky pro vyjádření fantazie, představ i zkušeností – typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, skulptura, plastika, volná malba, Výtvarná úprava knihy. Ilustrátoři dětských knih a učebnic - konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců. Druhy ilustrace. Malířství - různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti (figura, portrét, krajina, zátiší), sochařství a příroda - tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem. Socha, plastika, sousoší, busta, reliéf aj., volná grafika - základní druhy a techniky, architektura a užité umění, kultura bydlení - umění v bytě (volné i užité), design a estetická úroveň předmětů denní potřeby, lidové umění a jeho dekor (vztah tvaru, funkce a dekoru). – přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – jejich vnímání. Rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa na základě poznávání a srovnávání druhů, případně žánrů současného a historického výtvarného umění. **2. úroveň** – manipulace s objekty, pohyby těl	**Mezipředmětové vztahy** ČJ – literární výchova (poskytování literárních textů), dramatická výchova (hledisko vnímání vizuálně obrazných vyjádření, niternější vnímání, vícesmyslové), D (umělecká díla minulosti, historické souvislosti) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vnímání a vyjádření, vlastní prožívání ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a emfatického naslouchání, neverbální sdělování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Multikulturní výchova** ▪ kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

		▪ lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák : ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	**1. úroveň** – zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny. Vztahy umění a skutečnosti (proces a podmínky vzniku uměleckého díla). Návštěvy galerií, výstav, ateliérů, regionálních památek a zajímavostí; využití témat této oblasti k besedám a k motivacím praktických činností.	**Mezipředmětové vztahy** D (historické nahlížení na umělecká díla) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vnímání, zaujetí a postojích ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a empatického naslouchání, neverbální sdělování, verbální sdělování o vizuálně obrazném vyjádření ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám

8. – 9.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák : ▪ pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění ▪ při vlastní tvorbě vytváří a pro ni vybírá co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření, různé vlastnosti prvků variuje s cílem dosáhnout osobité výsledky ▪ samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy ve vztahu k celku vizuálně obrazného vyjádření ▪ kombinace vizuálně obrazných elementů uplatňuje k projevení vlastních životních zkušeností, vjemů, představ ▪ porovnává a hodnotí účinky osobitého vyjádření s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ▪ při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky ▪ rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření ▪ uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu při tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vybraných, upravených či vytvořených v sociálních vztazích, jichž je	**1.úroveň** – vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání– linie, tvar, objem, barevné a světlostní kvality, textura –složitější vztahy. Výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, případně fantazií dotvořených pracích. – uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty, Vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy, především v grafických technikách. Využívání předchozích náčrtů a skic. Plošné dekorativní kompozice v užité grafice. Vazba dekoru na tvar (kruh, čtverec, prostorový útvar). Uplatnění výtvarného zjednodušení - stylizace. Zákonitosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce. Uplatnění řazení a kompozice písma v ploše v experimentálních úlohách a cvičeních. Aplikace hlavních zásad užité grafické tvorby ve spojení písma a motivu. Ověřování zákonitostí užité grafiky, vizuální komunikace a písma v experimentálních činnostech a výtvarných studiích. Uplatnění poznání těchto zákonitostí v jednoduchých výtvarných návrzích ve spojení kompozice motivu a písma v ploše. Využívání hotového i volně kresleného písma. – vytváření sestav ve statickém i dynamickém chápání interakce s realitou. Výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování, prožitků a poznatků. – reflexe zrakového vnímání v souvislosti s vnímáním ostatními smysly – uplatnění mimovizuálních podnětů, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních, dramatických) – pozorování změny výtvarné formy při práci s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností. Využívání výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy v užité a dekorativní tvorbě s ohledem na jejich funkci. Vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech a v návrzích. – smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě. Vztah funkce a formy objektu a jeho prostorotvorný výraz na základě experimentace při jeho vytváření a při poznávání	**Mezipředmětové vztahy** HV (poskytování mimovizuálních podnětů), M – geometrie (elementy pro vyjádření, jejich umístění v ploše, geometrická tělesa), Př (poskytování inspirace, výtvarné zpracování přírodní formy). **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vyjádření ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a emfatického naslouchání, neverbální sdělování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Mediální výchova** ▪ vnímání mediálních sdělení **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ národní sebeuvědomění ▪ vztah národní kultury ke kultuře evropské a světové **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám **Environmentální výchova** ▪ ekosystémy ▪ vztah člověka k prostředí

účastníkem	výtvarně technických principů. Bionika v architektuře - využití základních pojmů a poznatků v praktických činnostech.	
	Uplatňování subjektivity	
Žák : ▪ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ▪ vybírá, pojmenovává i samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů a jejich vztahů, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ▪ k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ▪ rozlišuje a interpretuje obsah vizuálně obrazného vyjádření uměleckých projevů současnosti i minulosti, zkoumá jejich účinek na intenzitu svých prožitků jak v jejich celistvosti, tak na úrovni vztahů vizuálně obrazných elementů ▪ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	**1.úroveň** – kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků (fantazijní, magická, mytická, symbolická, senzuálně deskriptivní, analytická) – uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek. Fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici - ilustrace. Uplatnění expresívní a emocionální funkce barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce. Využití poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představivosti. Jejich volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze. – typy vizuálně obrazných vyjádření (např. umělecký obraz, reklama, obrazové zpravodajství, film, interaktivní grafické aplikace) – jejich rozlišení z hlediska osobně založených představ, prožitků, zkušeností a poznatky rozlišené vzhledem k rozmanitosti a šíři účinků společenských konvencí – metody uplatňované v aktuálním pojetí výtvarného umění – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, proces tvorby vizuálně obrazného vyjádření jako struktury vztahů, analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky, vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** ČJ – literární výchova (poskytování literárních textů), komunikační a slohová výchova (reklama, obrazové zpravodajství), dramatická výchova (hledisko vnímání vizuálně obrazných vyjádření, niternější vnímání, vícesmyslové), D (umělecká díla minulosti, historické souvislosti). **<u>Průřezová témata</u>** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vnímání a vyjádření, vlastní prožívání ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a emfatického naslouchání, neverbální sdělování ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Multikulturní výchova** ▪ kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti ▪ lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák : ▪ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i	**1. úroveň** – přístupy k obrazným vyjádřením - zaujímání osobního postoje, vysvětlování a obhajoba vlastního názoru, nabývání komunikačního	**<u>Mezipředmětové vztahy</u>** D (historické nahlížení na umělecká díla, v 9. roč. projekt Praha umělecká, Praha historická), ČJ – komunikační a

minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ▪ porovnává na příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého vizuálně obrazného vyjádření tak, aby byl srozumitelný pro ostatní, porovnává je s dalšími nabízenými kontexty a hodnotí jejich účinnost ▪ nalézá vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření	obsahu a jeho proměny. Umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti. Význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti: dokumentace na významných obdobích a osobnostech českého výtvarného umění (Velká Morava, románské , gotické a renesanční umění, barok, umění 19. a 20.stol.). Souvislosti se světovým uměním (významné osobnosti světového výtvarného umění minulosti i současnosti). Ilustrační tvorba. – rozvíjení estetického vztahu, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí. Estetická a užitná hodnota výrobků, průmyslový design a technická estetika. Estetická úroveň reklamy. Architektura a její podíl na formování životního prostředí. Rozvíjení a prohlubování vztahu žáků k výtvarnému umění, jeho prožívání a hodnocení hlubším pochopením specifičnosti a nezastupitelnosti umění v životě člověka a společnosti. Chápání a hodnocení prostorových architektonických forem z hlediska jejich praktické funkce, organizace a vztahu k prostředí a jeho estetickým kvalitám. Vliv estetiky obytného prostředí na člověka. Význam tvarů a barev v bytě. Odívání, vkus. – poznávání regionálních památek i krásy v přírodě. Návštěvy galerií, výstav, ateliérů. – osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich zdůvodňování, kritéria porovnávání – komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, prezentace a obhajování výsledků vlastní tvorby, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	slohová výchova (formulace názoru,jeho obhajoba). **<u>Průřezová témata</u>** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání ▪ sebepoznání a sebepojetí – jak se promítá moje osobnost, moje já v mém vnímání, zaujetí a postojích ▪ kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originality, citlivosti, schopnosti vidět věci jinak), tvořivosti ▪ poznávání lidí – na základě odlišného vnímání a vyjadřování ▪ mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého ▪ komunikace – řeč těla, řeč zvuků, řeč předmětů, cvičení pozorování a empatického naslouchání, neverbální sdělování, verbální sdělování o vizuálně obrazném vyjádření ▪ kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – práce ve skupinách ▪ hodnoty, postoje **Mediální výchova** ▪ vnímání autora mediálního sdělení **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

5.8.1.1 Vzdělávací předmět: Výchova ke zdraví

Obsahové vymezení

Předmět je vyučován na II. stupni a navazuje na výuku prvouky, přírodovědy a tělesné výchovy na I. stupni. Výchova ke zdraví směřuje k tomu, aby se žáci orientovali v základních otázkách zdraví, zdravého životního stylu i v širších problémech mezilidských vztahů. Výchova ke zdraví ve svém výrazně činnostním pojetí umožňuje učiteli navazovat potřebný kontakt s žáky, vnést do školy více vzájemného lidského pochopení a zároveň vypěstovat nezbytné dovednosti, návyky a životní postoje.

Výuka směřuje k tomu, aby:

- si žáci uvědomovali základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, rodičovství, osobního bezpečí a uměli zaujímat vlastní postoje k uplatňování zdravého životního stylu
- žáci získali základní poznatky o stavbě a funkci lidského těla
- si žáci osvojili a postupně kultivovali odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s aktivním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem, manželstvím a rodičovstvím a aby jejich vstup do dospělosti byl provázen odpovědným přístupem ke zdraví a založení vlastní rodiny
- se žáci běžně orientovali v konfliktních, krizových a každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím, dovedli je rozpoznávat, uměli na ně adekvátně reagovat a přijímat odpovědnost za bezpečí své i druhých
- žáci znali dostupné informační prameny týkající se problematiky zdravého způsobu života, ekologických a klimatických vlivů na zdraví a uměli využívat získaných poznatků k ochraně a upevňování svého zdraví

Časové vymezení

7. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

V 8. ročníku je Výchova ke zdraví integrována do vzdělávacího obsahu předmětu Přírodopis a zdravotní výchova.

Organizační zajištění

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v odborné učebně přírodopisu, odborné učebně informatiky, ve specializovaných zařízeních (exkurze, besedy s odborníky,…).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme je rozumět obecně používaným termínům
- vedeme k tomu, aby žáci sami řídili a organizovali vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- vedeme žáky k obhájení si svého názoru

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání spisovného jazyka, vhodné argumentaci
- směřujeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování
- učíme žáky vyslechnout názor okolí a adekvátně na něj reagovat
- poskytujeme dětem dostatek prostoru k jejich vlastnímu projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabšímu
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- budujeme v dětech sebedůvěru na základě respektování názoru každého žáka

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat pravidla slušného chování
- posilujeme v dětech pozitivní postoj k rodině
- vedeme žáky k toleranci vůči menšinám

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

Metody práce:
práce ve třídě, exkurze

Formy práce:
samostatná práce, skupinová práce, práce v týmu, kooperativní vyučování, projektové vyučování

Pomůcky:
tabule, nástěnky, PC, internet

Evaluace:
- příprava na vyučování
- chování
- úsilí a pracovní nasazení
- konečné výsledky práce

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
Žák: ▪ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky ▪ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ▪ dokáže vysvětlit role členů rodiny, třídy,... ▪ uvádí příklady pozitivního i negativního vlivu na sociální klima rodiny, třídy,...	▪ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství ▪ vztahy v rodině, škole ▪ pravidla soužití ve skupině, partě ▪ vztahy s vrstevníky, respekt odlišnosti ▪ vztahy a pravidla soužití v obci	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, sociální rozvoj ▪ Multikulturní výchova – tolerantní vztahy **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	
Žák: ▪ je seznámen s pravidly zdravého životního stylu ▪ dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ▪ využívá kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k předcházení stresu a k regeneraci organismu ▪ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy,	▪ stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí ▪ posilování duševní odolnosti ▪ šikana a jiné projevy násilí, kriminalita mládeže ▪ bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky, neznámými lidmi ▪ bezpečný pohyb v rizikovém prostředí ▪ nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena, sebekontrola a sebeovládání

předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	▪ sebeochrana a pomoc v rizikových situacích ▪ bezpečné prostředí ve škole ▪ ochrana zdraví při různých činnostech ▪ bezpečnost v dopravě ▪ rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, zvládání agresivity ▪ komunikace se službami odborné pomoci, tísňové volání	
	Hodnota a podpora zdraví	
Žák: ▪ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím ▪ projevuje odpovědné chování při ohrožení zdraví a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví ▪ dokáže vyjádřit svůj vlastní názor k problematice zdraví ▪ diskutuje o zdraví v kruhu vrstevníků, rodiny,... ▪ svěří se se zdravotním problémem ▪ dokáže vyhledat odbornou pomoc	▪ složky zdraví ▪ základní lidské potřeby a jejich hierarchie ▪ podpora zdraví – prevence ▪ odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu ▪ programy podpory zdraví	

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
Žák: ▪ respektuje přijatá pravidla soužití mezi partnery ▪ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v rodině ▪ dokáže vysvětlit role manželů i ostatních členů širší rodiny	▪ vztahy ve dvojici – láska ▪ partnerské vztahy ▪ manželství ▪ rodičovství	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, sociální rozvoj **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Výchova k občanství
	Změny v životě člověka a jejich reflexe	
Žák: ▪ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje ▪ chová se slušně k opačnému pohlaví ▪ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli ▪ chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování ▪ dokáže vyhledat odbornou pomoc	▪ puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny, sexuální dospívání, zdraví reprodukční soustavy ▪ zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita ▪ rodičovství ▪ problémy těhotenství a rodičovství mladistvých ▪ poruchy pohlavní identity	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova - hodnoty, postoje **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Etická výchova- sexuální zdraví ▪ Přírodopis – dospívání, lidské tělo
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	
Žák: ▪ projevuje odpovědné chování při ohrožení zdraví ▪ dokáže vyhodnotit možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt ▪ uplatňuje komunikační obranu proti manipulaci a agresi ▪ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v nebezpečí a při mimořádných událostech ▪ uvádí do souvislostí veškerá rizika spojená se zneužíváním návykových látek	▪ auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, rizikové chování – alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet ▪ násilné chování, trestná činnost, dopink ve sportu ▪ manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy ▪ působení sekt ▪ ochrana člověka za mimořádných událostí- klasifikace mimořádných událostí, varovné signály, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události a prevence vzniku mimořádných událostí	**Průřezová témata:** ▪ Mediální výchova – kritický přístup k reklamě, vliv médií **Mezipředmětové vztahy:** ▪ Etická výchova – duchovní rozměr člověka
	Osobnostní a sociální rozvoj	
Žák: ▪ projevuje odpovědný vztah k sobě samému ▪ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	▪ vztah k sobě samému ▪ vztah k druhým lidem ▪ zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	**Průřezová témata:** ▪ Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, praktická etika, asertivní techniky

▪ dokáže vyhledat odbornou pomoc	▪ sebereflexe, sebekontrola ▪ sebeovládání a zvládání problémových situací ▪ stanovení osobních cílů, ▪ postupné kroky k dosažení cílů ▪ zaujímání hodnotových postojů pro řešení problémů v mezilidských vztazích ▪ pomáhající a prosociální chování ▪ předcházení a zvládání stresu ▪ hledání pomoci při problémech ▪ respektování sebe sama i druhých ▪ přijímání názoru druhého ▪ empatie ▪ aktivní naslouchání ▪ dialog ▪ efektivní a asertivní komunikace ▪ nácvik asertivních technik ▪ dopad vlastního chování a jednání	

Vzdělávací předmět: Přírodopis a zdravotní výchova

Charakteristika předmětu:
Předmět přírodopis a zdravotní výchova se vyučuje v 8. ročníku a integruje v sobě vzdělávací oblast Člověk a příroda a oblast Člověk a zdraví. Obsahově zahrnuje biologii obratlovců, biologii člověka a část výchovy ke zdraví, která se týká především zdravého způsobu života a péče o zdraví, částečně pak změn v pubertě a dospívání a civilizačních chorob. Toto propojení by mělo žákům pomoci dobře poznat nejen svoje tělo a jeho životní funkce, ale lépe pochopit hodnotu zdraví, možnosti jeho poškození a smysl zdravotní prevence a získali tak odpovědnost za zdraví svoje i ostatních.

Klíčové kompetence ve vzdělávacím předmětu přírodopis a zdravotní výchova
Na úrovni základního vzdělání žák je veden k získávání těchto kompetencí:

Kompetence k učení
- Poznávat člověka jako biologického jedince závislého na ostatních složkách přírody a kvalitě životního prostřed
- Získávat orientaci v názorech na to, co je zdraví prospěšné a co zdraví ohrožuje
- Osvojit si a užívat základní pojmy z biologie člověka
- Poznávat jednotné principy výstavby i funkce orgánových soustav a těl všech obratlovců včetně člověka

Kompetence k řešení problémů
- Učit se pracovat s literaturou a dalšími informačními technologiemi, vyhledávat, třídit zpracovávat a využívat informace
- Dokázat rozeznat nepodstatné informace od podstatných
- Samostatně řešit přiměřené problémy
- Na základě získaných informací a výsledků vyvozovat závěry a ty pak prezentovat a obhajovat

Kompetence komunikativní
- Učit se výstižně a logicky vyjadřovat svá myšlenky
- Efektivně se zapojovat do diskuse a umět naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální
- Produktivně spolupracovat ve skupině a přispívat k dobrým výsledkům celé skupiny

Kompetence občanské
- Vnímat jedinečné postavení člověka v přírodě a z něho plynoucí odpovědnost za zachování rozmanitosti přírody
- Učit se chápat význam vědy a medicíny pro život lidí
- Vnímat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu a cítit za něj odpovědnost

Kompetence pracovní
- Učit se využívat osvojených poznatků a dovedností v praktickém životě, především k ochraně zdraví a přírody

- Učit se samostatně experimentovat
- Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- Učit se bezpečně poskytovat adekvátní první pomoc

formy práce

- ve třídě v lavicích
- v odborné pracovně
- v odborné pracovně ve skupinách
- v terénu – vycházky, exkurze

metody práce

řízený rozhovor, výklad, diskuse
demonstrační ukázka, pozorování a pokus, laboratorní práce, praktický nácvik poskytování PP
využití obrazů, přírodnin, transparentních folií a videotechniky
projekty, referáty
práce s odbornou literaturou
práce na počítači
besedy

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- ústní zkoušení u tabule
- práce v pracovních sešitech
- delší písemné tematicky zaměřené práce
- testy
- protokoly z laboratorních prací
- projekty, referáty
- hodnocení práce v hodině a aktivity
- účast v soutěžích a olympiádách

8.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák: • Uvede a charakterizuje třídy obratlovců s ohledem na jejich vývoj • Porovná, popíše a pozoruje stavbu tělních pokryvů jednotlivých tříd • Vysvětlí, co je základem vnitřní kostry a jaká je její funkce • Porovná stavbu kostry u jednotlivých tříd ve vztahu ke způsobu života • Objasní význam svalů a jejich smršťování, uvede zdroj energie pro svaly • Charakterizuje odlišnosti svalstva hladkého a příčně pruhovaného • Uvede příklady různého způsobu pohybu obratlovců	**Obratlovci** • Vývoj obratlovců **Povrch, tvar a pohyb těla** • Kůže a tělní pokryv • Kostra • Svalstvo	**Pom:** přírodniny, lupa, mikroskop, trvalé preparáty, video **MPVz:** učivo navazuje na **Př6, Př7** **Lab:** Pozorování tělních pokryvů obratlovců

• Vyjádří vztah mezi jakoukoliv činností organismu a potřebou potravy kyslíku • Jmenuje základní části trávící, dýchací, oběhové a vylučovací soustav a objasní jejich funkci • Uvede příklady přizpůsobení částí TS, DS, Ob. S, VS způsobu života vysvětlí rozdíly ve stavbě u jednotlivých skupin obratlovců • Popíše proces trávení a vstřebávání, funkci enzymů a složený žaludek • Vysvětlí funkci plicního sklípku • Chápe význam vylučování pro udržení stálého vnitřního prostředí • Přehledně vyjádří funkce orgánových soustav a jejich propojenost	**<u>Základní činnosti těla</u>** • Trávící soustava • Dýchací soustava • Oběhová soustava • Vylučovací soustava • Celistvost organismu	**Pom:** meotar, fólie, modely orgánů,
• Zdůvodní význam řízení organismu a jeho dva způsoby • Popíše neuron a podstatu přenosu nervového vzruchu • Objasní průběh reflexu a rozdíl mezi nepodmíněným a podmíněný reflexem • Vysvětlí význam smyslových orgánů • Porovná různé smysly ve vztahu ke způsobu života a denní aktivitě	**<u>Řídící soustavy</u>** • Nervová soustava • Smyslové orgány	**Pom:** viz. předchozí **MPVz: F** – elektrický obvod
• Na příkladech objasní pojmy obojetník, oddělené pohlaví, pohlavní dvojtvárnost • Pojmenuje pohlavní buňky a uvede, kde vznikají, vysvětlí oplození • Na příkladech popíše vývin přímý a nepřímý a vznik nového jedince • Objasní význam placenty • Uvede příklady péče o potomstvo, příklady vrozeného chování a učení • Vyhledává informace o ohrožených druzích obratlovců a způsobech jejich ochrany, chápe nutnost odpovědného postoje lidí k přírodě	**<u>Rozmnožování a chování obratlovců</u>** • Pohlavní rozmnožování • Rozmnožovací soustavy obratlovců • Chování obratlovců a jejich ochrana	**Pom:** viz. předchozí **Lab**: Pozorování ptačího vejce Návštěva výukového programu v zoo
• Zařadí člověka do systému a uvede příklady biologické příbuznosti společenské odlišnosti člověka a živočichů • Vysvětlí v hrubých rysech podstatu vědeckého názoru na vznik člověk chápe jednotný původ a rovnocennost všech lidských ras • Podle obrázku porovná kostru člověka a šimpanze • Charakterizuje hlavní předchůdce člověka	**<u>Člověk</u>** <u>Vztah člověka k ostatním živočichům</u> • Vznik a původ člověka • Odlišnosti člověka od současných lidoopů • Předchůdci dnešního člověka	Pom: literatura, obrazy, internet **PT6:** Práce v týmu **PT4 –** Etnický původ **MPVz: D6** - Počátky lidské společ. **VO6 –** Vztahy mezi lidmi **Projekt:** Naši předkové (Př, SaP, Vv, Inf)
• Popíše lidské tělo a pojmenuje jeho části • Objasní význam kůže, kostry a svalstva a popíše jejich vnitřní stavbu • Předvede první pomoc při poranění kůže, kloubů a kostí	**<u>Lidské tělo</u>** • Části těla • Kůže • Poranění kůže a první pomoc	**Pom.** , model kostry a kostí, meotar, fólie, video PP, obvazy

• Popíše hlavní části lidské kostry, jejich význam a spojení kostí • Zhodnotí význam zdravé výživy a správného držení těla pro kostru • Popíše hlavní kosterní svaly a vysvětlí princip pohybu končetin • Porovná činnost svalstva příčně pruhovaného, hladkého a srdečního • Zhodnotí význam cvičení a otužování pro udržování kondice	• Kostra • Úrazy a poranění kostí a kloubů, první pomoc • Svalstvo • Význam pohybu a otužování	**PT1.** Sebepoznání- moje tělo **PT4 –** Etnický původ **MPVz: SaP** – Základy PP **Lab.** PP při poranění kůže a při zlomeninách
• Uvede základní životní děje v těle a soustavy, které je zabezpeču zdůvodní nezbytnost udržování stálého vnitřního prostředí • Popíše stavbu a funkci jednotlivých částí orgánových soustav • Vysvětlí význam jater, glykogenu a glukózy • Vyjmenuje látky potřebné pro výživu, zdůvodní význam správné výživy • Seznámí se s poruchami příjmu potravy a chápe jejich nebezpečnost • Jmenuje dýchací svaly, popíše výměnu plynů v plicním sklípku • Vysvětlí dechovou frekvenci a její závislost na fyzické aktivitě • Zhodnotí význam čistoty vzduchu pro zdraví a škodlivost kouření • Popíše složení krve a význam jejích složek • Odliší tepny, žíly a vlásečnice, popíše srdce a krevní oběh • Uvede vlivy působící onemocnění srdce a cév a porovná je se zásada zdravého životního stylu • Vysvětlí funkci ledvin, podstatu tvorby moči a význam umělé ledviny • Jmenuje stavy ohrožující život a předvede poskytnutí PP při zástavě dec srdce a silném krvácení • Popíše uložení hlavních orgánů v těle a jejich funkční propojenost • Objasní příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžný nemocí, závažných poranění, život ohrožující stavy a epidemie	**<u>Základní funkce lidského těla a zdravý způsob života</u>** • Trávící soustava, její části a funkce • Složení potravy • Výživa a zdraví, poruch příjmu potravy • Dýchací soustava • Čistota vzduchu, kouření a nemoci DS • Oběhová soustava a rozvod látek po těle • Choroby oběhové soustavy, rizika a prevence • Vylučování • Poskytování první pomoci při ohrožení života	**Pom.** obrazy, modely orgánů, lidské torzo, video, literatura **MPVz**: **PČ**- Příprava pokrmů **SaP –** Základy PP **PT1.** Sebepoznání- moje tělo Rozvoj schopnosti poznávání **Lab:** Projevy dýchání a jeho změny při námaze Beseda se zdravotníkem
• Objasní význam hormonů, kde vznikají a na co působí • Vysvětlí význam míchy a mozku a popíše jeho části • Uvede příklady poškození CNS a nacvičí PP při jejich poranění • Vyjmenuje lidské smysly a jim odpovídající čidla • Popíše stavbu a funkci oka a ucha, uvede sluchové a oční vady • Objasní vytváření podm. reflexů a význam řeči pro abstraktní myšlení	**<u>Řízení lidského těla</u>** • Hormony • Nervová soustava • Smyslové vnímání • Vyšší nervová činnost	**Pom.** model mozku, oka a ucha, **MPVz**: **F –** Světlo a zvuk **PT1.** Sebepoznání- moje tělo
• Popíše ženské a mužské pohlavní orgány, jejich funkci a oplození • Objasní menstruační cyklus a vliv hormonů na chování v pubertě	**<u>Rozmnožování člověka</u>** • Rozmnožovací soustava • *rozhodování v oblasti sexuálního*	**Pom:** modely, obrazy, video, encyklopedie

• Uvede způsoby prevence před AIDS a pohlavními chorobami • Uvědomuje si rizika předčasného pohlavního styku a zná běžné způso antikoncepce • Popíše nitroděložní vývin člověka a porod, vysvětlí pojmy placenta šestinedělí • Zhodnotí význam zdravého životního stylu matky a kojení pro dítě • Vysvětlí pojmy chromozomy, vlohy, dědičnost • Charakterizuje etapy lidského života a tělesné i duševní změny • Objasní význam funkční rodiny pro zdravý duševní i tělesný vývoj	*chování* • *plánované rodičovství* • *metody antikoncepce* • *bezpečné sexuální chování (HIV, AIDS)* • Vývin nového jedince • Dědičnost • Průběh lidského života	**PT1.** Sebepoznání- moje tělo Mezilidské vztahy **MPVz: VO** – Rodina *Sexuální výchova* Beseda s gynekologem
• Vysvětlí na příkladech souvislost mezi tělesným a duševním zdravím • Zná zásady osobní a duševní hygieny a objasní význam zdravého způsobu života • Cítí za své zdraví odpovědnost, aktivně podporuje své zdraví a v přípa potřeby vyhledá odbornou pomoc • Uvede příklady infekčních onemocnění a objasní jejich šíření a prevenci • Objasní význam imunity a očkování • Zhodnotí nebezpečnost stresu a únavy a jejich vliv na lidské zdraví • Vysvětlí, co jsou civilizační choroby, a dává je do souvislosti současným životním stylem, stravováním, stresem a negativním dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	**Zdraví a nemoc** • Tělesná a duševní hygiena • Režim dne • Ochrana před přenosnými a chronickými chorobami • Stres • Civilizační choroby	**Pom**:zdrav.literatura, internet, encyklopedie **PT1:** Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena

Seznam použitých zkratek:

Pom: pomůcky
MPVz: mezipředmětové vztahy
PT: průřezová témata
Lab: laboratorní práce
PřZV: přírodopis a zdravotní výchova
VO – výchova k občanství
SaP – seminář a praktika z přírodovědných předmětů
PěPr – pěstitelské práce
CH, F, Z – chemie, fyzika, zeměpis
D, Inf – dějepis, informatika

5.8.2 Vzdělávací obor: Tělesná výchova

5.8.2.1 Vzdělávací předmět: Tělesná výchova

Obsahové vymezení

Veškerá činnost v tělesné výchově je záměrně a promyšleně vytvářena pro žáky a v jejich prospěch. Žáci mohou v tělesné výchově nacházet prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládání a využívání náčiní a nářadí. Tělesná výchova umožňuje žákům poznávat tělesné a duševní schopnosti svého těla a aktivně podporuje tvorbu vlastního pohybového režimu. Tomu napomáhá i naše široká nabídka dalších forem pohybových činností v rámci volitelných a nepovinných předmětů a zájmových útvarů.

I. stupeň

Ve výuce převažují spontánní pohybové činnosti a hravé prvky, které vycházejí z přirozených pohybů (chůze, běhu, skoku, hodu, lezení, klouzání, houpání) vhodně motivovaných slovem. Postupně u žáků rozvíjíme organizační návyky, učí se spolupráci uvnitř kolektivu, rozdělování a přijímání úkolů, vyslechnutí a přijetí pokynů a dodržování pravidel fair play. Žáci znají základní pravidla hygieny a bezpečnosti při tělesných aktivitách. Zúčastňují se plaveckého kurzu, sportovních soutěží.

II. stupeň

Třídy se rozdělují na dvě skupiny, chlapci a dívky, což vyplývá z jejich zájmové zaměřenosti. Výuku lze charakterizovat jako postupný přechod na převážně řízené činnosti se zvyšujícím se podílem soutěží, sportovních prvků a výkonů, se vzrůstající obsahovou i organizační náročností s výrazným podílem samostatné a tvořivé činnosti s rostoucím vlivem jiných výchovných oblastí (estetická). Žáci sledují vývoj vlastní fyzické kondice, hledají vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech, přemýšlejí o problému při ovládnutí cviku či sportovního prvku, dodržují pravidla fair play, znají rizika při pohybových činnostech a první pomoc při úrazech lehčího charakteru. Žáci se zúčastňují sportovních soutěží, olympiád, plavání, lyžařského kurzu.

Časové vymezení

1. ročník 2 hodiny
2. ročník 2 hodiny
3. ročník 2 hodiny
4. ročník 2 hodiny
5. ročník 2 hodiny
6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Organizační zajištění
Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, v bazénu, v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení
- vedeme žáky k výběru a využívání vhodných metod a forem vlastního fyzického rozvoje
- vedeme žáky ke správné organizaci svého volného času
- učíme žáky uvědomit si souvislost mezi fyzickou a psychickou kondicí
- učíme žáky orientaci v terminologii jednotlivých cvičení

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k rozpoznání a chápání problémů při ovládnutí sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- učíme žáky najít vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k respektování pokynů vedoucího družstva
- učíme žáky vhodně argumentovat a podílet se na diskusi o taktice družstva

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině
- vedeme žáky k dodržování pravidel fair play
- učíme žáky mít zdravé sebevědomí a vyhýbat se podceňování a přeceňování
- učíme žáky přispívat k dobrým mezilidským vztahům

Kompetence občanské
- učíme žáky vážit si každého sportovního výkonu
- vedeme žáky k respektování rozdílné fyzické dispozice druhých a jejich práva
- učíme žáky jednat v zájmu tolerance
- učíme žáky poskytnout dle svých možností první pomoc
- vedeme žáky k aktivní účasti na sportovních akcí školy

Kompetence pracovní
- vedeme žáky bezpečnému k používání nářadí a náčiní
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, jak při sportovních hrách, tak i v životě

Formy práce:
aktivity v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, na kluzišti, tělovýchovné chvilky ve třídě

Metody práce:
pohybové hry, míčové hry, cvičení s tradičním i netradičním náčiním, cvičení na nářadí, cvičení hromadné podle instrukcí vyučujícího, cvičení na stanovištích, cvičení s hudbou

Pomůcky:
náčiní – míče, švihadla, kužely, tenisové míčky, kriketové míčky, netradiční pomůcky; nářadí – žíněnky, gymnastické koberce, lavičky,žebřiny, šplhadla, hrazda, švédská bedna, tělocvičná koza, kruhy; pomůcky k různým měřením – stopky, pásmo; CD přehrávač

Evaluace:
- úroveň pohybových dovedností i schopností žáka
- přístup žáka k jednotlivým činnostem ve výuce
- chování a jednání žáka
- žákovo úsilí
- dodržování vymezených pravidel

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	Činnosti ovlivňující zdraví	
Žák: • vnímá význam pravidelné pohybové činnosti pro naše zdraví • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	• **Příprava organismu** - před pohybovou činností**,** uklidnění po zátěži**,** cvičení napínací a protahovací • **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, relaxační , kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • **Rozvoj různých forem pohybu** - rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • **Hygiena při TV** - vhodné oblečení a obutí • **Bezpečnost** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru**,** bezpečnost v šatnách a umývárnách**,** bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek**,** první pomoc v podmínkách TV	**PT1:** Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Žák: • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	• **Pohybové hry** - s různým zaměřením**,** netradiční pohybové hry a aktivity**,** využití netradičního náčiní**,** pohybová tvořivost • **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení**,** akrobacie**,** cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • **Kondiční cvičení s hudbou –** jednoduché tance	**PT5:** Vztah člověka k prostředí **MPV:** Prv, PČ

	• **Průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky • **Základy atletiky** - rychlý běh**,** motivovaný vytrvalý běh**,** skok do dálky z místa**,** hod míčkem • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem**,** herní činnosti jednotlivce**,** spolupráce ve hře**,** průpravné hry**,** utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu**,** chůze v terénu**,** ochrana přírody	
Činnosti podporující pohybové učení		
Žák: • Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci • Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• **Komunikace v TV** - základní názvosloví osvojovaných činností**,** smluvené povely a signály • **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostoru • **Pravidla zjednodušených osvojovaných činností** - her, závodů, soutěží	**PT1:** Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Činnosti ovlivňující zdraví	
Žák: • Chápe význam pravidelné pohybové činnosti pro naše zdraví • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• **Příprava organismu** - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, cvičení napínací a protahovací • **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, relaxační , kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • **Rozvoj různých forem pohybu** - rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • **Hygiena při TV** – hygiena pohybových činností, vhodné oblečení a obutí • **Bezpečnost** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	**PT1:** Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Žák : ▪ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	• **Pohybové hry** - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní, pohybová tvořivost • **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • **Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem, jednoduché tance • **Průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky • **Základy atletiky** - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody	**PT5:** Vztah člověka k prostředí **MPV:** Prv, PČ, HV
	Činnosti podporující pohybové učení	
Žák: ▪ Reaguje na základní pokyny	▪ **Komunikace v TV** - základní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály	**PT1:** Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice

a povely k osvojované činnosti a její organizaci ▪ Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	▪ **Zásady jednání a chování** – fair play • **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostoru • **Pravidla zjednodušených osvojovaných činností** - her, závodů, soutěží • **Měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)
	Činnosti ovlivňující zdraví	
Žák: • Chápe význam pravidelné pohybové činnosti pro naše zdraví • Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• **Příprava organismu** - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, cvičení napínací a protahovací • **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, relaxační , kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • **Rozvoj různých forem pohybu** - rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • **Hygiena při TV** – hygiena pohybových činností, vhodné oblečení a obutí • **Bezpečnost** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	**PT1**: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Žák : ▪ Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině	• **Pohybové hry** - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní, pohybová tvořivost • **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • **Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • **Průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky • **Základy atletiky** - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky s rozběhem, hod míčkem • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • **Plavání** -základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	**PT5**: Vztah člověka k prostředí **MPV:** Prv, PČ, HV

	• **Další pohybové činnosti** podle podmínek školy a zájmu žáků (bruslení, hry na sněhu a na ledě)	
	Činnosti podporující pohybové učení	
Žák: ▪ Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ▪ Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	▪ **Komunikace v TV** - základní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály • **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostoru • **Zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály • **Pravidla zjednodušených osvojovaných činností** - her, závodů, soutěží • **Měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů • **Zdroje informací o pohybových činnostech**	**PT1:** Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Činnosti ovlivňující zdraví	
Žák: • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• **Význam pohybu pro zdraví –** pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • **Příprava organismu –** příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, relaxační , kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • **Rozvoj různých forem pohybu** - rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • **Hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • **Bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru**,** bezpečnost v šatnách a umývárnách**,** bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek**,** první pomoc v podmínkách TV	**MPV** - ČS
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Žák: • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	• **Pohybové hry** - s různým zaměřením**,** netradiční pohybové hry a aktivity**,** využití netradičního náčiní**,** pohybová tvořivost • **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení**,** akrobacie**,** cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • **Rytmické a kondiční formy cvičení –** kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • **Průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky • **Základy atletiky** - rychlý běh**,** motivovaný vytrvalý běh**,** skok do dálky**,** hod míčkem • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem**,** pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce**,** spolupráce ve hře**,** průpravné hry**,** utkání podle	**PT5:** Vztah člověka k prostředí **MPV** – HV

	zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu**,** chůze v terénu**,** táboření, ochrana přírody • **Plavání –** hygiena adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, plavecký způsob (technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • **Bruslení –** hry na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích	
	Činnosti podporující pohybové učení	
Žák: • Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace • Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu • Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy • Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• **Komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností**,** smluvené povely a signály • **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí • **Zásady jednání a chování –** fair play, olympijské ideály a symboly • **Pravidla zjednodušených osvojovaných činností** - her, závodů, soutěží • **Měření a posuzování pohybových dovedností –** měření výkonů, základní pohybové testy • **Zdroje informací o pohybových činnostech**	**PT1:** Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti **MPV** – M jednotky délky a času **MPV** - ČS

6. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bezpečnost a hygiena	
poskytne dopomoc i záchranu, zvládá ošetření drobných poranění. uplatňuje vhodné a bezpečné chování předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost	bezpečnost a hygiena v tělesné výchově, dopomoc a záchrana při cvičení poskytnutí první pomoci při úrazu správné držení těla, správné zapojení dechu.	**Mezipředmětové vztahy** Př – stavba těla **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání, sebepojetí
	Rozcvičení	
zvládá individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny	koordinace, posilování a protažení svalového aparátu rozvoj vytrvalosti, rychlosti a síly průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení.	
	Gymnastika	
zvládá gymnastické názvosloví cvičí na nářadí i s náčiním zvládá naučené akrobatické dovednosti užívá správný rozběh, odraz, doskok při přeskoku nářadí zvládá správné držení těla při cvičení na kruzích správnou technikou vyšplhá na tyči správná koordinace při cvičení s náčiním	základní gymnastické názvosloví zdravotní a kondiční cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie – kotouly vpřed a vzad, kotoul letmo, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, ... přeskoky – přes nářadí (lavička), koza, roznožka, výskok do kleku, dřepu trampolína – nácvik odrazu, skoku kruhy – komíhání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed, vzad šplh – tyč, nácvik techniky moderní gymnastika – cvičení se švihadlem míčem,...	
	Atletika	
užívá osvojené názvosloví dbá na koordinaci pohybu dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem zvládá techniku startu a běhu správně využívá dech zvládá správnou techniku skoku dalekého zvládá správnou techniku skoku vysokého hází kriketovým míčkem	běh, atletická abeceda nácvik rychlých startů ze stoje, sedu, lehu běh a technika startu na 60m, 600m vytrvalostní běh 5 min nácvik předávání štafet skoky . skok z místa snožmo, trojskok z místa skok daleký – správná technika odrazu, letu, dopadu skok vysoký - správná technika odrazu, letu, dopadu hody – hod kriketovým míčkem z místa a z rozběhu, hod na cíl	

	Sportovní hry	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice družstva a dodržuje ji zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěži a relaxaci	vybíjená – zdokonalování, dodržování pravidel přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, pravidla hry, rozhodování košíková – dribling na místě a v pohybu, nácvik přihrávek, střelba na koš	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, komunikace
	Doplňkové míčové hry	
zvládá rekreačním způsobem doplňkové míčové hry	sálová kopaná, florbal, softbal, házená – pohyb po hřišti, seznámení s míčem a držení míče, sbírání, přijímání a tlumení míče, přihrávky, střelba, vedení míče, brankářský výcvik, klamání, finty, taktika ringo	
	Úpoly	
zvládá pádovou techniku zvládá úpolové cviky	přetlaky, přetahy, úpolové odpory pádová technika – vpřed, vzad, stranou, parakotouly	
	Plavání	
zdokonaluje jednotlivé styly	základní styly – kraul, prsa, znak potápění skoky do vody	
	Bruslení	
zdokonaluje jednotlivé styly	vpřed, vzad, přešlapování	
	Zdravotní TV	
zvládá cviky na posílení, protažení a uvolnění svalových partií těla uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabeních	vyrovnávací a posilovací cviky na jednotlivé svalové skupiny jsou zařazovány během celého školního roku do jednotlivých hodin	

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bezpečnost a hygiena	
poskytne dopomoc i záchranu, zvládá ošetření drobných poranění. uplatňuje vhodné a bezpečné chování předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost	bezpečnost a hygiena v tělesné výchově, dopomoc a záchrana při cvičení poskytnutí první pomoci při úrazu správné držení těla, správné zapojení dechu.	**Mezipředmětové vztahy** Př – stavba těla **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání, sebepojetí
	Rozcvičení	
zvládá individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	koordinace, posilování a protažení svalového aparátu rozvoj vytrvalosti, rychlosti a síly průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení.	
	Gymnastika	
zvládá gymnastické názvosloví cvičí na nářadí i s náčiním zvládá naučené akrobatické dovednosti užívá správný rozběh, odraz, doskok při přeskoku nářadí zvládá správné držení těla při cvičení na kruzích správnou technikou vyšplhá na tyči uplatňuje správnou techniku nohou při šplhu na laně správná koordinace při cvičení s náčiním	základní gymnastické názvosloví zdravotní a kondiční cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie – kotouly vpřed a vzad roznožmo, kotoul vzad do stoje spojného kotoul vzad do zanožení kotoul letmo přes překážku, kotoul letmo z trampolíny přes lavičku do duchen stoj na rukou, svíčka s oporou a bez opory stoj na hlavě přemet stranou přeskoky – přes nářadí (lavička), koza, roznožka, bedna -výskok do dřepu trampolína – nácvik odrazu, skoku výskok a přeskok švédské bedny z trampolíny kruhy – komíhání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed, vzad, správný odraz pod kruhy, seskok zákmihem, seskok u záhupu šplh na tyči - zdokonalování techniky, šplh na čas nácvik správné techniky nohou při šplhu na laně moderní gymnastika – cvičení se švihadlem míčem, cvičení při hudbě	
	Atletika	
užívá osvojené názvosloví dbá na koordinaci pohybu dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným	zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda (liftink, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou, pletýnka) rychlé starty ze stoje, sedu, lehu nácvik startů z bloku	

cvikem zvládá techniku startu a běhu správně využívá dech zvládá správnou techniku skoku dalekého zvládá správnou techniku skoku vysokého hází kriketovým míčkem a granátem	běh na 60m, 600m vytrvalostní běh 10 min zlepšování techniky předávání štafetového kolíku a štafety štafety 4x60m skoky - skok z místa snožmo, trojskok z místa skok daleký – zdokonalování správné techniky odrazu, letu, dopadu skok vysoký – zdokonalování správné techniky odrazu, letu, dopadu hody – hod kriketovým míčkem z místa a z rozběhu, hod na cíl hod granátem z místa, z rozběhu	
	Sportovní hry	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice družstva a dodržuje ji zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěži a relaxaci	vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, prudké odehrání míče do soupeřova pole jednoruč i obouruč, chytání přihrávky, pravidla hry, rozhodování, taktika košíková – pohyb po hřišti, seznámení s míčem, přihrávky na místě a v pohybu, správný postoj při přihrávce, driblingová abeceda, dribling na místě a v pohybu levou a pravou rukou nácvik dvojtaktu, zdokonalování přihrávek, střelba na koš	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, komunikace
	Doplňkové míčové hry	
zvládá rekreačním způsobem doplňkové míčové hry	sálová kopaná, florbal, softbal, házená – pohyb po hřišti, seznámení s míčem a držení míče, sbírání, přijímání a tlumení míče, přihrávky, střelba, vedení míče, brankářský výcvik, klamání, finty, taktika ringo	
	Úpoly	
zvládá pádovou techniku zvládá úpolové cviky	přetlaky, přetahy, úpolové odpory pádová technika – vpřed, vzad, stranou, parakotouly	
	Plavání	
zdokonaluje jednotlivé styly	základní styly – kraul, prsa, znak potápění skoky do vody	
	Lyžování	
manipuluje správně s lyžařskou výzbrojí zvládá všeobecnou lyžařskou průpravu, základní oblouk dodržuje pravidla bezpečného pohybu v zimní horské krajině	všeobecná lyžařská průprava specializovaná sjezdová průprava – jízda přímo, šikmo svahem, sesouvání, odšlapování,... jízda na vleku základní oblouk bezpečnost pohybu v zimní horské krajině	

	Bruslení	
zdokonaluje jednotlivé styly	vpřed, vzad přešlapování vpřed, vzad	
	Zdravotní TV	
zvládá cviky na posílení, protažení a uvolnění svalových partií těla uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabeních	vyrovnávací a posilovací cviky na jednotlivé svalové skupiny jsou zařazovány během celého školního roku do jednotlivých hodin	

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bezpečnost a hygiena	
poskytne dopomoc i záchranu, zvládá ošetření drobných poranění zná bezpečnost při jednotlivých pohybových činnostech bezpečně používá sportovní potřeby a nářadí předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost	bezpečnost a hygiena v tělesné výchově, dopomoc a záchrana při cvičení poskytnutí první pomoci při úrazu správné držení těla, správné zapojení dechu zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo ni	
	Rozcvičení	
zvládá individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny správně drží své tělo, zapojuje do pohybu správné dýchání usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně využívá osvojené relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	správné držení těla zvyšování kloubních pohybů správné zapojení dechu celkové posilování svalového aparátu rozvoj vytrvalosti, zdatnosti, rychlosti a síly	
	Gymnastika	
zvládá gymnastické názvosloví cvičí na nářadí i s náčiním zvládá naučené akrobatické dovednosti užívá správný rozběh, odraz, doskok při přeskoku nářadí zvládá správné držení těla při cvičení na kruzích správnou technikou vyšplhá na tyči uplatňuje správnou techniku nohou při šplhu na laně správná koordinace při cvičení s náčiním sladí pohyb s hudbou zvládá základy aerobiku	základní gymnastické názvosloví zdravotní a kondiční cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie – kotouly vpřed a vzad vícekrát za sebou, kotouly vpřed, vzad roznožmo, kotoul vzad do stoje spojného kotoul vzad do zanožení kotoul letmo přes překážku, kotoul letmo z trampolíny přes lavičku, nízkou švédskou bednu do duchen stoj na rukou, svíčka s oporou a bez opory stoj na hlavě přemet stranou na obě strany přeskoky – přes nářadí (lavička), koza, roznožka, skrčka bedna -výskok do dřepu, odbočka přes bednu výskok a přeskok švédské bedny z trampolíny kruhy – zdokonalování cviků - komíhání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed, vzad, správný odraz pod kruhy, seskok zákmihem, seskok u záhupu	

	šplh na tyči - zdokonalování techniky, šplh na čas šplh na laně moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, s míčem, cvičení při hudbě aerobic	
	Atletika	
užívá osvojené názvosloví dbá na koordinaci pohybu dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem zvládá techniku startu a běhu správně využívá dech zvládá správnou techniku skoku dalekého zvládá správnou techniku skoku vysokého hází kriketovým míčkem a granátem vrhá koulí	zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda (liftink, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou, pletýnka) rychlé starty ze stoje, sedu, lehu starty z bloku běh na 60m, 100m, 800m a 1500m vytrvalostní běh 10 min zlepšování techniky předávání štafetového kolíku a štafety štafety 4x100m skoky - skok z místa snožmo, trojskok z místa skok daleký – správná technika odrazu, letu, dopadu skok vysoký zlepšování správné techniky odrazu, fáze letu a dopadu hody – hod kriketovým míčkem z místa a z rozběhu, hod na cíl hod granátem z místa, z rozběhu vrh koulí	
	Sportovní hry	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice družstva a dodržuje ji zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěži a relaxaci zvládá pravidla košíkové v teorii i praxi zvládá základy sportovních her	vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, prudké odehrání míče do soupeřova pole jednoruč i obouruč, chytání přihrávky, pravidla hry, rozhodování, taktika košíková – pohyb po hřišti, seznámení s míčem, přihrávky na místě a v pohybu, správný postoj při přihrávce, driblingová abeceda, dribling na místě a v pohybu levou a pravou rukou nácvik dvojtaktu, zdokonalování přihrávek, střelba na koš, střelba na koš z různých míst odbíjená – přihrávky vrchem i spodem, přes síť, podání vrchem i spodem, nácvik útoku po přihrávce, blokování, pravidla odbíjené	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, komunikace
	Doplňkové míčové hry	
zvládá rekreačním způsobem doplňkové míčové hry	sálová kopaná florbal házená ringo	
	Úpoly	
zvládá pádovou techniku zvládá úpolové cviky	přetlaky, přetahy, úpolové odpory pádová technika – vpřed, vzad, stranou, parakotouly	
	Plavání	
zdokonaluje jednotlivé styly	základní styly – kraul, prsa, znak	

	potápění skoky do vody	
	Bruslení	
zdokonaluje jednotlivé styly	vpřed, vzad přešlapování vpřed, vzad	
	Zdravotní TV	
zvládá cviky na posílení, protažení a uvolnění svalových partií těla uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabeních	vyrovnávací a posilovací cviky na jednotlivé svalové skupiny jsou zařazovány během celého školního roku do jednotlivých hodin	

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bezpečnost a hygiena	
poskytne dopomoc i záchranu, zvládá ošetření drobných poranění zná bezpečnost při jednotlivých pohybových činnostech bezpečně používá sportovní potřeby a nářadí předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobuje jim svou činnost	bezpečnost a hygiena v tělesné výchově, dopomoc a záchrana při cvičení poskytnutí první pomoci při úrazu správné držení těla, správné zapojení dechu zásady bezpečného používání sportovních potřeb a nářadí seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo ni	
	Rozcvičení	
zvládá individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny správně drží své tělo, zapojuje do pohybu správné dýchání usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti – zvolí vhodný rozvojový program samostatně využívá osvojené relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	správné držení těla zvyšování kloubních pohybů správné zapojení dechu celkové posilování svalového aparátu rozvoj vytrvalosti, zdatnosti, rychlosti a síly	
	Gymnastika	
zvládá gymnastické názvosloví cvičí na nářadí i s náčiním zvládá naučené akrobatické dovednosti užívá správný rozběh, odraz, doskok při přeskoku nářadí zvládá správné držení těla při cvičení na kruzích správnou technikou vyšplhá na tyči uplatňuje správnou techniku nohou při šplhu na laně správná koordinace při cvičení s náčiním sladí pohyb s hudbou	základní gymnastické názvosloví zdravotní a kondiční cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie – kotouly vpřed a vzad vícekrát za sebou, kotouly vpřed, vzad roznožmo, kotoul vzad do stoje spojného kotoul vzad do zanožení kotoul letmo přes překážku, kotoul letmo z trampolíny přes lavičku, nízkou švédskou bednu do duchen stoj na rukou, svíčka s oporou a bez opory stoj na hlavě přemet stranou na obě strany přemet vpřed s dopomocí gymnastická sestava probraných prvků přeskoky – přes nářadí (lavička), koza, roznožka, skrčka bedna –skrčka, odbočka přes bednu	

zvládá základy aerobiku	výskok a přeskok švédské bedny z trampolíny kruhy – zdokonalování cviků - komíhání, rotace kolem své osy, kotoul vpřed, vzad, správný odraz pod kruhy, seskok zákmihem, seskok u záhupu šplh na tyči, šplh na čas šplh na laně s přírazem a bez přírazu, šplh na čas moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, s míčem, cvičení při hudbě, krátká sestava na hudbu s náčiním aerobic	
	Atletika	
užívá osvojené názvosloví dbá na koordinaci pohybu dbá na samostatnou přípravu svalového aparátu před daným cvikem zvládá techniku startu a běhu správně využívá dech zvládá správnou techniku skoku dalekého zvládá správnou techniku skoku vysokého hází kriketovým míčkem a granátem vrhá koulí	zdokonalování techniky běhu, atletická abeceda (liftink, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou, pletýnka) rychlé starty ze stoje, sedu, lehu starty z bloku běh na 60m, 100m, 800m a 1500m vytrvalostní běh 10 min zlepšování techniky předávání štafetového kolíku a štafety štafety 4x100m skoky - skok z místa snožmo, trojskok z místa skok daleký – správná technika odrazu, letu, dopadu skok vysoký zlepšování správné techniky odrazu, fáze letu a dopadu hody – hod kriketovým míčkem z místa a z rozběhu, hod na cíl hod granátem z místa, z rozběhu vrh koulí	
	Sportovní hry	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice družstva a dodržuje ji zvládnuté pohybové dovednosti aplikuje při hře, soutěži a relaxaci zvládá pravidla košíkové v teorii i praxi zvládá základy míčových her	vybíjená – zdokonalování hry, dodržování pravidel, rozhodování hry přehazovaná – rychlé a přesné přihrávky, prudké odehrání míče do soupeřova pole jednoruč i obouruč, chytání přihrávky, pravidla hry, rozhodování, taktika košíková – správný postoj při přihrávce, driblingová abeceda, dribling na místě a v pohybu levou a pravou rukou nácvik dvojtaktu, zdokonalování přihrávek, střelba na koš, střelba na koš z různých míst útok, obrana – osobní zónová, poziční střelba z dálky, clony, uvolňování hráče,... odbíjená – přihrávky vrchem i spodem, přes síť, podání vrchem i spodem, nácvik útoku po přihrávce, blokování, pravidla odbíjené, rozhodování	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, komunikace, řešení problémů
	Doplňkové míčové hry	
zvládá rekreačním způsobem	sálová kopaná	

doplňkové míčové hry	florbal házená ringo	
	Úpoly	
zvládá pádovou techniku zvládá úpolové cviky	přetlaky, přetahy, úpolové odpory pádová technika – vpřed, vzad, stranou, parakotouly	
	Plavání	
zdokonaluje jednotlivé styly	základní styly – kraul, prsa, znak potápění skoky do vody	
	Bruslení	
zdokonaluje jednotlivé styly	vpřed, vzad přešlapování vpřed, vzad	
	Zdravotní TV	
zvládá cviky na posílení, protažení a uvolnění svalových partií těla uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabeních	vyrovnávací a posilovací cviky na jednotlivé svalové skupiny jsou zařazovány během celého školního roku do jednotlivých hodin	

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.9.1.1 Vzdělávací předmět: Pracovní činnosti

Obsahové vymezení

Obsah předmětu postihuje široké spektrum pracovních činností, vede žáky k získání pracovních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k jejich profesní orientaci. Je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou.

I.stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

II. stupeň

Ze šesti tematických okruhů jsou na naší škole realizovány tyto:

- pěstitelské práce, chovatelství
- příprava pokrmů
- svět práce
- práce s technickými materiály

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Časové vymezení

1. ročník	1 hodina
2. ročník	1 hodina
3. ročník	1 hodina
4. ročník	1 hodina
5. ročník	1 hodina
6. ročník	1 hodina
7. ročník	1 hodina
8. ročník	1 hodina
9. ročník	1 hodina

Organizační zajištění

Výuka probíhá v dílnách, na zahradě, ve cvičné kuchyni, v pracovně výpočetní techniky, v kmenové třídě, ve specializovaných zařízeních, (exkurze, výstavy, odborná učiliště, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- učíme žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme k žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učíme žáky pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Metody práce:

práce ve třídě, v odborných učebnách, v koutku přírody, na školním pozemku; vycházka, exkurze

Formy práce:
samostatná práce, skupinová práce, práce v týmu, práce podle předlohy, práce podle návodu, kooperativní vyučování, projektové vyučování

Pomůcky:
tabule, nástěnky, ochrana lavice, různé druhy materiálů, pracovní a ochranné pomůcky, nástěnné obrazy, herbáře, atlasy rostlin, vybavení kuchyně včetně el. spotřebičů, stavebnice, PC, internet

Evaluace:
- příprava na vyučování
- chování
- úsilí a pracovní nasazení
- zručnost a konečné výsledky práce

1.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Práce s drobným materiálem	
Žák: ▪ Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ▪ Pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát ▪ Pracovní pomůcky a nástroje ▪ Jednoduché pracovní postupy, organizace práce ▪ Lidové zvyky, tradice a řemesla	**PT1** – Kooperace a kompetice **MPV** – Prv, ČJ, HV, VV, M, TV
	Konstrukční činnosti	
Žák : ▪ Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ Stavebnice (plošné, prostorové) ▪ Práce s předlohou	**PT1 –** Kooperace a kompetice **MPV** – M, Prv, HV
	Pěstitelské práce	
Žák : ▪ Provádí pozorování přírody ▪ Pečuje o nenáročné rostliny	▪ základní podmínky pro pěstování rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ jedovaté rostliny	**PT5 –** Vztah člověka k prostředí **MPV –** Prv, VV, Čj, M, HV
	Příprava pokrmů	
Žák: ▪ připraví jednoduchou tabuli pro stolování	▪ Jednoduchá úprava stolu	**MPV** – VV, ČJ, M

2.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Práce s drobným materiálem	
Žák: ▪ Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ▪ Pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, aj. ▪ Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití ▪ Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce ▪ Lidové zvyky, tradice, řemesla	MPV – Prv, ČJ, HV, VV, M, TV
	Konstrukční činnosti	
Žák : ▪ Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ Stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů ▪ Práce s návodem, předlohou	**MPV –** M, Prv, HV
	Pěstitelské práce	
Žák : ▪ Provádí pozorování přírody, zhodnotí výsledky pozorování ▪ Pečuje o nenáročné rostliny	▪ základní podmínky při pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ rostliny jedovaté	**PT1 –** Kooperace a kompetice **MPV –** Prv, VV, ČJ, M, HV
	Příprava pokrmů	
Žák: ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ chová se vhodně při stolování	▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla slušného stolování	**MPV** – VV, ČJ, M

3.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Práce s drobným materiálem	
Žák: ▪ Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ▪ Pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.) ▪ Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití ▪ Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce ▪ Lidové zvyky, tradice, řemesla	MPV – Prv, ČJ, HV, VV, M, TV
	Konstrukční činnosti	
Žák : ▪ Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ Stavebnice (prostorové, konstrukční), sestavování modelů ▪ Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	**MPV –** M, Prv, HV
	Pěstitelské práce	
Žák : ▪ Provádí pozorování přírody, zhodnotí výsledky pozorování ▪ Pečuje o nenáročné rostliny	▪ základní podmínky při pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ rostliny jedovaté	**PT1 –** Kooperace a kompetice **MPV –** Prv, VV, ČJ, M, HV
	Příprava pokrmů	
Žák: ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ chová se vhodně při stolování	▪ základní vybavení kuchyně ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	**MPV** – VV, ČJ, M

4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Práce s drobným materiálem	
▪ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ▪ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ▪ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.) ▪ Pracovní pomůcky a nástroje ▪ Jednoduché pracovní postupy, organizace práce ▪ Lidové zvyky, tradice a řemesla	**PT – 1**/ kreativita **MPV** – ČS, HV, VV, M,
	Konstrukční činnosti	
▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů ▪ Práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	**MPV** – M, HV, ČJ
	Pěstitelské práce	
▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ▪ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ▪ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky nástroje a náčiní ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie	**PT** -5/ Vztah člověka k prostředí **MPV –** Př, VV, ČJ, M, HV
	Příprava pokrmů	
▪ orientuje se v základním vybavení kuchyně ▪ připraví samostatně jednoduchý pokrm ▪ dodržuje pravidla správného stolování a ▪ společenského chování ▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	▪ Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ▪ Základní vybavení kuchyně ▪ Výběr, nákup a skladování potravin ▪ Technika v kuchyni, historie a význam	**MPV** – VV, ČJ, M

6. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Pěstitelské práce, chovatelství	
▪ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	▪ základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy ▪ zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny , zelenina v zahradě ▪ ovocné rostliny – sady, druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování ▪ polní plodiny – druhy, způsob pěstování, zpracování a využití, obilniny ve výživě ▪ léčivé rostliny, koření ▪ rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie ▪ pěstování vybrané rostliny	MPV – Př, VV, M PT – 1 Kreativita, psychohygiena PT 5 základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
▪ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	▪ okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, okrasné zahrady, květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, ▪ jednoduchá vazba, úprava květin, aranžování	
▪ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ▪ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ▪ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	▪ chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty	

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Příprava pokrmů	
▪ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ▪ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami správné výživy ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	▪ kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu ▪ potraviny – výběr, nákup skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku ▪ příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	MPV – Výchova ke zdraví, Př, F, VV
▪ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	▪ úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání ▪ obsluha a chování u stolu ▪ slavnostní stolování v rodině ▪ zdobné prvky a květiny na stole	

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Svět práce	
▪ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	▪ Sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav ▪ osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení vlivy na volbu profesní orientace ▪ informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb	**MPV** – VO, ČJ
▪ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	▪ trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností ▪ požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní ▪ rovnost příležitostí na trhu práce	
▪ využije profesní orientace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	▪ možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů ▪ přijímací řízení ▪ informace a poradenské služby	
▪ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	▪ pracovní příležitosti v obci (regionu) ▪ způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele ▪ problémy nezaměstnanosti, úřady práce ▪ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů ▪ podnikání – druhy a struktura organizací, ▪ nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Práce s technickými materiály	
▪ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ▪ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ▪ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ▪ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím ▪ poskytne první pomoc při úrazu ▪ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	▪ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ▪ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ organizace práce, důležité technologické postupy ▪ technické náčrty a výkresy, technické informace a návody ▪ úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky ▪ technika a životní prostředí ▪ technika a volný čas ▪ tradice a řemesla	MPV – výchova ke zdraví, M, F, Ch, Př PT 1 –kreativita, psychohygiena, kooperace a kompetice PT 5 – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

5.10 Doplňující vzdělávací obory

Plnění klíčových kompetencí v těchto předmětech vždy navazuje na nejbližší vzdělávací oblast. Nabídka volitelných předmětů se bude vždy aktuálně měnit podle zájmu žáků a samozřejmě doplňovat o předměty nové, tak jak to možnosti školy a vyučujících dovolí.
Volitelné předměty jsou nabízeny na druhém stupni základní školy od 7. ročníku a jejich hodinová dotace je plně v souladu s učebním plánem.

5.10.1 Vyučovací předmět: Komunikace v anglickém jazyce

Výuka je zaměřena na prohloubení řečových dovedností, zejména jednoduchou komunikaci v každodenních situacích. Žáci pracují s texty, s ukázkami z literatury, nacvičují praktické situace formou dramatické výchovy.
Na výuku v běžných hodinách navazují jazykové pobyty v anglicky mluvících zemích.

Časové vymezení – komunikace v AJ
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Organizační vymezení
Výuka probíhá v jazykové učebně, kmenových třídách, v učebně informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu učení se anglickému jazyku
- vedeme žáka k uvědomění si důležitosti znalosti anglického jazyka pro budoucí život
- motivujeme žáka k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- zařazujeme využívání výpočetní techniky
- motivujeme žáky k dalšímu učení, rozšiřování slovní zásoby
- upřednostňujeme pestrost aktivit

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému závěru při plnění úkolů v rámci jejich možností
- umožňujeme žákům různé způsoby řešení daného úkolu
- zařazujeme projektovou práci
- vedeme žáky k plánování a spolupráci

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k vlastnímu vyjadřování v cizím jazyce
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- podporujeme kooperativní myšlení žáků
- vedeme žáky k aktivnímu používání anglického jazyka v běžných situacích života
- vytváříme prostředí pro zapojení žáků do diskuse a obhájení svých názorů
- povzbuzujeme žáky, aby se vyjadřovali celými větami
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých
- uplatňujeme dodržování pravidel slušného chování
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- uplatňujeme individuální přístup k žákům

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjíme dovednost podřizovat se pravidlům
- organizujeme zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu
- podporujeme účast žáků na kulturních akcích, soutěžích a olympiádách
- seznamujeme žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporujeme jejich vztah k vlastní zemi

Kompetence pracovní

- zařazujeme projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule

- práce v sešitech
- písemná překladová cvičení, písemná doplňovací cvičení
- čtení textů – tiché, hlasité
- čtení s porozuměním
- práce na projektech
- vlastní verbální produkce

Formy a metody práce

- výuka v lavicích ve třídě
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě, samostatná skupinová práce
- domácí úkoly
- individuální procvičování v pracovních sešitech
- samostatná práce žáků
- hry, soutěže a aktivity zaměřené na zvládnutí jednotlivých gramatických jevů
- didaktické hry, jazykové hry, soutěže a další metody procvičování
- společné procvičování
- práce s počítačovými programy
- audio a video ukázky
- četba textů
- práce se slovníky
- komunikační hry, dramatizace

8. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ přirozeně reaguje na otázky z oblasti každodenního života: jméno, věk, bydliště, ▪ popíše osoby ▪ reprodukuje jednoduchý přečtený a slyšený text	▪ moje rodina ▪ bydlení ▪ nakupování ▪ oblečení ▪ škola ▪ volný čas	**Průřezová témata** **Sociální a personální:** • cvičení smyslového vnímání • cvičení dovedností zapamatování • specifické komunikační dovednosti (monologické formy)

▪ zachytí stěžejní myšlenku v projevu učitele ▪ samostatně vede jednoduchý rozhovor ▪ popíše místnost, obrázek ▪ popíše svůj denní režim		

9. třída

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ přirozeně reaguje na otázky z oblasti každodenního života: jméno, věk, bydliště, ▪ popíše osoby ▪ reprodukuje jednoduchý přečtený a slyšený text ▪ zachytí stěžejní myšlenku v projevu učitele ▪ samostatně vede jednoduchý rozhovor ▪ popíše místnost, obrázek ▪ popíše svůj denní režim ▪ pracuje se slovníkem	▪ moje rodina a přátelé ▪ zdraví ▪ sport ▪ moje město ▪ škola ▪ volný čas ▪ Praha ▪ Londýn	**Průřezová témata** **Sociální a personální:** • cvičení smyslového vnímání • cvičení dovedností zapamatování • specifické komunikační dovednosti

Výuka je především zaměřena na tyto oblasti:

- receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním)
- produktivní řečové (ústní a písemný projev)
- komunikační (jednoduchá komunikace)

Ve výuce se objevují náročnější metody – skupinová práce, nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, TV, video.
Žáci se SPU postupují podle individuálních vzdělávacích plánů.

5.10.2 Vyučovací předmět: Seminář z informatiky

Obsahové vymezení

Seminář z informatiky navazuje na základní znalosti získané v nižších ročnících. Doplňuje a rozšiřuje dovednosti, rozvíjí a podporuje samostatnou tvořivost žáků. S informačními technologiemi pracuje jako s celkem složeným s navzájem propojených tématických celků. Úzce spolupracuje s ostatními předměty a prohlubuje mezipředmětové vztahy. Pomáhá žákovi začlenit informatiku mezi nástroje, které má k dispozici k získávání informací a následné práci s nimi.

Tematické celky:

- architektura PC a místní sítě
- architektura internetu
- formy a využívání internetu
- práce s textem
- práce s obrazem
- práce se zvukem
- práce s tabulkou a grafem
- základy algoritmizace
- zabezpečení počítače
- freeware
- aplikace hypertextu

Pro žáky 7. a 9. ročníku je určen seminář z informatiky, který je volitelný. Jeho hlavní náplní je praktické ovládání počítače. Žáci jsou vedeni ke zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu.

Časové vymezení – seminář z informatiky

7. ročník 1 hodina – volitelný předmět
9. ročník 1 hodina – volitelný předmět

Organizační vymezení

Žáci pracují v odborné počítačové učebně s internetem, kde každý žák má svůj počítač. Výuka probíhá ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dnů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky se základními pojmy
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a syntetizaci
- rozvíjíme schopnost využívat informace v procesu učení
- vedeme žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- seznamujeme žáky s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů
- vedeme žáky k ověřování a srovnávání informačních zdrojů a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací
- učíme žáky obhajovat svá řešení problémů
- vedeme žáky k vlastnímu úsudku a zkušenostem

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými možnostmi komunikace s okolním světem
- vedeme žáky k dodržování základních pravidel slušné komunikace
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky rozlišovat fakta, vlastní názory, domněnky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat nejen individuálně, ale i ve dvojicích, skupině
- učíme žáky respektovat dohodnutá pravidla práce ve skupině
- umožňujeme žákům obhájit svůj názor
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke znalostem svých práv a respektování práv ostatních
- učíme žáky plnit si své povinnosti
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví
- rozvíjíme u žáků schopnost poskytnout pomoc druhým, pokud ji potřebují

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k šetrné práci s výpočetní technikou
- vyžadujeme smysl pro zodpovědnost
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla nebo postupy
- vedeme žáky k rozvoji svých zájmů a schopností

žák je v předmětu veden k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- výuka u počítače – vykonávání praktických úkonů pod vedením pedagoga
- práce v sešitech
- krátké písemné testy zaměřené na prověření teoretických znalostí
- samostatná práce u počítače – prověřování získaných znalostí a dovedností na zadaném úkolu

metody a formy práce

- Výuka v menších skupinách v odborné učebně
- Samostatná práce žáků
- Domácí úkoly
- Demonstrační řešení úloh na projekci
- Projekty – práce žáků ve skupinách v delším časovém horizontu se zaměřením na skloubení dovedností získaných v informatice s jiným předmětem – posilování mezipředmětových vztahů

7. ročník

	Práce s textovým editorem	
▪ Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla při práci s textem a obrazem ▪ Používá funkce textového editoru k pokročilejším úpravám textu	– Vzhled stránky, nastavení parametrů, normovaná strana – Pokročilá editace textu – Funkce schránky v textovém editoru – Odrážky a číslování odstavců – Tabulátory – Sloupce – Tabulka v textovém editoru – Grafické prvky v textovém editoru – Práce s více dokumenty najednou	MPV: ČJ sloh (stylistika) PT1 Osobnostní a sociální výchova (kreativita – projekt Cizokrajné ekosystémy) PT5 Vztah člověka k prostředí
	Rastrová grafika	
▪ Rozezná různé obrázkové formáty ▪ Dokáže změnit formát obrázku ▪ Provádí jednoduché operace vedoucí k úpravě obrázku ▪ Při úpravách obrázku uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s rastrovým obrázkem	– Obrázkové formáty – Prohlížeče obrázků – Změna formátu obrázku – Rozměr obrázku – Velikost obrázku – Ořez – Pokročilejší úpravy obrázků (jas, kontrast, citlivost barev)	
	Vektorová grafika	
▪ Dovede pomocí vektorového grafického editoru vytvořit obrázek ▪ Používá funkce vektorového grafického editoru a modifikuje obrázek ▪ Uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s grafickými objekty	– Označování, přesun a změna rozměrů objektu – Kopírování objektů – Barvy a čáry – Automatické tvary – Kreslení čar – Úpravy tvarů objektů – Práce s textem – Práce s více objekty	MPV: VV

9. ročník

	Informační etika	
▪ Vnímá informace jako duševní hodnotu, majetek subjektu. ▪ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	– ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright	MPV- VO PT4 Kulturní diference -Projekt Praha
	Tabulkový procesor	
▪ Chápe význam a uplatnění tabulkového procesoru ▪ Orientuje se v prostředí tabulkového procesoru ▪ Provádí základní operace s buňkou ▪ Vkládá vzorce ▪ Používá funkce ▪ Vytvoří graf a upravuje jeho parametry ▪ mění formát buňky ▪ Sestaví jednoduchou databázi, kterou třídí a filtruje. ▪ Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	– Význam a využití tabulkového procesoru – Buňka jako základní prvek tabulky – Kopírování a přesunování buněk, částí tabulky – Vzorce a výpočty – Funkce – Formát buňky – Grafy – Třídění a filtrace dat	MPV Matematika – statistika, funkce PT1 Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace a sebeorganizace) PT5 Vztah člověka k prostředí
	Prezentace informací	
▪ Chápe prezentaci jako možnost prezentovat informace v souladu s projevem vlastního postoje či názoru k diskutovanému tématu. ▪ Orientuje se v prostředí programu pro tvorbu prezentací ▪ Člení prezentaci na jednotlivé snímky ▪ Pracuje s objekty ve snímku a jejich parametry (text, graf, obrázek) ▪ Pracuje s animací objektů ▪ Zná způsob implementace zvuku do prezentace ▪ Orientuje se v problematice tvorby webových stránek	<u>Tvorba prezentací</u> – Seznámení se s pracovním prostředím programu pro tvorbu prezentací – Snímek a jeho rozložení, práce se snímkem, vkládání nových snímků – Šablony snímků – Objekty ve snímku a jejich efekty – Animace snímků – Zvuk v prezentaci – Přechody mezi snímky <u>Tvorba webových stránek</u> – Možnosti tvorby webových stránek – Práce s grafickým editorem pro tvorbu www stránek – Základní znaky HTML kódu	PT6 – Mediální výchova

5.10.3 Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky

Obsahové vymezení
Cvičení z matematiky navazuje na základní znalosti získané v nižších ročnících. Doplňuje a rozšiřuje dovednosti, rozvíjí a podporuje samostatnou práci žáků.

Časové vymezení – cvičení z matematiky
9. ročník 1 hodina – volitelný předmět

Organizační vymezení
Žáci pracují ve třídě, v odborné počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí
Kompetence k učení
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- přistupujeme individuálně k jednotlivým žákům
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení

Kompetence k řešení problémů
- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, které vycházejí z reálného života

Kompetence komunikativní
- užíváme matematický jazyk včetně matematické symboliky
- pracujeme s grafy, diagramy
- podporujeme spolupráci a kooperativní myšlení žáků

Kompetence občanské
- nabízíme dostatečné množství matematických úloh k propojení s reálným životem
- řešíme slovní úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky k pomoci slabším
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení

Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

Na úrovni základního vzdělání žák:

- Využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- Rozvíjí své kombinatorické a logické myšlení, kriticky usuzuje a srozumitelně a věcně argumentuje prostřednictvím řešení matematických problémů
- Rozvíjí své abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- Vytváří zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a efektivně využívá osvojený matematický aparát
- Vnímá složitosti reálného světa a porozumí mu, využívá matematické modely, umí je vyhodnotit a posoudit jejich hranice použití
- Provádí rozbor problémů a tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému.
- Zvládá přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, provádí rozbory a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev
- Rozvíjí spolupráci při řešení problémových aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi.
- Poznává možnosti matematiky a chápe skutečnost, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- Rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, je veden k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, rozvíjí systematičnost, vytrvalost a přesnost.
- Vytváří dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umí své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí protipříkladu

žák je v předmětu veden k:

- využívání matematických znalostí a dovedností v praktických činnostech
- vytváření zásoby matematických nástrojů
- efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu při řešení úloh
- soustavnému provádění efektivní sebekontroly
- využívání matematické symboliky
- provádění rozborů a zápisů při řešení geometrických úloh
- využívání matematických modelů pro řešení úloh z praxe
- zdokonalování svého grafického projevu

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemné pětiminutovky
- delší písemné tématicky zaměřené práce
- kontrolní písemné práce (vstupní, závěrečné, čtvrtletní)

metody a formy práce

- Výuka v lavicích ve třídě
- Výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- Domácí úkoly
- Demonstrační řešení úloh na tabuli
- Individuální řešení příkladů ze sbírek, učebnic, pracovních listů
- Samostatná práce žáků
- Didaktické hry, soutěže a další metody procvičování

9.ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ provádí početní operace s racionálními čísly ▪ řeší slovní úlohy o pohybu, ▪ používá přímou, nepřímou úměrnost ▪ řeší lineární rovnice ▪ používá vzorce $(a\pm b)^2$, a^2-b^2 ▪ určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl. ▪ sčítá, odčítá, násobí a dělí dva lomené výrazy ▪ řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. ▪ řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli. ▪ řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací nebo sčítací metodou Provádí zkoušku řešení. ▪ řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými. ▪ používá goniometrických funkcí k výpočtu stran pravoúhlého trojúhelníku ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty objemu a povrchu těles	• početní operace s racionálními čísly • slovní úlohy • lineární rovnice • slovní úlohy řešené rovnicemi • úprava algebraických výrazů • lomený výraz • početní operace s lomenými výrazy • lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli. • soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými ▪ řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustavy lineárních rovnic ▪ goniometrické funkce ▪ tělesa ▪ řešení slovních úloh z praxe na využití vzorců pro povrch a objem těles	**Mezipředmětové vztahy** Fyzika, chemie

5.10.4 Vyučovací předmět: Cvičení z českého jazyka

Obsahové vymezení

Cvičení z českého jazyka navazuje na základní znalosti získané v nižších ročnících. Doplňuje a rozšiřuje dovednosti, rozvíjí a podporuje samostatnou tvořivost žáků. Shrnuje, utřiďuje a procvičuje veškerou již probranou látku mluvnice.

Časové vymezení – cvičení z českého jazyka

9. ročník 1 hodina – volitelný předmět

Organizační vymezení

Žáci pracují ve třídě, v odborné počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravopisných pravidel a jejich vzájemnému propojování
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení
- využíváme práci s PC
- pomáháme vybírat vhodné metody a strategie učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézaní chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- učíme žáky propojit teoretické poznatky s praxí
- rozvíjíme u žáků schopnost dobře si zorganizovat práci
- vedeme žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- zařazujeme projektové vyučování
- učíme správně argumentovat, oponovat cizím názorům, vyslovit názor ve vhodnou dobu a vhodným způsobem
- učíme sebehodnocení a sebekritice

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů

- učíme žáky vhodně interpretovat hlavní myšlenku, odlišit podstatné od nepodstatného, uspořádat informace do systému
- učíme žáky zaznamenávat myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit, logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjíme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné výslovnosti slov, ke kultuře řeči, k tomu, aby se dokázali vyjádřit svými slovy
- učíme žáky čtenářským dovednostem, seznamujeme je s různými typy textů
- poskytujeme žákům příležitosti pro tvorbu vlastních textů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné spolupráci
- učíme žáky pravidlům diskuse – naslouchání, vyslovení vlastního názoru, respektování a vyslovení různých názorů
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- rozvíjíme základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- podporujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím, vysvětlujeme jim jeho význam, aby ho dokázali respektovat a chránit
- učíme žáky srozumitelně vyjadřovat a obhajovat názory
- pomáháme žákům pochopit naše kořeny a tradice
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických zásad pro čtení a psaní
- motivujeme žáky k práci
- vedeme je ke správné organizaci práce
- učíme žáky zodpovědnosti a samostatnosti při plnění pracovních povinností
- seznamujeme je s tím, jak si vybírat důležité informace a jak odlišit podstatné od nepodstatného
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

žák je v předmětu veden k (ke):

- vytváření pozitivního vztahu k národnímu jazyku
- potřebě volit jazykové prostředky v souladu s komunikační situací a zamýšleným statusem projevu
- užívání správné výslovnosti
- schopnosti rozlišit spisovnou a nespisovnou výslovnost v rámci mluvního projevu
- tvoření správných tvarů slov a jejich vědomému používání ve vhodných komunikačních situacích
- práci s jazykovými příručkami

- rozlišování významových vztahů gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- vytváření srozumitelných souvislých projevů
- výstižnému, kultivovanému vyjadřování, k výběru jazykových prostředků vhodných pro danou komunikační situaci

vlastnímu tvořivému psaní na základě individuálních dispozic a osobních zájmů

- procvičování již probraných jevů z gramatiky

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemná pravopisná cvičení, písemná doplňovací cvičení, diktáty
- jednoduché větné rozbory
- zaplňování grafických schémat
- doplňování interpunkčních znamének
- delší písemné tématicky zaměřené práce

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ ovládá pravopis vyjmenovaných slov ▪ správně určuje a skloňuje podstatná a přídavná jména, respektuje jejich pravopis ▪ rozpozná slovní druhy, větné členy ▪ rozlišuje druhy zájmen a číslovek ▪ uvědomuje si pravidla pro shodu podmětu s přísudkem ▪ určuje mluvnické kategorie u sloves ▪ rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou ▪ pozná větu hlavní a vedlejší ▪ určí souvětí souřadné a podřadné ▪ tvoří souvětí podle grafů ▪ rozpozná věty podle postoje mluvčího ▪ pracuje s jazykovými příručkami	• opakování učiva z 8. ročníku • vyjmenovaná slova • pravopis podstatných jmen • pravopis přídavných jmen • jazykové rozbory – slovní druhy, větné členy, druhy zájmen a číslovek, shoda podmětu s přísudkem • všestranné jazykové rozbory • pravopis předpon s-, z-, vz- a předložek s,z • slovesa – určování mluvnických kategorií • skladba – věta jednočlenná, dvojčlenná • věta řídící a závislá, věta hlavní a vedlejší • souvětí souřadné a podřadné • tvoření souvětí podle grafů • věty podle postoje mluvčího • práce s jazykovými příručkami • procvičování pravopisných jevů	▪

5.10.5 Vyučovací předmět: Sportovní hry

Obsahové vymezení

- regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivace pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Časové vymezení – sportovní hry

9. ročník 1 hodina – volitelný předmět

Organizační vymezení

Žáci sportují v tělocvičně, na hřišti, využívají plaveckou učebnu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k výběru a využívání vhodných metod a forem vlastního fyzického rozvoje
- vedeme žáky ke správné organizaci svého volného času
- učíme žáky uvědomit si souvislost mezi fyzickou a psychickou kondicí
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- dodáváme žákům sebedůvěru
- sledujeme pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznání a chápání problémů při ovládnutí sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- učíme žáky najít vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k respektování pokynů vedoucího družstva
- učíme žáky vhodně argumentovat a podílet se na diskusi o taktice družstva

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině
- vedeme žáky k dodržování pravidel fair play

- učíme žáky mít zdravé sebevědomí a vyhýbat se podceňování a přeceňování
- učíme žáky přispívat k dobrým mezilidským vztahům

Kompetence občanské

- učíme žáky vážit si každého sportovního výkonu
- vedeme žáky k respektování rozdílné fyzické dispozice druhých a jejich práva
- učíme žáky jednat v zájmu tolerance
- učíme žáky poskytnout dle svých možností první pomoc
- vedeme žáky k aktivní účasti na sportovních akcí školy

Kompetence pracovní

- vedeme žáky bezpečnému k používání nářadí a náčiní
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, jak při sportovních hrách, tak i v životě

9. ročník

▪ volí odpovídající sportovní oblečení ▪ správně používá terminologii ▪ zvládá techniku sportovních her ▪ ovládá pravidla jednotlivých her ▪ organizuje a řídí herní činnosti ▪ používá různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti ▪ dodržuje pravidla fair-play ▪ zorganizuje školní turnaj ▪ dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech ▪ dbá na čestnost a spravedlivost	– vybíjená – přehazovaná – fotbal – basketbal – florbal – házená – stolní tenis – sftbal – bruslení – lední hokej	PT1 Osobnostní a sociální výchova – schopnosti sebepoznání, mezilidské vztahy PT2 Výchova demokratického občana – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým PT5 Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí

5.10.6 Vyučovací předmět: Základy aranžování

Obsahové vymezení
Je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Volitelný předmět se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky.

Časové vymezení – základy aranžování
7. ročník 1 hodina

Organizační zajištění
Výuka probíhá v dílnách, na zahradě, ve specializovaných zařízeních, (exkurze, výstavy, odborná učiliště, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení
- vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- učíme žáky používat vhodné nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní
- rozšiřujeme k žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učíme žáky pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Metody práce:

práce ve třídě, v odborných učebnách, v koutku přírody, na školním pozemku; vycházka, exkurze

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ volí vhodné pracovní postupy při aranžování ▪ pěstuje, sbírá, ošetřuje, uskladňuje a využívá rostliny vhodné pro výzdobu ▪ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ▪ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti při práci ▪ poskytne první pomoc při úrazu	• květy a plody podzimu • využití polních rostlin • Halloween – svíčky a svícny v interiéru • podklady v aranžování • listí v aranžování • vánoční dekorace • aranžování hrnkových květin • mrazivý interiér • aranžování slavnostních tabulí • rostliny jara • velikonoční dekorace • řez a aranžování dle biotopů a barev (les, louka, zahrada) • vazba řezaných rostlin • balení a aranžování dárků	**Mezipředmětové vztahy:** Př, Výchova ke zdraví, VV

5.10.7 Vyučovací předmět: Ekologický seminář

Obsahové vymezení
Předmět se vyučuje jako povinně volitelný a je nabízen žákům se zájmem o přírodu a přírodní vědy. Jeho obsahem je další rozvíjení výstupů stanovených RVP pro základní vzdělávání zejména v oblasti enviromentální výchovy.
Učivo obsahuje tyto oblasti

- základy ekologie
- globální změny klimatu
- energetické zdroje a trvale udržitelný rozvoj
- regionální ochrana přírody
- praktická ekologie ve škole, doma, v obci
- pozorování v přírodě, laboratorní práce, budování učebny v přírodě

Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků nejen o přírodu jako o životní prostředí člověka, ale i současné problémy lidstva. vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Žáci poznávají přírodu blízkého okolí a také rozvíjí své praktické dovednosti. Buduje se v nich pak pocit odpovědnosti k přírodě a životnímu prostředí. Předmět ekologický seminář a praktikum úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda (chemie, fyzika, zeměpis).

Časové vymezení
8. ročník 1 hodina

Organizační zajištění
Výuka bude probíhat v odborné učebně přírodopisu, učebně informatiky, na školním pozemku, v učebně v přírodě, na exkurzích a vycházkách Důležitou součástí výuky jsou vycházky s pozorováním, laboratorní práce, krátkodobé i dlouhodobější ekologické projekty a aktivní pomoc při ekologizaci školy, případně obce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k trvale udržitelnému způsobu života
- učíme žáky chápat závislost člověka na přírodě a důsledky nezodpovědného chování lidí
- rozvíjíme schopnost uceleného pohledu na přírodu a globální problémy lidstva
- vedeme žáky k osvojování a užívání základních ekologických pojmů a symbolů

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání informací
- spojujeme učivo s praxí

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- vedeme ke správné organizaci práce
- vedeme žáky k samostatnému řešení přiměřených problémů
- na základě získaných informací a výsledků vyvozuje žák závěry, které prezentuje a obhajuje
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně a logicky vyjadřovat své myšlenky, efektivně se zapojovat do diskuse a umět naslouchat druhým
- učíme vhodně argumentovat
- učíme hledat, získávat a využívat informace z celého světa
- vedeme k využívání teoretických poznatků v praxi

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky produktivně spolupracovat ve skupině a svým jednáním přispívat k dobrým výsledkům celé skupiny
- dbáme na dodržování pravidel diskuse
- posilujeme sebedůvěru žáků
- učíme je reálnému sebehodnocení a sebekritice

Kompetence občanské

- rozvíjíme a prohlubujeme u žáků zájem o přírodu a lásku k ní
- učíme žáky vnímat jedinečné postavení člověka v přírodě a z něho plynoucí odpovědnost za zachování rozmanitosti přírody
- učíme žáky orientovat se v ekologických problémech, nebýt k nim lhostejný a svým chováním a postoji napomáhat jejich řešení
- učíme žáky chápat práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat osvojených poznatků a dovedností v praktickém životě, především k ochraně zdraví a přírody
- učíme žáky zvládat základní metody pozorování přírody (pozorování, pokus, měření) a samostatně experimentovat
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci zorganizovat, navrhovat její postup a časový rozsah

formy práce	**metody práce**
• ve třídě v lavicích	řízený rozhovor, výklad, diskuse
• v odborné pracovně	pozorování a pokus, laboratorní práce

- v odborné pracovně ve skupinách
- v terénu – vycházky, exkurze
- v učebně v přírodě

využití obrazů, přírodnin, transparentních folií a videotechniky

projekty, referáty
práce s odbornou literaturou a internetem
práce na počítači

evaluace

- sebekontrola, sebehodnocení
- samostatná práce
- testy
- laboratorní práce
- projekty, referáty
- hodnocení práce v hodině a aktivity

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Základy ekologie	
Žák: • Vysvětlí základní ekologické pojmy a uvede k nim příklady • Rozlišuje organismy podle jejich postavení v potravním řetězci • Uvede příklady potravních řetězců v různých ekosystémech • Na příkladech vysvětlí různé typy soužití organismů • Objasní pojem biosféra a koloběh látek a energie v ní • Na příkladech vysvětlí ekologickou přizpůsobivost, optimální a limitující podmínky , zpětnou vazbu	• Základní ekologické pojmy – ekosystém, společenstvo, populace, jedinec, stanoviště • Vztahy mezi organismy • Zákl. podmínky života, přizpůsobivost organismů • Rozmanitost ekosystémů	**PT5:** Ekosystémy Zákl. podm. života **PT1**: Rozvoj schopnosti poznávání **MPVz:** Př6,7,8 CH8, Z6 **Lab:** Rozmanitost organismů Určování rostlin a živočichů v okolí
	Globální změny a trvale udržitelný rozvoj	
• Rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje a zhodnotí jejich klady zápory • Vysvětlí pojem globální změny, uvede jejich příklady • Vyloží podstatu skleníkového efektu a možné dopady jeho dalšího zvyšova na ŽP na Zemi, uvede příklady skleníkových plynů • Objasní příčiny a rizika narušování ozonové vrstvy • Uvede příklady extrémních výkyvů počasí a jejich důsledky • Uvede další problémy, se kterými se současné lidstvo potýká • Vysvětlí princip trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti a zhodn jeho šance • Uvědomuje si odpovědnost za stav ŽP pro budoucí generace a nutn ochrany přírody a ŽP	• Energetické zdroje obnovitelné a vyčerpatelné, možnosti jejich využití a dopady na ŽP • Globální změny klimatu a jejich důsledky • Další globální problémy lidstva • Konzumní způsob života • Trvale udržitelný rozvoj • Odpovědnost budoucím generacím	**PT5:** Lid. aktivity a problémy ŽP Zákl podm. života **PT1:** Kooperace Hodnoty, postoje **PT3:** Evropa a svět nás zajímá **MPVz:** Př6,7,8 F,CH8, Z6,7,8 **Pom:** odborné časopisy, internet, odborná literatura

	Naše životní prostředí	
• Vyhledá aktuální informace o stavu ŽP v ČR a zhodnotí je • Vysvětlí rizika, která nese odlesňování, intenzivní zemědělství a odvodňování pro krajinu v ČR i ve světě • Uvede příklady špatných zásahů do přírody ve svém okolí • Zhodnotí čistotu ovzduší a vody ve svém bydlišti, navrhne možnosti zlepšení • Seznámí se s chráněnými územími v okolí, některá navštíví a poreferuje o nich •	• Stav ŽP v ČR a jeho vývoj v posledních desetiletích • Příroda a ŽP v naší obci – klady a zápory • Chráněná území na Lomnicku	**PT5:** Lid. aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí **PT1:** Hodnoty, postoje Rozvoj schopnosti poznávání **MPVz:** Př6,7,8 Z6,Ov **Projekt** Chráněná území Lomnicka **Lab**:Rozmanitost života v Besénku
	Ekologicky šetrné jednání	
• Promítá ekologické zásady do vlastního chování doma i ve škole • V ekologickém duchu ovlivňuje chování svých blízkých i spolužáků • Zajímá se o spotřebu vody a energií a jejich ceny ve své domácnosti • Aktivně se podílí na zlepšování ŽP ve škole	• Ekologické chování ve škole a doma – šetření vodou a energií • Odpady, jejich třídění a využití • ŽP školy	**PT5:** Vztah člověka k prostředí **PT1:** Hodnoty, postoje, prakt. etika **MPVz:** CH8, Př6, F6, Ov **Práce v terénu:** Budování škol. pozemku a učebny v přírodě Dohled nad ekol. chováním ve škole Projekt Ekoškola **Projekt:** Spotřeba vody a energií doma

5.10.8 Vyučovací předmět: Estetický seminář

Obsahové vymezení
Je určen chlapcům i dívkám bez rozdílu. Volitelný předmět se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky.

Časové vymezení – estetický seminář
8. ročník 1 hodina

Organizační zajištění
Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v dílnách, ve specializovaných zařízeních, (exkurze, výstavy, ...).

V rámci vzdělávacího oboru estetická výchova jsou rozvíjeny následující klíčové kompetence:
Kompetence k učení
- vedení žáků k uvědomování si estetických hodnot prostředí, k využití získaných informací, k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a řemeslných technik, podpora experimentace
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů
- otevírání možnosti pro autonomní výběr vhodných prostředků volených s ohledem na záměr tvůrce
- kritické myšlení při posuzování estetických kvalit prostředí, pojem kýče versus originální řešení
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby, argumentace

Kompetence komunikativní
- nabízení možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- rozvíjení schopnosti charakterizovat působení prostředí , schopnosti porozumět hodnotám, identifikovat je
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla i mimoumělecké reality
- využívání tvořivosti jako možnosti komunikace s okolím světem

Kompetence sociální a personální
- předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- vysvětlit a budovat zásady chování na kulturních akcích
- poskytování prostoru pro osobité vyjádření žáků
- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně zažitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem
- nabízet podněty pro skupinovou práci, podtrhovat důležitost spolupráce na základě respektu individualit i podřízení se skupině
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské

- učit žáky vcítit se do prožitku druhého, vážit si individuálně pociťovaných vnitřních hodnot
- vysvětlit žákům nutnost respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví
- budovat v dětech pozitivní postoj k esteticky utvářenému prostředí, smysl pro kulturu a tvořivost
- vytvářet potřebu návštěv výstav výtvarných děl, divadelních představení, koncertů, potřebu účastnit se kulturního života a přijmout kulturní projev za součást svého života
- podchycování individuálního zájmu

Kompetence pracovní

- osvojování různých řemeslných technik s využitím rozličného materiálu
- vysvětlit žákům, jak správně používat potřeby, materiály, nástroje a vybavení a jak o ně pečovat
- zejména v souvislosti s používání pracovních nástrojů klást důraz na péči o vlastní zdraví i zdraví druhých
- v souvislosti s využíváním užívaného materiálu dbát na šetrnost a s tím bezprostředně související ochranu životního prostředí, důraz klást na přírodní materiály
- ukázání možnosti využívat vlastní tvůrčí činnost jako činnost relaxační a regenerační

žák je v předmětu veden k:

- pochopení estetických kvalit okolního prostředí
- k vnímání estetických děl, k pojímání kýče jako stereotypní formy vyjádření, k vytváření názoru
- uvědomování si sebe sama jako svobodného jedince s tvořivým přístupem ke světu
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby, chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků i jevů
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy, k rozvoji tvůrčího potenciálu
- zaujímání osobního postoje k sobě samému a ke skupině, uplatnění vlastní subjektivity
- reflexi vizuálně obrazných vyjádření a jejich využívání jako zdroje inspirace
- ověřování si komunikačních účinků uměleckých i mimouměleckých projevů

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- vnímání uměleckých i mimouměleckých kvalit okolního prostředí, jeho estetického působení
- vlastní tvůrčí projev – originalita, preciznost, výběr vhodných vyjadřovacích prostředků, vycházení z fantazijních představ
- řemeslné techniky, prostorová tvorba

metody a formy práce

- v lavicích ve třídě

- výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- praktická ukázka
- demonstrace techniky
- rozhovor
- diskuse
- vysvětlování
- kooperace mezi žáky
- samostatná práce žáků
- skupinová práce
- vycházka
- exkurze
- animace
- experiment
- práce s počítačovými programy
- audioukázka
- videonahrávka
- četba textů
- komunikační hry, dramatizace

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy)**
	Ověřování komunikačních účinků	
Žák : ▪ interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vyjádření v sociálních	– rozvíjení estetického vztahu, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí. Estetická a užitná hodnota výrobků, průmyslový design a technická estetika. Estetická úroveň reklamy. Architektura a její podíl na formování životního prostředí. Rozvíjení a prohlubování vztahu žáků k umění, jeho prožívání a hodnocení hlubším pochopením specifičnosti a nezastupitelnosti umění v životě člověka a společnosti. Chápání a hodnocení prostorových architektonických forem z hlediska jejich praktické funkce, organizace a vztahu k	**Mezipředmětové vztahy** D (historické nahlížení na umělecká díla), ČJ – komunikační a slohová výchova (formulace názoru,jeho obhajoba). **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ kreativita ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace

vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ▪ porovnává na příkladech různé interpretace uměleckého vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého uměleckého vyjádření tak, aby byl srozumitelný pro ostatní, porovnává je s dalšími nabízenými kontexty a hodnotí jejich účinnost ▪ nalézá vhodnou formu pro prezentaci uměleckých vyjádření	prostředí a jeho estetickým kvalitám. Vliv estetiky obytného prostředí na člověka. Význam tvarů a barev v bytě. Odívání, vkus. – úprava obytného prostoru – praktická činnost – aranžmá. – zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny, odlišné interpretace uměleckých vyjádření, jejich zdůvodňování, kritéria porovnávání. Vysvětlování a obhajoba vlastního názoru, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny. – vztahy umění a skutečnosti (proces a podmínky vzniku uměleckého díla) – poznávání regionálních památek i krásy v přírodě. Návštěvy galerií, výstav, ateliérů. – osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování – umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti. Význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti: dokumentace na významných obdobích a osobnostech českého umění, souvislosti se světovým uměním – komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, prezentace a obhajování výsledků vlastní tvorby, prezentace	▪ kooperace a kompetice ▪ hodnoty, postoje **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám
	Rozvíjení smyslové citlivosti	
Žák : ▪ porovnává a hodnotí účinky osobitého vyjádření s účinky již existujících i běžně užívaných vyjádření ▪ pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na	– rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů (rovnoběžné zobrazování, perspektivní jevy v uměleckých dílech, barevnost). Ověřování uměleckého vyjádření, poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností – rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na	**Mezipředmětové vztahy** HV (poskytování mimovizuálních podnětů), M – geometrie (jednoduché elementy pro vyjádření, jejich umístění v ploše), Př (poskytování inspirace – přírodní formy, 6. roč. Projekt Les, 7. roč. Projekt Cizokrajné ekosystémy). **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova**

základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění ▪ kombinace vizuálně obrazných elementů uplatňuje k projevení vlastních životních zkušeností, vjemů, představ ▪ při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky – inspirován tradicí	základě experimentálních činností. – reflexe zrakového vnímání v souvislosti s vnímáním ostatními smysly – uplatnění mimovizuálních podnětů, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních, dramatických)	▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ kreativita ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** ▪ národní sebeuvědomění ▪ vztah národní kultury ke kultuře evropské a světové **Multikulturní výchova** ▪ poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám **Environmentální výchova** ▪ vztah člověka k prostředí
	Uplatňování subjektivity	
Žák : ▪ uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu při tvorbě ▪ rozliší působení uměleckého vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu ▪ interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	– vlastní užitá tvorba – inspirace tradičními řemeslnými technikami, využití přírodních materiálů (pletení z pedigu, košíkářství, keramická tvorba, slaměné výrobky, modrotisk) – proměna roku - tradice	**Mezipředmětové vztahy** ČJ – literární výchova (poskytování literárních textů), D (umělecká díla minulosti, historické souvislosti) **Průřezová témata** **Osobnostní a sociální výchova** ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ kreativita ▪ kooperace a kompetice ▪ hodnoty, postoje **Multikulturní výchova** ▪ kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti ▪ lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

5.10.9 Vyučovací předmět: Technika administrativy

Charakteristika předmětu

Předmět umožňuje žákům získat základní vědomosti, dovednosti a celkovou orientaci v provádění jednoduchých administrativních prací ve využívání kancelářské techniky tak, jak to vyžaduje běžný život a praxe dnešní společnosti. Neklade si za cíl připravit kvalitní odborné pracovníky v oblasti administrativy, ale umožňuje žákům zvládnutí základů administrativy na uživatelské úrovni, tak jak to vyžaduje každodenní praktický život.

Důraz je kladen na přesnost práce, gramatickou správnost v písemném projevu a normalizovanou úpravu textu a písemností. Zároveň je žák veden k uplatňování bezpečnosti a hygieny práce.

Časové vymezení – technika administrativy

8. ročník 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání vhodných způsobů, metod a strategií pro efektivní učení
- učíme žáky organizovat a řídit vlastní učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k praktickému ověřování správnosti řešení některých problémů
- učíme žáky kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí, která je schopen obhájit

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- vedeme žáky k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- učíme žáky výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině, vytvářet společné práce
- učíme žáky vytvářet příjemnou atmosféru v týmu

- učíme žáky ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi
- učíme žáky respektovat nápady druhých, společně se snažit o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vysvětluje žákům základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny
- seznamujeme žáky se základními aktivitami potřebnými k uskutečnění podnikatelského záměru
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Metody práce:

práce v počítačové učebně

žák je v předmětu veden k:

zvládnutí základů psaní na počítači (stroji) správnou technikou
používání technických prostředků v administrativě
využívání osvojených dovedností v praxi
přesnosti práce a gramatické správnosti v písemném projevu
vytvoření textů a písemností s normalizovanou úpravou textu
uplatňování základních pravidel bezpečnosti a hygieny práce s technickými prostředky

evaluace:

sebekontrola, sebehodnocení
výuka u počítače – vykonávání praktických úkonů pod vedením pedagoga
krátké písemné testy zaměřené na prověření teoretických znalostí
samostatná práce s počítačem či jinými technickými prostředky – prověřování získaných znalostí a dovedností na zadaném úkolu

metody a formy práce

Výuka v menších skupinách v odborné učebně
Samostatná práce žáků
Domácí úkoly

Demonstrační řešení úloh
Didaktické hry, soutěže a další metody procvičování

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Psací stoj, počítač ve funkci psacího stroje	
Žák : ▪ popíše části psacího stroje a jejich funkci ▪ rozezná druhy a typy psacích stojů ▪ využívá počítač jako prostředek technické administrativy ▪ aplikuje vědomosti o správné hygieně a bezpečnosti práce ▪ používá textový editor jako nástroj technické administrativy v počítači ▪ orientuje se v rozložení znaků na klávesnici ▪ odvozuje význam desetiprstové hmatové metody	▪ psací stroj, jeho části a funkce. ▪ druhy a typy psacích strojů. ▪ počítač ve funkci psacího stroje. ▪ správná poloha těla při psaní, zásady bezpečnosti a hygieny práce ▪ textové editory – nástroje pro tvorbu textů v počítači ▪ klávesnice, rozložení znaků ▪ desetiprstová hmatová metoda	**Mezipředmětové vztahy** Informatika 8
	Nácvik psaní	
Žák : ▪ postupně uplatňuje získané dovednosti při tvorbě textů	▪ nácvik psaní na střední a horní písemné řadě, čárka. ▪ nácvik psaní na dolní písemné řadě ▪ nácvik psaní velkých písmen, tečky,pomlčky ▪ nácvik písmen na číselné řadě ▪ nácvik znamének, značek, číslic.	**Mezipředmětové vztahy** Informatika 8
	Úprava textu	
Žák : ▪ pracuje s vytvořeným textem • uplatňuje pravidla normalizace textu při jeho úpravách • používá funkce textového editoru při jeho úpravách • opravuje chyby • nastaví vlastnosti stránky v souvislosti s přesným a graficky vzhledným výstupem na tiskárnu	▪ úprava textu ▪ zvýraznění textu ▪ jednoduchá tabulka, tabelátory, číslované odrážky a seznamy ▪ šablona dokumentu, hlavičkový papír ▪ oprava chyb. ▪ vzhled tiskové stránky	**Mezipředmětové vztahy** Informatika 8
	Úprava písemností	

Žák: ▪ rozezná jednotlivé formy písemností a používá správné zásady tvorby u jednotlivých typů dokumentů ▪ využívá rozšiřující nástroje textového editoru při práci s korespondencí	▪ dopis, adresa. ▪ plná moc, žádost, životopis ▪ pozvánka, zpráva ▪ šablona v textovém editoru, hlavičkový papír ▪ hromadná korespondence (obálky, štítky)	**Mezipředmětové vztahy** ČJ 6,7, 8
	Kancelářská a výpočetní technika, práce s daty	
Žák: ▪ orientuje se mezi zařízeními kancelářské techniky, rozezná jejich funkci a význam. ▪ používá kancelářskou techniku ▪ vybere správný nástroj pro daný úkol ▪ orientuje se v úložištích dat na počítači ▪ používá nástroje pro zálohování dat a data zálohuje	▪ přehled kancelářské a techniky a nástrojů pro manažery (telefon, záznamník, mobil, kopírka, elektronický organizér, notebook) ▪ praktické cvičení s kancelářskou technikou ▪ práce s daty na počítači (organizace a struktura dat, kopírování) ▪ nástroje a zařízení pro zálohování dat v elektronické podobě	**Mezipředmětové vztahy:** Informatika 6

5.10.10 Vyučovací předmět: Etická výchova

Obsahové vymezení

Předmět etická výchova rozvíjí základní znalosti a dovednosti nabyté na prvním stupni ZŠ, svým rozsahem vhodným způsobem zasahuje do oblastí dalších předmětů ve všech ročnících druhého stupně a průřezových témat osobnostní a sociální výchovy, environmentální výchovy, mediální výchovy, výchovy demokratického občana, výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchovy.
Obsahové vymezení předmětu je postaveno na stanovení společných pravidel vzájemné komunikace, pochvaly a programu etické výchovy s tzv. aplikačními tématy reagujícími na potřeby současné doby. Témata programu etické výchovy jsou provázána a jejich posloupnost má souvislost z hlediska dosažení cíle, kterým je prosociální jednání. Jednotlivé stupně etické výchovy probíhají formou prožitkové výuky při aplikování určitého výchovného stylu pedagoga.

Časové vymezení

Předmět etická výchova je vyučován v sedmém ročníku jako volitelný předmět, ale jeho obsah je vázán na látku mnoha dalších předmětů.
7. ročník 1 hodina

Organizační zajištění

Výuka předmětu etická výchova probíhá v kmenové učebně, nácvik osvojování dovedností je prováděn v prostředí skupiny, čímž je sledována pozitivní motivace žáka pro úspěšnou spolupráci s druhými, jak ve sféře osobní, tak ve sféře profesní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení včetně prosociálních dovedností. Učíme žáky chápat etické principy a aspekty prosociálního jednání v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka:

- k úctě k hodnotám rodiny, tradic i duchovním hodnotám
- k úctě k člověku, lidské důstojnosti, toleranci k druhým
- k úctě a respektování přírody
- k přijetí zodpovědnosti, uvědomění si práv, povinností a své zodpovědnosti za druhé
- k zodpovědnému přístupu ke vzdělání
- k řízení a organizaci učení
- ke komplexnímu pohledu na jevy a skutečnosti
- ke kritickému myšlení, vyslovení, přijetí a pozitivnímu zpracování konstruktivní kritiky
- k zaměření využívat získaných dovedností k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů v mezilidských vztazích. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka:

- k sebepoznání a sebeakceptaci
- k pozitivnímu hodnocení druhých, pozitivnímu přístupu k životu v běžných i ztížených podmínkách
- k vytváření hodnotných mezilidských vztahů, empatii, vzájemné pomoci
- k ovládání a řízení svého jednání a chování
- k rozpoznávání problému a schopnosti navrhnout jeho řešení a řešit problémové situace ve školním kolektivu
- ke tvořivosti zejména v oblasti mezilidských vztahů

Kompetence komunikativní

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka:

- k účinné spolupráci ve skupině
- k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- ke spoluvytváření pravidel a podílu na jejich dodržení
- k rozvíjení základních komunikačních a asertivních dovedností
- k aktivnímu naslouchání druhým a navracení porozumění
- ke schopnosti vyjádřit a obhájit svá stanoviska a rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

- na konci základního vzdělávání je žák schopen vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- na konci základního vzdělávání je žák schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- poskytuje dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- na konci základního vzdělávání je žák schopen žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech

metody a formy práce

- frontální výuka ve třídě – spolupráce učitele s celou třídou
- výuka v různě velkých skupinách ve třídě
- projektová výuka
- domácí úkoly
- samostatná práce žáků
- kulturně osvětové vzdělávací programy (třídní a celoškolní akce)
- exkurzní výuka – učebny v muzeu, knihovně, galerii apod.
- odborné přednášky a besedy, spolupráce s radnicí
- didaktické hry, soutěže a další metody procvičování
- zájmová mimotřídní i mimoškolní činnost

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech a pracovních listech
- písemné testy sloužící k ověření zvládnutí probíraného učiva
- práce s dokumenty a zákony
- práce s názornými pomůckami
- video
- projekty – vytváření projektů sloužící k samostatné práci a k uvědomění si mezipředmětových vztahů

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Komunikace	
Žák : • komunikuje otevřeně • komunikuje pravdivě • komunikuje s porozuměním druhých • komunikuje přiměřeně situaci	• otevřená komunikace, verbální, neverbální komunikace • komunikace ve ztížených podmínkách • aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady • způsob a nácvik aktivního naslouchání	**Mezipředmětové vztahy** ČJ – slovní zásoba **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj (Poznávání lidí, Mezilidské vztahy)

	Důstojnost a identita lidské osoby	
Žák : • respektuje důstojnost a velikost člověka • objevuje vlastní identitu • vytváří si zdravé sebevědomí	• úcta k lidské osobě, lidská práva, svoboda, rovnost • pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích • jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace • rozvoj sebeovládání a morálního úsudku • radost a optimismus v životě	**Mezipředmětové vztahy** Dějepis – původ nerovnosti lidí (beztřídní a třídní společnost) **Průřezová témata** Multikulturní výchova – Lidské vztahy - Etnický původ Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Osobnostní a sociální výchova –Morální rozvoj (Hodnoty, postoje, praktická etika), Osobnostní rozvoj (Seberegulace a sebeorganizace), (Psychohygiena)
	Asertivní chování	
Žák: • snaží se nahradit agresivní a pasivní chování asertivním chováním • obhajuje svá práva neagresivním způsobem	• přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly • stížnost, požádání o laskavost • otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu • obrana před manipulací – asertivní techniky • vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik • fair-play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry • asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích prosociálnost a sport	**Mezipředmětové vztahy** Tělesná výchova Výchova k občanství – Život člověka ve společnosti **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj (Komunikace)
	Reálné a zobrazené vzory	
Žák: • rozlišuje manipulační působení médií • ztotožňuje se s pozitivními prosociálními vzory	• pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů • prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině • smysl autority, vztah k autoritě • podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích • kritický přístup k působení médií • eliminace vlivu agrese, zvládání agrese • rozlišování mezi realitou a pseudorealitou • účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas • já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života • postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost • zdravý způsob života	**Mezipředmětové vztahy** Český jazyk – významní literáti regionu Výchova k občanství – Zdravý způsob života Fungování a vliv médií ve společnosti **Průřezová témata** Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát

5.10.11 Vyučovací předmět: Dramatická výchova

Obsahové vymezení
Volitelný vzdělávací předmět Dramatická výchova rozvíjí sebepoznání a obrazotvornost žáků, napomáhá v řešení problémových situací, rozvíjí verbální i neverbální komunikaci, rozšiřuje slovní zásobu a kulturní přehled. Žáci získávají poznatky o základních dramatických žánrech, druzích a prvcích dramatu. Dramatická výchova vede žáky k osobitému, samostatnému myšlení a ke schopnosti kultivovaně se vyjadřovat.

Časové vymezení
7. ročník 1 hodina

Organizační zajištění
Výuka probíhá v učebně hudební výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání a kritickému posuzování získaných výsledků
- vedeme žáky k uvádění věcí do souvislostí, k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí
- snažíme se vytvářet u žáků komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky ke vnímání nejrůznějších problémových situací, k samostatnému řešení problémů, využívání vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů a ke kultivovanému projevu
- podporujeme u žáků schopnost naslouchat druhým lidem, vedeme je k zapojení se do diskuse, k obhajování svého názoru
- vedeme žáky k porozumění různým druhům textů a záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky využívat získané komunikativní dovednosti

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učíme žáky pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- vedeme žáky k respektování, chránění a oceňování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí profesní zaměření
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečné práce

Metody a formy práce:

práce ve třídě, v odborné učebně,
práce ve dvojicích, ve skupinách
práce na počítači

Evaluace:

Sebekontrola, sebehodnocení, hodnocení aktivního přístupu a práce v hodině, testy

7. ročník

	Základní předpoklady dramatického jednání	
▪ Uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla ▪ Propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých ▪ Rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	Psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace Herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava, strukturace jevištní a herní situace Sociálně komunikační dovednosti – skupinová inscenační tvorba, prezentace, reflexe a hodnocení	MPV- HV, TV, ČJ

	Proces dramatické a inscenační tvorby	
▪ Prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní témata a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou ▪ Přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku	Náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování Práce na postavě – charakter, motivace vztahy Konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav Dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy Inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk Komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe	MPV – ČJ MPV – HV, VV
	Recepce a reflexe dramatického umění	
▪ Rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodností dramatická díla i současnou mediální tvorbu	Základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace Základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama Základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima Současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba Vybrané etapy a typy světového a českého divadla Výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby	MPV – ČJ MPV – ČJ, HV MPV – ČJ MPV - ČJ

5.11 Nepovinné vzdělávací obory

Nabídka nepovinných předmětů se bude vždy aktuálně měnit podle zájmu žáků a samozřejmě doplňovat o předměty nové, tak jak to možnosti školy a vyučujících dovolí.

5.11.1 Vyučovací předmět: Náboženství

Obsahové vymezení

Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Časové vymezení

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

Organizační zajištění

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům na prvním stupni. Vyučuje se ve škole, převážně ve třídě, a to buď po jednotlivých ročnících, nebo ve skupinách, kde je sdruženo více ročníků. To závisí na momentálním zájmu rodičů a dětí o výuku tohoto předmětu.
Římsko-katolické náboženství je vyučováno podle platných osnov, které vydala Česká biskupská konference v roce 2004.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- rozumí křesťanským symbolům, se kterými se setkává v kultuře a umění
- získává komplexnější pohled na úlohu náboženství v historii národa
- třídí informace a na základě jejich propojení je efektivně využívá v procesu učení a ve svém praktickém křesťanském životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- využívá získané vědomosti k vytváření osobního hodnotového systému
- učí se kritickému myšlení, s ohledem na věk a schopnosti činí rozhodnutí, která je schopen obhájit a nést za ně zodpovědnost

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

Žák:

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- je ohleduplný k názorům druhých, jeho argumenty nejsou ovlivněny předsudky, ale vychází ze získaných vědomostí, v dialogu se projevuje kultivovaně s vědomím, že před Bohem jsou si všichni rovni
- orientuje se v biblických textech podle jejich literárních druhů, rozlišuje v náboženské literatuře mýty od historicky doložených textů

Kompetence sociální a personální

Žák:

- podílí se na vytváření pozitivních vztahů v rodině a společenstvích - na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi dokáže v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vnímá svou sounáležitost s druhými na základě generačních, náboženských, kulturních a národnostních vazeb

Kompetence občanské

Žák:

- váží si vnitřních hodnot člověka, je schopen se vcítit do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- respektuje náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů

Kompetence pracovní

Žák:

- získává pozitivní vztah k práci, k učení
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Metody a formy práce

- metody etické výchovy rozvíjející sebepoznání, sebereflexi
- metody dramatické výchovy rozvíjející kreativitu a neverbální vyjadřování
- jednodušší výtvarné techniky
- práce se symboly
- didaktické hry

1. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bůh nám dává život	
Žák: • uvědomuje si vlastní jedinečnost, jedinečnost druhého a respektuje ji • je schopný se soustředit, naslouchá zvukům kolem sebe, vnímá své okolí • vidí kolem sebe znamení křesťanského světa • rozšiřuje si svou představu o církvi – svatí, kteří pomáhají svými přímluvami, seznamuje se s legendou o sv. Mikuláši, s tradicemi	• položení základu vztahů ve skupině • jméno a jedinečnost každého člověka • ztišení a naslouchání • děkovná modlitba vlastními slovy • znamení kříže • modlitba Otče náš • slavnost Všech svatých	**Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova - zdravé a vyrovnané sebepojetí - vztahy k druhým lidem - smyslové vnímání, soustředění
	Bůh nám dává svého syna	
Žák: • zakusí atmosféru slavení s důrazem na oslavu v rodině • umí projevit radost vděčnost z daru • uvědomuje si, že narození Ježíše je darem Boha člověku • umí popsat biblické události – zvěstování a narození Ježíše	• Advent, smysl a hodnota darů, symbolika světla na adventním věnci • Maria – Ježíšova matka • Josef – Ježíšův ochránce • betlémské události	**Mezipředmětové vztahy** Člověk a jeho svět – život a funkce rodiny, slavení svátků **Průřezová témata** Multikulturní výchova - křesťanské slavení Vánoc, tradice
	Bůh nám dává své slovo	
Žák: • seznamuje se s Biblí jako s Božím darem člověku • umí jednoduchým způsobem popsat biblické země a řadí biblické příběhy do reálného prostředí • reprodukuje příklady Ježíšova učení a jeho skutků, spojuje je se situacemi ve vlastním životě	• Bible • základní reálie biblické země • příklady Ježíšova učení	**Mezipředmětové vztahy** - Člověk a jeho svět – Svatá země – Jeruzalém - Český jazyk a literatura – Bible, literární pojmy: podobenství **Průřezová témata** Multikulturní výchova - vlastní kulturní zakotvení

	Bůh nám dává nový život	
Žák: • poznává, že o Velikonocích křesťané slaví vítězství života nad smrtí • seznamuje se s událostmi Ježíšova ukřižování a zmrtvýchvstání • má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc • umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání	• doba postní • velikonoční události • symbolika kříže • smysl prožívání neděle a nedělní bohoslužby	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – křesťanské slavení Velikonoc
	Bůh nám dává radost	
Žák: • žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, vnímá ji ve svém životě • formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí vlastními slovy vysvětlit její jednotlivé části • rozeznává modlitbu díků, proseb a chvály	• seslání Ducha Svatého • modlitba vlastními slovy, modlitba Otče náš	**Mezipředmětové vztahy** Člověk a jeho svět – slavení neděle, odpočinek, režim dne **Průřezová témata** Multikulturní výchova – vlastní kulturní zakotvení

2. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Všechno stvořené nám vypráví o Bohu	
Žák: • vnímá svět jako Boží stvoření • učí se vidět Boží přítomnost i v lidském světě techniky • umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu • reprodukuje biblické příběhy knihy Genesis a rozlišuje v nich některé situace ve svém životě	• Boží stvoření v přírodě, ve světě techniky • místo člověka v řádu stvoření, odpovědnost za svět • biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	**Mezipředmětové vztahy** Člověk a jeho svět – domov: místo, kde žijeme **Průřezová témata** Environmentální výchova – vztah člověka a prostředí
	Bůh k nám mluví	
Žák: • je motivován k hlubšímu prožívání adventu jako doby přípravy na Ježíšův příchod • umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka • formuluje modlitbu Zdrávas Maria, vlastními slovy umí vysvětlit její jednotlivé části	• období adventu • události Ježíšova narození v Božím plánu • modlitba Zdrávas Maria	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – křesťanské slavení Vánoc
	Bůh k nám přichází	
Žák: • reprodukuje události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich vysvětlit, jaký Ježíš je • reprodukuje biblické události a vztahuje je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	• biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství • liturgické slavnosti a svátky – Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně, Popeleční středa	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – vlastní kulturní zakotvení, slavení významných křesťanských svátků
	Ten, který má moc	

Žák: • umí popsat vybrané zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit • chápe symboliku světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc • reprodukuje velikonoční události a vztahuje je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	• Ježíšovo veřejné působení • Ježíšovy zázraky • zkušenost strachu a zkušenost důvěry • velikonoční události • symbolika velikonoční svíce • liturgie Svatého týdne	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – vztah k sobě samému a k druhým lidem Multikulturní výchova – křesťanské slavení velikonočních svátků
	Chceme žít jako Ježíš	
Žák: • jmenuje události Mariina života, vidí Marii jako naši přímluvkyni a ochránkyni • seznamuje se s podobenstvím o milosrdném Samaritánovi, učí se všímat si, kdo potřebuje pomoc v našem nejbližším okolí • seznamuje se s podobenstvím o rozsévači, chápe, co to znamená být „úrodnou půdou“	• Maria, mariánská úcta v liturgii • pomoc bližnímu – podobenství o milosrdném Samaritánovi • podobenství o rozsévači	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – pomoc druhým lidem, sociální cítění Multikulturní výchova – vlastní kulturní zakotvení
	Bůh je trojjediný	
Žák: • poznává, jak Duch Svatý proměňuje, posiluje a zbavuje strachu • formuluje Apoštolské vyznání víry, umí napodobit znamení kříže a vysvětlit jeho význam	• Duch Svatý, znázornění Ducha Svatého • Apoštolské vyznání víry, gesto kříže	

3. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Bůh k nám přichází	
Žák: • reprodukuje biblický příběh Adama a Evy, seznamuje se s pojmem dědičný hřích a jeho významem • na příběhu Kaina a Ábela poznává, co je hřích, jaké jsou jeho důsledky a jak Bůh jedná • žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v příběhu o Marii	• štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost • příběh Kaina a Ábela • příběh Marie a příslib záchrany	**Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot – sebekritika – jednání, které není možno tolerovat
	Desatero, cesta ke štěstí	
Žák: • umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero • chápe, že Bůh dává pravidla Desatera pro naše štěstí • formuluje jednotlivá přikázaní, uvědomuje si příkladné jednání k sobě, k druhým lidem a k Bohu	• biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero • Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují • jednotlivá přikázání Desatera	**Průřezová témata:** Výchova demokratického občana – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy
	Pozvání k hostině	
Žák: • reprodukuje uvedené biblické události, je otevřený pro obraz dobrého, velkorysého a milosrdného Boha • hodnotí své jednání ve shodě se svým svědomím • umí popsat jednotlivé části svátosti smíření • zná, jak svátost smíření probíhá a co působí	• biblické události – příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého, podobenství o ztraceném synu • jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí • svátost smíření	**Průřezová témata:** Výchova demokratického občana - schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti Osobnostní a sociální výchova – zdravé a vyrovnané sebepojetí,
	Svátost, znamení Boží lásky	

Žák: • umí vyjmenovat a popsat jednotlivé svátosti, chápe jejich souvislost s životem člověka	• svátosti – viditelná znamení Boží lásky - nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života	
	Hostina s Ježíšem	
Žák: • chápe souvislost poslední večeře se mší svatou • dokáže pojmenovat základní liturgické předměty a důležité části liturgického prostoru • umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté • je připraven k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	• biblická souvislost slavení mše svaté • liturgický prostor a liturgické předměty • části mše svaté • první svaté přijímání • slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	Hostina společenství církve	
Žák: • chronologicky popisuje uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie • reprodukuje příběh učedníků jdoucích do Emauz, uvědomuje si, že Ježíš člověka provází a svou přítomností ho proměňuje • umí zopakovat události Mariina života, chová důvěru v její pomoc a přímluvu u jejího syna • umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétného jednání	• opakování biblických událostí (Květná neděle až události nedělního rána) • událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz • Panna Maria – pomocnice všech křesťanů • dary Ducha Svatého	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – poznávání vlastního kulturního zakotvení

4. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Jsem na cestě	
Žák: • umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem • vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich, zároveň bere ohled na druhého • dokáže vyhledat křesťanská znamení v okolí svého bydliště • umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	• život jako cesta • víra jako jiný úhel pohledu na svět • Bible, průvodce na cestě	**Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě – křesťanská znamení v krajině Multikulturní výchova – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	Cesta do zaslíbené země	
Žák: • má povědomí o reáliích Egypta (faraón, pyramidy, chrámy pro egyptská božstva) a o situaci izraelského národa v Egyptě • interpretuje příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě • vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života	• reálie Egypta • biblický příběh o Mojžíšovi • obraz Boha, který zachraňuje	**Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kořeny a zdroje evropské civilizace Multikulturní výchova – základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách
	Cesta za světlem	

Žák: • vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu • oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří obrací svůj život k Bohu a stávají se tak světlem pro druhé • umí porovnat dva evangelijní texty (Lukáš, Matouš), rozumí obrazu o Ježíši Kristu – Světlu světa – jako výzvu k aktivnímu přístupu k životu	• adventní doba – cesta ke světlu, prožívání přítomnosti • příklady cest ke světlu – sv. Lucie, Maria, sv. Josef • Vánoce jako oslava narození Ježíše	**Mezipředmětové vztahy** Jazyk a jazyková komunikace – práce s texty (evangelia) **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kořeny a zdroje evropské civilizace Osobnostní a sociální výchova – pozitivní myšlení, rozvíjení myšlení, navazování na druhé

	Boží království	
Žák: • umí vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství, chápe blahoslavenství jako příslib Božího království • interpretuje příběhy uzdravení jako znamení přítomnosti Božího království ve světě a jako nabídku podnětů směřujících k reflexi svých schopností „jednat“	• příslib Božího království – blahoslavenství podle Matouše • hlásání Božího království – podobenství o hořčičném zrnu, podobenství o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle • znamení Božího království – uzdravení slepého, hluchého a nemocného s ochrnutou rukou	**Mezipředmětové vztahy** Jazyk a jazyková komunikace – přirovnání, podobenství **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)
	Cesta života	
Žák: • vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života • reprodukuje velikonoční události prostřednictvím apoštola Petra • jmenuje jednotlivá zastavení křížové cesty • je schopen jednoduché reflexe vlastní víry	• velikonoční události z pohledu apoštola Petra – Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u jezera, příchod Ducha Svatého • křížová cesta	**Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – empatie, pohled na svět očima druhého
	Jako církev na cestě	
Žák: • chápe církev jako společenství, ve kterém jeden respektuje jedinečnost druhého a ve kterém má každý své místo a svůj úkol • jmenuje části mše svaté, mši chápe jako prostor pro setkání člověka s Bohem a Boha s člověkem • uvědomuje si pravidelný rytmus každodenního života a života církve	• církev jako dům ze živých kamenů • mše svatá • liturgické doby a významné slavnosti a svátky církevního roku	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – poznávání vlastního kulturního zakotvení

5. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
	Svět – náš společný dům	
Žák: • je všímavý ke krásе a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo • umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a k respektování jedinečnosti druhých lidí • zná autory důležitých knih Bible a jazyky, kterými byla napsána, umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	• obraz světa jako společného domu, ve kterém má každý své místo, křesťanské zásady ekologické výchovy • člověk jako vrchol a součást stvoření • Bible jako literární text	**Mezipředmětové vztahy** Jazyk a jazyková komunikace – vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text **Průřezová témata** Environmentální výchova – odpovědnost za životní prostředí Multikulturní výchova – tolerantní vztahy, spolupráce s druhými lidmi
	Abrahám slyší Boží hlas	
Žák: • interpretuje příběh Abraháma jako příklad vnímání víry • je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě potkává, je otevřený ptát se a s důvěrou v Boha hledat řešení • vnímá rozdíl i podobnost židovství, křesťanství a islámu a chová se tolerantně k lidem jiného náboženského vyznání	• biblický příběh o Abrahámovi • Abrahámova zkouška – důvěra v Boha • Abrahám jako osoba spojující tři monoteistická náboženství – židovství, křesťanství, islám	**Průřezová témata** Multikulturní výchova – nekonfliktní život v multikulturní společnosti, odlišnost jako příležitost k obohacení
	Slyším Boží hlas	

Žák: • oceňuje potřebu ticha a naslouchání, dává prostor tichu v osobní modlitbě • interpretuje příběh Jana Křtitele a jeho zvěstování příchodu Božího království • vánoční události spojuje s dějinami spásy a s představou Božího království	• ztišení, naslouchání, osobní modlitba • událost narození Jana Křtitele • vánoční události jako oslava příchodu Božího království na svět	**Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – cvičen soustředění, pozornosti a smyslového vnímání
	Kdo jsi, Ježíši?	
Žák: • umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem…“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují • rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech • chápe podstatu slavení svátostí, je připraven začleňovat je do svého života	• Ježíšovy výroky „Já jsem…“ • symboly – světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta • svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	**Mezipředmětové vztahy** Jazyk a jazyková výchova – přirovnání, podobenství, obrazná řeč **Průřezová témata** Multikulturní výchova – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	Já jsem vzkříšení a život	
Žák: • je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt, prostřednictvím křížové cesty si ji spojí s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení • hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů • chápe základní rozdíly v učeních různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní • umí zopakovat základní údaje Mariina života, rozumí obrazné řeči litanií	• křesťanský pohled na smysl lidského utrpení – křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života • průběh liturgie velikonoční vigilie, symbol světla, slova, vody, chleba a vína • Duch Svatý jako ten, který sjednocuje, základní hnutí o ekumenickém hnutí • Maria – příklad prožívání Boží blízkosti, loretánské litanie, mariánská poutní místa	**Mezipředmětové vztahy** Jazyk a jazyková výchova – obrazná řeč **Průřezová témata** Osobnostní a sociální výchova – zdravé a vyrovnané sebepojetí, pomáhající a prosociální chování Multikulturní výchova – respektování zvláštností jiných
	Církev – náš společný dům	

Žák: • Interpretuje biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dává je do souvislostí s dějinami prvotní církve • je otevřen vzájemné pomoci, pozitivně oceňuje prosociální jednání • v síle křesťanské naděje se svým jednáním zasazuje za lepší svět	• dějiny prvotní církve, učení apoštola Pavla • misie • křesťanská naděje při dotváření světa	**Mezipředmětové vztahy** **Jazyk a jazyková výchova – obrazná řeč** **Průřezová témata** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kořeny a zdroje evropské civilizace Multikulturní výchova – tolerantní vztahy, spolupráce s jinými vztahy Osobnostní a sociální výchova - empatie

5.11.2 Vyučovací předmět: Speciální pedagogická péče

Obsahové vymezení

Předmět speciální pedagogická péče pomáhá dětem, u kterých byly diagnostikovány specifické poruchy učení, zvládat běžnou výuku a motivovat je ke spolupráci s vyučujícím.

Časové vymezení

6. ročník – 1 hodina
7. ročník – 1 hodina
8. ročník – 1 hodina
9. ročník – 1 hodina

Organizační zajištění

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům na druhém stupni. Vyučuje se převážně ve třídě, v počítačové učebně a to buď po jednotlivých ročnících, nebo ve skupinách, kde je sdruženo více ročníků. To závisí na momentálním zájmu rodičů a dětí o výuku tohoto předmětu.

6. ročník

žák je v předmětu veden k (ke):

- vytváření pozitivního vztahu k národnímu jazyku
- ke schopnosti rozlišovat spisovné a nespisové útvary a prostředky národního jazyka
- potřebě volit jazykové prostředky v souladu s komunikační situací a zamýšleným statusem projevu
- užívání správné výslovnosti
- schopnosti rozlišit spisovnou a nespisovnou výslovnost v rámci mluvního projevu
- čtení textů v souladu s normou správné výslovnosti
- tvoření správných tvarů slov a jejich vědomému používání ve vhodných komunikačních situacích
- práci s jazykovými příručkami
- rozlišování významových vztahů gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- vytváření srozumitelných souvislých projevů
- výstižnému, kultivovanému vyjadřování, k výběru jazykových prostředků vhodných pro danou komunikační situaci
- vlastnímu tvořivému psaní na základě individuálních dispozic a osobních zájmů
- uspořádání informací v textu s ohledem na jeho účel, k vytvoření koherentního textu s dodržováním pravidel intervětného navazování
- ucelené interpretaci přečteného textu

evaluace:

- sebekontrola, sebehodnocení
- práce u tabule
- práce v sešitech
- písemná pravopisná cvičení, písemná doplňovací cvičení, diktáty
- jednoduché větné rozbory
- zaplňování grafických schémat
- doplňování interpunkčních znamének
- čtení textů – tiché, hlasité
- čtení textů s důrazem na formální náležitosti (melodie, důraz, tempo a pauzy)
- rozbor textů
- vnímání verbální produkce – hodnocení zvukových charakteristik jazykového projevu (srozumitelnost, intonace)
- vlastní verbální produkce
- praktické čtení (zaměřené na znalost orientačních prvků v textu)

formy a metody práce

- Výuka v lavicích ve třídě
- Výuka v počítačové učebně
- Výuka v různě velkých skupinách ve třídě, samostatná skupinová práce
- Domácí úkoly
- Demonstrační řešení úloh na tabuli
- Individuální řešení příkladů ve cvičebnicích, z učebnic, pracovních listů
- Samostatná práce žáků
- Didaktické hry, jazykové hry, soutěže a další metody procvičování
- Společné procvičování
- Práce s počítačovými programy
- Četba textů

6. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy ▪ umí pracovat s jazykovými příručkami ▪ určuje mluvnické kategorie – u podstatných a přídavných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor, u sloves určuje osobu, číslo, čas a způsob ▪ skloňuje přídavná jména, zájmena a číslovky ▪ ovládá pravopis podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen i číslovek, pravopis v koncovkách příčestí přítomného i minulého u sloves, uplatňuje pravopisná pravidla při psaní jmen obecných a vlastních ▪ pozná základní skladebnou dvojici (správně identifikuje podmět vyjádřený jiným slovním druhem než je podstatné jméno), vyhledá všechny části přísudku jmenného se sponou, přísudku slovesného složeného ▪ na základě významové závislosti umí rozpoznat rozvíjející větné členy, vztahy ve větě graficky znázorní ▪ rozpozná větu jednoduchou a souvětí, určí spojovací výrazy a na základě toho doplní interpunkci ▪ získané poznatky aplikuje při vytváření vět a souvislých jazykových projevů	Podstatná jména – skloňování, psaní i/y Přídavná jména – tvrdá, měkká, přivlastňovací Zájmena – druhy, skloňování zájmena JÁ Číslovky – druhy, psaní tečky za číslovkami řadovými Slovesa – psaní i/y ve shodě podmětu s přísudkem Psaní bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně Psaní ů/ú Stavba slova – kořen, předpona, přípona, koncovka Větné členy – podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovečné určení, doplněk	**Mezipředmětové vztahy** Využití znalostí skloňovat názvy měst, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků

7. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy ▪ umí pracovat s jazykovými příručkami ▪ určuje mluvnické kategorie – u podstatných a přídavných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor, u sloves určuje osobu, číslo, čas a způsob ▪ skloňuje přídavná jména, zájmena a číslovky ▪ ovládá pravopis podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen i číslovek, pravopis v koncovkách příčestí přítomného i minulého u sloves, uplatňuje pravopisná pravidla při psaní jmen obecných a vlastních (velká písmena) ▪ pozná základní skladebnou dvojici (správně identifikuje podmět vyjádřený jiným slovním druhem než je podstatné jméno), vyhledá všechny části přísudku jmenného se sponou, přísudku slovesného složeného ▪ na základě významové závislosti umí rozpoznat rozvíjející větné členy, vztahy ve větě graficky znázorní ▪ rozpozná větu jednoduchou a souvětí, určí spojovací výrazy a na základě toho doplní interpunkci ▪ získané poznatky aplikuje při vytváření vět a souvislých jazykových projevů	Podstatná jména – skloňování, psaní i/y Přídavná jména – tvrdá, měkká, přivlastňovací Zájmena – druhy, skloňování zájmena JÁ Číslovky – druhy, psaní tečky za číslovkami řadovými Slovesa – psaní i/y ve shodě podmětu s přísudkem Psaní bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně Psaní ů/ú Psaní velkých písmen Stavba slova – kořen, předpona, přípona, koncovka Větné členy – podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovečné určení, doplněk	Mezipředmětové vztahy Využití znalostí skloňovat názvy měst, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků

8. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy ▪ umí pracovat s jazykovými příručkami ▪ určuje mluvnické kategorie – u podstatných a přídavných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor, u sloves určuje osobu, číslo, čas a způsob ▪ skloňuje přídavná jména, zájmena a číslovky ▪ ovládá pravopis podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen i číslovek, pravopis v koncovkách příčestí přítomného i minulého u sloves, uplatňuje pravopisná pravidla při psaní jmen obecných a vlastních ▪ pozná základní skladebnou dvojici (správně identifikuje podmět vyjádřený jiným slovním druhem než je podstatné jméno), vyhledá všechny části přísudku jmenného se sponou, přísudku slovesného složeného - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - zapíše větné schéma, diferencuje větu vedlejší a hlavní - použije interpunkci ▪ - rozpozná významový poměr mezi větami hlavními a větami vedlejšími a v rámci několikanásobných větných členů	Podstatná jména – skloňování, psaní i/y Přídavná jména – tvrdá, měkká, přivlastňovací Zájmena – druhy, skloňování zájmena JÁ Slovesa – psaní i/y ve shodě podmětu s přísudkem Psaní bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně Věta jednoduchá Interpunkce v souvětí Interpunkce ve větě jednoduché Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi větami	Mezipředmětové vztahy Využití znalostí skloňovat názvy měst, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků

9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Poznámky (průřezová témata, mezipředmětové vztahy pomůcky)**
Žák : ▪ správně třídí ohebné slovní druhy ▪ umí pracovat s jazykovými příručkami ▪ určuje mluvnické kategorie – u podstatných a přídavných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor, u sloves určuje osobu, číslo, čas a způsob ▪ skloňuje přídavná jména, zájmena a číslovky ▪ ovládá pravopis podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen i číslovek, pravopis v koncovkách příčestí přítomného i minulého u sloves, uplatňuje pravopisná pravidla při psaní jmen obecných a vlastních (velká písmena) ▪ orientuje se v psaní přejatých slov ▪ používá správně předpony s-, z-, vz- a předložky s, z ▪ pozná základní skladebnou dvojici (správně identifikuje podmět vyjádřený jiným slovním druhem než je podstatné jméno), vyhledá všechny části přísudku jmenného se sponou, přísudku slovesného složeného - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - zapíše větné schéma, diferencuje větu vedlejší a hlavní - použije interpunkci ▪ - rozpozná významový poměr mezi větami hlavními a větami vedlejšími a v rámci několikanásobných větných členů	Podstatná jména – skloňování, psaní i/y Přídavná jména – tvrdá, měkká, přivlastňovací Zájmena – druhy, skloňování zájmena JÁ Slovesa – psaní i/y ve shodě podmětu s přísudkem Psaní bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně Psaní slov přejatých Psaní velkých písmen Psaní předpon s-, z-, vz- Psaní předložek s, z Věta jednoduchá Interpunkce v souvětí Interpunkce ve větě jednoduché Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi větami	Mezipředmětové vztahy Využití znalostí skloňovat názvy měst, zvířat, jména osobností v D, Z, Př, AJ, NJ. Uplatnění znalosti větných členů při výuce cizích jazyků

6. Hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací činnosti školy je hodnocení a klasifikace žáků. Při hodnocení a klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost, pedagogický takt vůči žákovi, přihlíží k jeho věkovým zvláštnostem i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
Hlavní zásadou hodnocení a klasifikace žáka je skutečnost, že učitel hodnotí vědomosti a dovednosti, tedy především to, co žák umí a nikoliv to, co žák neumí. Učitel posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu. Význam má i práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím, že chybovat je normální. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.
Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení a klasifikaci žáka a prokazatelným způsobem průběžně informovat zákonného zástupce žáka.
Hodnocení musí mít motivační a diagnostickou funkci, nikdy není výsledné hodnocení aritmetickým průměrem ze získaných známek.

6.1 Podklady pro hodnocení a klasifikaci

Vyučující získává podklady pro hodnocení a klasifikaci následujícími metodami:

- soustavným diagnostickým pozorováním
- soustavným sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování
- analýzou výsledků různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli
- konzultacemi s pracovníky PPP (zejména u žáků s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami)
- rozhovorem se žákem a zákonnými zástupci žáka
- různými druhy zkoušek
- didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi, laboratorními pracemi a praktickými činnostmi

6.2 Kritéria pro hodnocení a klasifikaci

Při hodnocení a klasifikaci je třeba vždy dbát na:

- věkové zvláštnosti žáka
- schopnosti a talent žáka
- problémy spojené s poruchami učení a chování
- zdravotní stav dítěte a další indispozice
- specifiku předmětu
- posouzení komplexního výkonu žáka za celé klasifikační období
- dodržení zásady, že výsledná známka není aritmetickým průměrem
- přiměřenou náročnost ze strany učitele
- takové formy zkoušení, ověřování vědomostí a dovedností i komunikace s dětmi, aby bylo vyloučeno zesměšňování, stresování či potrestání
- seznámení žáka s veškerými výsledky zkoušení , a možností nápravy chyb a příčinami špatných výsledků či omylů

6.3 Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci

6.3.1 Prospěch

Za hodnocení a klasifikaci žáka zodpovídají vyučující jednotlivých předmětů.
Při klasifikaci výsledků známkou ve vyučovacích předmětech se hodnotí úroveň klíčových kompetencí jedince.
Je používána klasifikační stupnice 1 – 5.

Stupeň 1 – výborný
Žák:
- ovládá požadované kompetence uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi, uvádí věci do souvislostí
- soustavně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů
- myslí logicky správně, v myšlení se projevuje tvořivost
- jeho ústní a písemný projev je přesný a výstižný
- jeho grafický projev je přesný
- výsledky jeho praktických činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- pohotově, samostatně využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti, účelně si organizuje práci
- je schopen samostudia

Stupeň 2 – chvalitebný
Žák:
- ovládá požadované kompetence v podstatě uceleně, přesně a úplně
- podle menších podnětů učitele samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů
- myslí logicky správně
- ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev je bez větších nepřesností
- výsledky jeho praktických činností mají drobné nedostatky
- překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele

Stupeň 3 – dobrý
Žák:
- má nepodstatné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí
- při vykonávaných požadovaných činnostech projevuje nedostatky, které za pomoci učitele koriguje
- při řešení teoretických i praktických úkolů se dopouští chyb
- jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé
- v jeho logice se vyskytují chyby
- v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- v praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele
- jeho výsledky práce mají nedostatky
- vlastní práci organizuje méně účelně

Stupeň 4 – dostatečný
Žák:
- má závažné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí

- je málo pohotový a má větší nedostatky při provádění požadovaných činností
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé
- jeho písemný a ústní projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- při samostatném studiu má velké těžkosti
- závažné chyby a nedostatky dovede žák s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák:

- má závažné a značné mezery při osvojování si požadovaných kompetencí
- nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané poznatky při praktických činnostech
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- v písemném a ústním projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- grafický projev má závažné nedostatky
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé
- závažné chyby a nedostatky nedovede opravit ani s pomocí učitele
- nedovede samostatně studovat
- v činnostech je převážně pasivní

6.3.2 Kritéria pro hodnocení slovní

Ovládnutí úrovně dosažených výstupů a učiva

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

Úroveň myšlení (kompetence k učení)

- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně na návodné otázky

Úroveň komunikace

- výstižná
- poměrně přesná
- celkem výstižná, ne dost přesná
- vyjadřuje se s potížemi
- nesprávná i na návodné otázky

Úroveň ovládnutí (kompetence sociální, personální a občanské)

- aktivní, učí se svědomitě, se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci potřebuje větších podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Úroveň aplikace vědomostí (kompetence k řešení problémů)

- spolehlivě užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

6.4 Chování

Za věcnou správnost podkladů pro klasifikaci chování žáků odpovídá třídní učitel. Ten může žákovi udělit napomenutí nebo důtku třídního učitele. Udělení důtky neprodleně oznámí ředitelce školy. Ředitelka školy může žákovi udělit ředitelskou důtku. Návrh na snížení známky z chování podává třídní učitel, o snížení známky z chování rozhoduje ředitelka školy po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel prokazatelným způsobem uvědomí zákonné zástupce o přijatých výchovných opatřeních k posílení kázně jejich dítěte.

6.4.1 Klasifikace chování

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

- velmi dobré – 1 – žák dodržuje pravidla školního řádu a neprohřešuje se proti obecně platné morálce
- uspokojivé – 2 – žák poruší pravidla školního řádu
  - větším přestupkem
  - opakovaně menšími přestupky nebo se proviní proti obecně platné morálce a dále se může dopustit závažnějšího přestupku na akci konané školou
- neuspokojivé – 3 – žák porušuje hrubě školní řád, prohřešuje se proti obecně platné morálce nebo se dopustil závažného přestupku, pro který by při dovršení věku 15 let, byl trestně odpovědný (na úrovni trestného činu)

Je nepřípustné zahrnovat chování žáka do klasifikace žáka z vyučovacího předmětu!

6.4.2 Výchovná opatření

Pochvaly a jiná ocenění.

- ústní
- písemná – do deníčku, žákovských knížek, na vysvědčení
  jinou formou (diplom, dopis, apod.)

6.4.3 Opatření k posílení kázně

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitelky školy

Opatření k posílení kázně předchází zpravidla snížené známce z chování. Za jeden přestupek lze udělit pouze jedno opatření (to musí reagovat okamžitě na prohřešek). Typ opatření se řídí závažností přestupku. Všechna výchovná opatření i opatření k posílení kázně se zapisují do katalogového listu žáka (záznamy jsou datovány a podepsány). Třídní učitel musí nejpozději do 3 dnů prokazatelným způsobem vyrozumět zákonné zástupce žáka o udělení opatření.

6.4.4 Celkový prospěch

Celkový prospěch žáka je hodnocen v 1. – 9. ročníku těmito stupni:

- prospěl s vyznamenáním – žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ve všech povinných předmětech není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- prospěl – žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- neprospěl – žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- nehodnocen – žák není na konci prvního pololetí hodnocen z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP

6.4.5 Hodnocení v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí stupni:

- pracoval úspěšně
- pracoval

6.4.6 Postup do vyššího ročníku

- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ve všech povinných předmětech stanovených ŠVP s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.
- Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který ¨již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.4.7 Vysvědčení

- Na vysvědčení se uvádí hodnocení chování žáka, celkové hodnocení z povinných a nepovinných předmětů, které žák navštěvoval. Hodnotí se práce v zájmových útvarech organizovaných školou a celkový prospěch.
- Vysvědčení podepisuje třídní učitel a ředitelka školy a opatřuje se úředním razítkem školy.
- Druh tiskopisů vysvědčení a jejich způsob vyplňování je zpravidla určován metodickým pokynem MŠMT.
- Na konci 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

6.4.8 Přezkoušení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, může zákonný zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede do 10 dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

6.4.9 Komisionální přezkoušení

§ 22 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

6.4.10 Opravné zkoušky

- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Učitelé projednají s ředitelem školy opatření na pomoc při přípravě žáka k opravným zkouškám.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.
- Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- Opravné zkoušky se konají jako zkoušky komisionální poslední týden hlavních školních prázdnin.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Složení zkušební komise a termín opravných zkoušek stanoví ředitel školy a třídní učitelé jej vyznačí na výpisu z katalogového listu.
- Povolení opravné zkoušky zaznamená třídní učitel do katalogového listu žáka, po zkoušce zapíše její výsledek a vydá žákovi konečné vysvědčení.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo3.

6.4.11 Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.